Stâlpul de foc
sau
Prin[ul Egiptului

J.H. Ingraham

Colec[ia C/r[ilor Rare

Editura Little Lamb

Stâlpul de foc

Primul tipar în limba română – Februarie, 2003
Publicată de editura Little Lamb, Suceava

Autor: J.H. Ingraham
Traducerea: Constantine Christian Coca
Editarea: Suzana Olinici
Gabriela Olinici
Tehnoredactarea: Florin Ceornodolea
Liviu Bursuc
Coperta: Doiniţa Nistor

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
INGRAHAM, J. H.
Stâlpul de foc : prinţul Egiptului / J. H. Ingraham ;

trad.: Constantine C. Coca. - Suceava : Little Lamb, 2003
(Colecţia cărţilor rare)
ISBN 973-85822-5-3

I. Coca, Constantine C. (trad.)

821.111-31=135.1

Stâlpul de foc

face parte din

Colec[ia C/r[ilor Rare

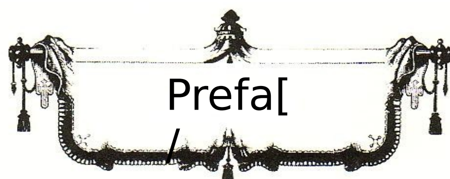
a editurii

Little Lamb

Una din cele mai interesante cărţi pe care le-am citit vreodată. O istorie antică, pe cât de dramatică, pe atât de glorioasă. Pentru cei care iubiţi istoria, această capodoperă va fi cu adevărat o desfătare!

littlelambromania@yahoo.com

sau scrieţi-ne pe adresa:
Editura Little Lamb
C.P. 42, O.P. 6 Suceava
cod 720340, jud. SUCEAVA

Prefa[/

Stâlpul de foc prezintă într-un mod romanţat, dar obiectiv, jumătate de veac din istoria Egiptului, şi anume acea perioadă care se suprapune cu ultimii ani de captivitate ai poporului evreu.

Pe lângă informaţiile extrem de utile cu privire la istoria antică a acestor două popoare, cititorul poate face, prin cartea aceasta, cunoştinţă cu Dumnezeul Atotputernic care rămâne credincios promisiunilor Lui şi care este mai presus decât toţi împăraţii, domnitorii, zeii şi oamenii. Acest Dumnezeu este Dumnezeul cerului şi al pământului, este Dumnezeul lui Avraam, Isaac şi Iacov, este Cel care face tot ce vrea sus în cer şi jos pe pământ.

Cititorul interesat poate afla că Dumnezeul Adevărat este un Dumnezeu care poate fi găsit dacă este căutat, este un Dumnezeu care vorbeşte, este un Dumnezeu care intervine în istoria popoarelor şi în viaţa oamenilor, este un Dumnezeu care este şi care va rămâne viu în vecii vecilor.

Pentru creştinul care citeşte cartea aceasta, lectura ei va fi utilă pentru a înţelege că Dumnezeul adevărat nu se lasă batjocorit, este un Dumnezeu care nu permite ca slava Lui să fie dată altora, care cinsteşte credincioşia oamenilor, dar pedepseşte mândria şi orice necinstire a Numelui Său.

Citind această carte, vom realiza cât de motivată este atenţionarea din capitolul 12 al cărţii Evrei, versetul 25: „Luaţi seama ca nu cumva să nu voiţi să ascultaţi pe Cel ce vă vorbeşte! Căci dacă n-au scăpat cei ce n-au vrut să asculte pe Cel ce vorbea pe pământ, cu atât mai mult nu vom scăpa noi, dacă ne întoarcem de la Cel ce vorbeşte din

ceruri” şi cred că vom fi motivaţi să „ne arătăm mulţumitori, şi să aducem astfel lui Dumnezeu o închinare plăcută, cu evlavie şi cu frică; fiindcă Dumnezeul nostru este «un foc mistuitor»” (Evrei 12:28b-29).

Ioan Bădeliţă

PRINŢUL SESOSTRIS, CĂTRE MAMA LUI, EPIPHIA, REGINA FENICIEI

SCRISOAREA I

Dragă mamă,

Am ajuns în sfârşit în „Ţara celor şapte râuri” şi-ţi scriu din capitala ei minunată, On, Cetatea Soarelui.

Deşi încă n-am fost prezentat la Curte, l-am văzut pe fiul regal al împărătesei Amense – mândra fiică a lui Faraon – prinţul Remeses. Niciodată nu şi-au pus zeii pecetea pe un prinţ mai nobil şi mai adevărat. Fiecare mişcare a persoanei lui graţioase şi împărăteşti, timbrul glasului său, înălţimea, ochii superbi, trăsura lui maiestuoasă care câştigă toate cursele, toate acestea vorbesc despre un tânăr născut să împărăţească – creat ca să domine peste oameni.

El este acum în floarea vârstei, în cel de-al treizeci şi patrulea an al vieţii sale. Este deosebit de instruit în artele de război, şi nu mai puţin celebrat pentru cunoştinţa ce şi-a dobândit-o în înţelepciunea Egiptului. Înţelepţii şi filozofii îi ascultă cuvintele, nu datorită rangului său cât pentru inteligenţa-i superioară cu care se impune. M-a primit cu bunătate, m-a îmbrăţişat cu afecţiune, s-a interesat de sănătatea mamei mele şi m-a primit în ţara lui rostindu-mi cuvinte de politeţe şi graţie.

Dar, dragă mamă, după cum ţi-am promis, voi rezerva restul scrisorii mele povestindu-ţi despre călătoria mea până aici.

Când m-am despărţit de tine şi m-am îmbarcat în galera mea, am simţit că o frânghie dublă mi s-a rupt din inimă – una care mă ţinea legat de tine, mamă, iar cealaltă de ţara mea natală. Am stat timp

îndelungat la pupa vasului privind la cetatea de care mă îndepărtam. Aruncându-mi privirea peste flotele comercianţilor adunate din toate ţările, am simţit cum durerea despărţirii se transforma, încetul cu încetul, într-un sentiment de mândrie pentru faptul că eram prinţul acestei mari cetăţi, unde toate corăbiile se adună din lumea întreagă să facă comerţ cu noi. Cu adevărat, a fost o scenă mişcătoare şi chiar nobilă, dragă mamă, să vezi aceste corăbii, în timp ce galera mea trecea printre ele, cum îşi coborau steagurile drept omagiu şi urau prinţului cetăţii o călătorie plăcută.

Am ajuns la ţărmurile Egiptului în a şaptea zi. După două ceasuri de la răsăritul soarelui am zărit la orizont malul care marchează intrarea în „Grădina Lumii”, de unde se deschid cele şapte porţi ale Nilului spre marea albastră.

Soarele strălucea pe crenelurile zidurilor acestei cetăţi mari, Pelusium – cel mai vechi loc fortificat din Egipt – dar amiralul mi-a spus că în fiecare an Nilul depozitează atâta mâl şi nisip acolo, încât peste câteva secole, nici o urmă nu va rămâne din această cetate care este mai veche decât On şi Memphis. Am văzut de pe punte, palate şi obeliscuri, păduri şi livezi, suburbii, şi apoi, mai în interior, o ţară dreaptă ca marea, faţă de care este mai ridicată doar cu câteva picioare.

În timp ce galera mea avansa, o corabie mare de război, împinsă de trei sute de vâsle, ca un nor negru şi iute, a ieşit din gura fluviului şi s-a apropiat de mine într-o manieră ostilă. Le-am arătat insigna împărăţiei mele şi am aşteptat garda egipteană care a venit la noi cu un vas mai mic. Guvernatorul m-a întrebat cine sunt, de unde vin şi care este destinaţia mea. Le-am dat răspunsuri satisfăcătoare prin amiralul meu, apoi căpitanul egiptean a urcat la bord împreună cu o suită întreagă pentru a mă saluta ca prinţ al Tyrului. M-a asigurat în limbajul cel mai

politicos de încântarea împărătesei Amense de a-i vizita curtea.

După ce am admirat vasul de război, amiralul Pathromenes, m-a invitat să urc la bord, unde spre seară, mi-a oferit un banchet. Înainte de cină, amiralul i-a făcut semn unui preot de-al lui Osiris care a rostit o rugăciune acelui zeu pentru binele reginei şi prosperitatea împărăţiei ei. În timpul festivităţii, o muzică lină plutea în văzduh în jurul nostru. După cină, a intrat un servitor cu o mumie în miniatură. Ridicând această emblemă a mortalităţii înaintea mea şi a amiralului, a rostit solemn:

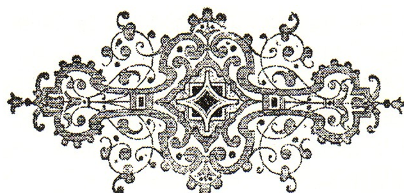
„Priviţi această mumie, beţi şi simţiţi-vă fericiţi, fiindcă aşa veţi fi după ce veţi muri.”

Nu am fost deloc surprins de această lipsă de tact şi, după părerea mea, o inoportunitate. Pathromenes, observând dezgustul meu, a spus cu un zâmbet: „Acest obicei, stimate prinţ, nu este nepotrivit, ci ne îndeamnă să ne bucurăm de viaţă atâta timp cât avem posibilitatea, fiindcă atunci când nu vom mai fi, va fi prea târziu.” Spunând acestea, a turnat vin în cupele noastre de aur, a ridicat-o pe a lui şi a rostit: „Pentru sănătatea mamei tale!” Aşa că am băut în cinstea ta şi pentru gloria împărăţiei tale.

Într-un târziu, când a început să se înnopteze, m-am întors la vasul meu, iar ziua următoare am intrat pe fluviul Nil. Pathromenes m-a escortat până dincolo de Pelusium, apoi s-a despărţit de mine, îmbrăţişându-mă ca un tată şi ca un prieten.

La revedere, draga mea mamă. În scrisoarea următoare îţi voi descrie sosirea mea pe marea terasă a Cetăţii Soarelui şi primirea pe care am avut-o din partea prinţului Remeses.

Fiul tău iubitor,
Sesostris

SCRISOAREA A II-A

Cetatea Soarelui

Dragă mamă şi regină,

În prima scrisoare ţi-am descris fugitiv cetatea On, Cetatea Soarelui. Dar ceea ce am crezut că a fost capitala zeilor, a fost doar intrarea colosală de la râu până la cetate. De fapt, adevărata cetate este la o jumătate de oră înspre continent. De la Nil până la cetate este o întreagă magistrală de temple, cum nu s-au mai văzut pe pământ – nici măcar în Ninive sau în Babilon, cu toată gloria lor. Pe o distanţă de-o milă, la malul fluviului, se întind un şir de palate care formează doar nişte aripi ale unui templu central de dimensiuni foarte mari.

Acest templu este un edificiu grandios, dintr-o piatră roşie şi strălucitoare, cu şaizeci de coloane de marmură care-i împodobesc faţadele. Acestea, cu alte trei sute de coloane de jur-împrejur, reprezintă cele trei sute şaizeci de zile ale anului antic egiptean. În faţă are trei intrări arcuite imense, fiecare destul de mare ca să intre patru caleşti odată.

Deasupra arcului din mijloc este o emblemă reprezentativă de-a lui Osiris, în forma unui soare, o emisferă de aur, de unde pornesc aripi strălucitoare. În jurul globului sunt sculptate două vipere din aramă, embleme a căror semnificaţie încă nu am aflat-o.

Imaginează-ţi, dragă mamă, acest templu, cu aripile lui vaste deasupra râului, reflectându-se pe suprafaţa apei. Imaginează-ţi râul, care curge prin aceste porţi uriaşe într-un canal artificial, mărginit de palmieri şi de o mulţime de temple mai mici. Portocalele cresc în ciorchine pe crengile care se apleacă spre apă, în timp ce rodiile roşii, smochinii şi măslinii umplu nenumăratele terase.

Galera mea a fost primită în acest canal, în văzul a mii de spectatori, admiratori ce stăteau pe treptele terasei pe care am coborât, şi am fost aşteptat la propylon de căpitanul gărzii reginei, care m-a condus în cetate.

Întorşi la bordul galerei mele, el a poruncit să fim conduşi de două şlepuri regale, cu steaguri care fluturau deasupra capetelor vâslaşilor, sclavi nubieni îmbrăcaţi în tunici roşii. Şi astfel, dragă mamă, am fost plimbat pe acest canal mărginit de palate, temple şi grădini suspendate, frumos mirositoare.

Am fost uimit de ceea ce văzusem şi mă gândeam că nimic nu ar putea să întreacă maiestatea acestei magistrale pe apă, când deodată, canalul s-a prelungit într-un lac circular, înconjurat de coloane şi terase de marmură, unde se plimbau filozofi şi învăţaţi care ţineau diverse discursuri şi dezbateri. Căpitanul mi-a explicat că aceste coridoare şi terase constituiau refugiul favorit al filozofilor eminenţi din toate ţările, care veneau să înveţe înţelepciunea Egiptului.

Am coborât în sfârşit pe o terasă cu foarte multe trepte de marmură. După ce m-am despărţit de căpitan, a venit spre mine o persoană îmbrăcată în mătase purpurie care avea în mâna dreaptă o baghetă lungă de argint. S-a prezentat ca ofiţer de la curtea reginei şi mi-a spus că a fost trimis să mă conducă în cetate.

„Maiestatea sa, a spus el, a primit scrisoarea ta, stimate prinţ, şi a trimis servitorii să te primească cu cinste.”

Am apreciat graţia împărătesei Amense şi l-am urmat de-a lungul terasei care era înconjurată de statui ale tuturor zeilor pământului.

După ce am traversat acest coridor al zeilor, am ajuns la o poartă înaltă ca două frunze uriaşe de aramă. Însoţitorul meu a ridicat bagheta de argint şi acestea s-au deschis în aceeaşi clipă. Înaintea mea apăru o altă magistrală, mai lungă de o milă, care ducea direct în Cetatea Soarelui şi se înălţa poleită cu aur ce strălucea în bătaia soarelui. În mijlocul ei stătea, mai înalt decât toate edificiile din jur, marele templu al lui Osiris, înconjurat de o centură de douăsprezece obeliscuri strălucitoare, reprezentând cele douăsprezece luni ale anului.

Aici m-a aşteptat un cal arab de luptă, împodobit, ţinut de doi paji şi un tânăr nobil, purtând pe piept insigna unui prinţ de la palatul împărătesei, care m-a invitat să-l încalec.

Am sărit în şa cu multă plăcere şi abia am pus mâna pe frâul poleit că o mulţime de călăreţi pe cai au apărut deodată din propylon, din stânga mea, s-au aşezat în două coloane, una într-o parte şi una în cealaltă şi m-au escortat prin câteva curţi maiestuoase.

În sfârşit am văzut marea arcadă care era intrarea în cetate. În faţă se ridica statuia de monolit a lui Thoth, cu capul de ibis la o înălţime de cincizeci de picioare, stând pe un tron din piatră stacojie. În mâna dreaptă, întinsă, ţinea un cântar, iar în stânga o tablă de scris. Aici am fost primit de un nobil ce stătea călare pe un cal alb ca zăpada, însoţit de un alai împărătesc, toţi călare. El mergea alături de mine şi am pornit în galop de-a lungul unei magistrale de obeliscuri şi sfincşi, până când am trecut printr-o arcadă care dădea în străzile cetăţii.

Eram deja saturat de lux. Am descălecat la intrarea unui palat, despre care nobilul mi-a spus că regina l-a pus la îndemâna mea.

Am două zile deja de când locuiesc în acest palat, unde am la îndemână o mulţime de sclavi şi tot luxul Egiptului. Mâine voi fi prezentat reginei, pentru că ea are o zi anume din săptămână în care primeşte prinţii şi ambasadorii. Cu patru zile în urmă călătorise la Memphis, iar ieri s-a întors în această cetate pe care o vizitează trei zile în fiecare lună pentru a participa la ritualurile sacre ale religiei ei. Ar fi o eroare să presupuneam că aceşti egipteni luminaţi se închină soarelui sau oricărui alt obiect de felul acesta, adică din materie. Oamenii de rând poate nu trec de aceste forme, dar preoţii şi cei înalţi în rang privesc soarele, luna, animalele şi Nilul doar ca nişte atribute ale unei zeităţi infinite. Osiris, dacă am început să le înţeleg mitologia, este acest zeu suprem – simbolizat în tablourile şi sculpturile lor de soare – care este de asemeni judecătorul sufletelor celor morţi, care răsplăteşte sau pedepseşte dincolo de viaţa aceasta fiinţele pe care le-a creat, după modul în care şi-au trăit viaţa.

Deşi nu am văzut-o şi nu am vorbit cu augusta doamnă care împărăţeşte peste Egipt, am fost vizitat de fiul ei, prinţul Remeses.

Eram într-o zi la fereastra care este deasupra unei pieţe din cetate şi priveam munca grea a câtorva sute de oameni cu busturile goale. Aceştia construiau un zid care avea să înconjoare un nou lac în faţa templului lui Apis, în mijlocul pieţei.

Am observat că erau brutalizaţi de stăpânii lor cruzi, care, cu nişte bice lungi, îi forţau să nu-şi întrerupă munca grea. Am observat de asemenea că aceştia erau bărbaţi cu trăsături siriene, cu nasuri arcuite ca de vulturi, cu bărbi lungi, negre şi ochii mici dar priviri nobile, şi din locul de unde priveam, mi se părea că tot timpul plângeau amarnic. M-a

mirat să văd o rasă atât de nobilă, în robia unor astfel de stăpâni aspri. În timp ce îi priveam, un tânăr cu ochii întunecaţi care aproape cădea sub greutatea unei sarcini grele de cărămizi, mă privea de parcă ar fi cerut compătimire. În clipa aceea Acheress a intrat şi mi-a spus:

„Stimate prinţ Sesostris, marele prinţ Remeses coboară din trăsura lui pe treptele palatului tău."

Primind această veste, m-am grăbit să ies în pridvorul principal. Acolo sclavii mi-au deschis uşile poleite şi înaintea mea stătea prinţul Egiptului. Văzându-mă, s-a apropiat cu multă demnitate şi prietenie şi mi-a spus:

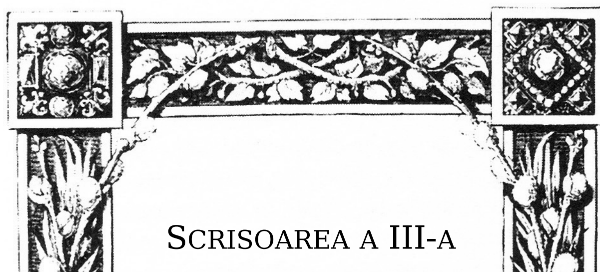
„Bine ai venit în Egipt, nobile prinţ al Tirului. Am fost ocupat cu verificarea armatei şi flotei Nilului, şi am aflat abia ieri de sosirea ta. Te salut ca pe un văr, dragă Sesostris. Nu cumva suntem legaţi prin sânge?"

„Tu, stimate prinţ, am spus eu, te tragi din două neamuri de regi – sirieni şi thebani. Eu provin din unul singur şi de aici suntem de acelaşi sânge. Dar ce este prinţul Tirului, în comparaţie cu moştenitorul tronului Egiptului?"

„Eu te consider prieten şi egal, spuse el zâmbind, strângându-mi mâna. Am acceptat această ofertă de prietenie cu emoţii de gratitudine, dragă mamă; şi din acel moment am devenit ca doi fraţi – el cel mai mare, eu cel mai mic, privindu-l ca pe un model a tot ceea ce ar trebui să fie un prinţ adevărat.

Dar, dragă mamă, îmi voi încheia aici scrisoarea, iar în alta îţi voi povesti ce s-a discutat la prima noastră întâlnire.

Fiul tău devotat,
Sesostris

Cetatea Soarelui

Dragă mamă,

Ţi-am promis că-ţi povestesc cum a avut loc prima mea întâlnire cu prinţul Remeses în palatul meu.

Îţi spuneam că părul lui e negru ca pana corbului, şi aş putea să adaug că ochii lui sunt expresivi, cu pleoape mari şi grele şi cu o expresie de bunătate şi inteligenţă. Spre deosebire de egipteni, trăsăturile lui sunt de-a dreptul siriene, cu nasul încovoiat, cu buze groase şi roşii, asemănătoare cu ale locuitorilor Damascului.

După ce l-am primit pe Remeses în locuinţa mea, l-am condus în superbul apartament, destinat pentru recreere şi odihnă.

Am adus două scaune lângă fereastră şi m-am aşezat lângă el. Pentru un moment, m-a cercetat îndeaproape, dar cu bun simţ şi cu politeţe.

„Sper că te simţi ca acasă aici, nobile Sesostris, mi-a spus el. Acesta este unul din palatele mele, dar am mult mai multe decât aş putea folosi."

„Mă bucur de tot confortul şi luxul, i-am răspuns. Să fiu sincer, nu mă aşteptam să găsesc în Egipt atâta splendoare şi maiestate. Lumea nu cunoaşte nici pe jumătate realitatea."

„Şi totuşi, nu ai văzut decât o mică parte a acestei împărăţii, spuse el cu un zâmbet lipsit de mândrie. Deşi On este cetatea palatelor şi a

templelor, Memphisul este cu adevărat scaunul de domnie al împărăţiei noastre. Noi conducem Egiptul din Memphis chiar dacă ne închinăm zeilor din On.”

„Dar nu cumva Apis este marele zeu al lui Memphis?” am întrebat eu.

„Totuşi, aici în Cetatea Soarelui există templul lui Mnevis, taurul sacru din On, cinstit cu o închinare la fel de profundă şi universală ca şi cea a lui Apis.”

„Aş vrea să te întreb dacă egiptenii educaţi şi cultivaţi se închină cu adevărat unui taur, aici sau în Memphis, am rostit eu cu ezitare, fiindcă Remeses este din punct de vedere al egiptenilor, cel mai înalt pe tărâm religios, în afară de marele preot al lui Osiris.”

„Să nu te simţi stingher să pui orice întrebare, dragă Sesostris, spuse el. Noi nu ne închinăm acestor animale, ei sunt doar întruparea unor atribute. Prin cei doi zei, la On şi la Memphis, este reprezentat Osiris, marele judecător al oamenilor. Aceştia sunt doar nişte icoane ale lui Osiris. Originea introducerii lor în religia noastră este cunoscută numai de preoţi, a căror responsabilitate este să păstreze ordinea tuturor lucrurilor care aparţin religiei.”

„Dar ce se cunoaşte despre istoria lui Osiris? am întrebat eu. Acasă în Siria, m-am mirat cum poate sta în picioare o mitologie egipteană, când este formată din elemente atât de contradictorii – o parte direcţionând închinarea spre o divinitate invizibilă, iar cealaltă parte spre adorarea unor animale de pe pământ. În Fenicia noi ne închinăm unui singur zeu invizibil, reprezentat prin soare, dar nu ne închinăm la nici un lucru de pe pământ.”

„Egiptenii consideră că prin toţi zeii aceştia, îl adoră pe singurul zeu suprem şi infinit, dragă Sesostris, spuse prinţul. Istoria religiei noastre este pe scurt, următoarea: Osiris era de la început

domnul lumilor. A venit pe pământ pentru binele omenirii. Înainte de venirea lui, taurul şi celelalte animale erau sălbatice. Nilul era o teroare pentru Egipt. Vegetaţia pierise. El a intrat în toate lucrurile şi le-a insuflat viaţă. El a mărginit Nilul între maluri. A temperat căldura soarelui şi pământul a devenit ca o mireasă, sub numele de Isis. Isis a născut pe Horus. Soarele, luna, Nilul, animalele şi vegetaţia sunt considerate sacre pentru că au fost binecuvântate de Osiris, care le-a schimbat din rău în bine. În felul acesta noi considerăm că prin toate aceste obiecte vizibile, ne închinăm unui singur zeu."

„Deci consideri că aveţi o religie monoteistă şi nu politeistă?" am întrebat eu.

„Aşa este, Sesostris, spuse el. Zeităţile noastre sunt doar nişte forme, nu sunt considerate adevărate personaje divine."

„Îmi închipui totuşi, am remarcat eu, că în mod natural se fac abuzuri şi aceste reprezentaţii primesc din partea oamenilor importanţa personajelor divine pe care le reprezintă, şi astfel populaţia ajunge să fie idolatră."

„Este adevărat, Sesostris. Distincţia dintre icoană şi ideea pe care aceasta o reprezintă este prea subtilă pentru cei ignoranţi. Astfel, mintea egiptenilor este distrasă tot mai mult de la închinarea ei proprie spre una superstiţioasă, o închinare la icoane, care intenţiona doar să reprezinte nişte idei religioase ale divinităţii."

După aceea, ne-am ridicat şi am ieşit să ne plimbăm pe terasă pentru a ne bucura de briza răcoroasă ce mişca ramurile unui palmier din faţa uşii. La umbra coloanelor pieţei, mulţi dintre cetăţeni se adunaseră să se adăpostească de razele arzătoare ale soarelui, dar robii despre care îţi vorbeam au continuat să muncească în arşiţă, cu sarcinile de cărămizi în spate. Nu prea departe de noi era un grup care muncea din greu sub

supravegherea unui stăpân care îl bătea amarnic pe un bătrân ce tocmai căzuse la pământ, sub povara grea pe care era silit să o care. Inima mea s-a umplut de milă şi indignare.

„Cât de nefericiţi sunt aceşti oameni, stimate prinţ”, am spus eu.

„Sunt evrei, răspunse el. N-ai auzit de aceşti robi din ţara noastră? Dacă te interesează, cu altă ocazie, îţi voi povesti toată istoria lor.”

„Aş fi onorat să te ascult, am răspuns eu. Sunt şocat de trăsăturile lor siriene.”

„Într-adevăr, sunt originari din Siria, răspunse el. Consideri că şi-au prezervat trăsăturile strămoşilor lor?”

„Chiar izbitor de tare”, am răspuns eu.

Apoi ne-am plimbat pe terasă, iar el mi-a arătat câteva edificii ce se vedeau la orizont. Din locul în care eram se putea vedea jumătate de cetate, împreună cu „Lacul Morţilor”, despre care îţi voi vorbi mai târziu, şi râul Nil, curgând ca o mare nesfârşită prin mijlocul celor mai frumoase scene de pe pământ.

Cu iubire,
Fiul tău Sesostris

SCRISOAREA A IV-A

Cetatea On

Dragă mamă şi regină,

Mă aflu încă în Cetatea Soarelui şi îţi scriu din palatul prinţului Remeses, nu din locuinţa ce mi s-a oferit la început, ci din apartamentele reşedinţei sale imperiale.

În ziua în care mi-am pecetluit ultima scrisoare, dragă mamă, un ofiţer de grad înalt al reginei Amense, mi-a pus în mână o pecete a domniei sale, cu un mesaj prin care mă invita să mă vadă.

În faţa palatului meu stăteau trei trăsuri, două dintre ele trase de câte o pereche de cai bălţaţi, în timp ce la a treia, cea mai elegantă, erau înhămaţi patru armăsari albi ca zăpada. O stemă mare arăta că era o caleaşcă regală. Am aflat că aceasta era pentru mine. De la uşă până la caleaşcă erau aliniaţi şaizeci de soldaţi din garda reginei care s-au aplecat şi m-au salutat în timp ce m-am deplasat la caleaşcă. Nu avea scaun, fiindcă egiptenii nu se aşează în caleşti, ci consideră că a sta în picioare este o poziţie mai demnă şi o atitudine mai măreaţă.

Ziua era senină, aşa cum sunt toate zilele în Egipt, fiindcă şi răsăritul soarelui este mai splendid şi mai glorios decât în orice altă ţară pe care am văzut-o, datorită purităţii atmosferei cristaline. Birjarul meu a pornit, şi după ce am parcurs repede o milă, am intrat într-o piaţă vastă, pătrată, a cărei latură era de două mii de picioare. În partea opusă a acestei pieţe se înălţa un mare palat, care ocupa

întreaga lăţime a pieţei. Sus, pe terasa până la care am urcat nenumărate trepte de marmură, mă aştepta garda regală a palatului ca nişte statui – o sută de soldaţi thebani cu suliţe într-o mână şi cu scuturi ovale în cealaltă.

În momentul când am coborât, căpitanul gărzii, cu un coif strălucitor pe cap, a coborât să mă primească. Chiar înaintea mea, pe un zid înalt, era sculptat un tablou ce reprezenta izgonirea regilor păstori din Memphis. Pe feţele monarhilor Amosis şi Amunophis, tatăl şi bunicul lui Remeses, nu am văzut nici o asemănare cu el. Faţa lui este total diferită. Trăsăturile par să aparţină unui om de o inteligenţă mai avansată, şi fără îndoială, superior egiptenilor – într-adevăr, numele lui este deja asociat cu tot ce este aici înţelept, măreţ şi adevărat.

Când am intrat în coridorul somptuos, muzica marţială care m-a întâmpinat când intrasem în vestibulul anterior s-a oprit şi a fost succedată de cel mai fermecător cântec de instrumente ce venea dintr-o sursă nevăzută. Aş mai fi stat s-o ascult, dar spre mine venea un tânăr frumos, îmbrăcat în aur şi în purpură, care mi-a spus:

„Regina doreşte să-l conduc pe nobilul prinţ al Tirului la ea."

L-am urmat, şi înaintea lui s-a deschis o uşă dublă din fildeş. Înainte de a intra în sala tronului, am păşit pragul unei săli înconjurată de coloane în dreptul cărora era câte un ofiţer din garda reginei. Din această sală începea o alee ce ducea până la tron. Aceasta era mărginită pe o parte şi pe alta de o mulţime de statui ale zeilor egipteni şi pe ambele părţi erau aliniaţi ofiţeri îmbrăcaţi în armuri şi în uniforme care îţi luau ochii. Am înaintat, condus de paj. La capătul aleii erau două statui impunătoare, una a lui Osiris, cealaltă a lui Isis, apoi se vedea tronul Egiptului, pe o estradă din marmură albă, la doisprezece picioare înălţime.

Cum să-ţi descriu, dragă mamă, scaunul tronului? Spătarul înalt era mai sus decât capul reginei. Deasupra avea o umbrelă mare în formă de pene, toate din fildeş, dar atât de subţiri şi delicate încât fluturau în briza ce bătea prin ferestrele deschise. Tronul stătea pe trupurile a doi leoparzi din marmură neagră rhodiană, printre care erau treptele ce urcau la scaun.

În timp ce mă apropiam de trepte, doi ofiţeri îmbrăcaţi în alb şi purtând lanţuri de aur la gât, s-au apropiat şi pajul s-a retras. Unul din aceştia mi s-a adresat în cea mai pură limbă siriană:

„Suntem trimişi să te conducem până la treptele celor patru împărăţii.” Cu unul la stânga şi celălalt la dreapta mea, am ajuns la trepte, unde, spre bucuria mea, l-am văzut pe prinţul Remeses, coborând să mă întâmpine. M-a salutat cu graţie şi demnitate, spunându-mi:

„Nobile prinţ, te prezint cu plăcere mamei mele, regina. Ea te primeşte la curte cu onoarea ce se cuvine atât moştenitorului la tronul Feniciei, cât şi verişorului nostru împărătesc.”

Mi-am plecat capul în semn de apreciere faţă de omagiul primit, iar Remeses, luându-mi mâna, m-a condus pe treptele estradei. Apoi, mergând în faţa reginei, a rostit:

„Mamă şi regină, ţi-l prezint pe Sesostris, prinţul Tirului.”

M-am plecat cu respect înaintea maiestăţii în faţa căreia stăteam, apoi mi-am ridicat ochii şi am aşteptat să mi se adreseze, şi i-am prezentat scrisoarea ta originală.

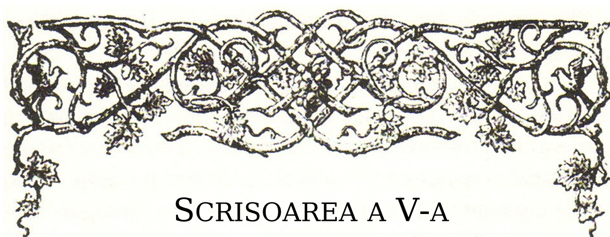
În timp ce o deschidea, am îndrăznit să-i privesc faţa. Este o femeie cu trăsături nobile, cu un păr bogat, castaniu, uşor argintat, pieptănat cu o simplitate severă. Faţa îi este încă frumoasă, deşi are aproape cincizeci de ani, dar este marcată cu nişte linii fine de îngrijorare. Ceea ce trăsăturile ei

au mai pierdut din frumuseţe, au câştigat în maiestate. Nu am privit niciodată o fiinţă atât de demnă şi totuşi atât de simplă. Are ochii pătrunzători şi îşi mişcă capul conştientă de autoritatea pe care o are asupra întregului domeniu. Din clipa când am văzut-o, nu m-am mai mirat de puterea ei asupra supuşilor şi a împărăţiilor din jurul ei. Pe cap poartă o diademă dublă cu insignele cetăţilor Thebaid şi Memphis, simbol că suveranitatea Egiptului de sus şi de jos este investită în persoana ei.

Regina s-a aplecat şi mi-a atins mâna cu mâna ei dreaptă, iar eu am ridicat-o reverenţios la buzele şi la fruntea mea. Nu m-a lăsat să îngenunchez, ci mi-a spus să stau în picioare alături de Remeses şi a început să-mi pună o mulţime de întrebări.

Faţă de toată bunătatea aceasta, dragă mamă, mi-am arătat, după cum bine ştii, aprecierile cuvenite, apoi după alte conversaţii în care a luat parte şi prinţul Remeses, audienţa a luat sfârşit, dar numai ca să mi se prezinte un spectacol despre care nu aveam nici o idee – de a-i vedea armata de care şi călăreţi, în sala de paradă a palatului. Dar trebuie să rezerv descrierea acestei scene pentru o scrisoare viitoare. Până atunci, rămân, dragă mamă şi regină,

Al tău fiu credincios,
Sesostris

SCRISOAREA A V-A

Cetatea Soarelui

Iubita mea mamă şi regină,

Voi începe cu povestirea pe care ţi-am promis-o, descriindu-ţi parada armatei egiptene.

Din sala tronului am trecut printr-o arcadă în altă sală, unde am coborât nişte trepte până la o piaţă vastă în care încăpeau o sută de mii de oameni, în timp ce colonadele din jurul ei puteau acum primi tot atâţia spectatori.

Regina nu a coborât treptele, dar s-a aşezat lângă statuia zeului războiului, pe un fel de tron cu o umbrelă uriaşă deasupra, ţinută de şase ofiţeri, pentru a o feri de razele soarelui. Lăsându-mă lângă mama lui, Remeses, s-a urcat într-un car de război care-l aştepta şi privind înainte, arăta cu adevărat ca un prinţ războinic. În clipa când s-a urcat în car, sclavii etiopieni care-i ţineau pe cei doi armăsari înhămaţi la car s-au dat la o parte. Caii au pornit fulger peste câmpul din faţa lor, iar Remeses, nemişcat ca o statuie, i-a lăsat să zboare până când a ajuns în dreptul unei mulţimi. La un mic semnal al lui, caii s-au oprit brusc.

Acum a început parada întregului batalion. În timp ce Remeses a rămas în carul său, patru mii de care au început să-l urmeze. În câteva clipe, toate erau în mişcare. Pornind cu viteză maximă de pe loc, au înconjurat piaţa şi au trecut prin faţa reginei ca

nişte fulgere de foc. Se scutura pământul de huruitul a opt mii de roţi şi sub tropăiturile a şaisprezece mii de copite.

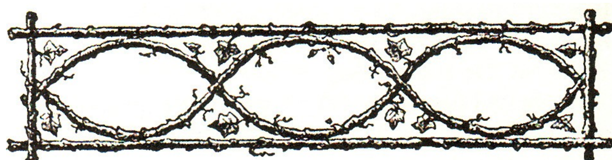
Apoi au urmat demonstraţiile detaşamentelor de care. Cinci sute, împărţite în două părţi egale, s-au aşezat în poziţii opuse, şi la un semnal, au pornit una împotriva celeilalte la o viteză care creştea în fiecare moment. Inima îmi bătea să-mi sară din piept. Mă aşteptam să văd o bătălie adevărată, care şi călăreţi răsturnaţi în învălmăşeala tumultoasă. Dar erau atât de bine instruiţi, încât au trecut în plină viteză unii pe lângă alţii prin spaţiile măsurate de ochii călăreţilor atât de exact, încât după câteva clipe, fiecare echipă ocupa locul celeilalte.

Parada maiestuoasă a durat trei ceasuri. Când s-a terminat, toţi generalii s-au detaşat odată de batalioanele lor şi au galopat în cea mai mare viteză în jurul prinţului, salutându-l, apoi prin faţa pavilionului reginei, aducându-i omagiul militar, ducându-şi mâna stângă la piept, coborând vârful suliţei şi apoi ridicându-l deasupra capului. Regina s-a ridicat, a zâmbit şi i-a salutat graţios cu mâna.

Ne-am întors în palat şi am fost conduşi spre sala de recepţie a banchetului regal. Am participat la o masă somptuoasă după care Remeses m-a însoţit la palatul care va fi locuinţa mea pentru viitor. Aici, după ce m-am despărţit de el, am început scrisoarea aceasta pe care acum o închei, asigurându-te de dragostea mea sinceră.

Al tău fiu,
Sesostris

SCRISOAREA A VI-A

Palatul Faraonilor, Cetatea Soarelui

Draga şi mult onorata mea mamă,

Astăzi dimineaţă, când mă pregăteam să părăsesc palatul pentru a mă plimba câteva ceasuri prin cetate ca să observ obiceiurile şi manierele acestui popor, prinţul Remeses tocmai sosise în carul lui de argint. L-am întâlnit la uşa salonului de la intrare şi când am vrut să-l salut luându-i mâna să i-o sărut, el m-a îmbrăţişat cu multă afecţiune.

„Nu, nobile Sesotris, nu ţi-am spus că suntem prieteni şi verişori, aşadar egali? Tocmai veneam să te iau cu mine la Raamses, cetatea comorilor, construită de Amunophis, bunicul meu. Construiesc un nou palat, şi trebuie să mă întâlnesc astăzi cu arhitectul principal. Vrei să mă însoţeşti?”

„Cu multă plăcere, nobile prinţ”, am spus eu şi în câteva clipe traversam cetatea în cea mai mare viteză.

Odată ajunşi în afara porţilor - mergeam pe o magistrală frumoasă, mărginită de livezi şi grădini, vile şi lacuri ornamentale pe o lungime de jumătate de milă – am observat că în jurul cetăţii era o centură verde de grădini, livezi şi reşedinţe luxoase.

„Aici, spuse Remeses, locuiesc nobilii în timpul căldurii intense a verii. Palatul de vară al mamei mele este pe insula Rhoda, între On şi Memphis, în

mijlocul Nilului. Vreau să te duc şi acolo şi la piramide.”

Am lăsat în urmă această suburbie splendidă şi am continuat să gonim pe un drum lat care şerpuia printr-o regiune cu lanuri de grâu, care se întindea de-a lungul Nilului cât vedeam cu ochii. La patru mile de oraş am ajuns deodată la un câmp unde mii de oameni munceau din greu făcând cărămizi. Când ne-am apropiat, am observat după feţele lor că aceşti lucrători făceau parte din rasa aceea misterioasă a poporului evreu. Spun „misterioasă”, dragă mamă, fiindcă deşi sunt acum de şase săptămâni în Egipt, încă n-am găsit nici un egiptean care să-mi poată spune de unde a venit această naţiune, care acum este în robia faraonilor. Ori cei pe care i-am întrebat sunt ignoranţi faţă de subiect, ori nu au vrut să-l discute cu un străin.

Am simţit o forţă interioară irezistibilă de a-i urmări pe ei şi munca lor, fiindcă deşi nu-i vedeam niciodată pe străzi, amestecându-se cu cetăţenii egipteni – decât în palate, unde tineri evrei, frumoşi la chip slujesc adesea ca paji – i-am văzut peste tot foarte numeroşi, oriunde se construiesc temple, grânare, ziduri, arsenale şi trezorerii.

„Iartă-mă, nobile prinţ, am spus eu. Permite-mi te rog să mai stau câteva clipe să cercetez această scenă neobişnuită.”

Remeses a oprit carul şi eu mi-am aruncat privirea peste câmpul acela. Cât vedeam cu ochii, era plin de oameni. Unii aplecaţi, săpau lutul cu săpăligi de lemn, alţii îl adunau în grămezi, alţii îl amestecau cu paie, iar alţii îl călcau cu picioarele ca să-l înmoaie şi să-l amestece cu paiele, alţii modelau lutul în forme de cărămizi. Unul stătea cu pecetea reginei pe care o aplica pe fiecare cărămidă. Cei mai puternici ridicau o sarcină mare de cărămizi şi o aşezau pe spatele celor ce le duceau într-un alt loc de pe câmp unde le uscau la soare. Câteva mii de

oameni erau într-o mişcare continuă, producând aceste cărămizi. Cei care le cărau la locul unde aveau să se usuce, le dădeau unor femei care le aşezau una lângă alta în şiruri – o muncă mai uşoară decât cea a bărbaţilor. Dincolo de hotarul acestei câmpii pe care trudea tot furnicarul acesta de robi, erau câmpuri cu mirişte, unde femeile şi copiii adunau paie pentru bărbaţii care amestecau lutul. Din miile de oameni care munceau acolo, nici un glas nu se auzea – numai strigătele egiptenilor care-i supravegheau. Muncitorii erau împărţiţi în echipe. Peste fiecare echipă era pus un responsabil care se distingea dintre muncitori prin gluga care cobora până pe umeri şi prin tunica roşie. De asemenea, aceşti supraveghetori aveau în mână un băţ lung sau un bici. Îi urmăreau pe robi îndeaproape, iar aceştia, cu bustul gol, lucrau în fiecare moment de frica loviturilor. Supraveghetorii folosesc biciul fără milă. Dacă vreun rob cade sub povară, este pedepsit pe loc şi lăsat să moară, sarcina lui fiind doar transferată în spatele altuia. Numărul lor este atât de mare, încât dacă mor douăzeci într-o zi, nici nu se observă. De fapt, înmulţirea lor îi alarmează deja pe egipteni, care nu pun nici un preţ pe vieţile lor.

Sub faraonii precedenţi, timp de şaptezeci de ani, condiţia acestor evrei a fost mult mai severă decât sub mâna mai moale a acestei regine. Am înţeles că ea pedepseşte sever orice cruzime care nu este necesară din partea supraveghetorilor şi a mai uşurat puţin munca femeilor.

Am mers o milă şi jumătate prin câmpul acesta de cărămizi şi la capătul lui am ajuns într-un sat mare cu colibe din trestie şi acoperite cu paie.

„Acolo, spuse Remeses, sunt locuinţele robilor pe care i-ai văzut.”

Aceste colibe sunt aşezate în şiruri, pe străduţe care se intersectează în toate direcţiile. Nu am văzut nici un copac pentru umbră. Străduţele

erau pline de copii şi de femei bătrâne care erau lăsate să îngrijească copiii, în timp ce părinţii munceau în câmp.

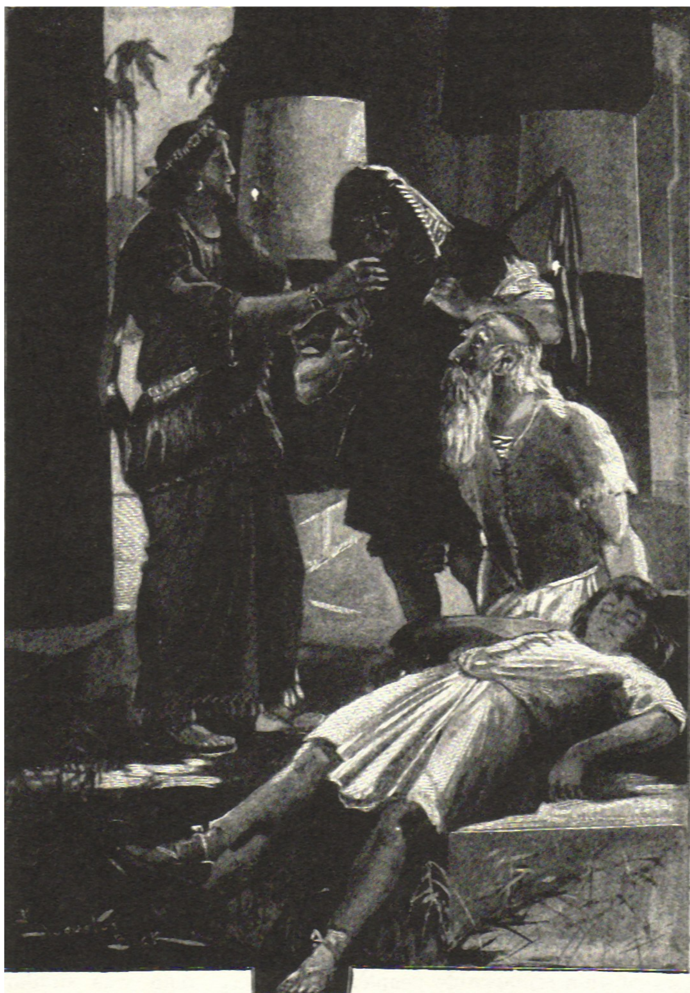
Am trecut prin mijlocul acestui sat mizerabil de robi, a căror mâncare este doar peştele, prazul şi usturoiul, iar băutura lor este apa tulbure din Nil. La extremitatea satului era un cimitir mare, fără vreun mormânt din piatră, fiindcă aceşti evrei sunt prea săraci să-şi îmbălsămeze morţii. Am avut o senzaţie de uşurare când am părăsit satul şi am traversat un câmp verde care despărţea satul robilor de Cetatea Comorilor. Câmpul prin care am trecut fusese odată grădina lui Hermes sau Iosif, prinţul celebru, care cu aproximativ o sută treizeci de ani în urmă i-a salvat pe egipteni de la foamete, după ce a primit din partea zeului Osiris înştiinţarea că după şapte ani de belşug, vor veni şapte ani de foamete.

„Acest Iosif a fost egiptean?”, l-am întrebat eu pe prinţul Remeses în timp ce traversam ruinele unui palat din mijlocul grădinilor.

„Nu, a fost evreu, mi-a răspuns el. A fost omul favorit al faraonului fenician care a început construcţia palatelor din Cetatea Comorilor.”

„Evreu?! am exclamat eu. Adică unul din rasa celor pe care i-am văzut muncind pe câmpul de cărămizi?”

„Da!” a răspuns el.

Bătrânul mă implora din priviri. – pag. 27

„Vreau să-ţi amintesc, Remeses, că mi-ai promis să-mi povesteşti istoria acestui popor remarcabil.”

„Îmi voi împlini promisiunea, dragă Sesostris, spuse el zâmbind, după ce oprim carul lângă ruinele

fântânii de acolo, unde mă aşteaptă arhitectul şi oamenii lui.”

Am trecut de câteva coloane căzute la pământ, care cândva împodobiseră casa acestui prinţ evreu şi care odinioară a făcut atât de mult bine Egiptului. Deşi a fost favorizat de faraonul fenician din timpul lui, dinastia prezentă îi neglijează monumentele şi chiar dărâmă tot ce au construit împăraţii păstori pentru a perpetua victoria lor. Am ajuns apoi la locul unde prinţul Remeses era aşteptat. Mi-am dat seama că avea să fie ocupat câtva timp şi am început să mă plimb prin împrejurimi, studiind fântâna antică. Pentru a vedea mai bine ţinutul, m-am urcat într-un turn la o înălţime de şaizeci de picioare deasupra câmpiei. De aici am privit cetatea glorioasă a soarelui, care a rămas la o leghe şi jumătate spre nord, înălţându-se deasupra lanţului de grădini ce o înconjoară.

În apropierea turnului în care mă urcasem era o cărare lată, bătătorită de mii de picioare desculţe. Pe ea mergeau o mulţime de sclavi evrei – unii îndreptându-se spre oraş cu sarcinile de cărămizi în spate, alţii întorcându-se spre câmpie pentru a lua alte sarcini. Era o cărare a lacrimilor şi suspinelor, căci supraveghetorii nu le permiteau să-şi încetinească mersul – chiar dacă cineva ar fi vrut să se oprească la fântână să-şi potolească setea, ar fi fost lovit cu biciul să-şi continue drumul în grabă.

Am scrutat încă o dată zarea cercetând împrejurimile în care locuiesc un milion de suflete. Apoi, coborând din turn şi văzând că prinţul este încă ocupat cu arhitecţii, am coborât treptele spre fântână, ca să sorb din apa-i rece. Aici am văzut un bătrân aplecat deasupra unui tânăr, spălându-i cu apă o rană de la tâmplă. Am observat de îndată după fizionomia lor că erau evrei.

Bătrânul avea o faţă avraamică asemănătoare celor pe care le-am văzut sculptate la mormântul lui

Eleazar din Damasc: o frunte lată şi înaltă, un nas încovoiat asemeni ciocului de vultur, buze groase şi o barbă lungă care ar fi fost albă ca lâna dacă nu ar fi fost îngălbenită de lut şi de soare. Îmbrăcămintea lui era din acelaşi material aspru cu care erau îmbrăcaţi toţi sclavii iar sandalele vechi erau legate cu bucăţi din sfoară de cânepă. Tânărul era îmbrăcat asemănător, era palid şi aproape mort. Capul lui frumos era căzut pe marginea fântânii, iar bătrânul, aruncându-i cu mâna apă pe faţă, repeta mereu un nume, probabil al tânărului. În clipa aceea, un supraveghetor egiptean a intrat şi l-a lovit de câteva ori pe bătrân, poruncindu-i să se ridice şi să plece la muncă. Acesta nu a răspuns, ci plângând, privea faţa încremenită a tânărului şi-i ştergea sângele care-i curgea din rana de la tâmplă.

„Nu, am strigat eu egipteanului, nu-l bate! Este bătrân şi-i este milă de acest tânăr sărman!”

Egipteanul m-a privit o clipă cu mânie, apoi, închipuindu-şi că sunt un om de rang înalt şi-a plecat capul şi a rostit:

„Domnul meu, nu te-am văzut, şi de aceea l-am bătut, dar acest barbă albă ar trebui să meargă la treabă.”

„De ce l-ai bătut?”, am întrebat eu.

„Ajutorul meu l-a lovit pe acest tânăr fiindcă s-a oprit să se uite la un car oprit lângă fântână. Bătrânul şi-a lăsat sarcina jos şi aceasta nu-i este permis.”

„Tânărul este vreo rudă de-a bătrânului?”

„Este fiul lui cel mai tânăr. Este un ticălos slab, domnul meu. Bătrânul îşi cară cărămizile lui şi mai ia câteva şi din sarcina băiatului. Haide, barbă albă, lasă băiatul şi dă-i drumul la treabă!”

Bătrânul şi-a ridicat faţa spre mine implorându-mă din priviri.

„Lasă-l în pace, am spus eu. Voi fi eu însumi responsabil pentru asta.”

„Domnul meu, eu sunt un subofiţer care trebuie să dau socoteală de el căpitanului meu, pentru fiecare cărămidă. Am un anume număr de oameni şi aceştia trebuie să ducă un anume număr de cărămizi de la răsăritul soarelui până la apusul lui. Dacă numărul cărămizilor este prea mic, mie mi se taie din plată.”

„Cât câştigi pe zi?”, l-am întrebat.

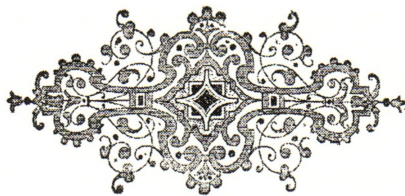
„Un sfert de scarabeus”, mi-a răspuns el.

I-am pus în mână un scarabeus de aramă şi i-am spus: „Du-te în drumul tău. Aceşti evrei sunt prea necăjiţi ca să mai poată munci astăzi.”

Supraveghetorul a luat moneda şi a dispărut. Bătrânul evreu m-a privit cu recunoştinţă, mi-a luat mâna, mi-a dus-o la inima lui şi apoi mi-a sărutat-o. I-am zâmbit compătimitor şi prietenos şi aplecându-mă am ridicat capul tânărului pe genunchiul meu. Am continuat să-l stropesc cu apă şi încetul cu încetul şi-a revenit.

Dar, dragă mamă, cu permisiunea ta îmi voi continua povestirea în scrisoarea următoare. Tămâia din altarul templului lui Osiris se ridică spre cerul albastru şi auriu, drept simbol al rugăciunii. În seara aceasta mă voi retrage în locuinţa mea şi mă voi ruga pentru sănătatea ta, mamă, pentru fericirea şi prosperitatea împărăţiei tale.

Cu afecţiune, fiul tău,
Sesotris

SCRISOAREA A VII-A

Cetatea On,

Iubită mamă şi regină,

După ce tânărul şi-a revenit, m-a studiat cu multă frică.

„Domnul meu este un domn bun, să nu-ţi fie frică de el, Israel”, îi spuse bătrânul. Tânărul părea îndoielnic şi ar fi vrut să fugă, dar eu i-am spus:

„Eu nu sunt supraveghetorul tău. Nu-ţi fie frică de mine.” Atunci a zâmbit şi ochii i s-au luminat într-o expresie de bucurie.

„Cum te numeşti?” l-am întrebat pe bătrân.

„Ben Isaac, domnul meu”, mi-a răspuns el.

„Eşti rob?”

„Şi eu şi copiii mei, aşa cum au fost şi părinţii mei. Străbunii noştri au fost prinţi în ţara lor, dar noi am ajuns robi în Egipt!”

„Cine au fost străbunii voştri?”

„Avraam, Isaac şi Iacov.”

„Am auzit de ei – trei prinţi din Siria, cu multe generaţii în urmă.”

„Da, domnul meu, spuse bătrânul venerabil, ridicându-şi ochii în sus. Dar iată, strănepoţii lor sunt robi astăzi! Şi cât de grea este această robie! rosti el ridicându-şi mâinile zbârcite spre cer. Cât timp vom mai geme oare în sclavie? Cât timp vor mai suferi copiii noştri jugul robiei?”

În momentul acela un tânăr a venit şi mi-a spus că prinţul Remeses mă cheamă.

Am pus câteva monede în mâinile bătrânului evreu şi ale fiului său şi am plecat. Când am ajuns la Remeses el mă aştepta deja în car şi mi-a spus că mă va duce în jurul zidurilor noii cetăţi şi-mi va arăta planul general.

Circuitul care l-am făcut în jurul câmpiei mi-a permis să văd mai bine progresul construirii Cetăţii Comorilor. Zidurile dintr-o parte erau pline de zeci de mii de sclavi ce cărau cărămizi şi zideau.

Ne-am oprit la o poartă frumoasă a unui templu mic dedicat lui Apis. Fiecare colţişor al templului era sculptat cu minuţiozitate. Avea un singur altar, în care stătea statuia taurului sacru, mare cât un cubit, din aur masiv. Băieţi tineri îmbrăcaţi în pânză subţire albă făceau slujba de preoţi.

După ce am examinat templul, am ieşit afară, şi deodată am văzut o fată evreică fugind urmărită de un supraveghetor. La intrarea în templu, am remarcat-o trecând împreună cu alte femei, aplecându-se cu durere sub o sarcină mare de usturoi şi praz ce o ducea pe cap şi totuşi ajuta o femeie bătrână care mergea alături de ea cu o sarcină, aproape la fel de grea, de provizii, într-un coş împletit de nuiele. Am fost pur şi simplu şocat atât de eleganţa trupului ei şi de faţa ei frumoasă, cât şi de bunătatea cu care o sprijinea pe bătrâna de-alături. Când am ieşit din templu, am văzut-o alergând îngrozită de frica păzitorului. Ea ne-a zărit, s-a îndreptat spre noi, s-a aruncat la picioarele prinţului Remeses şi a exclamat:

„Ah, domnul meu! Ai milă şi salvează-mă!”

Remeses a privit-o cu uimire şi a întrebat-o:

„Ce doreşti? De ce fugi de supraveghetorul tău?”

„Am vrut să iau şi sarcina mamei mele, care este pe moarte, dar le-am scăpat pe amândouă jos. Atunci el m-a lovit. Am vrut să le duc pe amândouă, domnul meu, dar nu am avut putere.”

„Du-te înapoi la lucrul tău. Nu vei fi pedepsită pentru un act de bunătate faţă de mama ta. Dar ce aud eu? continuă el îndreptându-se către subofiţerul care se oprise la o mică distanţă. Ai lovit-o pe această fată evreică?”

„Este încăpăţânată şi neascultătoare, înălţimea ta! răspunse omul umil şi linguşitor, şi...”

„Ştiai că legea nu-ţi permite să loveşti femeile acestui popor. Îţi predai chiar acum bastonul servitorului meu de aici, şi de astăzi înainte nu mai eşti supraveghetor.”

Omul a venit tremurând şi a dat bastonul care la un semn al prinţului l-a rupt şi l-a aruncat jos. „Acum du-te şi adu-mi coşul bătrânei, să văd ce fel de sarcini pui pe umerii celor slabi!”

Acesta s-a întors câteva sute de picioare în lungul drumului, a luat coşul, l-a adus şi l-a pus la picioarele prinţului. Remeses a ridicat coşul, apoi l-a pus jos şi a rostit plin de mânie:

„Cum poţi să obligi o bătrână aproape moartă şi o fată să care asemenea greutăţi? Eşti crud şi barbar! Legaţi-l şi duceţi-l la închisoare!”

„Domnul meu, nu sunt singurul care...”

„Cu atât mai rău. Dacă abuzul este răspândit, este timpul să-l corectăm. Luaţi-l!”

Doi oameni l-au prins şi i-au legat mâinile la spate cu şireturile din piele de la sandalele lui, apoi l-au dus la citadela din Raamses. Fata evreică stătea încă îngenunchiată, tremurând de spaimă. Remeses i-a spus cu bunătate:

„Du-te în pace, copilă. Întoarce-te la mama ta şi nu te mai teme de bastonul supraveghetorilor tăi. Prima mână care va lovi o femeie evreică va fi tăiată cu sabia!”

Fata a sărutat picioarele prinţului, s-a ridicat şi a alergat la mama ei. Remeses a urmărit-o cu privirea şi a suspinat. Cine ştie ce gândea în mintea lui? Când va ajunge la tron, ştiu sigur, dragă mamă, că starea acestor evrei va fi ameliorată mult.

„Dragă Sesotris, spuse el, vino cu mine pe terasă. Trebuie să mă întâlnesc şi cu guvernatorul hambarelor reginei şi vom povesti până când acesta va sosi.”

După ce am traversat o dată terasa în tăcere, şi-a întors gânditor faţa spre mine şi mi-a spus:

„Sesostris, aceasta este problema Egiptului. Soluţionarea ei cere mai multă înţelepciune decât îi este dată vreunui om.”

„Vorbeşti despre robia poporului evreu?”, am întrebat eu înţelegând îngrijorarea lui.

„Da, răspunse el cu un suspin şi încruntându-se. Ţi-am promis că-ţi aduc la cunoştinţă istoria lor. Arhivele noastre, păstrate de preoţi în Sala Cărţilor din Templul Soarelui, prezintă următoarele date cu privire la originea rasei lor:

Cu aproximativ patru sute de ani în urmă, spune istoria preoţilor, în ţara Palestinei a sosit un prinţ sirian din Mesopotamia sau Asiria, cu turme şi cirezi nenumărate. Făcând un contract de alianţă cu Melhisedec, împăratul Salemului, cei doi au locuit în apropiere unul de celălalt în pace şi prietenie. Acest prinţ asirian, nu numai că era înţelept şi drept, dar zeul lui era cu el şi-l binecuvânta, dându-i prosperitate în tot ce făcea. Împăratul Melhisedec era şi el favorizat de acelaşi zeu şi mireasma virtuţilor lui a ajuns până la noi plină de frumuseţea unei pietăţi deosebite şi a faptelor bune.

Prinţul Asiriei, Avraam, şi Melhisedec, împăratul Salemului, erau prieteni foarte apropiaţi. În ţara unde locuia Avraam era foamete, aşa că el a venit în Egipt tocmai după ce oştirile Feniciei şi ale Palestinei ne-au inundat împărăţia, au cucerit

cetăţile On şi Memphis, au subjugat Egiptul de Jos şi şi-au instalat dinastia cunoscută cu numele Hyksos, sau împărăţia Regilor Păstori.

Venirea lui Avraam în Egipt, continuă Remeses, a avut loc în timpul împărăţiei lui Bnon, primul faraon fenician după moartea cuceritorului. El îl cunoscuse pe acest prinţ din Palestina de când era tânăr, şi regele l-a primit cu bucurie pentru că era puternic şi războinic. El a locuit în Egipt în timpul foametei din Siria în apropierea curţii regelui, care nu doar l-a luat în consiliul său, ci i-a dat şi mari bogăţii. Dar regele, spune istoria, s-a îndrăgostit de frumoasa prinţesă Sara, soţia prinţului palestinian şi Avraam şi-a luat aurul, argintul, turmele, cirezile şi servitorii şi a plecat din Egipt în sudul Arabiei, apoi în cetatea sa.

Când prinţul Avraam a murit, a lăsat în urmă un fiu care a moştenit nu doar bogăţiile lui ci şi înţelepciunea. După un timp a murit şi acesta şi a lăsat în urmă pe fiul său, prinţul Iacov, care a avut doisprezece fii, dar care, ca şi arabii de astăzi, au trăit o viaţă nomadică. Unul din aceşti fii a fost iubit de tatăl său mai mult decât ceilalţi. Invidioşi, fraţii lui l-au prins şi l-au vândut unor oameni ce aparţineau tribului lui Ismael. Aceşti barbari l-au vândut pe tânărul prinţ Iosif unui ofiţer de la palat, cu numele Potifar, căpitanul gărzii. Ofiţerul s-a împrietenit cu tânărul sirian şi l-a pus într-un loc de cinste în casa lui. După mai mulţi ani, regele, care era eminentul Faraon-Apophis, a avut un vis care l-a tulburat mult şi pe care nici vrăjitorii, nici magicienii şi nici preoţii lui nu l-au putut interpreta. Iosif, care era cunoscut pentru devotamentul faţă de zeul său, fiind în închisoare – acuzat în mod fals de o faptă pe care nu o săvârşise – a interpretat visele a doi prizonieri. Unul dintre aceştia, fiind eliberat şi auzind despre visul regelui, i-a trimis cuvânt că în timp ce era în închisoare, un captiv evreu i-a

interpretat visul, profeţindu-i astfel viitorul. Atunci Faraon a poruncit ca acest evreu să fie adus la el, şi astfel i-a interpretat visul, profeţindu-i şapte ani de belşug care aveau să fie urmaţi de şapte ani de foamete, dar o foamete cum nici o împărăţie de pe pământ nu suferise până atunci. Când evreul i-a recomandat regelui să pună un ofiţer care să strângă grâul în hambare în timpul acelor şapte ani de belşug, Apophis i-a oferit de îndată o poziţie înaltă. Scoţându-şi de pe deget inelul cu sigiliul său, l-a pus pe degetul lui Iosif, îmbrăcându-l în veşminte de mătase şi punându-i un lanţ de aur în jurul gâtului, l-a pus să guverneze peste tot imperiul său, poruncind tuturor oamenilor să-şi plece genunchiul înaintea lui, ca înaintea unui prinţ de sânge, având cea mai mare autoritate după rege.”

„Şi aceştia, am întrebat eu arătând spre un grup de sclavi evrei ce se aflau la o mică distanţă de noi, sunt de acelaşi sânge?”

„Da, Sesostris. Acest Iosif a împărăţit în Egipt mai mult de şaizeci de ani, numai că, nu a purtat coroana lui Apophis, care s-a eliberat cu bucurie de îngrijorările imperiului. Dar, pe când era încă tânăr, tatăl şi fraţii lui au fost nevoiţi să vină în Egipt în timpul celor şapte ani de foamete. La început nu şi-au recunoscut fratele în persoana prinţului puternic al Egiptului. Faraon îi schimbase numele în Hermes-Osiris. În loc să se răzbune pe fraţii săi pentru cruzimea lor, a dat o masă în cinstea lor şi l-a rugat pe Faraon să-i lase să locuiască în ţară.”

În acel moment un evreu tânăr a trecut pe lângă noi. Îşi aduse sarcina şi o aşezase lângă o fântână pe care alţi sclavi o reparau. Avea pasul vioi, aproape mândru. L-am privit cu interes, imaginându-mi că privesc pe faţa lui trăsăturile prinţului despre care îmi vorbea Remeses. Prinţul a continuat:

„Patriarhul sirian a locuit în aceste părţi ale Egiptului. Acest templu se ridică chiar pe locul unde

a trăit el. Cât vezi cu ochii, se întind câmpiile mănoase şi fertile ocupate de el, de fiii săi şi de descendenţii lor. Aici au construit ei cetăţi, dar majoritatea au fost dărâmate de dinastia ce a urmat, împreună cu monumentele ce reprezentau puterea lui Iosif. Ei au locuit timp de şaptezeci de ani în pace şi belşug, înmulţindu-se în număr, bogăţie şi inteligenţă. Tinerii lor erau educaţi şi deţineau cele mai înalte poziţii din guvernul Egiptului, afirmându-se şi primind respectul şi încrederea nu numai a regelui, ci şi a egiptenilor.”

Dar, dragă mamă, este timpul să închei şi această scrisoare. Până când voi reuşi să-mi iau iarăşi pana şi să-ţi scriu, rămâi asigurată, te rog, de loialitatea, reverenţa şi dragostea fiului tău.

Sesostris

SCRISOAREA A VIII-A

Palatul împărătesei Amense

Iubită şi mult onorată mamă,

În această scrisoare voi continua, sau mai degrabă voi încheia subiectul început în ultimele scrisori, considerând că ţi s-a părut la fel de interesant ca şi mie.

„Îţi voi povesti din nou istoria evreilor, dragă Sesostris, spuse prinţul, şi voi încerca să fiu scurt, fiindcă trebuie să ne întoarcem la On. Prinţul Iosif, după cum am menţionat, a obţinut din partea regelui toată câmpia aceasta, inima şi frumuseţea Egiptului, pentru tatăl şi fraţii lui. Aici locuiau ei când bătrânul a murit. Deoarece dorinţa lui fusese să fie îngropat în Palestina, la porunca lui Faraon, o întreagă oştire a plecat cu trupul neînsufleţit, cu care şi călăreţi – aşa încât până astăzi, splendoarea şi fastul acestei înmormântări a rămas o tradiţie prin toate ţările pe care le-au traversat. Iosif s-a întors apoi în Egipt şi a împărăţit şaizeci şi unu de ani. Când a murit a fost îmbălsămat, dar nimeni nu ştie unde i se odihnesc osemintele, fiindcă după expulzarea dinastiei feniciene, evreii l-au dezgropat în secret şi numai ei ştiu locul unde l-au ascuns. Se spune printre ei că oasele acestui prinţ vor învia cândva şi că el va merge împreună cu ei într-o ţară frumoasă şi îndepărtată, dincolo de Arabia."

„Deci ei speră ca într-o zi să fie eliberaţi de condiţia de viaţă pe care o au astăzi?” am întrebat eu.

„Este pur şi simplu o parte a credinţei lor. Uneori mă gândesc că numai speranţa aceasta îi ajută să îndure cu atâta răbdare jugul robiei.”

„Şi cum s-a întâmplat, nobile Remeses, că au fost supuşi acestei robii în ţara frumoasă în care au locuit altădată atât de liniştiţi?”

„Răspunsul la această întrebare, dragă Sesostris, spuse prinţul, va cuprinde istoria răsturnării dinastiei cuceritorilor fenicieni. Prinţul Iosif a murit la vârsta de o sută zece ani. Regele Apophis, fiind şi el foarte înaintat în vârstă era incapabil de a-şi cârmui imperiul. Atunci, gelosul rege Thebaid din Egiptul de Sus, nu a întârziat să profite de această oportunitate să unească ţara lui cu Egiptul de Jos, dorind să se aşeze pe tronul antic al faraonilor, dar, dragă Sesostris, ştii bine istoria ce a urmat – cum Faraon-Amosis, cu oştirile lui thebane i-a urmărit din cetate în cetate şi în sfârşit i-a alungat în Arabia, unde s-au aşezat în ţara filistenilor şi cucerind Salemul l-au făcut capitala lor.

Când aceşti invadatori au fost izgoniţi din Egiptul de Jos, cele două coroane ale împărăţiei Thebaide şi a celei Memphitice au devenit unite sub persoana lui Amunophis, fiul Izbăvitorului şi astfel această dinastie thebaidă ţine acum sceptrul celor două împărţii şi este reprezentată în persoana mamei mele, fiica lui Amunophis, care a murit când ea era o copilă. De atunci ea a împărăţit cu titlul de Fiica lui Faraon. Dar, dragă Sesostris, spuse Remeses cu un zâmbet, ţi-am povestit istoria rasei mele şi nu a poporului evreu.”

„Nu sunt cu nimic mai puţin interesat, dragă Remeses, am spus eu, şi-mi dau seama că cele două istorii sunt unite în mod natural.”

„Da. Noul rege, Amosis, supranumit Izbăvitorul, după ce i-a izgonit pe invadatori şi-a îndreptat atenţia spre cealaltă clasă a străinilor care deţineau cea mai frumoasă parte a Egiptului drept moştenire. A vizitat cetatea Sucot, în ţinutul Gosen, pe care aceştia o construiseră şi o înfrumuseţaseră în timpul conducerii părtinitoare a prinţului Iosif. Era fără ziduri, nefortificată şi nu avea nici măcar un templu, pentru că evreii se închină doar cu duhul lor şi se roagă unei singure zeităţi."

„De fapt, dacă pot să-ţi vorbesc cu atâta îndrăzneală Remeses, am spus eu, mi se pare că acest fel de închinare este credinţa cea mai pură."

„Aşa crezi? mă întrebă el întorcându-se deodată surprins şi cercetându-mi faţa cu ochii lui pătrunzători. Aceleaşi sentimente se zbat şi în pieptul meu, dar am crezut că sunt singurul care simt aşa. Chiar din copilărie, răsună în mintea mea un glas pe care nu-l pot înăbuşi şi care strigă tot mai tare tocmai în momentele solemne când mă aflu în mijlocul ritualurilor la altarele zeilor noştri", spunându-mi:

„Fiu pământean, există un singur Dumnezeu, invizibil şi etern. Închină-te lui cu duhul tău, cu inima ta şi cu mintea ta! Cât de mult mi-am dorit întotdeauna să pot cerceta cerurile albastre de deasupra şi să-L caut pe acest Dumnezeu suprem, să aflu ce este cu adevărat viaţa, de unde venim şi unde ne ducem."

„Odată trecuţi de marea celor morţi, am răspuns eu, vom afla tot adevărul. Osiris, în marea sală de judecată va da fiecărui suflet cheia trecutului şi a viitorului."

„Aşa spun preoţii şi aşa am fost învăţaţi şi noi. Dar să ne întoarcem la istoria evreilor. Noul rege, aflând că pe câmpia aceasta locuiau mai mult de două sute de mii de străini, şi-a adunat toţi bătrânii şi consilierii, de la care a aflat că prinţul Iosif, care a

contribuit atât de mult la întărirea împărăţiei feniciene a fost unul din străbunii lor. De îndată, mânia lui s-a aprins împotriva acestui popor văzând în ei nişte prieteni şi adepţi ai dinastiei răsturnate. Ar fi vrut să-i omoare, dar dându-şi seama că nu sunt un popor războinic s-a hotărât să-i facă robi, asemeni unor prizonieri de război. Luând această decizie a arestat conducătorii şi i-a luat pe toţi în robie. De atunci construiesc mereu cetăţi şi ziduri, cultivă şi irigă câmpiile de grâu ale Egiptului. Dar pentru că a face cărămizi nu necesită prea multă inteligenţă şi politica lui Faraon-Amunophis nu a fost ca să le ridice intelectul, au rămas la munca aceasta, cea mai degradantă şi istovitoare."

„Au existat printre ei oameni care ar fi dorit să-şi elibereze neamul?" am întrebat eu.

„Întotdeauna, chiar şi acum. Sunt o rasă mândră, hotărâtă şi încăpăţânată. Se apleacă sub jug, este drept, dar îşi urăsc mult asupritorii. În timpul ultimilor ani ai regelui Amunophis, acesta a început să se teamă din cauza înmulţirii lor. La recensământ i-a găsit mai mult de un milion,în timp ce numărul total al supuşilor săi din ambele provincii nu depăşea şase milioane. Atunci le-a mărit sarcinile, a pus mai mulţi supraveghetori peste ei pentru a strânge jugul de pe grumazul lor, dar cu cât i-a apăsat mai tare, cu atât mai mult s-au înmulţit. Atunci, pentru a-i reduce la număr, a poruncit ca toţi nou-născuţii de parte bărbătească să fie omorâţi de moaşele egiptene."

„O alternativă groaznică!", am exclamat eu.

„Da, dar una căreia nu i se putea împotrivi nimeni, răspunse Remeses. Amunophis, apucând leul de fălci, şi-a dat seama că ajunsese într-o situaţie în care ori îl va ucide, ori va fi el însuşi sfâşiat de leu. Rezultatul edictului a fost că mulţi dintre copiii nou-născuţi au murit. Se spune că Nilul ducea mereu la vale trupuşoarele moarte ale nou-născuţilor evrei.

Regele a considerat că aceste suflete nevinovate trebuiau să moare pentru a asigura un viitor liniştit egiptenilor. Multe mame evreice s-au luptat să-şi salveze copilaşii şi au preferat mai degrabă să moară decât să renunţe la ei. Mulţi taţi disperaţi s-au împotrivit soldaţilor care le cercetau colibele şi au murit pe praguri în efortul zadarnic de a-şi salva fiii. Eu însumi m-am născut în timpul acela şi nu-mi amintesc aceste lucruri, dar am aflat de la alţii despre aceste tragedii pe care puţine ţări le-au văzut. Dar acest edict sângeros a eşuat. Moaşele egiptene aveau o inimă mai bună decât a regelui şi au salvat mulţi copilaşi, fiind mişcate de lacrimile şi de rugăminţile mamelor. Au fost salvaţi mii de copii. Ei sunt bărbaţii care muncesc pe câmpuri şi zidesc cetăţile şi templele noastre. Edictul a rămas în picioare timp de doi ani până a murit Amunophis. După ce s-au încheiat cele şaptezeci de zile de bocet, fiica lui, Amense, ce fusese căsătorită cu prinţul din Thebaid, un nepot de al lui Amunophis şi care rămase văduvă cu puţin timp înainte de moartea tatălui, a preluat tronul, fiind succesoarea dublei coroane. Tânără, fără experienţă, fără consilieri, mama mea nu a ştiut cum să rezolve problema acestor robi sirieni, dar primul lucru care l-a făcut a fost să anuleze edictul ce condamna copiii la moarte.”

„Şi totuşi problema este mai complicată şi de nerezolvat i-am spus eu prinţului. Evreii se înmulţesc mai mult decât în timpul bunicului tău, Amunophis.”

„Ai dreptate. Am vorbit de multe ori cu mama mea, chiar ore întregi pe această temă. Ea, gingaşă cum este, nu ar vrea să-i asuprească şi totuşi trebuie să-i ţină sub control, ca să nu devină un element capabil de revoltă în viitor. Printre ei sunt bărbaţi curajoşi şi talentaţi care, ca şi străbunul lor prinţul Avram, au o fire războinică şi seamănă cu prim-ministrul Iosif; sunt înţelepţi în sfat şi capabili să

cârmuiască. Sclavii au nevoie de astfel de persoane de temut şi se cere o anumită severitate pentru a înăbuşi asemenea spirite.”

„Jugul acestor evrei pare foarte greu, dragă Remeses”, i-am spus eu.

„Fără îndoială, dar condiţia lor actuală este mult mai bună decât a fost înainte.”

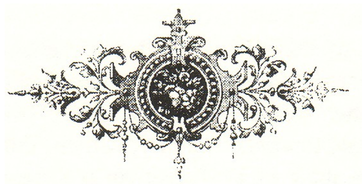
În acest timp, caii loveau nerăbdători cu copita în pământ, amintindu-i că deja era târziu şi ar trebui să pornim înapoi spre On.

„Haide, Sesostris, să ne urcăm în car şi să plecăm, fiindcă i-am promis mamei că voi cina cu ea şi cu prinţul Moeris în seara aceasta. După umbra obeliscului de acolo, este trecut de amiază.”

Am urcat în carul de argint şi luând hamurile din piele de leopard în mâna stângă, a făcut un semn celor care ţineau caii. Aceştia dându-se la o parte, le-au dat drumul să zboare.

Dar ţi-am luat prea mult timp, dragă mamă, cu această scrisoare.

Cu dragoste şi devotament, fiul tău,
Sesostris

SCRISOAREA A IX-A

Insula Rhoda, pe Nil

Draga mea mamă şi regină,

Scrisorile mele precedente te-au ajutat să-ţi formezi o oarecare idee despre robia evreilor. Acest subiect m-a interesat profund. Prin poporul evreu văd oameni ai propriei mele rase reduşi la o condiţie mizerabilă şi nedemnă.

Nu toţi evreii lucrează la câmp. În ultimii ani a devenit o modă printre nobili, guvernatori şi bogaţii Egiptului de a-şi lua tineri de ambele sexe ca servitori personali. Am văzut paji evrei însoţind domni şi doamne în palatele lor şi servitoare evreice slujind ca ţiitoare în multe familii. Tinerii străini sunt loiali şi câştigă repede încrederea stăpânilor, fiind răsplătiţi pentru devotamentul lor prin haine frumoase.

Regina are trei paji evrei – băieţi tineri cu o prezenţă nobilă de prinţi şi ochi inteligenţi - în privirea cărora am observat un aer de melancolie, care este probabil rezultatul înrobirii de generaţii. Această privire melancolică o are şi prinţul Remeses cu trăsături accentuate de evreu. De altfel, am întâlnit pe evreul Amram, un rob bătrân, grădinar la palat, care seamănă atât de mult cu prinţul încât mi-l şi imaginez pe Remeses la vârsta de optzeci de ani. Trăsăturile siriene ale feţei lui le-a moştenit de la bunica lui, Ephtha, fiica ultimului faraon fenician.

Totuşi, este foarte interesant că nu are nimic egiptean în înfăţişarea lui. Rasa egipteană sau nilotică se caracterizează printr-o faţă ascuţită şi proeminentă cu un nas lung, drept sau puţin acvilin. Ochii sunt oblici, barba scurtă şi puţin trasă înapoi şi buzele groase, au capul oval şi majoritatea bărbaţilor tineri au început de chelie. Profilul este mai degrabă delicat decât dur. Acestea sunt caracteristicile egiptenilor din orice clasă, de la Amense la preoţi şi la tot poporul.

Spre deosebire de egipteni, capul evreilor este mare şi rotund, cu sprâncene groase, fruntea îngustă şi tâmplele mari. Nasul încovoiat, ochii drepţi, dar în formă de migdală – mari, negri şi blajini. Au faţa ovală, părul scurt şi puţin ondulat cu profil puternic şi îndrăzneţ. Egiptenii sunt înalţi şi slabi, iar evreii sunt de talie mijlocie, laţi în umeri şi cu pieptul musculos. Egiptenii au tenul arămiu pe când evreii sunt mai deschişi la culoare.

Nu-mi dau seama dacă prinţul Remeses este conştient de asemănarea lui izbitoare cu poporul subjugat şi nici nu aş vrea să-i vorbesc despre aceasta. Deşi îi compătimeşte, se poartă cu ei cu un aer de superioritate, specific unui prinţ egiptean, educat să-i dispreţuiască pe străini şi pe sclavii coroanei.

Tatăl lui Remeses a fost prinţul Egiptului de Sus şi provenea din neamul împărătesc al regilor puternici din Theban. Numai la câteva luni de la căsătoria lui cu fiica lui Faraon, a fost junghiat într-o bătălie. Când avea treizeci de ani, mama lui şi-ar fi dorit să-l trimită cu comori în Egiptul de Sus şi l-ar fi făcut prinţ în ţinutul Thebes. Dar el a preferat să rămână cu regina şi Amense a trimis în locul lui un nepot al soţului decedat, prinţul Moeris, aşezându-l pe scaunul de guvernator al Nilului de Sus.

În ziua când ne-am întors de la Raamses, Cetatea Comorilor, Remeses urma să cineze la palat

cu acest prinţ. Prinţul Moeris este de vârsta lui Remeses, dar cu caracter diferit. Viţa lui egipteană se vede din trăsături, sentimente şi judecată. Este suplu şi elegant. Trăsăturile lui sunt delicate şi uniforme, fruntea înaltă cu început de chelie şi nasul acvilin. Buzele-i groase cu barba trasă în spate îi accentuează fermitatea şi aroganţa. Nu mi-a plăcut expresia ochilor săi oblici şi nubieni. Este vestit prin curajul şi cruzimea lui. În viaţa particulară este un om cu moravuri uşoare. Încearcă să afişeze un comportament pios faţă de zei, cărora le aduce des jertfe făcând din aceasta un spectacol. Cât a durat cina, prinţul Moeris mi-a acordat mai multă atenţie mie decât lui Remeses. Şi-a exprimat admiraţia faţă de Fenicia, te-a lăudat pentru felul în care cârmuieşti împărăţia şi faci comerţ cu insulele Tirului. Apoi a băut în cinstea noastră:

„Pentru Fenicia şi Egipt, surorile gemene ale lui Isis, şi pentru sănătatea frumoaselor regine."

Ameţit de prea mult vin, Moeris s-a adresat nerespectuos lui Remeses:

„După ce mătuşa mea, regina, va pleca spre tărâmul umbrit al lui Osiris, eu şi cu tine, prinţule, vom împărţi Egiptul în două. Două coroane sunt prea mult pentru capul unui om, deşi tu ai un cap cam mare."

„Prinţule Moeris - îi răspunse Remeses cu o privire indignată - nu uita să te comporţi cum se cuvine în prezenţa mamei mele!"

Apoi, fiul lui Amense s-a ridicat de la masă, iar eu l-am urmat în pridvorul de deasupra grădinilor.

„Omul acela, Sesostris, mi-a spus el după un moment de tăcere, nu ar ezita să aspire la ambele tronuri şi la ambele coroane ale Egiptului dacă ar şti că are succes."

„Are o privire plină de răutate", am adăugat eu.

„Şi inima-i este la fel, dar nu trebuie întărâtat deoarece este periculos pe măsura puterii lui. Peste câteva zile se va întoarce în Egiptul de Sus şi în acest război cu Etiopia va avea ocazia să-şi exerseze ambiţia şi dorinţa de afirmare."

„Să presupunem că ai ajunge la tron – să o păzească zeii pe buna ta mamă, pe regină – ai admite ca un om atât de periculos să stea pe scaunul de guvernator al Nilului de Sus?"

„Cred că eu sunt demn să port cele două coroane, Sesostris", a răspuns Remeses liniştit şi simplu.

În timp ce discutam, am fost întrerupţi de un paj evreu venit în grabă:

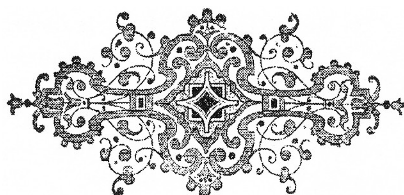
„Domnul meu, maiestatea sa, regina, se simte rău şi doreşte să vii la ea."

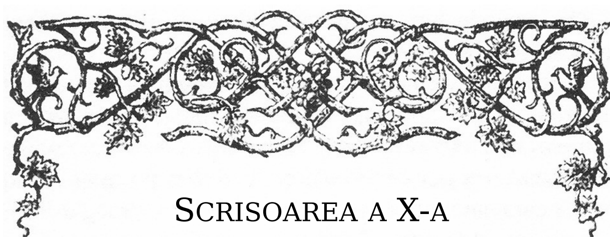
„Mama mea? Bolnavă? exclamă el albindu-se la faţă. Iartă-mă, Sesotris, trebuie să mă duc la ea." Şi în aceeaşi clipă a alergat spre aripa palatului unde locuia mama lui cu servitoarele ei.

Boala reginei nu a fost de o natură alarmantă şi în ziua următoare a reapărut în salon, dar foarte palidă. Medicii de la curte au sfătuit-o să se retragă în palatul ei de pe insula Rhoda, pe Nil, unde putea fi mai liniştită decât în palatul din acea cetate. Remeses a însoţit-o şi după cum ai văzut în titlul scrisorii mele, dragă mamă, fac şi eu parte din grupul favorit al reginei. Plin de devotament, prinţul petrece cu ea fiecare ceas pe care i-l poate rezerva deşi are o mulţime de responsabilităţi ce necesită atenţia lui personală. Ca general al forţelor armate egiptene, pregătirile pentru războiul etiopian îi iau mult timp.

La revedere, dragă mamă, şi să ştii că-ţi rămân devotat.

Al tău fiu care te iubeşte,

SCRISOAREA A X-A

Palatul insulei Rhoda

Iubită mamă,

Te anunţ cu multă bucurie că regina s-a însănătoşit. Inima nobilului şi devotatului ei fiu este uşurată şi fericită. Zâmbeşte din nou şi veselia a înlocuit tristeţea din ultimele zile.

„Sesotris, mi-a spus el azi dimineaţă când ne întorceam în galera lui dintr-o vizită la piramide, dacă mama mea ar fi murit, aş fi fost unul din cei mai nefericiţi oameni. Mâine, drept recunoştinţă, voi oferi în templul lui Osiris o jertfă şi tămâie pentru Zeul Sănătăţii şi al Vieţii, oriunde ar locui acest zeu în acest univers nelimitat.”

„Deci nu i-ai oferi jertfa, dragă Remeses, lui Osiris însuşi?”

„Ţi-am spus, prietene, mi-a răspuns el, părerile mele cu privire la aceste mistere ale credinţei. Eu văd prin toate reprezentările acestea materiale, mă gândesc la esenţa, la sursa infinită şi supremă a vieţii. Niciodată, nici când eram copil, nu m-am închinat la fel cu mama mea. Ceva din mine îmi spune că noi suntem o fiinţă formată din două părţi: un suflet care locuieşte într-un trup. Sufletul are nevoie de o ancoră în creatorul lui; de aceea, o, Sesostris, cred într-un creator al universului – Fântâna tuturor sufletelor, o Fiinţă Atotştiutoare, Atotputernică, Invizibilă, Supremă şi Eternă. Mai

presus de toate lucrurile care există, cred că este o Fiinţă pe care am putea-o numi Dumnezeul dumnezeilor. El este mai mare decât toate lucrurile materiale, faţă de care El este unica sursă. De asemenea, cred că El este sursa inteligenţei şi din izvorul înţelepciunii Lui se hrănesc toate sufletele omeneşti."

„Atunci, i-am spus eu prinţului, crezi că Dumnezeu este o inteligenţă care S-a creat pe Sine, iar omul este începutul unei serii infinite de creaţii sporadice?"

„Nu sporadice, ci voluntare. Eu cred că Dumnezeu nu are un început, El a existat dintotdeauna, iar toate celelalte fiinţe şi lucruri au fost create de El."

„Atunci, noi, adică sufletele noastre, au primit viaţă din El."

„Fără îndoială, dacă teoriile mele sunt întemeiate pe adevăr", a răspuns Remeses contemplativ.

Eram în mijlocul fluviului, iar vâslaşii şalandei[1] noastre poleite îşi înfigeau vâslele în apa strălucitoare – în care se oglindea soarele şi cerul senin – în ritmul unui „cântec de râu" pe care-l cânta un cor de negri de pe punte. Într-o mişcare liniştită şi constantă ne apropiam de insula palatelor şi a teraselor. Aerul era îmbălsămat şi vântul mângâietor ne răcorea feţele, iar malurile insulei, pline de vilele ofiţerilor de la curte, ne ofereau o privelişte care ne încânta privirea.

„Dar, crezi, Remeses, că sunt şi alţi zei mai mici?" am întrebat eu.

„Vrei să spui, fiinţe superioare omului, create de acea Inteligenţă Supremă şi pe care îi delegă o parte a autorităţii Sale şi putere peste om şi natură?

---

[1] Vas de agrement.

Aceasta, este de fapt concepţia egipteană despre zei.”

„Mi-aş dori să învăţ şi eu, Remeses, am spus eu, misterele miturilor voastre spirituale în profunzime, dacă tot sunt în Egipt.”

„Ţi se va împlini dorinţa. Voi porunci marelui preot din On să-ţi explice ritualurile sacre şi mistice ale religiei egiptene.”

În Tir am învăţat misterele templelor noastre. Am fost învăţat că religia are un obiectiv mult mai înalt decât orice eroism uman şi că Astartea este fiica cerului şi a luminii, adică viaţa, iar Adonis, fiul ei de pe pământ, reprezintă adevărul. Cărţile mistice arată că din ceruri izvorăsc lumina, viaţa şi adevărul. Acestea trei locuiesc împreună în unitate pentru a simboliza misterul la un nivel care poate fi conceput de minţile oamenilor. Soarele simbolizează lumina, Atartea, viaţa şi Adonis, adevărul. În templul Bel-Peor, în Coele-Siria, oamenii se închină la soare. Razele lui reprezintă lumina, căldura lui reprezintă viaţa şi discul lui reprezintă adevărul.

„Întotdeauna m-am întrebat de ce sirienii se închină la soare. Aveţi multe temple ale soarelui în Tir?”

„Numai unul, i-am răspuns eu, dar prin splendoarea lui, poate fi pus alături de templele voastre din Cetatea Soarelui.”

„Mă gândesc că Fenicia este o ţară frumoasă, Sesostris, nu-i aşa?” a întrebat el.

„Este într-adevăr o împărăţie frumoasă şi bogată, dens populată şi veselă. Cele două cetăţi ale ei, Tirul şi Sidonul, sunt supranumite ochii lumii.”

„Am auzit asta, mi-a răspuns el, şi când se va termina acest război etiopian, mi-ar face plăcere să traversez marea până în împărăţia voastră. Voi sunteţi comercianţii mărilor. Corăbiile voastre au descoperit mări necunoscute, dincolo de “Stâlpii Apusului” şi „Insulele celor binecuvântaţi.”

„Este adevărat că marinarii noştri sunt îndrăzneţi şi foarte aventurieri”, am răspuns eu.

„Noi, care stăm acasă, nu ştim ce minuni se află dincolo de aceste mări. Poate că unde soarele se duce dincolo de Apus, înainte de a se întoarce în Orient, există insule şi ţări minunate, aşa cum spun marinarii ce merg de-a lungul ţărmului Arabiei şi a Indiei...”

„Eu am navigat de-a lungul acelor ţărmuri, domnul meu”, l-a întrerupt căpitanul şalandei noastre, care se apropiase de noi puţin mai înainte.

„Povesteşte-ne, Rathos, i-a spus prinţul. Ce minuni ai văzut pe tărâmurile acelea străine?”

„Ţările de la capătul pământului, excelenţă, nu sunt ca ţara Egiptului. Am văzut oameni cu pielea mai neagră decât a noastră şi care vorbesc o limbă pe care nu o înţelege nimeni. Nu mă îndoiesc că erau duhuri rele, aceste trupuri hidoase, trimise înapoi pe pământ din Amenthe de către Osiris, primind această pedeapsă pentru faptele lor.”

„Am auzit despre aceste făpturi, am spus eu. Cât de departe ai navigat, Rathos?”

„Până la capătul lumii, domnul Tirului, mi-a răspuns el politicos. Eram într-o corabie, aproape de capătul pământului şi într-o noapte s-a stârnit o furtună mare. Când s-a făcut dimineaţa, nu am mai văzut decât cer şi apă. Toţi eram înspăimântaţi, dar ceea ce ne-a speriat mai mult, a fost faptul că am început să fim atraşi de un curent oceanic a cărui iuţeală creştea tot mai mult şi am observat că ne apropiam de marginea unei prăpăstii uriaşe. Însă, cu ajutorul zeului vânturilor, căruia i-am adus o jertfă, a început să bată vântul din partea opusă şi astfel am reuşit să ne întoarcem până la o insulă unde am ancorat, bucuroşi că am fost salvaţi.”

„Şi cum ai ştiut, bravule Rathos, că ai fost la capătul lumii?” am întrebat eu.

„Aşa ne-a spus şi regele insulei, care ne-a felicitat pentru că am fost salvaţi.”

„După voiajurile pe care le-ai făcut pe toate mările, crezi cumva că pământul este pătrat?” l-am întrebat iarăşi pe căpitanul cu părul alb.

„Sau triunghi, prinţ al Tirului. Unii spun că este pătrat, şi la fiecare din cele patru colţuri există câte un munte din care ţâşneşte foc.”

„Şi ce crezi, Rathos, despre temeliile lui?” a întrebat Remeses.

„Înţelepţii Indiei spun că este aşezat pe spatele unei broaşte ţestoase uriaşe; preoţii Egiptului spun că pluteşte într-un ocean gigantic. Eu unul nu ştiu, domnul meu, şi las aceste lucruri în grija filozofilor. În ceea ce mă priveşte, sunt mulţumit că trăiesc pe pământ cât îmi vor permite zeii. Dar am ajuns la treptele terasei, domnul meu.”

Aici, căpitanul s-a plecat adânc, ţinându-şi mâna la inimă şi ne-a părăsit, plecând să supravegheze ancorarea şalandei la scara de porfir a propyleumului palatului.

La revedere, dragă mamă. Sunt nevoit să închei brusc această scrisoare.

Rămân al tău fiu credincios,
Sesostris

Scrisoarea a XI-a

Palatul din Rhoda, pe Nil

Iubită mamă,

În ultima mea scrisoare ţi-am descris conversaţia pe care am avut-o cu prinţul Remeses pe şalanda lui spre insula Rhoda. Ţi-am mai vorbit despre această insulă frumoasă, şi că este locul de reşedinţă favorit al reginei.

A doua zi, dis-de-dimineaţă, mă pregăteam împreună cu regina şi cu prinţul Remeses să luăm micul dejun când deodată apăru prinţul Moeris, neanunţat, însoţit de leul său favorit care merge mereu în urma lui.

„Maiestatea ta, a spus el, am venit să te anunţ că sunt gata să ridic ancora şi să pornesc în călătoria mea spre Cataracte. Aştept ordinele tale.”

Spunând acestea, rămase la intrare cu amiralul său şi cu alţi şase ofiţeri în spatele lui. Coiful şi sabia lui străluceau în bătaia soarelui.

Împărăteasa Amense s-a încruntat văzând această lipsă de politeţe, deoarece curtea faraonilor era cunoscută de secole pentru politeţea cu care toţi slujbaşii, indiferent de grad, îşi tratau superiorii. Faţa lui Remeses s-a întunecat, dar şi-a păstrat calmul.

„Mă bucur, prinţule, că ai fost atât de grijuliu, spuse Amense cu răceală. Când pleci?”

„În mai puţin de un ceas, mătuşa mea împărătească. Dacă Remeses, verişorul meu războinic, doreşte să colaboreze cu mine la Thebes, ar trebui să nu întârzie prea mult ci să vină cu armata lui cât mai curând. Am auzit că fiorosul rege etiopian, Occhoris, a îndrăznit să intre în regiunea Thinite şi ameninţă Thebesul.”

„Atunci, nu mai este timp de pierdut!” rosti Remeses, ridicându-se de la masă lăsând strugurii, smochinele şi plăcintele neatinse.

„La revedere, mamă! îi spuse el îmbrăţişând-o. În câteva săptămâni îţi voi aduce vestea că duşmanul împărăţiei tale a pierit împreună cu armatele lui.”

L-am urmat pe Remeses şi am traversat iarăşi fluviul până la On apoi am intrat imediat în mijlocul oştirilor de război şi a legiunilor de care şi călăreţi. Taberele lor erau aşezate dincolo din Raamses. La poruncile prinţului, întreaga oştire a pornit spre sud în sunetul trâmbiţelor şi în tunetul huruitului miilor de roţi de fier. După ce au pornit cu toţii, prinţul a trecut din nou Nilul în câmpia Memphisului, pentru a pune în mişcare armata de călăreţi şi de ostaşi pedeştri care îşi aveau tabăra acolo. În drum spre câmpie, am văzut flota prinţului din Thebes, navigând cu ceremonie, în rânduri de câte cincizeci. Era un front brav şi războinic, cu fanioane şi steaguri în mâini, cu suliţe şi scuturi strălucind în soare. Pe scuturile lor se vedeau insignele vulturilor, a leilor sau a ibisului.

„Acesta este prinţul, dragă Sesostris, mi-a spus Remeses privind flota ce se apropia, iar dacă eu voi cădea în această expediţie etiopiană, el va fi faraonul Egiptului când va muri mama mea.”

„Să ferească zeii!” am exclamat eu.

„El este următorul ca grad de rudenie. Cu toate acestea mama mea ar putea, prin testament, să ofere sceptrul oricui ar dori, prin adopţie. Da, acum îmi amintesc că după legea noastră, dacă ar adopta

pe cineva, ar trebui s-o facă în mod public şi ceremonios, şi să-l numească «fiu» înainte ca acesta să poată împărăţi. Prin legea noastră antică memphitică, nici un nepot nu poate moşteni tronul dacă nu este înfiat.”

„Deci, el nu ar putea ajunge la tron nicicum”, am spus eu.

Remeses a rămas o clipă tăcut. Apoi, a rostit pe un ton plin de emoţie şi indignare:

„Sesostris, mama mea se teme de acest prinţ răutăcios. Mi se pare că el are asupra ei o putere inexplicabilă. Dacă s-ar întâmpla să cad, sunt convins că ar reuşi, prin puterea lui misterioasă şi ambiţia pe care o are, să pună mâna pe tronul întregului Egipt. Dar am ajuns la mal.”

O mulţime de călăreţi, înarmaţi cu suliţe lungi, ne aşteptau. Remeses şi cu mine am încălecat pe doi cai care ne aşteptau şi la un semnal al mâinii lui, întreaga oştire a pornit în goană pe drumul de deasupra apeductului. La capătul acestui drum am luat-o spre sud şi înaintea noastră am zărit corturile vastei oştiri a Egiptului. Când am ajuns în apropiere, un ofiţer a sunat din trâmbiţă anunţând prezenţa prinţului-general, apoi ne-am îndreptat spre pavilionul central, în vârful căruia, soarele înaripat, auriu, arăta că armata avea să pornească marşul sub călăuzirea şi ocrotirea zeului soarelui. Prinţul Remeses a fost înconjurat în câteva clipe de generalii şi comandanţii săi de război, cărora le-a făcut de cunoscut vestea apropierii regelui etiopian Occhoris, de Thebes. Câteva minute mai târziu, tot câmpul acela era în mişcare. Timp de patru ore, întreaga armată – cu corturile desfăcute şi încărcate pe şlepuri, împreună cu toate bagajele necesare pentru soldaţi – s-a aşezat în coloane pe câmp. Douăzeci de mii de oameni în fiecare din cele patru direcţii, stăteau toţi cu faţa spre un templu al zeului de război Rampore. Marele preot al templului, însoţit de

peste o sută de alţi preoţi, a ieşit din altar până pe treptele de marmură ale terasei, în centrul căreia era pavilionul principal. Ajungând la marginea terasei unde era un altar de aramă, şi-a ridicat mâna stângă spre cer, a privit în jur şi ţinându-şi sabia deasupra armatei, a invocat binecuvântarea zeilor peste oştile adunate. În timpul acestui ritual, toţi generalii şi-au plecat capul, fiecare soldat şi-a lăsat arma în jos, apoi fanfarele întregii armate au izbucnit deodată într-un sunet asurzitor, urmat de o tăcere ca de mormânt, în care preotul, cu faţa spre altar, a stat nemişcat în timp ce un grup de preoţi au adus din templu statuia turnată din aur a zeului războiului, înarmat, cu o suliţă în mâna dreaptă şi cu un coif de diamante pe cap. Preoţii au plimbat-o în jurul terasei ca toată armata să o poată privi, apoi au aşezat-o în faţa marelui preot care a îngenuncheat înaintea ei. Pentru câteva clipe s-a lăsat o tăcere profundă. Deşi am înţeles că această închinare trebuia să fie înaintea unui Dumnezeu infinit, mi-am dat seama că cei mai mulţi dintre ofiţeri şi aproape toată oştirea se închina pur şi simplu idolului de aur.

A urmat o ceremonie în care unii ofiţeri aduceau jertfe din partea reginei şi a armatei. Marele preot stătea înaintea altarului şi primea aceste jertfe, apoi îl invoca pe zeul războiului să le accepte şi să le dea victorie asupra vrăjmaşilor.

Remeses stătea gânditor cu faţa plecată. Am observat că el se închina, în adâncul inimii sale, Dumnezeului dumnezeilor, oricare şi oriunde ar fi întronată această putere peste univers.

În clipa aceea a apărut o fată frumoasă. –

Când această invocaţie a luat sfârşit, marele preot a luat un vas de cristal plin cu un ulei mirositor de Ameracine – un dar foarte scump – şi l-a spart deasupra idolului, ungându-l în numele întregului Egipt. În clipa aceea, din templul pavilionului a apărut o fată frumoasă, fiica marelui preot. Era îmbrăcată într-o rochie albă care plutea în jurul ei ca un nor purtat de vânt. Pe umeri avea un voal purpuriu. Peste părul bogat avea o coroniţă de flori

cu pietre scumpe de smarald şi safir. În timp ce se apropia, preoţii din ambele părţi făceau un pas în spate, aplecându-şi capul. Ea avea în mână o ţitră din care scotea o melodie dulce şi clară. Acest instrument muzical era considerat sacru pentru serviciile din templele egiptene şi sunetul lui era semnalul pentru începutul sau pentru sfârşitul oricărui ritual.

Marele preot a început un cântec la care s-au alăturat cei o sută de preoţi şi apoi întreaga armată a început să cânte atât de puternic, încât mi se părea că şi piramidele au început să tremure la tunetul a optzeci de mii de glasuri.

Când toate ritualurile au luat sfârşit, Remeses a ieşit în faţă a cu un aer superior şi a revizuit toată armata. Flota era într-o mişcare paralelă acum, şi am văzut galera splendidă a prinţului Moeris, urcând în sus pe râu. El era la pupă, cu un leu dresat la picioare, pe a cărui umăr prinţul ţinea un picior în timp ce ne privea.

După ce l-am însoţit pe Remeses în marşul armatei timp de o zi, m-am despărţit de el pentru a mă întoarce la palat, promiţându-i că după ce voi vedea Egiptul de Jos, voi trece Nilul ca să-l întâlnesc la Thebes.

La revedere, dragă mamă. Fie ca zeii ţării noastre să-ţi păstreze sănătatea.

Al tău fiu devotat,
Sesostris

Palatul faraonilor, Memphis

Preaiubită şi mult onorată mamă,

În ultima mea scrisoare ţi-am descris în detaliu armatele Egiptului, amintindu-mi interesul tău faţă de disciplina armatei tale.

Din ce ţi-am povestit, ai putea să-ţi închipui că Egiptul a fost golit de soldaţi. Dimpotrivă, a rămas câte o garnizoană în fiecare cetate şi câte o fortăreaţă plină de trupe în fiecare din cele treizeci de regiuni. Apoi, pretutindeni în ţară, oriunde sunt sclavi evrei, sunt detaşamente care îi păzesc pe aceştia cu vigilenţă, obligându-i să muncească din greu. Mi se pare că Egiptul este destul de puternic ca să poată câştiga un eventual război cu restul lumii. Este caracterizat prin putere, economie, activitate şi energie, dar curajul, înţelepciunea şi fermitatea cu care regina conduce ţara, a contribuit mult la aceasta. Remeses, când va ajunge la tron, va păstra şi va continua ceea ce a făcut ea pentru această ţară. Menţionarea numelui prietenului meu nobil îmi aminteşte că nu mai este lângă mine. Armata este în mişcare spre sud pentru a opta zi şi el mi-a scris despre succesul cu care avansează şi se pregătesc pentru luptă.

Între timp, dragă mamă, îţi voi scrie despre scenele zilnice care le văd în jurul meu.

Sănătatea reginei este acum restaurată şi mă tratează cu bunătate, ca pe un fiu al ei, dar sunt conştient că sunt onorat ca prieten al lui Remeses, care, la despărţire mi-a spus:

„Dragă Sesostris, stai aproape de mama mea ca regretele pentru absenţa mea să-şi găsească o recompensă în prezenţa ta. După ce vezi tot Egiptul de jos, vino la Thebaid şi vom merge împreună cu armata mea în Etiopia.”

I-am promis că îl voi urmări mereu, dar acum îmi petrec timpul observând minunile de veacuri ale Memphisului, piramidele uriaşe. Prima mea vizită la Memphis şi la piramide a avut loc la o zi sau două după ce am venit la palatul Rhoda. Remeses îmi promisese că mă va însoţi în cetatea Apis iar acolo m-a dat în grija fiului preotului de la templu. În dimineaţa următoare, m-am trezit înainte de răsăritul soarelui. Splendoarea acelei dimineţi, dragă mamă, nu o voi uita niciodată. Atmosfera Egiptului este atât de cristalină, încât lumina îi dă o strălucire deosebită. Privind spre răsărit, cerurile păreau ca safirul amestecat cu un praf de aur, şi de la soarele care era încă invizibil, se vedeau doar razele radiante de o culoare portocalie pală, proiectate pe cerul dinspre zenit. În timp ce mă desfătam privind acest răsărit sublim, la urechile mele a ajuns un cântec din direcţia templului lui Osiris. Pornind pe terasă într-acolo, am auzit glasurile a o mie de preoţi cântând un imn al dimineţii, zeului luminii, „ochiului strălucitor al lui Osiris”.

În timp ce priveam scena şi ascultam valurile armonioase ale cântecului, Remeses a venit lângă mine.

„Eşti gata, Sesostris, să vezi cetatea şi piramidele imediat după ce mâncăm? Mama ne-a invitat să servim micul dejun cu ea.”

Mi-am exprimat plăcerea de a accepta şi am pornit să ajungem la regină. Când am intrat, ea era

ocupată cu o broderie cu cele mai frumoase culori, la care lucrau trei fete tinere. Acestea, au mai rămas câteva clipe după ce am intrat, privindu-ne timide. Când stăpâna lor ne-a primit, a făcut un gest uşor cu mâna, iar ele au dispărut după o perdea, părăsind apartamentul. Am avut timp să văd că erau foarte tinere, de culoare măslinie, cu părul negru şi cu cosiţe împletite.

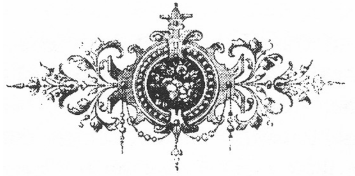
Femeile Egiptului îşi datorează rangul social înalt, respectului pe care îl au din partea bărbaţilor, care le dau întâietate pretutindeni. Faptul că Egiptul este condus de o regină, este o mărturie că femeia este onorată aici atât prin legile deosebite ale acestui tărâm, cât şi de tradiţia şi de obiceiurile poporului, altfel nu ar fi ajuns la tron. Cu o zi sau două în urmă, Remeses mi-a spus, când remarcam diferenţa universală dintre sexe: „Noi ştim că dacă femeile nu sunt tratate cu respect şi ajutate să-şi exerseze influenţa asupra societăţii, standardul virtuţilor şi al opiniei publice ar scădea imediat, iar manierele şi moralul poporului ar avea de suferit.” Cât de diferită este situaţia în ţara noastră, unde femeia este respectată, fără îndoială, dar în loc de libertatea de care se bucură aici, la noi este mereu închisă în casă, fără să i se permită să iasă în public fără mahramă.

Doamnele Egiptului îşi petrec mult din timpul lor cu lucrul de mână; şi ori cu mâinile lor, ori cu ajutorul servitoarelor lor, ele brodează, ţes şi cos. Brodează scaune cu fir de aur şi argint, împodobesc canapele cu broderii şi ornamentează tot felul de învelitori. La banchete şi festivităţi sociale, ele stau la masă cu bărbaţii. Doar la ceremoniile religioase sunt excluse din pricina misterelor teologiei lor. Ţi-am scris deja despre serviciile femeilor la temple – acestea nu se căsătoresc niciodată.

La revedere, dragă mamă. Cred că vei observa că mi-am făcut datoria şi m-am interesat despre

modul de viaţă al femeilor din Egipt şi prin faptul că m-am grăbit să ţi-l descriu, mi-am dovedit loialitatea şi devotamentul pentru cea mai mică dorinţă a ta.

Al tău fiu credincios şi iubitor,
Sesostris

SCRISOAREA A XIII-A

Cetatea Apis

Dragă mamă,

Îţi mulţumesc pentru scrisoarea lungă şi binevenită, scrisă din palatul tău din Sidon, unde te-ai dus să celebrezi ritualurile lui Adonis. Ai făcut o aluzie cu privire la vizitele tale la templele Astarteii şi ale lui Tamuz, în Liban.

Cu cât discut mai mult cu înţeleptul şi virtuosul prinţ Remeses, cu atât mai mult îmi dau seama de natura eronată a mitologiei noastre, mamă, de înşelăciunea idolatriei şi a miturilor care formează expresia naţională a închinării noastre, care constă în figurinele materiale, nevrednice de reverenţa unei minţi inteligente. Nu ştiu dacă pot să mă uit la ele şi să onorez în inima mea zeii pe care îi reprezintă, aşa cum privesc zilnic la tabloul pictat al chipului tău. Ne-am obişnuit să ne închinăm la tot felul de statuete, dragă mamă, dar unde este Dumnezeul Infinit? Când mă gândesc la tine, mi se pare că o parte din mine zboară spre tine. În amintire şi imaginaţie, mi se pare că-mi pot trimite gândurile instantaneu la tine şi te pot privi aşa cum eşti. Dar Infinitul, pe care Remeses Îl numeşte Dumnezeu, spre deosebire de alţi zei, unde se ascunde oare? Dacă există, de ce nu se revelează? Cât de tăcută şi impenetrabilă este taina care-l învăluie! Va rămâne El oare pentru totdeauna ascuns

în norii misterioşi ai spaţiului? Oare nu se va lăsa găsit de oameni? Totuşi, conştiinţa noastră interioară, natura înconjurătoare pe care o vedem, raţiunea, toate ne demonstrează că există o singură Fiinţă supremă, Dumnezeu, o singură Cauză Principală a oricărei existenţe, oricât de numeroase ar fi autorităţile create de El şi prin care guvernează universul vast. Aceasta este teoria lui Remeses, care pare să fie mult superior poporului şi ţării sale în pietate şi înţelepciune.

Îţi voi repeta o parte a unei discuţii pe care am avut-o împreună după ce am dus o jertfă în templul lui Apis pentru restaurarea sănătăţii reginei. În timp ce ne depărtam de templu pe o alee frumoasă, mărginită de salcâmi, copaci de tamarisc cu franjuri de frunze delicate, mi-a spus:

„Sesostris, fără îndoială, după toate discuţiile mele cu tine, m-am tulburat şi mi se pare că sunt un idolatru astăzi, la fel de meschin ca şi vâslaşul acela de galeră pe care l-am văzut jertfind o ghirlandă din frunze de papirus şi de mac, aceluiaşi zeu."

„Nu, nobile prinţ", i-am răspuns eu. „Am văzut în tine un închinător intelectual, ai cărui ochi trupeşti privesc aşa-numitul taur sacru, dar a cărui spirit se înalţă spre Marele Osiris."

„Nu, nu, Sesostris. Taurul nu reprezintă pentru mine nimic, în nici un sens, dar ca prinţ al unei împărăţii ale cărei legi implică închinarea înaintea lui Apis în Memphis, sau înaintea taurului sacru din On, ţin toate aceste obiceiuri doar de formă pentru că nu îndrăznesc încă să le schimb. Religia mea este însă spirituală, aşa cum cred că începe să devină şi a ta; dar cum să le prezint o astfel de credinţă egiptenilor? Ei nu pot să se închine unei inteligenţe abstracte. Totuşi, când voi ajunge pe tron, vreau să renovez întreaga teologie a preoţiei, să cobor soarele înaripat de pe templul din On, să sfărâm taurul sacru Apis şi să nimicesc toţi idolii din

miile de temple din cele două Egipturi, însă cu ce credinţă voi înlocui religia pe care vreau să o desfiinţez?”

„Cu o închinare intelectuală şi spirituală a Dumnezeului Infinit şi Suprem”, i-am răspuns eu.

„Dar cine îmi va lumina ignoranţa mea proprie cu privire la el, Sesostris? m-a întrebat el trist. Ce ştiu eu despre El în afară de faptul că şi conştiinţa şi inima din pieptul meu îmi spun că există? Cred că mai întâi ar trebui să ştiu unde este Dumnezeu, ca să pot să le spun oamenilor cum să-L caute când I se roagă Lui. Trebuie mai întâi să-i conving să îmbrăţişeze o credinţă pură într-o închinare Dumnezeului Infinit, independentă de idoli, imagini şi simboluri, fiindcă atâta timp cât ei le au pe toate acestea, îşi vor îndrepta atenţia asupra lor, considerându-le zei. Dar ce cunosc eu despre Dumnezeul pe care aş vrea să le arăt? Absolut nimic! Ştiu doar că există un singur Dumnezeu Suprem – raţiunea demonstrează.”

Eu am încuviinţat imediat concluzia raţionamentului prinţului.

“Existând Dumnezeu ca Singura şi Suprema putere din univers, toate fiinţele Îi sunt inferioare, chiar şi zeii la care se închină oamenii. Se cuvine, deci, ca toţi oamenii să se închine, nu acestor zei, ci Dumnezeului dumnezeilor. Şi este evident că ar trebui să ne închinăm Lui în mod spiritual, deoarece noi suntem alcătuiţi din suflet şi trup, iar sufletul nostru este fără îndoială, partea cea mai superioară. Cel care a făcut sufletul nostru, este în mod cert superior gândirii noastre, şi trebuie să fie un Spirit.”

Apoi am întrebat:

„Crezi, Remeses, că acest Dumnezeu Infinit se va revela vreodată pe Sine, ca să ştim să ne închinăm Lui cum se cuvine?”

„Fără îndoială, Sesostris, a răspuns el şi o lumină de speranţă i-a strălucit în ochi. Creatorul

universului şi al lumii trebuie să fie o Fiinţă binevoitoare, plină de bunătate şi înţelepciune.”

„De asta nu pot să mă îndoiesc”, a fost răspunsul meu.

„În bunătatea Lui, atunci, El caută fericirea omului. Cunoştinţa acestui Dumnezeu adevărat ar ridica omul şi ar da fericire întregului neam omenesc. Ar risipi ignoranţa, ar desfiinţa idolatria, l-ar aduce pe om mai aproape de Dumnezeu şi în mod consecvent, l-ar aduce la un nivel mai înalt în univers. Un Dumnezeu al înţelepciunii, al bunătăţii şi al justiţiei va căuta să ajungă la acest rezultat. De aceea, lumea va primi la împlinirea timpului, când vor fi pregătiţi, o revelaţie din partea Lui.”

Rostind această concluzie, faţa lui Remeses părea să strălucească de o inspiraţie supranaturală, urmată de o umbră adâncă. Apoi a spus cu tristeţe:

„Cum aş putea să călăuzesc Egiptul spre Adevăratul Dumnezeu, când El nu m-a învăţat nimic despre Sine? Nu, nu, Sesostris, Egiptul trebuie să aştepte şi eu trebuie să aştept ziua mare a revelaţiei. Dar ea va veni! Dacă nu va veni, înseamnă că nu există Dumnezeu! Fiindcă un Dumnezeu care se ascunde pentru totdeauna de creaţia Sa nu poate fi cunoscut! Noi înşine suntem mărturii vii ale bunătăţii şi dragostei Sale. Deci în ciuda tuturor formelor de idolatrie care umplu pământul, să ne înălţăm inimile, Sesostris, spre singurul Dumnezeu! Să ne închinăm Lui în taină până când va hotărî să Se arate pământenilor.”

În legătură cu acest subiect, dragă mamă, îţi voi descrie o scenă religioasă la care am fost martor în templul lui Apis cu ocazia unei excursii făcută împreună cu Remeses.

Îţi povestisem de dragostea cu care s-a oferit să mă însoţească la Memphis, unde m-a lăsat şi a plecat cu armata lui în sud. După o călătorie plăcută pe apă am ajuns în Memphis, cetatea cu cea mai

mare importanţă religioasă din Egipt, deoarece este recunoscută ca fiind reşedinţa taurului sacru, Apis.

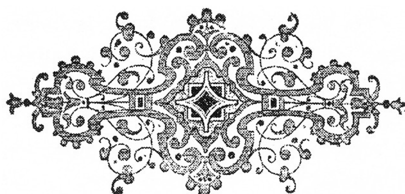
După ce am trecut prin câteva pieţe aglomerate am ajuns într-un loc deschis şi larg în mijlocul căruia era o fântână mare, înconjurată de câţiva lei sculptaţi din piatră cenuşie de porfir. Într-o parte a acestei pieţe era un lac mărginit de copaci. În altă parte, o pădure misterioasă; în a treia direcţie, era un templu dedicat tuturor animalelor sacre din Egipt. O enumerare a acestora îţi va dovedi cum, în antichitate, prima depărtare de la închinarea la un singur Dumnezeu, a convertit religia într-o superstiţie grosolană prin personificarea atributelor sale în forme de animale. Şi nu-i destul că au embleme închipuitoare în toate templele lor şi pe toate monumentele sculptate ce reprezintă viaţa, bunătatea, puterea, puritatea, măreţia, stăpânirea, autoritatea, împărăţia, sănătatea, dar le adoră închinându-se la maimuţă, la vulpe, la câine, la lup şi la şacal, toate cinci sacre zeului Anubis. De asemenea, ei se închină la mangustă şi la pisică, care este tratată cu multă reverenţă şi superstiţie, iar când piere, este îmbălsămată cu multe ritualuri. Nici plantele nu scapă de serviciile religiei lor. Lotusul, obiectul favorit de imitaţie în toate sculpturile templelor este considerat sacru şi este emblema celui mai antic zeu al Egiptului, dar este şi emblema favorită a lui Osiris, deoarece se află sculptat în toate templele lui. Apoi, ramura de finic este simbolul astrologiei egiptenilor.

Acum, dragă mamă, poţi să te miri de prinţul Remeses – că un om cu intelectul, sensibilitatea, judecata şi cunoştinţa lui se întoarce de la miile de zei nevrednici, jalnici şi mărunţi ai Egiptului şi caută o credinţă şi o închinare pură? Poţi să te miri că doreşte să dea poporului său o religie mai înălţătoare şi spirituală? Religia lor a fost împărţită în atât de multe subdiviziuni, încât se spune despre

egiptenii care cred că se închină lui Dumnezeu în orice lucru, că nu i se închină deloc!

În scrisoarea următoare îţi voi descrie vizita mea la templul lui Apis. Acum sunt oaspetele marelui preot din Memphis.

Al tău fiu iubitor,
Sesostris

SCRISOAREA A XIV-A

Palatul preotului lui Apis

Scumpă mamă,

Îţi voi descrie acum vizita care am făcut-o împreună cu prinţul la cel mai remarcabil altar din Egipt. Templul însuşi este un edificiu masiv şi impunător, din fildeş roşu, care ocupă o mare parte din piaţa vastă pe care ţi-am descris-o în scrisoarea precedentă.

Când eram gata să urcăm spre poartă, am tresărit la zarva multor glasuri şi privind în jur am observat un marinar din Tir alegând prin piaţă plin de frică. Mulţimea ce-l urmărea şi creştea în fiecare clipă, striga mereu şi cerea răzbunare. Când s-a apropiat, am văzut că era palid, de parcă ar fi fost mort. Dându-mi seama că este fenician, i-am făcut un gest cu mâna şi l-am chemat spre mine. Mi-a căzut la picioare strigându-mi:

„Salvează-mă te rog, domnul meu!”

„Ce ai făcut?” l-am întrebat.

„Doar am omorât o pisică, domnul meu!”

Mulţimea ajunsese aproape lângă mine ca un val împins de furtună şi scotea strigăte îngrozitoare.

„Aş putea încerca să-l ocrotesc, Remeses?” am întrebat eu, fiindcă ştiam că, dacă nu intervin, va fi ucis pentru că le-a omorât unul din animalele lor sacre.

„Voi încerca să fac tot ce pot, dar mă tem că intervenţia mea nu va ajuta într-un caz ca acesta”, a răspuns el. În acelaşi timp şi-a ridicat mâna cu dezaprobare înaintea gloatei înfuriate.

„Nu, nici măcar prinţul nu-l poate salva! A omorât un animal sacru! După legea noastră trebuie să moară şi noi îl vom jertfi zeilor!”

În zadar i-am rugat şi în zadar a încercat Remeses să intervină. Sărmanul om a fost sfâşiat înaintea ochilor noştri şi călcat în picioare cu furie. Aceasta este moartea teribilă de care au parte cei care omoară accidental o pisică sau un ibis.

„Puterea statului este slabă în comparaţie cu nebunia superstiţiei”, a remarcat Remeses când am intrat în templu.

Închinarea la Apis şi Mnevis, taurii consacraţi lui Osiris, demonstrează punctul culminant al închinării la animale în Egipt. Am fost foarte surprins când m-am apropiat de acest animal zeificat. La intrarea pe alee, am fost întâmpinaţi de către preoţi, aşezaţi pe două coloane, îmbrăcaţi în haine albe, care purtau un voal stacojiu, culoarea sacră a lui Apis. Aceştia l-au primit pe prinţ cu plecăciuni. Mergând unul înainte şi unul în urma noastră, ne-au escortat de-a lungul unei alei solemne cu coloane sculptate, până am ajuns la o uşă de aramă. Un preot a deschis-o şi am intrat într-o sală maiestuoasă. Am rămas acolo câteva clipe, apoi o altă uşă s-a deschis în partea opusă de unde a apărut un preot ce ducea taurul sacru cu un lanţ de aur legat de coarnele lui. Animalul era foarte mare, de culoare neagră, cu excepţia unei pete albe pe frunte. În jurul coarnelor şi în jurul gâtului avea ghirlande de flori. Preotul l-a plimbat în jurul sălii şi egiptenii se proşterneau înaintea lui. Apoi a luat un medalion de mărgăritare, l-a aşezat în jurul gâtului taurului şi apropiindu-se de Remeses i-a spus:

„Domnul meu prinţ, maiestatea sa sacră acceptă cu graţie şi condescendenţă jertfa din partea reginei şi a poporului.” Apoi a luat o tavă pe care era un tort care-i plăcea mult animalului. S-a apropiat de el şi taurul l-a mâncat în câteva clipe. A urmat un murmur de satisfacţie, fiindcă refuzul taurului de a mânca tortul ar fi fost considerat o prevestire rea pentru armata egipteană. Preotul a zâmbit mulţumit.

Când am ieşit din templu, Remeses mi-a spus: „Fără îndoială, te miri de faptul că eu particip la asemenea superstiţii. Dar îmi este greu deocamdată să le distrug, mai ales că nu am nici o revelaţie pe care să mă bazez că ar fi adevărată şi că ar putea înlocui cu succes aceste idolatrii. Dar aici trebuie să te părăsesc, am ajuns la uşa palatului ierarhului. Preotul te-a invitat să fii oaspetele lui cât stai pe aici. El nu numai că te va învăţa tot ce doreşti să ştii, ci va vizita cu tine marele templu al piramidei lui Cheops.”

Ne-am luat rămas bun unul de la celălalt şi prinţul a plecat.

Acum, dragă mamă, îţi voi descrie vizita mea la piramide, deşi i-am scris toată această povestire prinţesei Thamonda. Însoţit de ierarh şi de alţi câţiva lorzi tineri, am părăsit cetatea în care poleite şi am intrat pe un drum de piatră mărginit de copaci. Pe ambele margini de drum totul era înverzit. Apoi am ajuns la marginea unui lac frumos – Lacul Morţilor – unde am trecut pe lângă un alai de altare. Aş vrea să-ţi spun scopul acestora, fiindcă în Egipt, fiecare lucru are un scop religios. Acest lac reprezintă trecerea din lumea aceasta în cealaltă. Egiptenii cred că există o altă lume în care fiecare suflet va primi o răsplată sau o pedeapsă. Când o persoană distinctă moare, după două sau trei zile, trupul îi este luat şi dat la îmbălsămat, într-un loc special, într-un colţ al oraşului, destinat pentru acest scop. Aici, prietenii mortului trebuie să aleagă unul din cele trei modele diferite de îmbălsămare. Dacă

persoana este de rang înalt, trupul rămâne şaptezeci de zile pe mâna celor care îmbălsămează. În timpul acesta, bocitorii îşi continuă simbolurile de lamentaţie, care adesea sunt excesive: îşi sfâşie hainele, se bat cu pumnul în piept şi îşi toarnă ţărână pe cap.

Ne-am oprit carele pentru a vedea un cortegiu funerar ce trecea pe malul lacului, pe magistrala largă ce venea de la Memphis. Mai întâi veneau şapte cântăreţi, care cântau un cântec solemn de jale din lire, flaute şi harfe cu patru coarde. Robii duceau vaze cu flori, coşuri cu torturi poleite, fructe şi cupe de vin. Doi băieţi duceau un viţel roşu pentru a-l jertfi în numele mortului, iar alţi doi duceau într-un coş trei gâşte albe ca zăpada, de asemenea pentru jertfă. Alţii duceau altare în miniatură, care conţineau idolii străbunilor lor. Şapte oameni duceau cuţite, sandale şi arcuri cu săgeţi. Apoi am văzut opt oameni ce duceau o masă, o canapea brodată cu aur, cutii poleite şi un car de fildeş şi argint. Preotul mi-a spus că toate aceste articole aparţinuseră decedatului. Pe lateralele carului era scris numele Rathmes, lordul grădinilor regale.

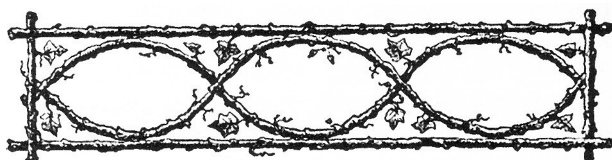
Apoi, a venit un om venerabil, cu trăsăturile şi barba caracteristică evreilor. Surprins de a vedea pe unul din aceşti oameni fără o unealtă de muncă în mână sau plecat până la pământ sub povara cărămizilor, l-am urmărit atent şi am recunoscut faţa grădinarului şef Amrami, sau Amram, pe care-l văzusem adesea în grădina reginei şi pe care Remeses îl luase în serviciul său, fiindcă era soţul doicii sale – este un lucru obişnuit pentru nobilii egipteni să aibă doici evreice pentru copilaşii lor. Când Remeses a fost mic, am înţeles că soţia acestui bătrân evreu i-a fost doică. Ţi-am mai spus şi altădată despre asemănarea izbitoare dintre acesta şi Remeses. Mi se pare că nu poate fi o asemănare mai mare, arată amândoi de parcă ar fi tată şi fiu.

Au urmat şi alţii, apoi preotul care oficia înmormântarea, cu pielea lui sacră de leopard pe umeri şi avea în mână un toiag şi o vază pentru jertfă. În spatele preotului venea un car fără roţi, tras de patru boi albi şi de şapte oameni înjugaţi împreună cu boii, iar alături de ei mergea un ofiţer. Pe acest car era aşezat sarcofagul, împodobit cu flori şi pictat cu diferite embleme şi simboluri. Într-o parte era deschis, pentru ca astfel capul mumiei să fie expus la vedere. Pontiful templului mergea alături, apoi urmau rudeniile de parte bărbătească ale mortului. Puţin mai în spate, mergea un tânăr care arunca câte o floare de lotus dintr-un coş la fiecare câţiva paşi, şi care încheia cortegiul.

Închei şi scrisoarea aceasta, dragă mamă, cu cele mai sincere urări pentru fericirea ta.

Al tău fiu,
Sesostris

Scrisoarea a XV-a

Cetatea Memphis

Iubită mamă,

Voi continua acum să-ţi povestesc despre înmormântarea „domnului grădinilor regale”. Când cortegiul a ajuns la treptele ce coborau spre lacul sacru, sarcofagul a fost aşezat într-o barcă poleită, pregătită pentru cel decedat. Aceasta a fost legată de o galeră decorată. Prietenii şi rudeniile mortului s-au urcat în alte bărci ce aşteptau acolo. În timp ce lăutarii cântau cântece de jale, întregul alai a trecut de partea cealaltă şi, despărţiţi în grupuri, au pornit spre „Drumul Mormintelor”, au traversat un câmp îngust şi au intrat pe poarta marelui cimitir din Memphis. Am mers încet în urma cortegiului şi am văzut cum au luat mumia din sarcofag şi au aşezat-o în picioare în încăperea mormântului. Un preot i-a stropit pe toţi cei prezenţi cu aşa-numita „apă sfinţită”, iar marele preot a ars tămâie înaintea unui altar al mormântului, apoi a pus toate jertfele pe el. Mumia a fost îmbrăţişată de prietenii care plângeau în timp ce lăutarii cântau afară, iar înăuntru se auzeau cei care boceau.

Am plecat apoi, înconjurând lacul Acherusis la umbra pădurilor solemne şi preotul i-a poruncit căruţaşului să mă ducă din nou la poarta mormintelor de unde am pornit în linie dreaptă spre cea mai mare dintre cele trei piramide din afara

Memphisului. Acum eram pe aşa-zisul „Drum Sfânt”, care era plin de oameni ce mergeau sau veneau din cetate. Pe ambele margini stăteau cei care vindeau tot felul de idoli, statuete ale persoanelor eminente decedate, fructe, flori, talismane, legume, păsări şi pâine. Drumul era foarte aglomerat, plin de viaţă şi de activitate.

Am mers mai departe şi am ajuns la un mormânt foarte somptuos, înaintea căruia era adunată o mare mulţime de oameni. Sicriul tocmai fusese coborât din dric şi aşezat pe treptele mormântului. Era înmormântarea unei doamne importante. Sicriul era osirian, sculptat cu columne şi hieroglife, printre care erau simbolurile şarpelui înaripat, ibisul şi scarabeul.

„Hieroglifele, mi-a spus tovarăşul meu, conţin numele şi calităţile decedatei.”

În acel moment, un preot luând o atitudine impozantă, s-a apropiat, a atins sicriul cu o baghetă şi a rostit cu glas răsunător:

„Am decis. Să fie înmormântată şi sufletul ei să locuiască în Amenthe, împreună cu Osiris. Judecata s-a făcut în favoarea ei! Să fie înmormântată!”

Auzind această hotărâre, l-am întrebat pe preot semnificaţia ei, iar el mi-a răspuns:

„Acest act se referă la judecata lui Osiris. La Lacul Morţilor nu am fost martorii celeilalte ceremonii, fiindcă decedatul a fost adus din On şi fusese deja judecat înainte de trecerea Nilului. Dacă am fi văzut cortegiul acela mai degrabă, am fi văzut patruzeci şi două de persoane, alese ca judecători, aşezaţi pe o piatră semicirculară de pe malul lacului.”

„Am observat scaunele din piatră”, am intervenit eu.

„Aşezaţi pe ele, cei patruzeci şi doi de judecători aşteaptă cortegiul. Barca poleită ce

aşteaptă să primească corpul neînsufleţit, este trasă la mal. Cei ce duc mortul se opresc în faţa ei şi-l aşează înaintea judecătorilor. În timp ce prietenii decedatului privesc scena nerăbdători şi îngrijoraţi, unul dintre judecători se ridică şi întreabă dacă cineva din cei prezenţi poate să-l acuze în mod legal pe decedat că ar fi făcut vreun rău cuiva. Dacă cel decedat, cât a fost în viaţă, a făcut vreo nedreptate, duşmanii săi ies în faţă şi-l acuză. Judecătorii cântăresc acuzaţia şi dacă au dovezi, poruncesc ca ritualurile de îngropare să nu se mai efectueze.”

Am văzut o astfel de judecată, dragă mamă, când ne-am întors de la piramide. A fost înmormântarea unei doamne respectabile.

Apropiindu-se de judecători, unul din cei prezenţi a spus:

„O acuz pe decedată că, deşi a avut condiţii, nu şi-a ajutat tatăl să ducă o viaţă mai bună, lăsându-l muritor de foame.”

„Aceasta este o mare crimă după legile noastre, a rostit un judecător. În familie, fiicele au obligaţia morală de a-şi îngriji părinţii săraci. Această doamnă ştia lucrul acesta şi, se pare că avea posibilitatea să o facă. Dar care sunt dovezile?”

Trei persoane au venit în faţă şi au depus mărturii asupra faptelor.

„Decedata nu este vrednică să treacă Lacul Morţilor. Îngroparea este interzisă.”

Au urmat strigăte sfâşietoare din rândurile rudeniilor îngrozite, iar mumiei nu i s-a permis să intre în barca sacră şi a fost dusă înapoi în cetate, unde avea să rămână în casă câţiva ani de zile, iar apoi, după anumite ceremonii va putea fi îngropată cu ruşine, în „mormântul celor răi”.

Pe de altă parte, dacă acuzatorii nu aduc argumente vor fi alungaţi cu pietre de către prieteni, iar aceştia din urmă se unesc cu bucurie, aducând un elogiu celui decedat.

„Ce se va întâmpla cu sufletul după moarte?” l-am întrebat eu.

„Acesta este un mister, domnul meu! spuse el. Noi, preoţii lui Apis nu credem la fel ca şi cei ai lui Osiris din On, care spun că, după ce trupul putrezeşte, sufletul intră într-un animal, metamorfozându-se în diferite trupuri de animale terestre, acvatice şi de păsări zburătoare, în final intrând iarăşi în trupul unui copil nou născut.”

„Nu cumva acesta este motivul pentru care se îmbălsămează trupul decedat, am întrebat eu, pentru a opri astfel transmigraţia sufletului cât mai mult timp posibil?”

„Fără îndoială, a răspuns el. Îmbălsămarea trupurilor îşi are originea în doctrina care se referă la transmigraţia sufletelor. Circuitul unui suflet, prin toate aceste metamorfoze, durează trei mii de ani. Aceasta este credinţa preoţilor soarelui. Transmigraţia nu are nimic de a face cu răsplata sau cu pedeapsa, dar este o condiţie a creaţiei ca sufletul să parcurgă acest circuit al împărăţiei animale înainte de a putea intra din nou într-un trup omenesc. Doctrina noastră de metempsihoză susţine doar că Osiris trimite înapoi sufletul păcătos din Amenthe pe pământ, în trupul unui porc, drept pedeapsă, iar când pedeapsa este săvârşită, îi este permisă întoarcerea în Amenthe.”

Am ajuns în faţa unei arcade gigantice care făcea intrarea în templul piramidei lui Cheops iar ierarhul a încetat să mai vorbească.

Pentru o clipă, în timp ce goneam în carul nostru strălucitor şi armăsarii îşi înălţau capetele parcă mândri de carul aurit, n-am mai văzut piramida din cauza aripilor gigantice ale Porţii Piramidelor. Aceste aripi erau turnuri din piatră syenită, cu doisprezece etaje, mai înalte decât palmierii ce cresc pe ambele părţi ale intrării.

Am trecut pe sub arcada înaltă, şi odată ajunşi în partea interioară a porţii, am avut în faţă o privelişte de o frumuseţe neînchipuită. Imaginează-ţi o colonadă din cei mai frumoşi stâlpi pe care arta i-ar putea crea, întinzându-se pe ambele părţi ale unui câmp cu o întindere de o mie de cubiţi. Privind spre răsărit, puteai vedea o platformă pe care se ridicau piramidele, iar la un capăt stătea un andro-sfinx de mărime colosală, cu o faţă de războinic pe care se citea o odihnă eternă. Deşi culcat la pământ, sfinxul măsura şaptezeci de picioare în înălţime. Această sculptură, alături de ceilalţi sfincşi este simbolul puterii şi a inteligenţei.

Am coborât din car pentru a contempla scena de dinaintea mea. Măreţia sfinxului acoperă distanţa dintre stâlpii masivi şi colonadă. Între labele lui, care au o lungime de cincizeci de picioare - trupul fiind de trei ori mai lung - este un templu frumos, împodobit cu alabastru oriental. Pe cap are un coif şi deasupra, ca o creastă, stă un şarpe poleit cu aur. Coiful este plin cu solzi albaştri, roşii, verzi şi portocalii. O barbă mare îi cade pe piept sub care se înalţă templul unde se aduc jertfele zilnice oferite acestui zeu.

La capătul acestui drum am coborât pe un plan înclinat până am ajuns la o platformă din marmură, pe care se afla icoana din piatră a lui Osiris. Urma încă un rând de trepte din porfir şlefuit. Am urcat pe ele şi am ajuns la acelaşi nivel cu vârful templului. În centrul acestei platforme este o statuie de-a lui Horus, turnată în bronz. De acolo, am coborât alte treizeci de trepte unde am ajuns între labele gigantice ale sfinxului şi ne-am trezit în faţa templului. Dar, dragă mamă, nu pot să rămân la picioarele sfinxului. Părăsind templul, am urcat câteva şiruri de trepte şi am ajuns pe o platformă din piatră unde se înălţa o statuie antică din marmură, roasă de timp, a lui Chephres cel Mare. Ajunşi pe

această terasă, am privit celelalte două piramide şi între ele era arcada unui templu vast, care, extinzându-şi pilonii în ambele părţi, îmbrăţişează piramidele gemene într-un edificiu de o grandoare şi de dimensiuni ce nu pot fi măsurate cu ochiul şi care sfidează imaginaţia. Am rămas câteva clipe nemişcat, privind uimit. Spectatorul nu-i poate percepe semnificaţia până nu ajunge pe terasă. Numai de acolo se poate înţelege întregul proiect; sfinxul este paznicul piramidelor.

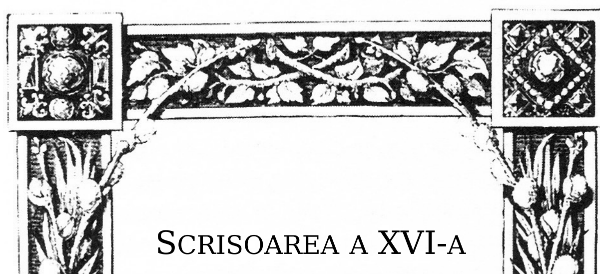
Acest templu, construit din cărămidă şi îmbrăcat în marmură, are aspect de ruină pentru că nu a fost păstrat la fel de bine ca şi piramidele, chiar dacă a fost ridicat în acelaşi timp.

Acum urmează să intru în sala de recepţie, aşa că sunt nevoit să-ţi spun la revedere, dragă mamă, şi pe curând.

Sesostris

Cetatea On

Preaiubită şi mult onorată mamă,

Ne-am apropiat de arcada centrală mergând pe un platou pavat pe care ar fi putut să meargă unul lângă altul două sute de care. Acest platou era mărginit, de jur împrejur, de un rând dublu de coloane maiestuoase pe care erau sculptate frunzele de lotus despre care ţi-am mai povestit. Antablamentul gigantic care le unea vârfurile era acoperit cu simboluri sacre, viu colorate şi încoronat cu statui de regi, săpate din granitul gri închis din Etiopia. O parte din acestea erau roase de timpul, care îşi aruncase mantia distrugerii peste tot colosul acesta. Peste câteva secole totul va cădea la pământ, cu toate că arată masiv şi este construit din cărămidă, acoperit cu tencuială şi apoi pictat. Numai piramidele de piatră, care au rezistat până acum, vor rămâne în picioare atâta timp cât vor rezista şi munţii de granit din care au fost tăiate cuburile lor uriaşe. Trecând pe sub arcadă, ne-am trezit în curtea templului Piramidelor şi din locul acesta puteam vedea marele proiect. Legate cu aripi, susţinute de coloane, piramidele se înălţau într-o grandoare sublimă pe ambele părţi.

Ne-am plimbat un timp pe aleile mărginite de coloane ale acestui mare mausoleu, după care am

început ascensiunea piramidei mai mari, cunoscută sub numele de „Piramida lui Cheops”, cealaltă purtând numele „Piramida lui Chephres”, după cum m-a informat preotul, iar a treia, care se înalţă la sud, era numită „Piramida lui Faraon-Men-Cherines”. Urcuşul a fost extrem de dificil – în trecut trebuie să fi fost imposibil, când faţa îi era cu totul şlefuită - însă acum, fiind roasă de timp în multe locuri, şi intenţionat în altele, se formase o „cărare”, ce ducea până la vârf. Am fost însoţiţi de nişte ghizi cu experienţă care au urcat cu uşurinţă, ajutându-i în acelaşi timp pe câţiva străini să urce şi ei.

La jumătatea drumului, o bucată de piatră – care a fost probabil mişcată de trăsnet din locul ei – ne-a oferit, preotului şi mie, un loc de odihnă. În cele câteva momente cât am stat acolo, am avut oportunitatea să văd priveliştea ce se întindea dedesubt, care, mai întâi, m-a făcut să ameţesc, fiindcă urcaserăm la o înălţime de patru sute de picioare. Mi se părea că sunt suspendat pe nişte aripi deasupra unui abis. Oamenii de jos se vedeau ca furnicile, în timp ce statuile colosale din centru platoului au fost reduse la mărimea naturală a oamenilor.

Am început din nou să urcăm, şi frânţi de oboseală, am ajuns în vârf; eram conştienţi de pericolul prin care am trecut - o simplă alunecare a piciorului sau a mâinii ne-ar fi fost fatală, deoarece fiecare treaptă era până la înălţimea unui om.

Cum ţi-aş putea descrie, dragă mamă, scena pe care am privit-o de la înălţimea aceea? Nu există termeni de comparaţie. În primul rând, vedeam valea Nilului ce se întindea multe leghe la dreapta şi la stânga, asemănându-se cu o curea verde de câteva mile lăţime, prin mijlocul căreia râul curge ca o fâşie de argint, în timp ce pe marginile ei strălucesc nenumărate cetăţi ca nişte mărgăritare. Spre nord şi spre sud puteam să văd nu mai puţin de o sută de

piramide, mult mai mici decât cele descrise mai sus, ce reflectau lumina soarelui din diferite unghiuri.

„Toate acele morminte sunt ale regilor, dar mai vechi decât acestea, spuse ierarhul privindu-le. Cărţile noastre sacre spun că aceste două piramide sunt opera uriaşilor care au trăit pe pământ înainte de potopul din vremea lui Noe. Sunt mormintele regilor şi construcţia lor a durat sute de ani, după anii noştri de după potop. Conform religiei noastre, zeii au adus potopul pe pământ ca să pedepsească oamenii, care datorită vârstei lor înaintate, deveniseră foarte înţelepţi, dar în acelaşi timp şi foarte răi. Aceste morminte mari au rezistat distrugerii apei, şi deşi ruinate, au rămas totuşi impunătoare. Când au fost construite în Antichitate, întreaga lor suprafaţă a fost acoperită cu pietre şlefuite din cel mai strălucitor albastru şi din cel mai pur alb, aşezate alternativ în pătrate perfecte. Vezi, domnul meu, că aici sunt câteva rânduri după care poţi să deosebeşti culorile – restul a fost distrus de potop, de valurile şi talazurile lui care s-au năpustit în torente peste tot pământul. După ce apele s-au retras, zeii au redus vieţile oamenilor la o sută de ani. De aceea, piramidele construite de regi după potop sunt mult mai mici.”

„Crezi, l-am întrebat eu pe preot, că aceste trei piramide au fost construite de uriaşii din epoca dinaintea marelui potop?”

„Se pare că aceasta este singura ipoteză, mi-a răspuns el ferm. Când viaţa omului s-a scurtat de la o mie de ani la o sută, statura lui, de asemenea, a scăzut foarte mult. De aceea oamenii de azi nu mai pot construi o piramidă de aceleaşi dimensiuni ca cea a giganţilor.”

„Atunci crezi că înainte de potop oamenii erau uriaşi?”, am întrebat eu îndoielnic.

„Piramidele atestă faptul acesta, a răspuns el, arătând cu un gest expresiv al mâinii sale spre

piramida opusă. Noe însuşi, spune tradiţia, şi fii săi, Chephres, Chufu şi Amun sau Men-Cherines, erau uriaşi. Egiptenii le-au dat nume diferite considerându-i şi astăzi zei. Se spune că Amun a fost înmormântat în a treia piramidă. În a doua este bătrânul rege Chephares sau Chephret, care a fost adus din locul unde a murit, aşezat într-un sarcofag deasupra încăperii şi înmormântat ca fiind ultimul rege de dinaintea potopului."

Dar trebuie să mă întorc la panorama ce se vedea din vârful mausoleului giganţilor. Soarele era aproape la orizont şi-şi arunca razele ce reflectau nuanţele de roz, auriu şi purpuriu, paralel cu valea. Era un cer senin şi puteam privi de jur împrejur în toate direcţiile. Spre sud, de-a lungul câmpiei verzi a Nilului, piramidele străluceau de parcă ar fi fost acoperite cu plăci de aur. Privind înspre apus, am văzut deşerturile galbene ale Libiei ce împreună cu dealurile ei stâncoase încercuiau valea Nilului şi se întindeau până la orizont, parcă aprinse într-un lac de foc de oglindirea arzătoare a nisipurilor. Contrastul dintre acest tărâm pustiu, atât de aproape de câmpiile verzi şi de grădinile înfloritoare din jurul piramidelor, ieşea în relief. Egiptenii spun că o parte arată ca locuinţa lui Osiris, plină de frumuseţe, lumină şi fericire; cealaltă seamănă cu locuinţa lui Typhon, sau spiritul cel rău, care se războieşte mereu cu furtunile de nisip, vrând parcă să invadeze şi să distrugă aceste frumuseţi răpitoare ale naturii. Peste secole, oştirile lui ameninţă să treacă dincolo de piramide şi să ajungă chiar până la poarta Memphisului, dar, din fericire, toată ţara dintre dealuri este şi astăzi o regiune încântătoare.

„O, fericit şi glorios Egipt! Ce ţară binecuvântată eşti! Mai mare decât toate împărăţiile pământului! Ce viitor strălucit ai dacă împăraţii tăi sunt sinceri cu tine şi cu ei înşişi!"

Ierarhul m-a auzit spunând aceste cuvinte, fiindcă le rostisem cu glas tare în timp ce mă minunam de gloria şi de puterea acestei împărăţii.

„Viitorul Egiptului, stimate prinţ, nu poate fi prevăzut de nimeni, dar cărţile sacre conţin o profeţie care spune, că în timpul ciclului unui suflet, adică trei mii de ani, va fi o naţiune dispreţuită şi condusă de regii unei rase diferite, şi că tot ce va rămânea din ea vor fi piramidele şi templele ei ruinate.”

„Să nu lase zeii să se întâmple aşa ceva!”, am spus eu încurajator.

„Zeii, mi-a răspuns el, guvernează întregul pământ. Ei ridică şi tot ei coboară împărăţiile. Aceşti sacri Papyri vorbesc de asemenea despre Tir şi profeţesc pustiirea lui.”

„Ce sunt aceşti Papyri?”, am întrebat eu.

„Cărţi care ne-au fost lăsate de la primii împăraţi, care la rândul lor le-au primit de la zeii antici.”

La gândul acestei preziceri, dragă mamă, mi-am întors faţa întristat. Ideea că Tirul, care acum stă ca o regină pe ţărmurile mării ei, ar fi pustiită vreodată, era prea mult pentru mine ca s-o pot accepta.

Am început să coborâm. Sentimentul de frică pe care-l aveam la opt sute de picioare înălţime era îngrozitor. Deşi urcuşul a fost greoi, coborâşul a fost şi mai greu, deoarece nu eram întotdeauna siguri că piciorul nu ne va aluneca.

În sfârşit am ajuns la terasa ce înconjura piramida şi am coborât câteva rânduri de trepte duceau la o poartă antică, care, după cum mi s-a spus, era intrarea în piramidă. Pasajul însă nu a fost deschis de sute de ani.

Fiindcă se înnopta ne-am grăbit să ajungem la carul nostru şi ne-am întors în cetate. Când am intrat în palatul marelui preot, i-am descris frumoasei sale

fiice, Luxora, incidentele vizitei mele, iar aceasta mi-a spus zâmbind:

„Nu ar trebui să pleci din Egipt, Sesostris, fără să vezi masa de smarald a lui Hermes.”

„N-am auzit nimic despre ea, i-am răspuns eu. Ce şi unde este această masă?”

„În încăperea centrală a celei mai mari piramide. Egiptenii cred în tradiţia lor aşa cum au crezut cei mai mulţi regi ai lor.”

„Ce presupune această tradiţie?”, am întrebat eu.

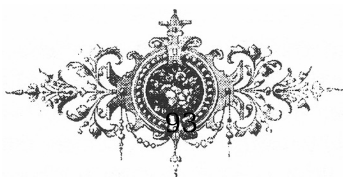
„Se spune, că în zilele antice al pământului, înainte de potop, marele Hermes, care cunoştea toate tainele alchimiei, le-a gravat pe o piatră de smarald pe care a ascuns-o într-o peşteră, apoi a pecetluit-o. Prima piramidă a fost construită deasupra şi astfel masa de smarald a rămas pe veci închisă pentru noi.”

„Şi dacă ar fi descoperită, spuse Osiria, sora Luxorei, cine ar putea să citească şi să înţeleagă scrisul de pe ea? Acum, prinţule, ascultă ceea ce-ţi voi povesti despre tradiţia mea, fiindcă, dacă ai vizitat piramidele, cred că ai vrea să ştii tot ce se spune despre ele.”

„Te voi asculta cu cea mai mare plăcere”, i-am răspuns eu.

Dar acum, mamă dragă, voi încheia această scrisoare şi-ţi voi rezerva alta pentru ceea ce mi-a relatat Osiria.

Al tău fiu iubitor,
Sesostris

SCRISOAREA A XVII-A

Palatul ierarhului din Memphis

Stimată şi scumpă mamă,

Îţi voi povesti multe lucruri interesante în această scrisoare, dar mai întâi îmi voi împlini promisiunea şi-ţi voi relata despre tradiţia, sau mai bine zis legenda care mi-a povestit-o frumoasa Osiria. În timp ce-mi povestea, a intrat tatăl ei şi i-a spus zâmbind:

„Fiică, vrei să destrami credinţa prinţului ce-şi are originea în istoria piramidelor printr-o legendă plină de imaginaţie?”

„Nu, dragă tată, a răspuns ea. Vreau doar ca el să ştie cât mai multe despre aceste monumente măreţe.”

Cu foarte mult timp în urmă – înainte de potop – un rege, a cărui nume era Saurida Salhouhis, a fost înştiinţat de astrologii săi cum că ar fi căzut şapte stele în mare, făcând astfel ca apele să se reverse pe pământ. El a răspuns: “Munţii împărăţiei mele sunt mult mai înalţi decât oceanul şi-i vor sfida valurile năvalnice.”

În anul următor astrologii au veni iarăşi la el şi i-au spus că soarele era acoperit deja cu pete întunecate, şi că o cometă, cu creasta de foc, se apropia de pământ ameninţându-l. În aceeaşi noapte regele a visat că munţii s-au făcut una cu câmpiile, şi că toate stelele cerului se stinseseră. Trezindu-se, a

chemat la el pe toţi preoţii şi le-a poruncit să întrebe zeii ce avea să se întâmple. I s-a răspuns că pământul va fi înecat. Atunci regele a început să construiască cele două piramide, umplându-le cămările uriaşe cu toate comorile din împărăţia sa. A pregătit şapte mese de aur curat pe care a gravat toate ştiinţele pământului şi tot ce învăţase de la înţelepţii săi.

„Aceste şapte mese de aur din legenda surorii mele, completă Luxora râzând, nu sunt nici pe departe atât de interesante ca masa mea din smarald."

„Să nu crezi cumva, continuă Osiria, că-ţi povestesc din imaginaţie, îţi voi citi restul legendei din cartea antică, păstrată de preoţii lui Amun."

Am văzut-o pe frumoasa evreică Miriam. – pag. 78

Spunând acestea, fata s-a retras, întorcându-se imediat cu o femeie evreică ce avea în mână un sul cu picturi. Osiria l-a desfăşurat pe o lungime de câţiva cubiţi, şi găsind legenda, a început să citească după cum urmează:

„După ce regele a poruncit construirea piramidelor, lucrătorii au tăiat columne gigantice, pietre uriaşe şi stâlpi săpaţi din stâncă. A adus cantităţi enorme de granit din Etiopia şi porfir din Nubia, şi cu acestea au făcut fundaţiile piramidelor. În prima piramidă a construit treizeci de încăperi pe care le-a umplut cu bogăţii imense. În piramida dinspre apus a construit o sală uriaşă cu boltă pe care a montat sfere diverse şi stele, plasate toate în poziţia în care apar pe cer. A depozitat acolo parfumurile consacrate stelelor şi cărţile care tratează misterele lor. A aşezat de asemenea sulurile preoţilor în cufere de marmură neagră, iar în unul din ele a pus şapte cărţi ce vorbesc despre tot ce a fost, ce este şi ce va fi de la început până la sfârşitul lumii.

În fiecare piramidă a pus câte un străjer. În piramida dinspre apus este o statuie din marmură roşie ce reprezintă un străjer cu o lance în mână şi un şarpe încolăcit pe capul lui. Dacă cineva se va apropia de uşă, şarpele va sări pe el, îi va încolăci gâtul, îl va omorî şi se va întoarce la locul său.

Străjerul piramidei celei mari este un idol din piatră de agat, şezând pe tron cu o lance în mână, cu ochii deschişi şi strălucitori. Dacă vreun muritor l-ar privi, ar cădea cu faţa la pământ şi ar muri.

Străjerul celor şapte mese de aur este o statuie din piatră, numită Albutis; oricine ar privi-o

ar fi atras spre ea atât de mult încât l-ar strivi şi ar muri pe loc.”

„Aşa se încheie legenda scrisă pe sul, spuse Osiria. Miriam, strânge-l şi du-l înapoi în sala cărţilor.”

Femeia evreică, a cărei înfăţişare se remarca prin demnitatea ei, m-a privit în treacăt cu ochii frumoşi şi luminaţi de focul lăuntric al unui spirit nobil, a strâns sulul şi a ieşit repede din încăpere, cu un pas dârz. Nu ştiu de ce, când am privit-o, m-am gândit la Remeses.

„Cine este această femeie evreică?”, am întrebat eu.

„Servitoarea mea care lucrează la copierea sulurilor din frunză de papir, în Sala Cărţilor Sacre, a răspuns Osiria. Trebuie să ştii, Sesostris, că eu sunt scribul tatălui meu şi îngrijesc de toate sulurile din templu.”

„N-am văzut alt templu, o întrerupse ierarhul, care să aibă o sală cu cărţi mai ordonată decât a mea; niciodată nu am văzut copii de rugăciuni şi ritualuri pictate atât de frumos ca cele făcute de Osiria.”

„Nu merit eu toată lauda, tată, răspunse fata, fiindcă coloritul viu al titlurilor şi forma graţioasă a caracterelor se datorează lui Miriam.”

„Se pare că stăpânul primeşte lauda pentru ce face robul, a răspuns preotul zâmbind. Dar nu i-ai povestit prinţului despre toată tradiţia.”

„Aşa este. I-aş povesti mai întâi cum a fost deschisă piramida de regele cuceritor din Fenicia. Toţi preoţii l-au sfătuit să nu încerce în zadar, dar el le-a răspuns că este sigur de reuşită. Armata sa a început lucrul. A fost o operaţie grea deoarece zidul era gros de douăzeci de cubiţi. După mai multe luni au ajuns la un apartament interior în care au găsit un ulcior din smarald strălucitor, ce conţinea o mie de dinari, o sută de vaze cu praf de aur, douăzeci de

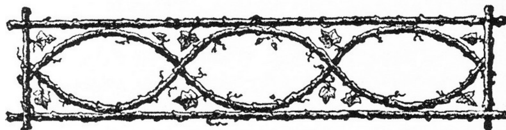
cuburi din abanos, o sută de colţi din fildeş şi o mie de inele din aur arăbesc. Doar atât au putut găsi pentru că armata lui nu a putut străbate mai departe.

Atunci regele a poruncit: „Calculaţi costul operaţiei noastre!” şi suma a fost egală cu cea a valorilor găsite, aşa că a închis spărtura şi şi-a văzut de drum, dându-şi seama că zeii îi stăteau împotrivă.

Ierarhul era chemat de sunetul unei ţitre să intre în templu deoarece sosise ceasul rugăciunii de seară. Cele două fete se pregăteau să se plimbe într-un car adus la palat de fratele lor. Mama lor era plecată să supravegheze nişte servitori care făceau pregătirile pentru festivitatea ce urma să aibă loc în seara aceasta, în cinstea mea.

În timp ce mă îndepărtam pe coridorul ce duce spre sala cărţilor, am văzut-o, prin uşa întredeschisă, pe frumoasa şi nobila evreică Miriam. Se ocupa de inscripţionarea titlului unui sul de papirus, folosind cele mai vii culori. Văzându-i profilul, am tresărit surprins şi aproape că am scos o exclamaţie, atât de mult semăna conturul feţei ei cu trăsăturile lui Remeses. Mi s-a părut foarte interesantă asemănarea lui izbitoare cu trei persoane din această clasă de robi: cu această femeie, deşi mai în vârstă decât Remeses, cu venerabilul grădinar Amram, şi cu un alt evreu pe care l-am întâlnit într-o împrejurare deosebită, despre care îţi voi povesti, dragă mamă, într-o altă scrisoare, precum şi discuţia ce am avut-o cu Miriam.

Cu dragoste, al tău fiu,
Sesostris

SCRISOAREA A XVIII-A

Cetatea Memphis, palatul Ierarhului

Dragă mamă,

Am primit o scrisoare de la prinţul Remeses prin care m-a înştiinţat că toate diviziile armatei sale, împreună cu flota de sub comanda prinţului Moeris, au sosit în cetatea Thebaid. Regele etiopian luase deja cetatea în posesia sa. Îţi voi cita o porţiune din scrisoarea prinţului:

„Armata mea este în ordine. Cred că ai aflat deja prin curierul ce i l-am trimis reginei că, Occhoris, regele barbar negru, a intrat în Thebes înaintea noastră. Când am auzit că cei din tabăra noastră ajunseseră deja la mormintele faraonilor din afara cetăţii, m-am grăbit să-i ajung, m-am alăturat lor şi am intrat primul în cetate. Dar Occhoris fusese deja alungat din palatul faraonilor de către populaţia insultată şi înfuriată. Monarhul barbar, după ce a intrat în cetate fără opoziţie, în fruntea a două sute de care de luptă, şase sute de cai şi garda lui imensă de o mie de oameni, pentru a-şi arăta dispreţul faţă de religia noastră naţională, a poruncit să fie adus în templu un bizon african şi să fie lăsat liber în faţa taurului sacru. Aşa cum stătea pe postamentul de dinaintea altarului, animalul fioros s-a năpustit asupra lui şi l-a ucis în câteva clipe. În acel moment preoţii au început să strige: „Răzbunare pentru acest sacrilegiu!” Acest strigăt a fost preluat de mulţimile

de afară, şi în timpul cel mai scurt, a ajuns din gură în gură în toată cetatea. Cei trei sute şaptezeci de preoţi ai templului, înarmaţi doar cu cuţitele lor pentru jertfe, s-au aruncat asupra regelui barbar şi a gărzii sale. Templul a devenit în scurt timp un câmp de război. Occhoris, împreună cu cei şaizeci de oameni cu care intrase în templu, au format o fortăreaţă solidă, împotrivindu-se atacatorilor furioşi. Ajungând până la urmă la uşă, regele a primit întărituri. La momentul acela cetatea întreagă era răsculată, şi populaţia care se temea de Occhoris până acum, nu mai avea frică de el. Rezultatul acestei confruntări sângeroase a fost că regele a fost silit să se retragă pierzând două treimi din garda lui, din care şi călăreţi. Dorind să se răzbune, oamenii au pornit înarmaţi cu cuţite şi i-au ucis cu tot cu cai. Înainte de a intra în cetate auzeam strigătele, ţipetele şi învălmăşeala luptei. Croindu-mi drum prin grămezile de carne măcelărită de pe magistrala zeilor, l-am urmărit pe Occhoris până dincolo de porţi. Toată armata mea a pornit spre Thebes, aşteptând un nou atac. Mâine, probabil, va avea loc bătălia, dar sunt încrezător în victorie.

Îţi voi mai trimite veşti după terminarea luptei. Dacă îl învingem pe Occhoris ne vom întoarce în curând la Memphis. Dacă ne învinge el, nu ştiu cât de mult va continua măcelul. Sper că mama mea, regina, este sănătoasă. Transmite-i respectul meu cel mai adânc şi toată dragostea inimii mele, iar tu, stimate prinţ, rămâi asigurat de sinceritatea prieteniei mele.”

Remeses

Între timp, dragă mamă, îţi voi povesti discuţia pe care am avut-o cu evreica Miriam, cea care copia şi decora papirusurile.

„Eşti foarte talentată în această artă”, i-am spus eu cercetând sulul.

„Am lucrat mulţi ani la acest fel de transcrieri”, a răspuns ea cu modestie, fără a-şi ridica ochii spre mine.

„Nu te-am mai văzut la palat, deşi am venit adesea în această sală”, am spus eu.

„Am fost plecată la Raamses pentru câteva zile. Mama mea a fost bolnavă.”

„Sper că întoarcerea ta este dovada însănătoşirii ei”, am spus eu cu amabilitate.

Atunci ea şi-a ridicat ochii luminoşi spre mine cu o privire plină de mirare, ca şi cum ar fi spus: „Oare acest prinţ poate să se intereseze într-adevăr de soarta unei femei evreice?” Văzând în ochii mei un sentiment de îngrijorare şi prietenie, a spus:

„Se simte mai bine.”

În glasul ei se citea o duioşie, cu totul diferită de cea cu care vorbesc femeile egiptene. Ceva din tonul glasului ei mă făcea să mă gândesc iar la Remeses.

„Mă bucur”, i-am spus eu.

Şi-a scuturat încet capul. Părul ei negru era împletit într-o mulţime de cosiţe.

„De ce dai din cap?”, am întrebat-o.

„De ce ar vrea un evreu să i se prelungească viaţa?”

Mi-a pus această întrebare pe un ton de emoţie profundă, continuându-şi lucrul. Copia acum o frunză plină cu inscripţii hieroglifice.

„Pentru tine, viaţa în palatul acesta, sub o stăpână bună ca Osiria, nu poate fi amară.”

„Nu duc lipsă de nimic. Sunt tratată ca şi cum nici nu aş fi din acelaşi neam cu ceilalţi evrei. Dar, domnul meu, spuse ea ridicându-şi puţin glasul, dar fără să mă privească, cum aş putea fi fericită când inima mea este apăsată de robia poporului meu? Tu eşti un străin în Egipt, o, prinţule – fiindcă am auzit

despre tine – şi totuşi tu ai văzut suferinţa poporului meu şi ţi s-a făcut milă de el.”

„Într-adevăr, am văzut condiţiile lor mizere, dar de unde ştii că mi-a fost milă?”

„De la bătrânul Ben Isaac, pe al cărui fiu, Israel, l-ai salvat la fântâna păstorilor.”

„El ţi-a spus asta?”

„El este rudenia mea. Mi-au mărturisit despre bunătatea ta cu lacrimi şi cu multe binecuvântări, fiindcă, în Egipt, se întâmplă aşa de rar să auzim un glas de mângâiere şi să vedem o privire de compătimire!”

„Sper că tânărul şi-a revenit”, am spus eu, gândindu-mă că bariera care desparte pe cei străini a fost dată la o parte dintre noi. Mi se pare imposibil, dragă mamă, ca eu un sirian, să-i privesc pe evrei prin prisma egiptenilor. Aceştia îi consideră sclavi. Eu îi privesc cu interes şi compătimire, ca pe un popor sirian nefericit, care merită o soartă mai bună. De aceea, în timp ce un egiptean s-ar simţi înjosit să discute familiar cu un evreu sau o evreică, eu nu am asemenea idei deformate. Miriam era în ochii mei doar o sclavă siriană, dar frumoasă şi demnă. Fără îndoială, dacă Luxora, care este plină de mândrie regală, ar trece pe aici şi m-ar vedea discutând cu ea, s-ar mira de gusturile mele, fiindcă cel mai înjosit egiptean se consideră mult mai demn decât cei mai buni dintre evrei.

„Şi-a revenit, a răspuns Miriam, şi m-a rugat să te întreb – te rog să-mi ierţi îndrăzneala – dacă ar putea să-ţi slujească?”

„Dar am înţeles că un străin nu poate avea un servitor evreu”, am răspuns eu.

„Este adevărat, noi suntem servitorii egiptenilor, a spus ea cu tristeţe. Dar marele prinţ Remeses, fiul fiicei lui Faraon, va face o excepţie dacă-l întrebi. N-ai vrea să faci asta pentru tânărul

acela? Altfel va muri în curând pe câmp, fiindcă poverile şi deznădejdea lui sunt foarte mari.”

„Prinţul lipseşte, dar o voi întreba pe regină”, i-am răspuns.

„Îţi mulţumesc! Atât el, cât şi tatăl său te vor binecuvânta, o, prinţ al Tirului!”, a exclamat ea luându-mi mâna, ducând-o la frunte şi apoi sărutând-o cu respect.

„Îmi pare rău de suferinţa poporului tău”, am spus eu.

Ea şi-a continuat lucrul în tăcere, dar lacrimile au început să-i curgă şuvoaie pe papirusul peste care era aplecată, aşa că a trebuit să-şi întoarcă faţa, ca să nu-şi păteze sulul. După câteva momente m-a privit cu ochi strălucitori şi mi-a spus:

„Iartă-mă, domnul meu, dar câteva cuvinte pline de bunătate au rupt pecetea fântânii din inima mea. Nouă, copiilor lui Iacov, ni se întâmplă foarte rar să auzim cuvinte de compătimire.”

În clipa aceea, am auzit sunetul ţitrei dinaintea altarului din templu, m-am întors cu faţa spre răsărit, mi-am aşezat mâinile pe piept şi mi-am plecat capul pentru închinare. Spre surpriza mea, Miriam şi-a continuat lucrul.

„Tu nu te închini?”

„Da, mă închin, însă Singurului Dumnezeu”, a răspuns ea solemn.

Am tresărit mirat de faptul că o roabă a avut curajul să declare atât de deschis şi familiar misterul pe care chiar Remeses şovăia să-l primească şi pe care eu însumi îl acceptasem cu ezitare şi teamă.

„De unde ştii că există un Singur Dumnezeu?”, am întrebat-o eu plin de curiozitate.

„De la părinţii noştri.”

„Şi tot poporul vostru se închină Lui?”

„Nu chiar toţi”, a răspuns ea şi o umbră a trecut peste faţa ei. „O parte din masele naţiunii

noastre înrobite au început să-L părăsească pe Dumnezeul adevărat şi să se închine la idolii Egiptului, dar sunt încă mulţi cei care au păstrat credinţa curată a părinţilor noştri.”

„Care este credinţa aceea şi cui anume te închini?”

„Dumnezeului lui Avraam.”

„Avraam a fost un prinţ sirian, am spus eu, aşa că trebuie să se fi închinat soarelui.”

„În tinereţea lui, poate. Dar Dumnezeul cerurilor I s-a revelat ca fiind Singurul Dumnezeu şi după aceea L-a cunoscut şi I s-a închinat numai Lui.”

„De unde ştii despre aceste mistere de care se apropie înfricoşaţi chiar şi cei mai sacri preoţi?”

„Avraam, părintele nostru, i-a transmis lui Isaac, fiul său, cunoştinţa despre Unicul Dumnezeu. Isaac a transmis-o mai departe fiului său Iacov şi de la Iacov, această învăţătură a fost preluată de cei doisprezece fii ai săi, care prin naştere au fost prinţi, iar noi suntem progenitura lor. Sunt încă mulţi în Israel care nu şi-au plecat niciodată genunchiul înaintea marii statui negre a lui Apis şi nu şi-au înmănuncheat mâinile înaintea celei de aur a lui Osiris.”

„Care este numele Dumnezeului căruia te închini tu şi poporul tău?”

„Numele lui este Domnul! El este atotputernic, aceasta este credinţa noastră.”

„Cum ai rezistat în faţa religiei idolatre a Egiptului?, am întrebat-o eu. Nu ai fost din copilărie o roabă a acestui palat?”

„Da, domnul meu, dar mama mea m-a învăţat de la o vârstă fragedă adevărurile credinţei lui Avraam. Toţi zeii Egiptului nu mă pot mişca câtuşi de puţin de la această credinţă. Inima îmi spune că în El şi numai în El trăiesc, mă mişc, am fiinţa şi existenţa.”

Am privit-o pe această roabă nobilă cu surprindere şi cu respect profund. Aici, de pe buzele unei femei, a unei sclave, am aflat dezlegarea tainei lui Dumnezeu, faţă de care nici Remeses nu a fost în stare să se pronunţe cu siguranţă, ci doar a dorit şi a sperat să o cunoască.

„Domnul meu, a spus ea privindu-mă în faţă, crezi în zeii Egiptului?”

Mărturisesc, dragă mamă, că în adâncul fiinţei mele am tresărit la această întrebare, dar am răspuns zâmbind:

„În Fenicia noi ne închinăm soarelui şi altor câţiva zei.”

„Înseamnă că nu sunteţi mai presus decât egiptenii. Te-am văzut plecându-te într-o atitudine de rugăciune la sunetul ţitrei. Crezi că bivolul acela este Dumnezeu care te-a creat pe tine, m-a creat pe mine, a creat soarele, stelele şi susţine întregul univers? Poţi să crezi că Apis sau Mnevis din On, sau Amun din Thebes, vreunul din ei sau toţi împreună sunt Dumnezeu?”

„Eşti o femeie deosebită! am exclamat eu. Eşti cumva o preoteasă de-a poporului evreu?”

„Nu sunt preoteasă, dar cred în mod simplu în atotputernicia şi credincioşia lui Dumnezeu în care trebuie să crezi şi tu, fiindcă eşti deschis, înţelept şi nu ţi-e frică de adevăr. Poţi să crezi tu, prinţule, că un taur este Dumnezeu?”, m-a întrebat ea aproape cu autoritate.

„Nu, nu pot”, am răspuns eu sincer.

„Atunci închină-te lui Dumnezeu! Eşti un prinţ. Am înţeles că vei deveni un rege. Ce ai crede despre supuşii tăi, dacă în loc să-ţi prezinte ţie petiţiile, le-ar prezenta unui taur, considerându-l pe el rege?”

Nu am putut să-i răspund, dragă mamă. Argumentul a fost irezistibil. Nu ştiu dacă voi mai putea vreodată să consider pe Apis sau pe vreun alt idol ca fiind Dumnezeu. Raţiunea mea recunoaşte

adevărul şi parcă se răzvrăteşte împotriva acestor idolatrii!

Femeia şi-a reluat lucrul. Colora aripile unei imagini a soarelui, pe care era încolăcită o viperă.

„Imaginea aceea reprezintă un zeu, i-am spus eu după ce i-am urmărit o bucată de timp mişcarea mâinii, şi totuşi tu o pictezi şi o colorezi.”

„Olarul nu este responsabil de felul în are vor fi folosite vazele lui. Mai mult decât atât, sclavul trebuie să-i fie supus stăpânului. Eu îmi îndeplinesc slujba şi datoria prin ascultare faţă de stăpânii mei. Pentru mine acesta nu este un zeu, ci emblema Egiptului. Strălucirea soarelui este simbolizată prin acest disc auriu. Vipera încolăcită reprezintă Nilul şerpuind, iar cele două aripi reprezintă Egiptul de Sus şi Egiptul de Jos care se extind de-a lungul râului. Pentru mine este o emblemă, nu un zeu.”

În momentul acesta al discuţiei noastre interesante l-am văzut pe nobilul prinţ cu barbă argintie, cel din Uţ, trecând pe coridor. Un paj îl conducea în sala de recepţii. Văzându-mă, s-a oprit şi mi-a spus:

„Prinţ al Tirului, îmi face plăcere să te întâlnesc aici. Mă pregăteam să părăsesc Egiptul şi să mă îndrept spre Damasc, şi am aflat de la maiestatea sa, regina, că ai o galeră care va pleca peste câteva zile din Pelusium spre Tir. Ştiam că eşti oaspetele preotului şi am venit să-ţi cer permisiunea de a călători cu această corabie.”

L-am asigurat pe venerabilul prinţ că mi-ar face mare plăcere să-i ofer cea mai bună cabină a corăbiei tale, dragă mamă. Şi el îţi va duce o scrisoare prin care ţi-l voi prezenta şi ţie, mamă. Este un prinţ foarte bun, foarte înţelept, remarcabil prin virtuţile lui şi foarte onorat, nu numai pentru înţelepciunea lui, ci şi pentru răbdarea cu care a trecut suferinţe de nedescris.

După ce mi-a mulţumit politicos, s-a uitat îndeaproape la femeia evreică şi apoi a întrebat-o:

„Este adevărat că poporul tău se închină unui Singur Dumnezeu?”

„Este adevărat, domnul meu”, a răspuns ea modest.

„Aceasta este adevărata înţelepciune a vieţii, să-L cunoşti pe Cel Atotputernic şi să-L înţelegi pe Cel Preaînalt! Iată, ferice de omul care ajunge să-L cunoască! Binecuvântată eşti tu, fiică a înţeleptului Avraam, a prinţului Isaac şi a lui Iacov, fiindcă ţii credinţa părinţilor tăi. Fiii lui Israel, Ben Avraam se închină Celui Preaînalt, şi astfel sunt mai înţelepţi decât tot Egiptul!”

Miriam l-a privit pe bătrânul maiestuos cu o privire expresivă de mirare şi bucurie. Ochii ei parcă ar fi întrebat: „Cine eşti tu?” El le-a înţeles expresia şi i-a spus:

„Fiică a lui Avraam, şi eu mă închin lui Dumnezeu! Mă trag din familia regelui Melhisedec, care a fost prieten cu Avraam, părintele vostru. Ei credeau în Dumnezeul Cel Atotputernic şi I se închinau, pe când ceilalţi oameni de pe pământ se închinau la tot felul de idoli. Dumnezeul nostru ne vorbeşte pretutindeni, dar oamenii nu-L înţeleg şi nici nu vor să-I audă glasul. Lumea e lipsită de înţelepciune şi se închină la lucrul mâinilor lor, în loc să-L vadă pe Cel care a aşezat temeliile pământului, care a întins cerurile cu mâna Lui şi Căruia I-au cântat stelele dimineţii în ziua în care le-a creat şi când toţi fiii lui Dumnezeu strigau de bucurie!”

Venerabilul sirian a rostit aceste cuvinte din tot sufletul, apoi şi-a îndreptat ochii întrebători spre mine ca şi cum mi s-ar fi adresat doar mie:

„Aş vrea să-L cunosc şi eu pe Dumnezeul la care tu şi evreii vă închinaţi, i-am spus eu cu emoţie. Nu pot să mai privesc piatra şi metalul drept Dumnezeu! Nu-L mai pot vedea nici în Osiris, nici în

Apis, nici în soare, care este creat de El şi care este doar un slujitor al luminii în lume."

Când am spus acestea, ochii femeii evreice s-au luminat de bucurie, iar prinţul din Uţ mi-a luat mâna şi mi s-a adresat zâmbindu-mi ca un tată:

„Nu eşti departe de adevăr, o prinţ al Tirului. Fie ca Cel Atotputernic să te înveţe, şi Cel care a creat lumina de pe cer, să te lumineze. Numai El este Atotputernic şi Veşnic! Iată, Dumnezeu este mare şi noi nu-I cunoaştem măreţia, nici nu-I putem număra anii, fiindcă El nu are început, nici sfârşit al zilelor. Totuşi, cei ce se roagă Lui primesc îndurare, El îi izbăveşte şi le dă viaţă."

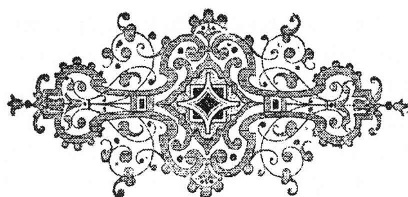
„Dar unde, o, om înţelept al lui Dumnezeu, se poate găsi Cel Atotputernic?, am întrebat eu, simţindu-mă ca un copil la picioarele lui, sub puterea cuvintelor sale. Sunt obosit de idoli, am continuat eu. Unde poate fi găsit Creatorul? Arată-mi tronul Lui, o, om al lui Dumnezeu, ca să mă proştern înaintea Lui."

„Dumnezeu este pretutindeni, dar tronul Său este în inima ta. Înţelepciunea Lui este nemărginit de preţioasă, nu se poate cumpăra cu aur. Cel Atotputernic se lasă găsit de cei cu inima sinceră. Dumnezeu este Creatorul şi Tatăl creaturilor Lui şi Îşi ascunde gloria în locurile tainice ale cerului Său; totuşi căutătorul sincer Îl găseşte şi cei ce Îl iubesc nu vor fi daţi de ruşine. Dacă-L chemi, El vine la tine, locuieşte în inima ta şi-L vei cunoaşte ca Tată. Eu L-am pus la încercare şi mi-a dovedit dragostea Lui. Deşi am fost nenorocit şi în chinul meu deznădăjduit, El m-a izbăvit şi mi-a dat apoi mai multă binecuvântare şi cinste."

Apoi l-am însoţit pe prinţul cu barbă argintie din Uţ în galera cu care a trecut Nilul şi, luându-mi rămas bun, i-am promis că-l voi căuta înainte de plecarea lui pe mare.

La revedere, dragă mamă.

Al tău fiu devotat,

SCRISOAREA A XIX-A

Cetatea On

Dragă mamă,

Au trecut câteva săptămâni de când ţi-am scris ultima scrisoare. În acest interval de timp am vizitat toate locurile interesante ale Egiptului de Jos, apoi am pornit într-o călătorie pe Nil spre ţinutul Thebaid.

Am primit veşti foarte importante de pe front, despre războiul cu Etiopia. Prinţul Remeses se întoarce triumfător chiar acum la Memphis. Rapoartele aduse de curierul de stat arată că, acum patru săptămâni, armata Egiptului l-a înconjurat pe Occhoris, dincolo de porţile cetăţii Thebes şi, după o bătălie crâncenă, acesta a fost silit să se retragă. Deşi a încercat o nouă strategie, nu a reuşit şi a fost forţat să iasă în câmp liber de unde a fost luat prizonier împreună cu ofiţerii săi de război. Învingătorii au luat o mulţime de comori şi acum se întorc victorioşi acasă. Veştile au bucurat inima împărătesei Amense şi au mângâiat-o după îngrijorarea ce o apăsase după plecarea lui Remeses, la gândul că acesta şi-ar putea pierde viaţa în luptă ca şi tatăl său. Dar fără nici o rană, se întoarce învingător, aducând cu el duşmanul în lanţuri.

Îmi voi întrerupe scrisoarea pentru un timp, pentru ca să văd scenele din cetate şi să privesc ritualurile victoriei, care, după cum mi s-a spus, vor fi foarte interesante, mai ales în templele lui Apis şi ale lui Vulcan.

PALATUL DE PE INSULA RHODA

De mai bine de două săptămâni am început această scrisoare, dragă mamă, dar am fost foarte ocupat şi abia acum am reuşit să revin la ea. Remeses s-a întors. Cu două zile în urmă a intrat triumfător în cetatea Memphis. Aflând că se apropie, m-am grăbit să-l întâmpin într-un loc care se află la o distanţă de trei zile de călătorie pe Nil. Când ne-am întâlnit, m-a îmbrăţişat ca pe un frate, plin de bucurie, iar prima întrebare pe care mi-a pus-o a fost:

„Sesostris, cum se simte regina, mama mea? Este bine, sănătoasă?”

„Este sănătoasă şi fericită de victoriile fiului ei.”

„Dar regina Epiphia, mama ta, cum se simte? Ce veşti ai mai primit de la ea?”

„Este sănătoasă, dar îi este dor de mine”, i-am răspuns eu.

Remeses cobora pe Nil într-o galeră, la care am fost condus într-un şlep trimis special pentru mine. Regele etiopian era în galeră cu Remeses, care i-a dezlegat lanţurile şi l-a lăsat liber în cabină, unde era servit chiar de paharnicul învingătorului. Mai în spate venea flota cu pânzele colorate în culorile Egiptului – verde, portocaliu, albastru şi roşu, cu capetele pictate cu vulturi, lupi, lei şi cu floarea de ibis pe catarge, prezentând un spectacol măreţ şi strălucitor. Jumătate din flotă a fost lăsată în ţinutul Thebaid cu prinţul Moeris.

Îţi poţi imagina, dragă mamă, că i-am pus o mulţime de întrebări lui Remeses, iar el mi-a povestit cu modestie despre bătăliile care au avut loc. Mi-a vorbit cu admiraţie mai mult despre curajul prinţului Moeris decât de faptele lui de vitejie. Am stat la pupa galerei sale, discutând câteva ceasuri la lumina

lunii, apoi i-am cerut permisiunea să-l văd pe regele prizonier, care mi-l închipuiam un conducător sălbatic şi barbar. Remeses a zâmbit şi mi-a spus:

„Îi voi trimite un mesager şi-l voi întreba dacă vrea să mă primească pe mine şi pe prinţul Tirului.”

„Voi, egiptenii, vă trataţi prizonierii cu respect şi politeţe”, am sesizat eu.

„Mă tem că acesta nu este tocmai obiceiul nostru. Prizonierii noştri au o soartă puţin mai bună decât ale celorlalte armate cuceritoare; dar eu am făcut tot ce mi-a stat în putinţă pentru a le îmbunătăţi condiţiile. Dacă vei vedea armata pe mal, îţi vei da seama că este greu să-l înveţi pe un soldat egiptean să aibă milă de prizonierul său.”

Îl priveam pe prinţ cu o admiraţie tăcută. Cum se face, mă întrebam eu, că acest om este mult mai înţelept decât toţi predecesorii săi şi la vârsta lui, atât de bogat în virtuţi sufleteşti?

„Maiestatea sa îl primeşte pe prinţul Tirului şi pe biruitorul său”, au fost cuvintele mesagerului pentru Remeses.

Coborând un rând de trepte, am ajuns la cabinele ocupate de căpitanul vâslaşilor şi de cel al galerei. Acesta din urmă îşi oferise cabina regelui Occhoris. Am intrat şi ne-am aşezat pe o canapea acoperită cu piele de leopard. În faţa mea stătea un tânăr cam de aceeaşi vârstă cu mine. Se remarca prin trăsăturile-i ferme: avea nasul puţin acvilin, fruntea înaltă şi semeaţă, sprâncenele arcuite şi delicate ca ale unei femei, de sub care doi ochi negri mari ne priveau cu indiferenţă, dar pe faţa lui se citea o luptă între ruşine şi aroganţă.

A încercat să se resemneze şi cu un aer de demnitate, a rostit în limba koptică:

„Bine ai venit, prinţ al Tirului. Îmi pare rău că nu te pot primi cu ospitalitatea care o meriţi – după cum vezi, puterea mea de rege este oarecum limitată. Cât despre tine, prinţ al Egiptului, nu cred

că este necesar să te invit să te aşezi – este galera ta. Apoi, întorcându-se iarăşi spre mine, a adăugat: Am auzit despre Tir. Sunteţi o naţie de comercianţi care acoperiţi Marea Mare cu galere, lumea cu caravane şi picioarele voastre păşesc prin toate ţările.”

„Comerţul nostru include şi produsele ţării tale, rege, i-am răspuns eu. Am văzut în piaţa din Tir obiecte din aur, pene de struţ, fructe uscate, piei, mătase, fildeş şi abanos. În schimb, noi vă aducem vopselele noastre purpurii.”

„De fapt acesta este şi numele Tirului, nu-i aşa, a întrebat el? Tir este cetatea purpurei, apoi a continuat cu aroganţă: Etiopia este ţara războinicilor, a fiilor soarelui.”

Nu am putut să nu zâmbesc în faţa acestei mândrii vădite. Remeses nu a spus nimic. Occhoris a adăugat atunci pe un ton mai plăcut:

„Nu am nici o neînţelegere cu tine, prinţ al Tirului. Primeşte acest inel ca simbol de pace între mine şi tine – bineînţeles, dacă marele Remeses nu consideră că eu sunt prada lui cu tot ce este al meu. În timp ce vorbea, şi-a scos de pe deget un mărgăritar de mare preţ şi l-a pus pe degetul meu, fără să mai aştepte vreun semn de aprobare din partea lui Remeses.

După un scurt interviu m-am retras în cabina mea. Remeses a insistat să păstrez inelul, deşi regele etiopian, fiind prizonier, nu avea dreptul să mi-l ofere.

Ajunşi în sfârşit pe insula Rhoda, Remeses s-a grăbit să-şi îmbrăţişeze mama şi să-i dea un raport al expediţiei sale. În ziua următoare au avut loc pregătirile pentru primirea armatei victorioase care mărşăluia încet spre capitală, de-a lungul malului dinspre apus al fluviului. În aceeaşi seară au intrat pe câmpia piramidelor, şi-au aşezat tabăra pentru a înnopta acolo, aşteptând semnalul de dimineaţă pentru a porni spre cetate.

În dimineaţa următoare regina a apărut în piaţa cea mare ce se afla în faţa templului lui Apis. După ce totul a fost aranjat, dinspre porţile marelui templu, conduşi de ierarh, au ieşit patru sute de preoţi în alai, în veşminte de aur şi purpură.

Prinţul Remeses, însoţit de guvernatorul cetăţii şi de alţi demnitari, se îndepărtară deja de cetate pentru a întâmpina armata, care venea încolonată în batalioane, ca şi când ar fi păşit într-un marş de biruinţă prin ţara duşmanului, cu toată pompa de război, cu steagurile de bătălie fluturând şi cu trâmbiţele răsunând. În loc să-l însoţesc pe Remeses, am rămas lângă regină.

În sfârşit, sunetul trâmbiţelor, mai întâi slab şi îndepărtat, curma tot mai mult liniştea. Se auzea tot mai tare, ridicându-se pe aripa vântului. În curând au început să se audă şi alte instrumente. Parcă o sută de fanfare răsunau în acelaşi timp, făcând inima să bată mai puternic cu fiecare pulsaţie. Toate privirile se îndreptau acum în direcţia intrării dintre piramide, şi în câteva clipe un regiment de cavalerie a apărut strălucind în bătaia soarelui.

Apariţia lor a fost întâmpinată cu aclamaţii din partea mulţimilor adunate. Apoi au urmat o sută şaptezeci de preoţi mergând umăr la umăr, reprezentând zeităţile Memphisului, fiecare îmbrăcat în imaginea zeului său. După aceştia au urmat o mie de preoţi – cântând un cântec de victorie. Au fost succedaţi de un alt batalion de cavalerie, care avansau încolonaţi până când patru sute de ostaşi călare au intrat în mijlocul pieţei. Fanfarele marţiale au început iarăşi să cânte şi a apărut prinţul Egiptului, singur, stând în picioare ca o statuie în carul său de luptă, tras de trei armăsari negri,. Era înarmat şi arăta atât de maiestuos încât mulţimea l-a salutat cu un tunet de glasuri, aclamându-l ca biruitor. A legat frâiele aurite de mânerul săbiei sale, lăsându-şi caii mândri să tropăie liberi, pe care îi

potolea cu cel mai mic gest al mâinii sale. În urma lui venea un alt car de luptă, din fier. Caii erau conduşi de doi lorzi ai Egiptului, iar în car era doar scutul lui Remeses, teaca săbiei sale, câteva lănci rupte, un mâner de sabie şi coiful lui străpuns de o săgeată – toate acestea fiind mărturii ale prezenţei sale în toiul luptei. Venea, apoi, o gardă de onoare, formată din cei mai bravi soldaţi ai armatei. În urma lor, cu mâinile legate cu un lanţ ce era la rândul lui legat de carul de război, păşea regele prizonier al Etiopiei. Pasul lui era mândru şi îndrăzneţ, avea pe faţă un zâmbet constant şi ochii lui sfidau privirile spectatorilor ce strigau plini de ostilitate când îl vedeau. Deşi legat, păşea cu o privire semeaţă de rege. Pe umeri îi atârna o piele de leu, ca simbol al puterii sale, iar picioarele îi erau desculţe. După el veneau o mulţime de care, şi, rând pe rând, se apropiau de arcada gigantică dintre piramide în faţa căreia, stătea regina Egiptului în carul ei.

Când Remeses a ajuns la ea, s-a oprit, iar soldaţii pedeştri au trecut în spatele lor, fiecare cu prada lui în mână. Apoi, un detaşament de fecioare au ieşit din templul lui Athor, fiecare cu o stea de argint în frunte, îmbrăcate în alb şi cu ramuri de flori în mână pe care le aruncau înaintea armatei şi cântau imnul biruitorului. După ce au trecut ele, preoţii, cu cădelniţele, au aruncat tămâie spre ele şi apă sacră în drumul soldaţilor.

Aproape o jumătate din corpul armatei trecea în pas de defilare, urmat de un convoi de care etiopiene, trase de tauri din pradă, încărcate cu trofee şi comori. În spatele acestui alai imens venea un regiment de călăreţi, în fruntea unei coloane lungi de prizonieri dezarmaţi şi înlănţuiţi.

Încetul cu încetul, spaţiul gigantic dintre piramide se umplea, cu excepţia locului din faţă, unde regina şi Remeses stăteau în carele lor.

În această conjunctură, în timpul unei tăceri profunde, marele preot din On s-a apropiat şi s-a adresat lui Remeses:

„Excelenţă şi puternicule prinţ, domn al lumilor, fiul reginei, fii binecuvântat de zei! Ei să-ţi dea onoare şi prosperitate. Tu ai coborât în ţărână mândria Etiopiei. Ai luptat şi ai biruit şi l-ai făcut prizonier pe duşmanul Egiptului care a chinuit lumea. Prin curajul tău în luptă, ai salvat Egiptul de la pustiire, i-ai asigurat hotarele cu pace şi i-ai împodobit numele cu glorie. Fie ca puterea ta să fie înălţată de acum înainte ca soarele pe cer, iar gloria şi virtuţile tale să fie egalate de cele ale zeilor înşişi.”

Remeses, cu demnitatea şi modestia ce-l caracterizează, a răspuns acestei adresări de elogiere. Regina l-a îmbrăţişat înaintea întregii armate, care a strigat cu glas tunător: „Trăiască regina! Trăiască Remeses, prinţul şi generalul nostru!”

În tot timpul acesta, Occhoris a stat cu mâinile legate lângă roata carului, mândru ca un leu închis într-o cuşcă. Nu şi-a ridicat capul să o privească pe regină, pe care nu o văzuse niciodată.

Pregătirile fiind deja făcute pentru o sărbătoare naţională, regina şi Remeses au coborât din care şi au condus un alai de stat spre marele templu al lui Pthah. Aici, regina a adus jertfe lui Mars, zeul războiului. După toate aceste ritualuri, armata şi-a reluat marşul, trecând prin cetate spre câmpia Libanului, unde şi-a aşezat tabăra.

Prizonierii au fost puşi imediat la muncă în serviciul reginei şi construiesc deja temple şi palate statale.

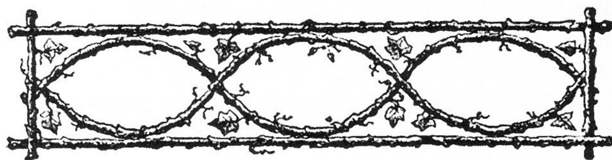
Am avut intenţia să-ţi povestesc, dragă mamă, înainte de a încheia această scrisoare, întâlnirea pe care am avut-o cu un evreu remarcabil, a cărui trăsături seamănă identic cu ale lui Remeses – dacă este posibil, chiar mai izbitor decât Miriam,

scriitoarea de papirusuri, sau Amram, grădinarul reginei. Dar trebuie să amân aceasta pentru altă ocazie.

Dorinţele cele mai fierbinţi şi urările cele mai sincere pentru fericirea ta, rămân, iubită mamă,

Fiul tău credincios,
Sesostris.

SCRISOAREA A XX-A

Palatul Rhoda

Dragă şi iubită mamă,

Entuziasmul creat de întoarcerea armatei triumfătoare a mai scăzut şi cetăţile Memphis şi On şi-au redobândit liniştea lor obişnuită. În acest climat încântător, unde nici o motivaţie nu cheamă la acţiune, starea generala a populaţiei este de apatie şi lenevie. Dar când soarele coboară la asfinţit deasupra dealurilor catifelate ale Libiei, această moliciune se sfârşeşte şi oamenii din toate clasele inundă străzile.

Acum câteva seri, mă plimbam pe malul Nilului la umbra unui şir de mimoze şi mă bucuram de priveliştile splendide ale fluviului presărat cu bărci cu pânze de toate culorile, în care nobilii ascultau fericiţi muzica lăutarilor personali, iar robii lor vâsleau alene, făcând bărcile să se mişte încet şi constant.

Am rătăcit singur pe o distanţă oarecare în susul fluviului, în costumaţia simplă a unui comerciant tirian – pe care o port des, pentru a preveni întreruperile constante ale omagiilor egiptenilor. Deodată am văzut o barcă mică la care vâsleau patru sclavi nubieni îmbrăcaţi în veste de pânză albă. În barcă era un singur pasager. Când s-a apropiat de treptele de marmură, o galeră decorată şi neobişnuit de elegantă, pe care erau trei tineri de

rang înalt, mergea cu viteză în josul râului. Cârmaciul a strigat celor din barcă să se ferească din drumul lui, dar vâslaşii nu au reacţionat; nu l-au auzit ori nu l-au înţeles. Galera se apropia foarte repede, astfel că, văzând pericolul, am strigat persoanei care stătea în barcă şi care citea profund un sul. Aceasta şi-a ridicat privirea şi m-a văzut, mai întâi pe mine, apoi s-a întors în direcţia în care îi arătam cu degetul pericolul. Înainte ca el să poată porunci vâslaşilor, l-am auzit pe unul dintre cei trei tineri din galeră spunându-i cârmaciului care încerca să schimbe uşor cursul vasului:

„Dă-i drumul înainte! Este doar un evreu!”

Cârmaciul s-a supus stăpânului său, şi capul de vultur din bronz al galerei poleite a lovit barca lângă pupă, apoi douăsprezece vâsle au trecut pur şi simplu peste ea, lovindu-i pe doi dintre sclavi şi aruncându-i în apă, în timp ce douăzeci şi patru de vâslaşi au continuat să păstreze acelaşi ritm, menţinând galera la viteza maximă. Mă aşteptam să-l văd pe preot – pentru că costumaţia pasagerului din barcă era asemănătoare cu a unui preot – de asemenea lovit de vâslele lungi şi aruncat în apă, dar acesta s-a aplecat până când fruntea lui a atins genunchii. După ce galera a trecut, s-a ridicat încet, păstrându-şi calmul cu o demnitate ce m-a surprins. Văzând că unul dintre sclavi înota la mal, iar celălalt nu a mai ieşit din apă, el le-a făcut semn cu mâna celorlalţi doi, care, recuperându-şi vâslele au tras barca la trepte.

„Un evreu, am repetat eu în sinea mea. Un evreu, într-adevăr, dar care seamănă leit cu Remeses! Cât dispreţ şi-a manifestat arogantul nobil egiptean faţă de el! Un preot evreu!”

A debarcat, a strâns sulul, l-a băgat în haină, şi urcând treptele, s-a aplecat profund spunându-mi în limba feniciană:

„Îţi sunt îndatorat, domnule comerciant, pentru viaţa mea. Strigarea ta m-a ajutat să mă aplec ca să-mi salvez viaţa, deşi am pierdut pe unul dintre sărmanii tineri nubieni.”

Nu puteam să-mi iau ochii de pe faţa lui. Mă fascina. Mi se părea că Remeses însuşi îmi vorbeşte, totuşi, părul prinţului este negru ca pana corbului şi barba lui de asemenea, pe când părul acestui om este castaniu, iar barba lui seamănă cu un râu auriu. Ochii lui Remeses sunt negri şi au în ei o expresie naturală de blândeţe, în timp ce ochii preotului sunt cafenii-verzui, plini de curaj şi de un foc arzător. Este de înălţimea lui Remeses, îşi ţine capul în aceeaşi manieră imperială, ca şi cum s-ar fi născut ca să conducă. Tonurile glasului său sunt marcate de aceeaşi cadenţă emoţională care-l caracterizează pe prinţ. Pare să fie cu trei sau patru ani mai în vârstă decât Remeses, dar înfăţişarea şi întreaga prezenţă a acestui străin mi-a amintit de prietenul meu, prinţul, şi am spus în gândul meu: „Dacă prinţul Remeses ar fi un evreu, sau dacă acest evreu ar fi un egiptean, aş crede că sunt cel puţin verişori, dacă nu fraţi.” Iartă-mă, dragă mamă, că vorbesc aşa despre un personaj regesc, dar vreau doar să accentuez cât de mare este asemănarea dintre prinţ şi acest preot.

„Mi-am făcut doar datoria morală pe care trebuie să o simtă orice fiinţă umană, a fost răspunsul meu. Dar de ce mi te-ai adresat în limba siriană?”

„Nu eşti negustor sirian”, m-a întrebat el privindu-mă mai îndeaproape?

„Sunt din Tir. Eşti cumva evreu?”

„Da”, a răspuns el coborându-şi privirea în pământ şi începând să se depărteze.

„Stai o clipă”, i-am spus eu. El s-a întors şi m-a privit cu mirare.

„Pot să te întreb fără să te superi, de ce văd un evreu în serviciul religios?”

„Când suntem doar sclavi degradaţi, robi care fac cărămizi şi nu se închină zeilor Egiptului?”, mi-a răspuns el interogativ, citind în ochii lui o lumină semeaţă şi orgolioasă.

„Ai exprimat exact motivele mirării mele, am răspuns eu. Dacă te îndrepţi spre magistrala sfincşilor, te voi însoţi deoarece nu fac altceva decât să mă plimb.”

„Rişti să fii văzut alături de un evreu, domnul meu prinţ!”, a rostit el cu un gest semnificativ.

„Deci mă cunoşti?”

„Limbajul tău te dă de gol. Negustorii nu vorbesc ca tine. Apoi inelul prinţului Remeses de pe degetul tău te trădează. Mai mult decât atât, cineva mi te-a descris nu cu mult timp în urmă – cineva care nu va uita niciodată primele cuvinte de bunătate pe care le-a auzit vreodată de la un străin.”

„Cine este acela?”, am întrebat cu interes.

„Tânărul Israel, cel pe care l-ai ajutat să-şi revină în fire la fântâna lui Iacov.”

„La fântâna străinilor, am repetat eu. Acest act mic şi neînsemnat pare să fie recunoscut de toţi evreii.”

„Nu de toţi, ci doar de câţiva, a răspuns el. Totuşi, până la urmă vor afla toţi despre gestul tău, fiindcă bunătatea şi compătimirea faţă de evrei este un lucru atât de rar încât zboară din gură în gură. Numele tău, nobile Sesostris, va rămâne gravat în amintirea tuturor, ca o speranţă în adâncul fiecărei inimi.”

Mi-a vorbit cu adâncă emoţie. Am continuat să mergem un timp umăr lângă umăr, fără să ne spunem nimic. După câteva clipe de tăcere, l-am întrebat:

„Unde este tânărul Israel?”

„Cu familia sa, lângă Raamses.”

„Urmează să-l iau în serviciul meu.”

„Te va sluji cu credincioşie, domnul meu. Îmi este rudă şi aş vrea să-mi exprim gratitudinea pentru protecţia lui.”

„Înseamnă că eşti rudă şi cu Miriam?”

„Miriam este sora mea.”

„Tatăl vostru trăieşte?”

„Îngrijeşte grădina din On a reginei.”

„Îl cunosc”, am răspuns eu.

„El este cel care mi-a vorbit despre tine, la fel şi bătrânul Ben Isaac, tânărul Israel şi Miriam.”

„Vei vrea să-mi dai un răspuns? Fiindcă, dacă ne cunoaştem prietenii unul altuia, nu trebuie să ne tratăm ca străinii. Cum se face că ai devenit preot? Voi, evreii, nu vă închinaţi unui Creator infinit, care susţine universul?”

„Mai sunt cei care au păstrat cunoştinţa unui singur Dumnezeu al strămoşilor noştri, dar această cunoştinţă se limitează în general la descendenţii unui om, Levi, şi numai la unii dintre aceştia. Restul sunt doar cu puţin mai buni decât egiptenii.”

„Iar tu eşti din familia acestui Levi?” l-am întrebat eu.

„Da, sunt. Noi studiem mai mult decât fraţii noştri. De aceea, câţiva din tribul nostru suntem luaţi de la munca câmpului, pentru a le sluji preoţilor.”

„Eşti de mult timp în serviciul acesta?” l-am întrebat când ne-am oprit în faţa pridvorului templului.

„De mic copil.”

„Atât de devreme? Atunci nu ai avut de suferit chinul greu al poporului tău.”

„Am fost găsit pe malul râului, la vârsta de patru ani, lângă insula Rhoda, plângând cu amar fiindcă am văzut-o pe mama mea punându-l pe frăţiorul meu nou-născut într-un coş de nuiele şi aşezându-l în apă. Am alergat din toate puterile de-a lungul malului plângând. Unui preot i s-a făcut milă

de mine, şi văzând că sunt un copil evreu m-a luat cu el. Din ziua aceea am fost crescut la templu. Văzându-l că mă ia, mama mea ne-a urmărit. Abia după ce acesta i-a promis că mă va creşte ca pe fiul său, ea m-a predat în mâna lui cu resemnare, fiindcă domnul meu, în zilele acelea copii părinţilor evrei nu erau în siguranţă nici în casele lor."

„Dar fratele tău nou-născut a fost pierdut?", am întrebat cu profund interes.

„Cine ar încerca să salveze un copil de la verdictul de moarte al regelui Faraon? Nimeni, în afară de fiica regelui. Toţi ceilalţi supuşi tremurau de frica lui."

„Care îţi este slujba la acest templu?", l-am întrebat măsurând cu ochiul edificiul maiestuos înaintea căruia era o statuie neagră a lui Apis.

„Scriu cărţi din papirus, interpretez scrieri hieroglifice şi am grijă de sulurile sacre din templu. De asemenea, studiez limbi străine şi transcriu din cărţile străine scrieri cu privire la cele mai solemne forme de închinare."

„Serviciul tău este unul de încredere şi de onoare", am constatat eu.

„Da, datorită bunătăţii venerabilului preot, binefăcătorul meu, pentru care sunt ca un fiu, a răspuns el. Dacă vrei să intri acum în templu cu mine, îţi voi arăta sala unde se toarnă statuile şi chipurile sacre ale egiptenilor."

Am fost condus într-o încăpere vastă la subsol. O mulţime de muncitori alergau dintr-o parte în alta în jurul unor cuptoare înfierbântate – unii suflând în foc ca să topească aurul, alţii cântărindu-l şi dându-l meseriaşilor, iar alţii spălându-l. Era o scenă de activitate continuă.

„Aceasta, spuse ghidul meu, este sala unde se toarnă statuile. Fiecare dintre noi are lucrul lui. Eu trebuie să amestec aurul cu alte aliaje."

Apoi am ajuns la un rând de trepte care duceau într-o sală pavată, înconjurată de coloane. De acolo am ieşit pe o uşă într-o grădină unde trei palmieri frumoşi se înălţau deasupra coloanelor ce înconjurau grădina. În mijloc se afla o fântână arteziană, unde, în bătaia soarelui, străluceau peşti din aur şi din argint.

Se făcea seara şi mă pregăteam să-i mulţumesc evreului pentru ospitalitate, când acesta mi-a spus:

„Te rog să nu pleci, domnul meu. Aceasta este locuinţa mea. Intră şi lasă-mă să-ţi ofer o mică gustare, fiindcă ai de mers destul de mult până la palat."

Dorind să cunosc cât mai mult despre acest popor remarcabil, am acceptat invitaţia, am intrat într-un pridvor răcoros, apoi în locuinţa lui. M-am aşezat pe o bancă din piatră. La un semnal al lui, doi sclavi negri s-au apropiat de mine cu ulcioare de apă – unul pentru mâini, iar celălalt, cu un lighean de argint, pentru picioare.

Apoi mi s-au oferit fructe, pâine din grâu şi peşte. În timp ce am mâncat, evreul a stat lângă mine, fără să mănânce, spunându-mi:

„Egiptenii nu mănâncă cu noi, ca să nu se înjosească."

„Eu nu am asemenea prejudecăţi", i-am spus eu zâmbind. După ce am mâncat şi mi-am spălat mâinile într-un vas de cristal, i-am mărturisit: „Sunt profund interesat de naţiunea ta. Ca sirieni, nu suntem departe de originea voastră, de aceea mare mi-e mirarea de sentimentele stăpânilor egipteni faţă de evrei. Din ceea ce ştiu din istoria voastră, nu aţi fost niciodată în război cu ei şi nu le-aţi făcut nici un rău."

„Noi suntem slabi şi fără arme dar cei tari stăpânesc peste cei neajutoraţi", a răspuns el.

„Nu simţi nici o împotrivire?"

„Robia de o sută şaptezeci de ani a făcut ca răbdarea să fie săpată adânc în sufletele noastre. Dar, domnul meu, eu personal încă trag nădejde că nu va fi întotdeauna aşa. Cred că va sosi timpul când egiptenii, pentru propria lor siguranţă, ne vor reda libertatea şi privilegiul de a deveni cetăţeni. Noi nu suntem o rasă de sclavi, ca cei din Nubia. Noi am fost cândva liberi! Strămoşii noştri au fost prinţi în Siria. Iosif, care a condus Egiptul timp de şaizeci şi unu de ani în timpul împărăţiei lui Faraon-Apophis, este strămoşul nostru."

„Fără îndoială, într-o zi, nu prea târziu, o schimbare se va petrece în poporul vostru, l-am încurajat eu. Îmi imaginez că aveţi conducători printre voi."

„Dar nici un evreu nu este învăţat să lupte sau să folosească vreun fel de armă. Timp de trei generaţii am muncit din greu şi nu am învăţat nimic altceva. Dacă pe ici colo se ridică câte unul deasupra maselor, se întâmplă doar din întâmplare sau din favoarea vreunui egiptean din rang înalt. Am menţionat că familia din care provin este talentată în scriere şi în artă. Alţii din mijlocul nostru sunt îndemânatici pe mare, alţii ştiu să construiască, în timp ce alţii preferă să cultive pământul sau să crească turme. Noi eram doisprezece fraţi prinţi în trecut şi descendenţii fiecăruia dintre noi se fac remarcaţi printr-o ocupaţie specială. Stăpânii egipteni, descoperind aceste aptitudini, ne-au dat de lucru după capacităţile noastre. În ultimii ani, egiptenii s-au plâns că evreii au luat locul tuturor meseriaşilor lor. Guvernatorul evreilor din Egiptul de Jos a trimis mii de evrei în câmpurile unde se fabrică cărămizi. Mulţi dintre ei nu sunt obişnuiţi cu o muncă atât de grea şi rezultatul este că mor cu sutele, iar mulţi tineri ca Israel cad în fiecare ceas sub suferinţe grele pe care nu le pot îndura."

„Dar nu aveţi zei care să vă audă rugăciunile? l-am întrebat dintr-un impuls spontan. Nu vă închinaţi nimănui? N-am auzit de nici un altar, de nici un templu!”

„Cei mai mulţi dintre noi ştiu despre Singurul Dumnezeu, că El este Spirit şi că toţi oamenii sunt creaţia Lui, dar trebuie să mărturisesc, domnul meu, a şoptit el cu tristeţe, că avem foarte puţină cunoştinţă – chiar cei mai înţelepţi dintre noi – despre Dumnezeul în a cărui existenţă pretindem că credem. Este mult mai uşor să slujeşti zeilor vizibili ai Egiptului şi astfel, sărmanii evrei, din adâncimea mizeriei lor îşi întind mâinile pline de lutul cărămizilor spre Osiris, spre Pthah, spre statuile lui Apis, şi strigă: Eliberaţi-ne, zei ai Egiptului, eliberaţi-ne din robie! În loc să se roage Dumnezeului invizibil al lui Avraam, îşi îndreaptă zadarnic rugăciunile spre zeii morţi ai acestei ţări. Aceştia nu aud şi nu pot să răspundă; atunci ei se afundă în disperarea cea mai profundă, fără nici o speranţă – o naţiune de sclavi necredincioşi!”

„Poate acesta să fie adevăratul portret?” am întrebat eu.

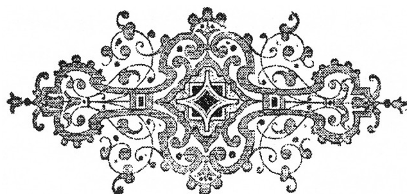
„Aceasta este situaţia. Chiar eu, domnul meu, din cauza influenţei exemplului celorlalţi, din cauza educaţiei pe care am primit-o toată viaţa, trăiesc pe jumătate ca un egiptean. Religia Egiptului apelează la simţuri, iar noi, evreii, nu ştim nimic despre Dumnezeul adevărat, decât că părinţii noştri L-au cunoscut şi că El, după ce i-a binecuvântat pe ei, ne-a părăsit pe noi, descendenţii lor mizerabili, sub jugul greu al duşmanilor. Este oare de mirare că foarte mulţi se îndreaptă spre zeii Egiptului?”

Toate aceste cuvinte au fost rostite pe un ton de tristeţe şi amărăciune, în timp ce disperarea îşi arunca umbrele ei peste înfăţişarea nobilă a omului dinaintea mea. M-am ridicat îndată şi mi-am luat rămas bun de la el, mai atras şi mai profund

interesat, dragă mamă, de istoria şi condiţia acestui popor deosebit.

Al tău fiu iubitor,
Sesostris

SCRISOAREA A XXI-A

Palatul reginei Amense, Insula Rhoda

Dragă şi iubită mamă,

Încep această scrisoare cu emoţii pe care abia pot să le stăpânesc, după o tăcere de câteva săptămâni. Nici nu ştiu cum să-ţi dezvălui evenimentele extraordinare care s-au petrecut de la ultima scrisoare până acum.

Mi se pare că în una din scrisorile ce i le-am trimis prinţesei Thamonda, am vorbit despre ziua onomastică a lui Remeses ce se apropia – a treizeci şi cincia – şi că regina se hotărâse ca în ziua aceea să-i ofere coroanele Egiptului, înmânându-i împreună cu sceptrul, toată autoritatea. Acest plan al reginei i-a fost cunoscut lui Remeses la aproape trei săptămâni de la întoarcerea lui din Thebes. Eu nu am fost prezent la discuţia lor, dar îţi voi reda dialogul ce a avut loc, aşa cum mi-a fost relatat de către prinţ, care m-a chemat imediat la el.

L-am găsit pe Remeses plimbându-se dintr-o parte într-alta cu faţa palidă şi necăjit. În clipa când am intrat s-a apropiat de mine şi, luându-mi mâna, mi-a dus-o la inima lui spunându-mi:

„Mă bucur că ai venit, Sesostris, prietenul şi fratele meu. Vino şi aşează-te lângă mine la fereastră. Am atât de multe lucruri să-ţi spun – atât de multe! Am nevoie de sfatul tău.”

„Nobilul meu prieten, i-am răspuns, mişcat de emoţiile lui neobişnuite, nu mă simt în stare să dau sfaturi unui om atât de înţelept şi de mare precum eşti tu.”

„Nu, nu, eşti prea modest, Sesostris. Trebuie să-ţi spun totul. Ascultă-mă şi apoi vei putea să-mi consolezi sufletul. Ştii că în ultimul timp mama mea dragă a devenit tot mai melancolică şi mai absentă. În plus, se îmbolnăveşte tot mai des. Tu ai observat aceste lucruri, fiindcă le-am discutat împreună şi amândoi ne-am mirat de schimbările ei.”

„Nu crezi cumva, am întrebat eu, că această stare psihică a ei este urmarea bolii care a suferit-o înainte de plecarea ta, în seara când prinţul Moeris a cinat cu noi?”

Remeses a tresărit şi m-a privit ţintă.

„Ce părere ai despre prinţul Moeris? Vorbeşte-mi deschis.”

„Este un om mândru, ambiţios şi lipsit de principii.”

„Crezi că ţine la mine?”

„Mă tem că nu.”

„Ai dreptate. Dar trebuie să auzi ce-ţi voi povesti. Acum trei ceasuri în urmă, mama m-a chemat la ea. Am găsit-o în capela altarului lui Osiris. Când am intrat, era îngenunchiată, cu faţa proşternută înaintea zeului; dar ochii ei, plini de lacrimi, penetrau cerurile şi păreau că doresc să găsească o putere vie care s-o poată auzi şi care să-i poată răspunde la rugăciune, Sesostris. Ea nu m-a văzut, dar eu îi auzeam glasul:

„Protejează-l! Ocroteşte-l! Păzeşte-l de duşmanul lui! Nu lăsa ca taina mea să fie dezvăluită, şi aşează-l pe tronul Egiptului, o, nemuritorule şi milostivule Osiris! O, Isis, ascultă-mă! O, mamă a lui Horus, auzi-mi rugăciunea! Dă-mi putere şi înţelepciune să acţionez în această situaţie critică!”

M-am apropiat şi am îngenunchiat lângă mama, i-am luat capul şi l-am aşezat pe pieptul meu, apoi i-am spus:

„Dumnezeul tuturor zeilor, Infinitul, Nevăzutul şi Atotputernicul Dumnezeu să te audă, dragă mamă! Pentru ce te rogi cu atâta durere şi amărăciune?”

„M-ai auzit?! a exclamat ea, ridicându-se, aproape vorbind fără noimă. Ce ai auzit? Nu, nu am trădat nici un secret!”

„Nici unul, mamă, nici unul. Mă doare faptul că îţi faci atâtea griji pentru mine”, am liniştit-o eu, fiindcă, dragă Sesostris, suferinţa ei m-a mişcat profund.

Ea s-a rezemat de mine, iar eu am condus-o la o bancă în spatele căreia era altarul lui Athor.

„Aşează-te, Remeses, fiul meu Remeses! repeta ea, accentuând cuvintele «fiul meu». Ascultă ce doresc să-ţi dezvălui. În inima mea există o suferinţă grea şi nesfârşită. Nu-mi cere să ţi-o descriu. Ea va fi îmbălsămată odată cu mine şi va merge cu mine în lumea de jos!”

“Mamă, am exclamat eu, alarmat de disperarea ei, mamă, eşti bolnavă; lasă-mă să chem medicul...”

„Nu, nu; nu sunt bolnavă! Îmi voi reveni! Tu, Remeses, ai cheia fericirii şi sănătăţii mele”, mi-a spus ea gingaş şi, în acelaşi timp cu seriozitate.

„Atunci, ţi-o voi da ţie”, i-am răspuns.

„Ascultă-mi cuvintele, fiul meu, doar nu eşti tu fiul meu, nobilul meu fiu, Remeses?” a întrebat ea luându-mi amândouă mâinile şi apăsându-şi buzele pe ele. Lacrimile îi cădeau din abundenţă pe mâinile mele.

„Sunt fiul tău şi te iubesc cu o dragoste nepieritoare, mama mea”, i-am răspuns profund afectat. A rămas tăcută câteva clipe, apoi a continuat:

„Remeses, te-ai îndoit vreodată de dragostea mea?”

„Niciodată, niciodată, mama mea.”

„Nu ţi-am fost o mamă adevărată şi iubitoare?”

„De ce te chinui, dragă mamă, cu asemenea interogatorii fără sens?” am întrebat-o. Liniştindu-se puţin, a început să vorbească mai calm, dar încă arzător:

„Crezi că o mamă ar putea să-şi iubească fiul mai mult decât te iubesc eu pe tine?”

„Nu, dragă mamă.”

„Dar tu, Remeses, tu mă iubeşti cu adevărat?” a continuat ea cu aceeaşi solemnitate şi înflăcărare.

„Ce te face să te îndoieşti de dragostea mea, mamă?”

„Nu am nici un motiv să mă îndoiesc, a răspuns ea. Totuşi, aş dori să te aud spunând: Mamă, te iubesc mai presus de toate lucrurile de sub soare!”

Am repetat cuvintele cu sinceritate şi cu ardoare, dar am rămas profund mâhnit realizând că ceva se întâmplase cu mintea ei nobilă şi fermă. Tremura din cap până-n picioare şi continua să-mi vorbească:

„Remeses, fiul meu, eu am o vârstă înaintată. Am împlinit cincizeci şi unu de ani şi sceptrul mă oboseşte. Doresc să te văd rege al Egiptului cât mai trăiesc. Doresc să mă bucur de puterea şi gloria ta. Când voi fi aşezată în sarcofag, nu voi şti nimic şi nu voi putea privi dominionul tău. Este dorinţa mea, aşadar, să investesc în tine toată suveranitatea Egiptului şi după ce te voi vedea încoronat, mă voi retrage în palatul meu libian şi de acolo voi contempla măreţia ta. Astfel voi împărăţi iarăşi prin tine.”

M-am ridicat în picioare surprins, dragă Sesostris, de acest anunţ de pe buzele mamei mele, apoi am spus:

„Depărtează din inima ta aceste gânduri, mama şi regina mea! Eşti încă în floarea vieţii şi posezi încă tăria şi frumuseţea ta! Departe de mine, dragă mamă, să accept coroana, până când Osiris însuşi o transferă de pe capul tău frumos pe al meu.”

„Nu, Remeses, a continuat ea ferm şi trist, voia mea este legea Egiptului. Tu vei împlini în curând treizeci şi cinci de ani. Este o cifră rotundă şi te rog să te pregăteşti pentru încoronare, urmând toate ritualurile şi jertfele pe care religia şi legile Egiptului le cer unui prinţ care trebuie să urce pe tronul faraonilor.”

„Mamă, dragă şi mult onorată, i-am spus îngenunchind înaintea ei, iartă-mă, dar trebuie să refuz cu fermitate tronul atâta timp cât tu şezi pe el. Tu nu te simţi bine astăzi. Mi se pare că ai o taină, o durere adâncă, pe care te rog să mi-o dezvălui.”

Cuvintele mele păreau să-i provoace o durere îngrozitoare. S-a ridicat în picioare şi a străbătut de două ori încăperea, reflectând profund. Apoi a venit lângă mine, şi-a pus mâna tremurândă pe braţul meu şi a spus:

„Remeses, dacă-ţi dezvălui taina inimii mele, vei consimţi să fii rege?”

„Dacă înţeleg, mamă, i-am răspuns eu, că o datorie mă obligă să accept coroana înainte de timp, nu o voi refuza.”

„Dacă principiile tale cu privire la această necesitate nu te influenţează, fiul meu, a spus ea cu un nou izvor de lacrimi ţâşnindu-i din ochi, lasă ca dragostea mea, fericirea mea, liniştea mea, să te convingă!”

„Te rog, iubită mamă, fă-mi de cunoscut circumstanţele care-ţi dau impulsul să faci acest pas neobişnuit”, i-am sugerat eu.

„Nu este deloc neobişnuit, a fost replica ei. Am consultat cartea împărăţiilor faraonilor, în sala cărţilor, în templul lui Thoth. Timp de aproape două mii de ani, nu mai puţin de şapte regi şi trei regine şi-au predat sceptrul Egiptului copiilor lor sau moştenitorilor adoptivi. Coroanele Egiptului sunt ale mele, fiul meu. Nu vreau să aştept ca zeul morţii să mi le ia de pe cap – vreau să am bucuria să le pun cu mâna mea pe capul tău. Trebuie ca acest lucru să fie făcut cât mai curând – chiar acum, altfel nici tu, nici eu nu vom putea păstra aceste coroane!”

Am rugat-o pe mama să-mi explice aceste cuvinte misterioase.

„Vino şi aşează-te lângă mine. Fii calm şi ascultă-mă, Remeses.” Am ascultat-o, iar ea a început povestea:

„Îl cunoşti pe verişorul tău Moeris – ambiţiile lui înalte, pofta lui pentru autoritate, gelozia şi ura lui faţă de tine, Remeses!” Mama s-a oprit o clipă aşteptând aprobarea mea. Eu mi-am aplecat capul cu un gest semnificativ, apoi ea a continuat:

„Acest prinţ, Moeris, urmăreşte ruinarea ta şi doreşte tronul meu!”

„Ce dovezi ai despre aceasta?” am întrebat eu plin de consternare.

„Remeses, fiul meu, ascultă-mă, a spus ea cu faţa la fel de palidă ca pânza de mătase a veşmântului ei. Prinţul Moeris deţine o taină care-i dă o putere foarte mare asupra mea. A intrat în posesia ei cu mulţi ani în urmă, nici eu nu ştiu cum, ceea ce-i dă putere asupra mea. Nu, nu mă întreba! Mai degrabă mi-aş scoate inima din piept şi aş despica-o în faţa ochilor tăi decât să-ţi dezvălui această taină! Trebuie să moară împreună cu mine! De Moeris, nepotul meu, depinde fericirea mea!”

„Mamă! am strigat eu, atunci, de ce i-ai oferit guvernarea ţinutului Thebaid şi i-ai dat puterea militară?”

„Pentru a-l mitui, când m-a ameninţat că va trăda ceea ce ştie!” a fost răspunsul aproape fioros al reginei.

„Dar de ce l-ai făcut amiralul flotei tale de pe Nil?”

„Aceasta a fost altă mită atunci când m-a ameninţat că-ţi va spune ţie...”

„Mie?!” am exclamat eu.

„Am spus ţie? Nu, nu! a strigat ea, corectându-se când m-a ameninţat cu trădarea tainei mele îngrozitoare.”

„Şi, dragă mamă, cine a fost interesat să cunoască această taină? Cine ar beneficia de dezvăluirea ei şi pe cine ar răni?” am întrebat eu, complet dezorientat.

„L-ar răni pe cel pe care-l iubesc – mi-ar distruge fericirea şi speranţele – şi l-ar avantaja pe Moeris însuşi!” a răspuns ea, îmbujorându-se de confuzie, alarmare şi spaimă.

„De ce nu zdrobeşti un asemenea supus periculos dacă îţi chinuieşte sufletul în felul acesta?” am întrebat-o eu, fierbând de furie.

„Nu, Remeses, nu îndrăznesc! Un cuvânt de pe buzele lui, chiar dacă ar fi în lanţuri, ar revela totul şi în felul acesta s-ar răzbuna cumplit! Nu, nu! Moeris nu trebuie enervat. Numai speranţele sale ambiţioase îl mai pot face să tacă.”

„Care sunt speranţele sale?” am întrebat eu, simţind că din momentul acela eu şi Moeris eram duşmani de moarte.”

„Dar tu, prinţule, am spus eu când s-a întors şi s-a aşezat lângă mine – de un oarecare timp se plimba neliniştit dintr-un capăt în celălalt al încăperii – ai vreo bănuială cu privire la această taină?”

„Nu, a răspuns el trist. Nu, Sesostris, nici nu-mi dau seama ce poate fi, decât doar...” În clipa aceea s-a îmbujorat şi părea confuz.

„Decât doar ce?” am întrebat eu plin de curiozitate.

„Decât doar dacă Moeris este fiul prinţului din Thebaid, iar eu sunt fiul fratelui Faraonului. Cu alte cuvinte, dacă Moeris şi Remeses şi-au schimbat locurile, cum s-a mai procedat în dinastiile precedente, şi dacă Moeris ştie sau bănuieşte faptul acesta.”

„Extraordinar!” am exclamat eu. Totuşi, în clipa aceea, trebuie să-ţi mărturisesc, mamă, că mi-am amintit, deodată, de lipsa totală de asemănare dintre Remeses şi mama lui, Amense.

„Ce anume a putut să sugereze minţii tale o conexiune atât de ciudată?” l-am întrebat eu pe Remeses.

„Un mister de felul acesta, dragă Sesostris, a spus el, pune în mişcare un sistem întreg de suspiciuni. În mod irezistibil, motivul mamei de a mă convinge că ea mi-a fost tot ce poate o mamă să fie faţă de un fiu şi mai ales declaraţiile ei repetate de iubire faţă de mine, apelul ei la dragostea şi devotamentul meu faţă de ea – toate acestea îmi stăpânesc mintea; cu creierul ameţit şi cu inima chinuită, am strigat: De ce nu trebuie prinţul Moeris să fie enervat? De ce nu poate fi oprit ca să nu te mai întristeze?”

„Ţi-am spus deja”, a răspuns ea cu faţa ca de ceară.

„Dar eu mă opun, şi dacă nu voi avea de ales, îl voi nimici, am strigat eu, pe cel ce fură fericirea şi liniştea inimii mamei mele!”

„Da, eu sunt mama ta. Tu eşti fiul meu, a spus ea în frânturi de cuvinte. El nu se va interpune între mine şi tine şi tron”.

„El nu poate avea nici o pretenţie la tron, am spus eu. Mamă, nu te teme de prinţul Moeris! Lasă ca taina lui să piară împreună cu el.”

„Şi tu, Remeses?” a întrebat ea disperată.

„Eu, mamă? am repetat cu suspiciune şi un spirit de investigaţie severă a venit peste mine. Mamă, regină Amense, am spus eu plin de emoţie, o suspiciune îngrozitoare mă cuprinde! Eu sunt fiul tău?”

În clipa când mi-am rostit îndoiala, care a ţâşnit din inima mea torturată, mama a scos un ţipăt şi a căzut cu faţa la pământ. Am prins-o înainte de a se lovi, i-am sărutat fruntea albă şi am scuturat-o până şi-a revenit. I-am pus iarăşi capul pe pieptul meu. Ea a simţit bătăile violente ale inimii mele şi cu ochi ca de gheaţă m-a întrebat în şoaptă:

„Remeses, cine ţi-a... cine... cine ţi-a spus asta?”

„Nimeni, nimeni, dragă mamă”, i-am răspuns eu blând. Apoi, când am văzut că şi-a revenit puţin, am întrebat-o:

„Deci, dragă mamă, sunt fiul tău, în ciuda bănuielii prinţului Moeris?”

„În ciuda prinţului Moeris, a repetat ea slab. Ai cunoscut vreodată o altă mamă? Remeses, să nu ţi se tulbure inima! Ascultă-mă, fiul meu, a adăugat ea solemn. Prinţul acela, a vrut cândva să-mi ia viaţa. Când am fost bolnavă, în ziua când a cinat cu mine, l-a mituit pe paharnicul meu să-mi pună o picătură de otravă în pahar. Frica de prinţul Moeris l-a forţat, sub ochii lui, să o facă, dar, în clipa când paharnicul mi-a înmânat paharul, mi-a apăsat degetul mic într-un mod semnificativ ca să privesc în ochii lui, în care am citit avertizarea. Nu am băut, ci m-am prefăcut că sunt bolnavă şi am părăsit banchetul. Am trimis o roabă să-l cheme pe paharnic şi acesta mi-a mărturisit totul. Când am auzit mărturisirea, inima mi s-a umplut de groază. L-am chemat pe prinţul Moeris la mine în ziua următoare şi a venit. A fost un interviu scurt şi îngrozitor. A recunoscut că a încercat să-mi ia viaţa, fiindcă cu o zi înainte am refuzat să-i ofer coroana Egiptului de Sus,

neacceptând să-i dau jumătate din imperiul meu. M-a ameninţat cu trădarea tainei mele şi eu l-am rugat să tacă. Mi-a cerut în schimb coroana albă a ţinutului Thebaid, drept răsplată. Avea comanda flotei, şi nu am îndrăznit să-l mânii. I-am promis că dacă va intra în capitala Etiopiei în timp de şase luni, va împărăţi în Thebes."

„Şi eşti legată acum de această promisiune?" am întrebat-o şocat, în primul rând de viclenia lui Moeris, apoi de puterea pe care o avea asupra mamei mele datorită acelei taine.

"Prin toate juruinţele pe care un suflet muritor le poate face zeilor! Aici, în această capelă sacră, m-a obligat să jur că în clipa în care el va cuceri capitala Etiopiei, dacă nu-mi va trăda taina, îi voi transfera de pe capul meu pe capul lui, coroana de aur alb a Egiptului de Sus." „Când am auzit aceasta, dragă Sesostris, spuse Remeses, am rămas câteva clipe mut, nu am putut să scot un cuvânt. Într-un târziu, am rostit:

Care este taina – acea taină pe care o ştii numai tu şi Moeris şi pentru păstrarea căreia îi dai una din coroanele tale? Nu mă consideri vrednic, mamă, de încrederea pe care prinţul Moeris, prin viclenia lui, o împărtăşeşte cu tine?"

Regina era palidă, părea ca moartă şi tremura din toate încheieturile. S-a străduit să-mi răspundă, deşi vorbea în frânturi de cuvinte:

„Remeses, tu... tu nu trebuie... nu trebuie s-o afli! Nu... nu mă întreba... nu bănui nimic rău... nu te... îndoi de mine, că altfel voi muri! Sărută-mă, Remeses! Sărută-mă, fiul meu! Nu eşti tu fiul meu? Eu te iubesc, şi tu mă iubeşti. Lasă toate celelalte lucruri să treacă. Tu vei fi rege! Tu vei avea amândouă sceptrele! De aceea vreau să te fac rege acum. Mă înţelegi? Moeris nu trebuie să ajungă în Etiopia. Omul acela rău trebuie să aibă un stăpân! Unica siguranţă a Egiptului este ca tu să preiei

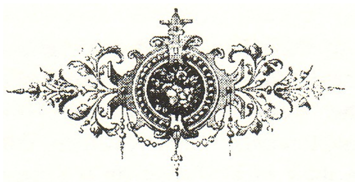
tronul şi să conduci tot Egiptul cu braţ puternic. Odată ajuns faraon, îl vei avea pe Moeris la picioarele tale şi atunci, dacă el divulgă taina, vei putea să-i închizi gura."

„Mamă, dragă mamă, i-am răspuns eu după o lungă meditaţie, ce mi-ai spus m-a convins să iau o decizie. Voi acţiona orbeşte, dar voi acţiona din afecţiune şi dragoste pentru tine, în ascultare de dorinţele tale. Sunt gata să intru în ritualurile de iniţiere, şi în toate lucrurile voi fi fiul tău îndatorat şi ascultător. Răutatea şi ambiţia lui Moeris trebuie să fie zdrobite!"

„Când am spus acestea, mama mea, cu strigăte de bucurie, s-a aruncat în braţele mele. Am strâns-o la piept, apoi am condus-o, în extazul bucuriei ei, în apartamentul slujnicelor ei de unde mi-am luat rămas bun de la ea şi m-am grăbit să ajung la locuinţa mea, pentru a reflecta la tot ce s-a întâmplat, apoi te-am chemat pe tine."

Dragă mamă, trebuie să închei această scrisoare, asigurându-te de cel mai profund ataşament.

Al tău fiu credincios,
Sesostris

SCRISOAREA A XXII-A

Insula Rhoda, Palatul reginei

Dulcea mea mamă,

În scrisoarea mea precedentă te-am înştiinţat despre dorinţa aprinsă a reginei de a-l încorona cu demnitate pe fiul ei, prinţul Remeses.

Înainte de încoronare, a trebuit să se iniţieze în misterele profunde ale templelor pentru că sub statutul de prinţ era doar cu numele de mare preot şi doar în momentul când ar fi devenit rege ar fi putut să ofere jertfa pe altarul lui Osiris.

Înainte ca un prinţ să poată urca pe tron trebuie să se iniţieze în toate lucrurile. Astfel trebuie să petreacă patruzeci de zile în templele lui Osiris, Pthah, Isis, Athor şi a altor zei, apoi să rămână o noapte, ultima noapte, în templul lui Thoth, în faţa piramidelor, să vegheze singur şi să ceară binecuvântarea zeilor, oferindu-le jertfe şi libaţii.

Pentru a intra, deci, în această iniţiere oficială, prinţul Remeses s-a retras de la palat în solitudinea templului soarelui. Un consiliu ierarhic, chemat de regină, a consimţit în mod resemnat la abdicarea ei, dar a acceptat cu bucurie propunerea încoronării lui Remeses, fiindcă oricât de devotată ar fi o naţiune războinică unei regine, preferinţa inimii poporului este să aibă un rege.

Prinţul şi regina s-au despărţit cu lacrimi când el a părăsit palatul. Eu l-am însoţit până în pridvorul

templului. Aici, doisprezece preoţi, în frunte cu marele preot, l-au primit, şi luându-l în mijlocul lor ca şi cum ar fi vrut să-l desprindă de lume, au intrat în încăperile întunecoase şi misterioase din interiorul templului.

Nimeni nu poate să vorbească cu el în timpul noviciatului, până când cele patruzeci de zile se vor sfârşi. El poate să meargă de la un templu la altul doar la miezul nopţii, şi nimeni nu are dreptul să iasă pe străzi în timp ce trece alaiul misterios al preoţilor.

Maiestatea ta, sper că nu ai primit veşti rele. – pag. 116

Astăzi este a treizeci şi patra zi de la iniţierea lui. În timpul acesta am văzut o mare parte a Egiptului şi multe alte lucruri interesante. Nu m-am îndepărtat prea mult de insula Rhoda deoarece regina îmi cere mereu să fiu în preajma ei. Ieri după-amiază, în timp ce eram la pescuit cu un grup de nobili pe lacul Amense, o galeră cu douăzeci şi patru de vâsle se apropia de noi cu mare viteză. Zărind-o, cineva a strigat:

„Este o galeră împărătească!"

„Este galera reginei", am spus eu, fiindcă am fost de multe ori cu ea şi i-am recunoscut simbolurile.

A urmat o manifestare generală de curiozitate, pentru a se afla motivul pentru care galera venea spre noi. În câteva clipe l-am văzut pe pajul meu evreu, Israelisis –când a venit la mine i s-a dat un nume egiptean– pe punte, şi am început să bănuiesc că regina l-a trimis să mă cheme pe mine. Nu m-am înşelat. Galera a venit până în dreptul nostru şi pajul, sărind pe puntea vasului nostru, aplecându-se uşor, mi-a prezentat sigiliul reginei, spunând:

„Te cheamă regina, domnul meu."

Am sărit imediat în cealaltă galeră, care a despicat repede suprafaţa strălucitoare a lacului frumos, numit de egipteni „Marea Celestă". Intrând repede pe cursul Nilului, printre doi balauri de mare din piatră roşie, am traversat apa până la palatul Rhoda. Când eram gata să cobor pe treptele de marmură, am văzut, spre surpriza mea, galera de război a prinţului Moeris în apropiere, cu vâslaşii ei în poziţii, ca şi cum ar fi fost gata să pornească la primul semnal. L-am întâlnit pe Acherres, care se făcuse sănătos după o suferinţă îndelungă, despre care i-am scris tatălui său, la poarta palatului.

„Domnul meu, mi s-a adresat el înspăimântat, mă bucur că ai venit. Maiestatea sa este într-o mare disperare."

„Prinţul Moeris este aici?” l-am întrebat eu repede.

„Nu, prinţule, dar galera lui a adus un curier cu scrisori.”

Am găsit-o pe regină singură. În mână ţinea o scrisoare cu sigiliul rupt. Văzându-mă, a venit spre mine spunându-mi:

„O, prinţule Sesostris, după fiul meu, eşti cel mai apropiat de inima mea. Mă bucur că ai venit! Iartă-mă că te-am chemat tocmai acum.” Ochii ei erau plini de lacrimi şi glasul îi tremura.

„Trebuia să mă chemi, nobilă regină, i-am răspuns, deoarece eşti supărată.”

„Supărată, Sesostris?! Este mult mai mult decât atât – este o povară pe care nu o mai pot purta!”

„A fost Moeris învins?” am întrebat-o eu cu compătimire.

„Moeris învins?! Nu, o, nu! Nu e învins, ci învingător!”

„S-a întâmplat ceva cu Remeses în timpul iniţierii lui sacre?”

„Nu, o, nu! E vorba despre Moeris! El îmi frânge inima!”

„Ce a făcut? Ce pot să fac eu?” am întrebat-o perplex.

„Nimic. Tocmai ăsta este necazul, nu putem face nimic! Cât despre Moeris, el a făcut totul. Dar de ce-ţi vorbesc ţie? Tu nu mă înţelegi! Am o taină îngrozitoare, Sesostris! Nu te-am chemat să ţi-o dezvălui, ci fiindcă aveam nevoie de compătimire, de tovărăşia ta, Sesostris! Îţi cunosc sentimentele sincere faţă de mine şi faţă de prietenul tău, Remeses, şi apoi, ai şi tu o mamă în Tir pe care o iubeşti şi o cinsteşti!”

„De asemenea, te iubesc şi te cinstesc şi pe tine, ca pe o mamă!” i-am spus eu luând-o de mână. M-a privit cu ochi arzători, ca şi cum mi-ar fi

penetrat sufletul până în adâncimile lui. Deodată, m-a întrebat:

„Ţi-a povestit Remeses discuţia pe care am avut-o cu el?”

„Mi-a vorbit mult din ceea ce a avut loc între voi, stimată regină”, i-am răspuns.

„Ţi-a spus despre un secret pe care l-am ţinut ascuns în inima mea chiar şi faţă de el?”

„Mi-a spus! Mi-a spus că oricum, această taină este cunoscută de prinţul Moeris care se foloseşte de ea ca să-ţi facă rău.”

„Dar Remeses bănuieşte cumva natura acestei taine?” a întrebat ea.

„M-a informat că odată a avut o suspiciune pe care maiestatea ta i-a spulberat-o.”

„Da, a spus ea cu un zâmbet rece şi ciudat, îşi închipuia că taina pe care o deţine Moeris este că el, Remeses, nu este fiul meu. Nu ţi se pare o idee bizară, Sesostris? m-a întrebat ea cu o privire de gheaţă pe care nu o cunoscusem mai înainte la ea. Cine s-ar putea îndoi vreodată că Remeses este fiul meu?”

„Nimeni, maiestate”, am rostit eu, văzând că aşteaptă să-i răspund.

„Absolut nimeni! Nu ai observat că ochii lui seamănă cu ai mei? Apoi, glasul meu şi glasul lui au ceva în comun, deşi glasul lui este de bărbat, iar al meu, de femeie. Zâmbetul lui nu este zâmbetul meu? Nimeni nu poate să spună că noi nu suntem mamă şi fiu, nu-i aşa, prinţule Sesostris? Nu ţi se pare ciudat, că Remeses a putut să conceapă o asemenea idee?”

„El a auzit probabil, maiestatea ta, tradiţii despre noi născuţi ai regilor care au fost schimbaţi, şi întrucât nu a putut să înţeleagă influenţa prinţului din Thebes asupra maiestăţii tale printr-o taină, în nici un mod rezonabil, a recurs la această presupunere.”

„Dar nu se va mai îndoi niciodată, Sesostris! a rostit ea cu înflăcărare. Nimeni nu-l va putea face să mai aibă vreun dubiu. O, nu, niciodată! Ce crezi, prinţule Sesostris?”

„Nu, doamnă, i-am răspuns, însă comportamentul şi limbajul ei ciudat m-au făcut să mă tem că nervii ei au fost încercaţi prea sever de vestea pe care a primit-o de la prinţul Moeris. Maiestatea ta, sper că nu ai primit veşti rele”, am adăugat făcând un gest semnificativ spre scrisoarea din mâna ei.

„O, foarte rele, foarte rele! a exclamat ea cu o durere cumplită în priviri. Prinţule Sesostris, pot să am încredere în tine? Am nevoie de compătimire, dar nu mi-o poţi oferi până nu-ţi dezvălui teribila taină! Ştiu că pot să am încredere în tine, şi inima mea se va frânge dacă nu voi împărtăşi povara ce mi-o apasă cu altă inimă!”

„Remeses va fi peste câteva zile iar împreună cu tine, şi...” am început eu, dar ea m-a întrerupt terorizată:

„Nu, nu! Este vorba tocmai de el! Nu trebuie să ştie niciodată taina mea! L-ar ucide! Ar cădea mort la pământ, ca şi cum l-ar lovi un tunet din cer! Nu, nu Remeses! Faţă de el să păstrezi o tăcere de mormânt – o tăcere veşnică!”

„Dacă inima maiestăţii tale va fi alinată, voi primi cu gratitudine această dezvăluire, şi-ţi voi oferi toată compătimirea”, i-am spus cu emoţie.

„Nobile prinţ! a exclamat ea ducându-mi mâna la buzele ei. Sunt hotărâtă! Îţi voi dezvălui taina! Vino cu mine în cabinetul meu personal.”

Eram gata să o urmez, când pajul ei a sunat dintr-o ţitră de argint, acesta fiind semnalul că doreşte să intre. Regina mi-a spus hotărâtor:

„Nu pot să primesc pe nimeni, prinţule.”

M-am apropiat de uşa dublă şi deschizând-o, am văzut în spatele pajului figura înaltă a unui theban pe care îl observasem mai înainte în pridvor.

„Acest domn aşteaptă un răspuns”, a spus pajul.

„Regina te va primi în curând, i-am răspuns eu. Momentan este ocupată. Va trebui să aştepţi.”

Curierul şi-a muşcat buza şi a rânjit nerăbdător. Am avut impresia că acesta a împrumutat din spiritul stăpânului său şi mi-am dat seama cât de arogant trebuie să fie Moeris, dacă curierul său poate să-şi arate cu atâta obrăznicie nerăbdarea. Întorcându-mă la regină, i-am răspuns privirii ei întrebătoare:

„Da, curierul lui Moeris este nerăbdător, dar i-am spus să aştepte!” Ea a devenit atât de palidă încât a trebuit să o ajut să ajungă în cabinet, unde a căzut pe un fotoliu şi ar fi leşinat dacă nu i-aş fi dat imediat apă. Când şi-a revenit, mi-a spus:

„Sesostris, fiul meu, prietenul meu, când vei afla totul, mă vei înţelege şi îmi vei scuza comportamentul. Citeşte mai întâi această scrisoare.”

Dar, dragă mamă, voi încheia această epistolă aici. Ceea ce am citit nu-ţi voi putea relata acum şi nu ştiu dacă îţi voi putea relata vreodată, dacă circumstanţele nu ridică sigiliul de pe această taină dezvăluită mie.

Al tău fiu iubitor,
Sesostris

SCRISOAREA A XXIII-A

Palatul Rhoda,

Dragă şi scumpă mamă,

Mă folosesc de prima ocazie posibilă, de când ţi-am trimis ultima scrisoare, pentru a reveni la subiectul care i-a umplut paginile. Această scrisoare, oricum, o voi păstra până când voi primi permisiunea să ţi-o trimit, ori circumstanţele mă vor obliga să o distrug.

Scrisoarea prinţului Moeris, pe care regina mi-a pus-o în mâini, avea o dată de acum câţiva ani în urmă şi fără îndoială, observând aceasta, înfăţişarea mea mi-a trădat surpriza, fiindcă ea mi-a spus repede:

„Citeşte-o pe aceea mai întâi. Nu-ţi voi ascunde nimic. Vreau să ştii totul de la început.”

Cu permisiunea maiestăţii sale, am luat o copie a acelei scrisori şi a următoarelor două. Aceasta a fost prima:

„Castelul Bubastis, Delta Pelusiană

Reginei Amense:

Maiestatea ta, îţi adresez această scrisoare din acest castel meschin, în ciuda mărimii şi gloriei împărăţiei tale dinspre mare, peste care m-ai făcut

guvernator. Pentru un supus, acesta ar fi un post de onoare. Pentru mine, fiul fratelui soţului tău, adică nepotul tău regal, este doar un exil onorabil de la curtea în care nu-mi doreşti prezenţa. Am spus onorabil? Ar fi trebuit să spun dezonorabil – nu sunt eu un prinţ din sânge de faraoni? Dar să trec asta cu vederea, maiestatea ta. Nu insist asupra unui lucru bazat doar pe sânge. Simt că am fost rănit prin naşterea lui Remeses. Văd că deja ai devenit palidă. Nu te grăbi, citeşte mai departe, şi apoi sângele îţi va părăsi obrajii cu siguranţă. Repet, sunt neîndreptăţit prin naşterea lui Remeses. Soţul tău a murit ca un soldat adevărat, descendent dintr-un şir de o mie de regi războinici, în luptă cu regele etiopian. Eu eram atunci – fiindcă maiestatea ta nu avea încă nici un vlăstar – moştenitorul îndreptăţit la tronul Egiptului. Deşi aveam numai trei ani când soţul tău a fost înjunghiat în luptă şi ucis, am aflat că atunci când voi deveni bărbat, sunt sortit să fiu rege al Egiptului. Dar, spre surpriza tuturor, iată, ai devenit în curând mamă, deşi nici o dovadă a acestei promisiuni nu fusese aparentă! Nu, nu arunca această scrisoare, regină! Citeşte-o până la capăt, este important să ştii totul.

Când am ajuns la maturitatea legală, mi s-a şoptit de o persoană anume că există suspiciuni cu privire la faptul că regina s-a prefăcut că este însărcinată şi a adoptat un nou născut de la soţia unuia din lorzii de sub autoritatea ei, pentru a-l împiedica pe fiul fratelui soţului ei să primească moştenirea cuvenită. Acum, maiestatea ta ştie dacă aceasta este adevărat sau nu. Eu cred că este adevărul pur şi mai cred că arogantul Remeses – doar în mod făţarnic îi merge vorba că este blând – nu merită dreptul de a se numi fiul fiicei lui Faraon cu nimic mai mult decât oricare din fiii acestor evrei josnici, sau al unui păzitor de porci egiptean.

Judecând după fizionomie, nu poate fi decât un Ben Israel!

Îţi cer deci, să mă faci guvernator în Thebaid. Dacă nu faci asta în cel mai scurt timp, îţi jur că voi umple tot Egiptul cu vestea că favoritul tău Remeses nu este fiul tău. Dacă este vreun adevăr în asta, maiestatea ta va şti să acţioneze cum se cuvine, fără nici un preget.

Al tău nepot credincios,
Prinţul Moeris”

Când am terminat de citit această scrisoare surprinzătoare, mi-am ridicat ochii spre regină. Ea încerca intens să observe efectul ei pe faţa mea.

„Şi maiestatea ta nu a trimis armata imediat să-l aresteze pe acest obraznic periculos?”

Ea şi-a muşcat buza şi mi-a spus cu glasul trist:

„Prinţ al Tirului, nu este el astăzi guvernator în Thebaid?”

„Maiestatea ta a acceptat cererea lui?”

„Da.”

„Mă mir de aceasta, i-am spus eu perplex. Dacă ceea ce a spus el a fost adevărat...”

„Sesostris, minciuna zboară de multe ori mai repede decât adevărul. Această veste, falsă sau adevărată, mi-ar fi zdruncinat tronul. M-am hotărât să o înăbuş dându-i lui Moeris ceea ce a cerut.”

Am privit-o pe regină cu sentimente de milă şi compătimire. Ea mi-a spus imediat:

„Citeşte a doua scrisoare.” Am citit-o. Data de pe scrisoare era cu trei ani mai târziu şi cerea comanda flotei şi separarea ei de controlul generalului tuturor armatelor. Acest general era Remeses, dragă mamă. Regina a acceptat şi de data aceasta. Când am terminat de cercetat cu atenţie scrisoarea, regina mi-a pus în mână o a treia misivă din partea acestui prinţ puternic.

„Pe aceasta am primit-o acum, a spus ea suspinând. Citeşte-o, Sesostris şi compătimeşte-mă.”

Îţi redau scrisoarea aici, dragă mamă:

„Din tabără, vis-a-vis de Palatele
Memnoniei, Thebaid

Reginei Amense:

Maiestatea ta, îţi scriu din pavilionul ridicat la picioarele munţilor Libiei. Nu trebuie să te avertizez cu privire la subiectul acestei scrisori, dacă îţi spun simplu că, cu un ceas în urmă am primit o veste de la Memphis, că eşti gata să-ţi abdici tronul în favoarea lui Remeses, presupusul tău fiu. Această veste nu mă surprinde. Când am fost în Egiptul de Jos, am văzut prin tine şi poliţa ta. Pot să penetrez acum scopul tău de a-i preda sceptrele celor două Egipturi. Proiectul tău este aşadar, să-l poziţionezi pe Remeses acolo unde eu nu i-aş mai putea face nici un rău – fiind rege, în momentul când aş ridica un deget, m-ar distruge. Îţi admir strategia, şi mă plec cu omagiu înaintea diplomaţiei tale. Dar, sărmană regină, atât tu cât şi Remeses sunteţi în puterea mea! Nu, nu-ţi da ochii împărăteşti peste cap la această afirmaţie, ascultă-mă câteva clipe.

Supunerea ta la cerinţele mele, cu câţiva ani în urmă, de a mă aşeza guvernator în Thebes, m-au făcut să cred că suspiciunile mele au fost bine fondate, adică Remeses a fost fiul uneia din nobilele de sub autoritatea ta. Când m-ai făcut amiral al flotei tale, la a doua cerere a mea, am fost convins că ţi-e frică de adevăr şi am ştiut că oricând aş putea dovedi că Remeses nu este fiul tău. Atunci am început să muncesc din greu să obţin această dovadă. Am angajat emisari. I-am mituit chiar pe curtenii tăi. Am găsit oameni care fuseseră cei mai loiali curteni în momentul când soţul tău a fost ucis

în Etiopia cu treizeci şi cinci de ani în urmă. Trei lorzi şi doamne sunt încă în viaţă şi au avut memorii foarte bune când aurul, mărgăritarele şi promisiunile mele le-au luat ochii şi mintea. Am aflat de la ele că doar cu puţin timp înainte de naşterea presupusă a lui Remeses, ţi-ai alungat într-o singură zi cinci dintre doamnele şi domnişoarele tale de onoare într-o ţară îndepărtată, totuşi nu destul de repede, aşa că una din ele a suflat cuiva secretul că tu nu erai o mamă adevărată, şi că nou-născutul pe care îl numeai al tău era fiul altei femei. Secretul a fost spus fratelui ei, care, după mulţi ani, a îngrijit de caii mei. Când, cu o anumită ocazie, l-am condamnat la moarte pentru laşitate în bătălie, m-a informat că deţine un mare secret cu privire la regină, la prinţul Remeses şi la mine, şi că dacă îl iert şi-i dau din nou rangul, mi-l va destăinui.

Apoi mi-a istorisit ceea ce ţi-am scris mai sus – că te-ai prefăcut că eşti însărcinată şi că ai obţinut un nou-născut de parte bărbătească. Te-ai ascuns şi ai stat închisă timp de trei luni, apoi l-ai arătat preoţilor şi poporului ca moştenitor la tronul tău. Apoi ţi-ai alungat toate doamnele de la curte şi le-ai obligat să părăsească Egiptul.

Făcând o investigaţie amănunţită, am trimis galere în Tir, în Carthage, în Gades şi în insulele de pe mare. În sfârşit eforturile mele au fost răsplătite într-unul din porturile în care ţiitoarele tale au fost duse. Numai două din ele au fost găsite în viaţă. Amândouă sunt acum în cetatea On! Când am fost în Egiptul de Jos le-am văzut, şi-ţi voi da numele lor: Thebia din Pythom şi Nilia din On. Mi se pare că te văd cum te îngălbeneşti ca ceara, ţipi şi scapi sulul de papirus din mână! Ridică-l iarăşi şi continuă-ţi lectura. Nu are rost să te retragi când adevărul te izbeşte în faţă!

Aceste femei venerabile, examinate separat, au spus aceeaşi poveste, după cum urmează:

În dimineaţa festivalului lui Isis – vezi că sunt informat până la cel mai mic detaliu – ai ieşit să faci baie, după cum îţi era obiceiul, în albia de marmură la piciorul grădinilor palatului tău din Rhoda, unde locuieşti acum. Ai coborât treptele în apă şi erai gata să păşeşti în râu, când ai descoperit un coş din nuiele plutind încet prin faţa ta. Când îl priveai, s-a oprit într-un tufiş de papură. Ţiitoarele tale te aşteptau pe mal. Tu te-i întors şi ai văzut-o pe Nilia, ai chemat-o şi i-ai spus:

„Vezi coşuleţul acela, Nilia? Trage-l la mal şi vezi ce conţine.”

Fata te-a ascultat şi, ajutată de Thebia, l-a adus la tine. Ai luat capacul şi ai văzut un copilaş frumos înăuntru. Te-a privit în faţă şi a început să plângă, provocându-ţi milă. L-ai pus în braţele Thebiei, spunându-i:

„Acest copil mi-a fost trimis de Nilus, zeul marelui fluviu al Egiptului. Îl voi adopta şi va deveni fiul meu.”

Apoi ai sărutat copilaşul de nenumărate ori, mângâindu-l şi alinându-i plânsul şi ai fost atât de fericită de această pradă, încât te-ai grăbit să părăseşti imediat râul. Înainte totuşi de a pleca, vântul i-a suflat scutecele şi ai descoperit că este un băieţel de-al evreilor, fiindcă egiptenii nu-şi taie fiii împrejur. Această descoperire a fost observată şi de cele două fete, Nilia şi Thebia, şi tu ai spus:

„Este unul din copilaşii evreilor.”

Aceasta s-a întâmplat în timpul edictului tatălui tău pentru uciderea tuturor noilor născuţi de parte bărbătească ai rasei siriene. Tu nu ştiai ce să faci cu el, dar glasul lui ţi-a mişcat inima şi le-ai spus:

„Va fi al meu! Să nu scoateţi un cuvânt! Îl voi creşte ca pe fiul meu!”

Copilul acela, dragă regină, este Remeses!

Nu este necesar ca să mai adaug nimic. Am scris destul pentru a-ţi arăta puterea pe care o deţin asupra ta şi asupra acestui Remeses – Moise. Numele lui înseamnă "scos din apă" şi a fost dat de gura ta, ca şi cum zeii ar fi intenţionat să te facă pe tine însăţi unealta condamnării tale.

Acum, stimată regină care intenţionezi să aşezi un evreu degradat pe tronul Egiptului, eu, Moeris, îţi scriu această epistolă pentru a te avertiza că dacă nu îţi anulezi planul şi dacă nu mă adopţi pe mine în mod public ca fiu al tău dându-mi ambele coroane, îţi voi proclama această ruşine prin tot Egiptul şi adevărata istorie a acestui Remeses! Un evreu! El merită moartea, iar tu meriţi să-ţi pierzi coroana! Dacă îmi accepţi condiţiile, îl voi face pe Remeses guvernator peste Gosen şi domn al poporului său în împărăţia mea. Nu consideri că sunt destul de liberal?

Dacă refuzi, voi coborî în Egiptul de Jos cu flota mea, îţi voi declara tronul vacant, pe Remeses ca sclav şi îţi voi lua sceptrul. Odată ajuns la putere, îl voi condamna pe Remeses la o moarte oribilă, iar tu vei fi prizonieră pentru tot restul vieţii în castelul Bubastis.

Îţi trimit un curier special – purtătorul meu de arme – a cărui soră era ţiitoarea ta când l-ai găsit pe Remeses. Dacă nu primesc răspuns afirmativ, pentru care curierul meu va aştepta şase ore, mă vei auzi bătând la porţile castelului Rhoda cu vârful suliţei!

Moeris, nepot şi moştenitor al lui Amense,
regina Egiptului"

Când am terminat de citit această scrisoare, dragă mamă, am mai ţinut-o în mâini un timp, stupefiat, fără să pot rosti vreun cuvânt, apoi mi-am ridicat ochii spre regină. Faţa ei era rigidă ca fierul şi albă ca alabastrul.

„Maiestatea ta, am început eu, neştiind ce anume să-i spun, ce fel de poveşti sunt acestea din partea acestui prinţ obraznic din Thebes...”

„Ce crezi, Sesostris? Chiar dacă ar fi numai o poveste, în mâna acestui om nu este la fel de periculoasă ca şi adevărul? Îndrăznesc să-l las să popularizeze acest lucru prin tot Egiptul? Pot să las ca acest lucru să ajungă la urechile lui Remeses?”

„De ce nu, maiestatea ta? am întrebat eu. Dacă este un fals, se poate dovedi, şi prietenul meu Remeses este prea înţelept ca să o ascundă. Nu înţeleg de ce eşti nefericită din cauza unei poveşti atât de improbabile!”

„Nu crezi că am motive să fiu nefericită?”

„Nu, virtuoasă şi înţeleaptă doamnă! i-am răspuns. Sfatul meu este să te împotriveşti răutăţii şi vicleniei acestui prinţ, să aduci aceste scrisori la cunoştinţa lui Remeses, să-ţi aduni armata şi să-l întâmpini, şi să-i declari război. Un rând de galere înecate de-a latul Nilului îi va opri flota. Dacă coboară pe mal, soldaţii tăi, cu Remeses în frunte îi vor sta împotrivă.”

Din nou regina m-a întrerupt.

„Nu, nu! Nu pot să-i spun lui Remeses! El nu trebuie să ştie niciodată de aceste scrisori!” a rostit ea aproape strigând.

„Dar Remeses are vreo suspiciune în ceea ce priveşte povestea aceasta?” am întrebat eu.

„Nu. El nu cunoaşte nici o altă mamă. Dacă el aude această poveste, o investighează până la capăt, doar ca să-l înfrunte pe Moeris.”

„Tocmai asta ar trebui să facă, maiestatea ta”, am spus eu ferm.

„Prinţule Sesostris, crezi că ar putea să dovedească că este falsă?” a întrebat ea pe un ton ciudat şi misterios.

„Fără îndoială”, i-am răspuns eu, deşi, dragă mamă, nu am putut să nu-mi amintesc din nou în

clipa aceea de asemănarea atât de evidentă dintre Remeses şi poporul evreu.

Regina a venit lângă mine şi mi-a spus într-o şoaptă adâncă, teribilă, privind mai întâi sălbatică în jurul ei, să vadă dacă nu a auzit-o cineva:

„Remeses nu o poate dovedi ca fiind falsă!”

„Vrei să spui, maiestatea ta, am spus eu, că deşi Remeses nu o poate dovedi ca fiind falsă, este totuşi falsă?”

„Nu! Nu poate fi dovedită ca fiind falsă, fiindcă este adevărată!” a răspuns ea.

„Adevărată?!” am repetat eu cu oroare.

„Adevărată, Sesostris! Ţi-am promis că voi avea încredere în tine, dar am păstrat până acum o parte din adevăr! Acum nu mai pot!” S-a agăţat de braţul meu ca să nu cadă.

„Deci Remeses nu este fiul tău?”

„Nu.”

„Este evreu?”

„Da.”

Dialogul acesta a fost foarte rapid. O, dragă mamă, nici un muritor nu poate măsura profunzimea agoniei sufletului meu când am aflat acest lucru! Mi-am aşezat fruntea pe piedestalul unei statui de lângă mine şi acoperindu-mi faţa cu mâinile, am izbucnit în lacrimi. Regina nu a spus nimic, ci m-a aşteptat să mă liniştesc. Într-un târziu mi-am ridicat capul. Ah, cât de milă mi-a fost de ea! Şi de Remeses! Sărmanul de el, fără să aibă cea mai mică idee de această calamitate, chiar în clipele acelea fiind implicat în ritualurile care aveau să-l pregătească să urce pe tron.

„Sărmanul, nefericitul Remeses!” am exclamat eu.

„Nu trebuie să afle aceasta niciodată!” a exclamat ea convulsiv.

„Dar va afla oricum, am răspuns eu îndurerat. „Dacă refuzi cerinţa prinţului Moeris, el va scrie o

altă misivă şi i-o va trimite lui Remeses. Prinţul va investiga problema, aşa cum ai spus. Moeris îl va trimite la Nilia şi la Thebia, apoi el va veni la tine...”

„El nu ar crede aceasta, şi nu m-ar insulta cu o asemenea întrebare.”

„Ar putea fi obligat să o facă. Integritatea lui este atât de înaltă încât ar refuza să urce pe tronul Egiptului dacă ar avea cea mai mică îndoială cu privire la legitimitatea dreptului său de a o face.”

„O, prinţule, sfătuieşte-mă! Ce să fac?” a început ea să plângă frângându-şi mâinile şi privindu-mă rugător.

„Nu ştiu cum să te sfătuiesc, maiestatea ta”, am răspuns în disperarea mea. Inima îmi sângera pentru ea şi pentru Remeses, care mi se părea că mai devreme sau mai târziu ar trebui să afle adevărul acesta îngrozitor.

Într-un târziu, după un timp în care am observat că reginei îi era ruşine, a rostit:

„Sesostris, nu am intenţionat să fac nimănui nici un rău. L-am iubit pe copilaşul care plângea neajutorat. În clipa când l-am luat în braţe mi-a zâmbit şi mi-a câştigat inima. Faptul că era un copil de-al evreilor prea puţin m-a interesat. Întotdeauna m-am opus edictului regal al tatălui meu şi am simţit că dacă îl voi salva pe acest copil, aş putea ispăşi într-o mică măsură vina grea a morţii tuturor celorlalţi care au fost ucişi din porunca lui. Aşa că am acţionat astfel din trei motive: să salvez copilul, să adopt un fiu şi să fac un mic gest de ispăşire.”

„Toate motivele sunt bune şi corecte, stimată regină”, am spus eu mişcat de expresia cuvintelor ei.

„Nu m-am gândit că fac vreun rău. Imediat am trimis o fetiţă evreică, care ne privea de la distanţă, să-mi aducă o doică dintre femeile evreice. Mi-a adus una, foarte gingaşă, pe care am luat-o cu mine la palat. După ce i-am poruncit să păstreze acest lucru în taină, am lăsat-o să ia copilul acasă. Gingăşia

acestei femei faţă de copilul frumos m-a încântat şi după ce am făcut publică naşterea copilului, l-am lăsat să rămână cu ea până la vârsta de trei ani, când i-am poruncit să-l aducă la palat. De atunci a fost crescut în palatul meu, ca fiul meu, şi educat ca prinţ al imperiului şi ca moştenitor la tron. Pentru toată îngrijirea şi dragostea mea, el m-a răsplătit cu devotamentul cel mai profund şi cu ataşamentul cel mai gingaş. Nu am precupeţit nimic pentru a-l educa în toată ştiinţa Egiptului. Cu toată înţelepciunea şi vasta lui cunoştinţă, este la fel de docil şi gingaş în dispoziţie ca un copil. Ah, prinţule Sesostris, niciodată nu a iubit o mamă un fiu aşa cum l-am iubit eu pe el!"

„Te compătimesc, maiestatea ta, din toată inima ", am spus eu cu bunătate.

„Ah, dar ce să fac? Ce să-i răspund lui Moeris?"

„Nu ştiu ce să te sfătuiesc", am spus eu ruşinat de neputinţa mea.

„Atunci voi acţiona pe cont propriu. Curierul lui nu va pleca înapoi fără un răspuns. Îl voi sfida!"

Deodată, păru animată de un spirit deosebit.

A bătut tare din palme şi un paj a intrat.

„Spune-i curierului theban să intre. Am deja răspunsul pentru el."

Purtătorul de arme a intrat înăuntru arogant, cu acelaşi aer nerăbdător.

„Du-te înapoi la stăpânul tău şi spune-i că Amense este încă regina Egiptului şi poartă încă amândouă coroanele părinţilor ei, şi că ea le va apăra. Spune-i că îl sfidez şi nu mi-e frică de el!"

Curierul părea foarte surprins, s-a plecat uşor şi a ieşit dinaintea reginei. Abia s-a închis uşa în urma lui şi regina a spus:

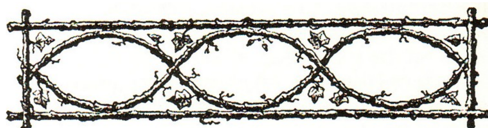
„Săgeata a fost scoasă din tolbă şi pusă în arc. Nu-mi rămâne decât să-l sfidez şi să mă încred în zei ca să-mi ajute. Remeses va fi încoronat rege înainte

ca Moeris să primească mesajul meu şi să-i trimită lui o altă scrisoare. Mai sunt doar cinci zile până la încheierea celor patru zeci. După acestea, încă trei zile şi va avea loc încoronarea. Cu tot cu astăzi, nouă zile. Durează doisprezece zile ca un mesaj să ajungă şi să vină înapoi din tabăra lui Moeris. Trei zile! Trei zile este un timp suficient pentru a decide soarta unui imperiu. După aceea, acest prinţ din Typhon, acest Moeris arogant, va rămâne de ruşine!”

După aceste cuvinte, regina mi-a urat noapte bună şi m-a rugat să vin a doua zi dimineaţa pentru a servi micul dejun cu ea.

La revedere, dragă mamă.

Al tău fiu iubitor,
Sesostris

SCRISOAREA A XXIV-A

Palatul lui Remeses, Cetatea On

Dragă mamă,

Încep această scrisoare aşa cum am început-o şi pe cealaltă, cu două zile în urmă, cu probabilitatea că circumstanţele s-ar putea să anuleze sigiliul tainei care acum le pecetluiesc. Oricum, eu le voi reţine pentru un timp, dar am o presimţire că tu vei citi tot ce am scris.

În dimineaţa de după discuţia mea cu regina, m-am trezit devreme, după o noapte aproape albă şi m-am pregătit să împlinesc porunca reginei de a servi masa cu ea. Gândindu-mă că ea trebuie să fi petrecut o noapte grea şi că nu se va scula devreme, m-am aşezat să citesc dintr-un sul de papirus de pe masă, când uşa s-a deschis şi iată, prinţul Remeses însuşi stătea în picioare înaintea mea. Am tresărit cu o exclamaţie de mirare şi bucurie, dar văzându-i faţa palidă şi întristată, m-am înspăimântat. M-am apropiat să-l îmbrăţişez, deoarece el stătea la uşă într-o atitudine de îndoială şi solicitudine.

„Tu, prinţ al Tirului, îmbrăţişezi un evreu?” m-a întrebat cu glasul profund şi tremurând.

„Înseamnă că ştii totul? am întrebat eu. O, dragul meu prieten!” am exclamat, aruncându-mă în îmbrăţişarea lui. Câteva clipe am plâns unul în braţele celuilalt, apoi el a spus într-un târziu:

„Da, Sesostris, am aflat totul. Şi tu ştii secretul, mi-a spus ma... ah, am uitat – trebuia să spun – regina. De data aceasta emoţiile l-au biruit. Şi-a rezemat capul de umărul meu şi a continuat: Totuşi, ea îmi va rămâne mamă. Mi-a fost mamă dintotdeauna, nu am cunoscut alta. O voi iubi toată viaţa mea, mai presus de toate lucrurile pământeşti. Iartă-mi durerea, Sesostris! Suferinţa face parte din viaţă şi sufletul omenesc se exteriorizează. Inima, ca şi Nilul, poate să se reverse peste maluri."

După un timp şi-a revenit şi a întrebat cu tristeţe:

„Cunoscându-mi istoria, poţi să mă consideri ca şi înainte?"

„Te iubesc la fel, poate şi mai mult, prinţule..."

El m-a întrerupt. „Nu mă numi prinţ. Spune-mi pe numele meu, căci atât mi-a mai rămas! Sunt doar un sclav!"

„Nu, nu faţă de mine! Eşti un descendent din rege!"

„Adevărat, adevărat! Trebuie să nu uit asta. Îţi mulţumesc, Sesostris, fiindcă mi-ai amintit. Un sclav în Egipt ar putea fi un om liber în Tir, nu-i aşa?"

„Şi aceasta este adevărat, i-am spus eu. Pot să te întreb, Remeses, de ce ai părăsit templele şi de ce eşti aici?"

„Sesostris, am trecut printr-un simun[2] al sufletului! Îţi voi spune totul, vino şi aşează-te aici lângă mine."

Ne-am aşezat la masă faţă în faţă şi el a început:

„Nu-i nevoie să-ţi descriu, prietene, natura ritualurilor şi a ceremoniilor prin care am trecut timp de treizeci şi cinci de zile. Mi-am petrecut zilele şi nopţile la toate altarele pe care legea regilor le impune. Noaptea trecută, am trecut Nilul cu un grup

---

[2] Furtună de nisip întâlnită în Arabia şi în deşertul Sahara.

de mistici, care m-au lăsat la intrarea magistralei ce duce la sfinxul dinaintea piramidelor lui Cheops şi Chephres. Acolo alţi doisprezece mistici m-au luat în primire. Am păşit împreună într-o tăcere profundă până când, trecând pe lângă leul dinaintea sfinxului, conducătorul lor a strigat:

„Regele să fie ca un leu în tărie şi în maiestate!”

Ceilalţi au răspuns într-un glas:

„Iar duşmanii lui ca nişte miei sub labele sale!”

La templul mic, între picioarele sfinxului, stăteau trei preoţi. Unul din ei mi-a stropit capul cu apă sacră, al doilea şi-a înmuiat degetul în sângele unui cocoş pe care l-a jertfit şi mi-a atins fruntea, iar al treilea a aruncat peste mine cu tămâie, în timp ce din interior se auzea un cor de voci şi de instrumente care invocau zeii într-un imn în numele meu.

Apoi am fost condus la arcada marelui templu dinaintea piramidelor. Trecând pe sub ea, cei doisprezece preoţi m-au lăsat şi alţi douăzeci şi patru, îmbrăcaţi în mantii albe şi cu torţe aprinse în mână, m-au luat în primire şi m-au dus într-un marş încet, traversând locul acela gigantic şi conducându-mă printr-o uşă neagră, pe nişte scări care coborau, după cum mi s-a spus, în „sala tuturor misterelor pământului”.

După ce am traversat coridoare vaste şi întunecoase cu stâlpi săpaţi din piatră, a urmat o succesiune întreagă de încăperi dedicate misterelor. În sunetul unor cântece îngrozitoare de la o sursă nevăzută, am fost condus într-un templu central atât de mare, încât torţele celor ce mă călăuzeau nu-i puteau penetra întunecimea. În centrul acestei săli solemne era un altar de marmură neagră. Ne-am apropiat de el şi deodată, din el s-a ridicat o flacără strălucitoare care a luminat templul ca lumina lunii când este plină. În timp ce această lumină ardea

dintr-un vas de aramă de pe altar, un alai de persoane a intrat printr-o uşă şi au înconjurat sala încet. Mi-am dat seama că erau îmbrăcaţi simbolic, reprezentând puterile naturii, focul, apa, pământul, aerul şi Nilul. În urma acestora erau şapte persoane, fiecare încoronată cu o stea, reprezentând cele şapte stele. Apoi au urmat cele doisprezece constelaţii ale zodiacului, fiecare zodiac format din doisprezece grupuri de oameni, care apoi s-au împărţit în douăzeci şi patru de grupuri mai mici. Toţi se mişcau în aşa fel, încât fiecare, prin poziţia lui, reprezenta fiecare stea din constelaţie. Fiecare individ ducea deasupra capului o lumină strălucitoare, într-o vază de cristal.

La fel de solemn ca şi marşul stelelor, acest alai al constelaţiilor a înconjurat o dată sala, apoi cei cinci conducători s-au apropiat de altar, unde stăteam eu singur. Fiecare din aceste persoane simbolice şi-a aplecat genunchiul înaintea mea, în semn că puterile pământului – aerul, focul, apa, marele Nil, erau supuse voii mele. Ah, Sesostris, spuse Remeses, nici nu-şi închipuiau că eu eram doar un sclav evreu, care puteam să folosesc aerul, focul, apa, pământul şi Nilul doar cu permisiunea stăpânilor mei egipteni!

Încetul cu încetul, am rămas iar singur înaintea altarului, fiind obligat să păstrez flacăra arzând până dimineaţa, aceasta fiind prima mea noapte de veghe din ultimele cinci nopţi de iniţiere. Oricum, nu am fost singur pentru mult timp. Şapte vrăjitori care au venit de la o uşă ce părea să facă legătura pe dedesubt cu a doua piramidă, s-au apropiat de mine cântând un cântec de război. Fiecare purta câte ceva din armura regelui. Conducătorul lor mi-a spus să fiu tare şi să lupt cu vitejie, fiindcă voi fi atacat de puterile răului. Apoi au plecat şi am rămas singur din nou.

Deodată am auzit un pas în urma mea şi am văzut un singur vrăjitor, înalt şi semeţ, purtând într-o mână o emblemă egipteană a vieţii, iar în cealaltă un baston care avea în vârf o piatră de smarald. L-am întrebat dacă a venit să reprezinte răul sau binele. El nu mi-a răspuns decât atât:

„Urmează-mă!”

L-am ascultat. Ah, nu mi-am închipuit, Sesostris, că aveam să întâmpin ceva mai groaznic decât un leu înfuriat, sau o oştire înarmată!

Am traversat pardoseala templului până la o crăpătură în zid, care, după ce a lovit-o vrăjitorul cu bastonul, s-a deschis şi am trecut. Eu ţineam sabia în mână şi eram pregătit să mă apăr. Poarta din piatră s-a închis în urma mea şi am fost condus printr-o încăpere frumoasă, împodobită cu marmură, apoi într-o altă încăpere, cu pereţii din marmură neagră, şlefuiţi ca o oglindă. Aici mi s-a poruncit, de o persoană invizibilă, să mă aşez pe un scaun din piatră în centrul încăperii. Am ascultat, fiindcă prinţilor, în timpul iniţierii, li se spune mereu că cei care ştiu să poruncească, trebuie să înveţe mai întâi să asculte.

După ce m-am aşezat, mi-am dat seama că sunt singur. Acum, Sesostris, a început încercarea mea – o încercare prin care nici un prinţ din casa faraonilor nu a mai trecut.

“Remeses – Moise, a răsunat un glas profund şi misterios din mijlocul unui altar, tu eşti înţelept, virtuos şi curajos! Întăreşte-te şi ascultă ce ţi se dezvăluie! Să ştii că nu eşti fiul lui Amense, regina Egiptului, aşa cum crezi. Ea nu ţi-a fost niciodată mamă!”

„Minţi, vrăjitor ticălos! am strigat eu sărind în picioare. Am impresia că tu eşti duşmanul pe care trebuie să-l ucid!”

„Tăcere, tinere! a strigat un alt glas, adânc şi poruncitor. Ceea ce spune oracolul misterios este adevărat!”

„Cine sunt atunci?” am întrebat înfiorat, totuşi plin de mânie şi gata să-mi scot sabia.

„Eşti fiul unei mame evreice şi a unui tată evreu!” a răspuns glasul.

Am făcut câţiva paşi în faţă cu sabia în mână pentru a-i întâlni pe aceşti vrăjitori invizibili, gândindu-mă că insulta a fost încă una dintr-o serie de încercări care aveau menirea să-mi testeze răbdarea şi temperamentul, fiindcă, Sesostris, ce insultă mai mare ar putea să primească un prinţ al Egiptului, decât aceasta? Când m-am apropiat, am văzut zidul deschizându-se înaintea mea şi am privit Nilul în strălucirea soarelui, insula Rhoda cu palatele şi grădinile ei, turnurile îndepărtate şi obeliscurile cetăţii On şi toate scenele din jur, dar atât de aproape încât mi se părea că aş putea să pun mâna şi să ating toate aceste imagini.

Atenţia i-a fost atrasă de bărcuţă – pag. 134

În faţa acestui spectacol surprinzător, am rămas stupefiat. Mi se părea că este supranatural sau produs de vrăjitori. În timp ce-l priveam perplex, un al treilea glas a rostit:

„Iată! Poţi să vezi că obeliscul lui Amense lipseşte. Scena este a Egiptului de acum treizeci şi cinci de ani în urmă.”

Am privit iarăşi şi am recunoscut adevărul. Eram plin de mirare, şi aşteptam cu răsuflarea întretăiată. Deodată, am văzut un grup de soldaţi intrând într-o colibă, care am înţeles că era ocupată de sclavi evrei. Câteva clipe mai târziu i-am văzut ieşind, fiecare din ei cu câte un copilaş înfipt în suliţă, şi urmaţi de ţipătul îngrozitor al mamelor. Am înaintat impulsiv să-i ucid pe soldaţi, fiindcă totul mi se părea atât de real, dar deodată, la picioarele mele se întindea golful Nilului, liniştit. Atunci soldaţii au aruncat copilaşii în Nil. Am văzut alţi trei intrând în altă colibă, de unde au fost alungaţi de doi evrei disperaţi, care, înarmaţi cu seceri, i-au tăiat pe doi dintre ei, al treilea scăpând. Mi-am dat seama că peste scenă se lăsa seara. Dintr-o colibă din apropierea apei, un bărbat şi o fetiţă, amândoi evrei, au ieşit şi au strâns ierburi sub braţe, întorcându-se apoi în colibă. Acum era noaptea. Totuşi, printr-o putere neînţeleasă de mine, puteam să văd în colibă. La lumina unor crengi aprinse, în mare grabă, trei persoane împleteau un coş din nuiele. Când l-au terminat, bărbatul l-a uns pe dinăuntru şi pe dinafară cu smoală. Am înţeles că îl făceau să reziste la apă şi că aveau de gând să încredinţeze coşului un obiect preţios, pentru protecţie. Acolo era un alt copil, un băieţel de trei sau patru ani, care dormea pe un pat de trestie, în colţul colibei. Când corăbioara în miniatură a fost terminată, am privit cu profund interes ceea ce a urmat. Într-un târziu, toţi trei au ieşit împreună, şi am văzut că aproape se iveau zorile. Şi-au îndreptat paşii în grabă şi în linişte spre

templul antic al lui Isis, care era şi atunci, ca şi acum, în ruine. Îi puteam vedea furişându-se pe drumul şerpuit, mărginit de palmieri, până când au ajuns la piramida şi la obeliscul lui Sesostris I. Aici era un şir de trepte distruse de timp. După ce s-au uitat cu grijă în jur să vadă dacă nu cumva au fost observaţi, au coborât. În câteva clipe am văzut că femeia a scos un copilaş mic de sub mantia ei, l-a sărutat şi l-a dat bărbatului care l-a pus în micuţa corăbioară. Sărmana mamă, căci am înţeles că era mama copilului, a izbucnit în lacrimi. Mama i-a ridicat puţin capul cu mâna ei, până când fetiţa i-a pus sub cap o pernuţă din flori de câmp şi frunze de lotus, strânse chiar din locul acela, în lumina palidă ce se revărsa încetul cu încetul peste tablou. Tatăl l-a acoperit cu grijă şi în momentul acela durerea l-a făcut să se cutremure. Când era gata să pună coşul în apă, sărmana mamă l-a prins de mână şi l-a rugat să-i permită să-l privească încă o dată. Era o femeie tânără şi frumoasă. Şi-a mai sărutat copilul încă o dată, îngenunchind pe mal şi rugându-se lui Dumnezeu, iar tatăl a dat drumul la corăbioară pe râu. Atunci l-am văzut pe copilaşul celălalt, pe care-l văzusem în casă, pe malul apei, căutându-şi părinţii. Apoi am văzut cum curentul apei trăgea coşul tocmai la adânc. Am văzut cum deja se făcea ziua şi totul intra în mişcare. Tatăl urmărea coşul cu privirea până când nu l-a mai văzut din cauza cotiturii apei, apoi s-a apropiat de soţia lui şi a condus-o cu gingăşie înapoi la colibă. Fetiţa, care nu avea mai mult de doisprezece ani, fiind instruită de mama ei, a urmărit de pe mal să vadă ce se va întâmpla cu frăţiorul ei.

Am urmărit şi eu bărcuţa până când s-a oprit între nişte tufişuri de trestii, exact în clipa când o prinţesă frumoasă, însoţită de slujnicele ei, a venit să facă baie, la piciorul grădinii palatului lui Faraon. De la prima privire, Sesostris, am recunoscut-o pe

mama mea, aşa cum era în tinereţea ei – adică, vreau să spun, pe regina Amense. Atenţia i-a fost atrasă de bărcuţă. Am auzit-o poruncind slujnicelor să scoată coşul din râu şi ţipătul ei de uimire când l-a deschis şi a văzut copilaşul, care i-a răspuns cu glasul dulce, dar jalnic, ca şi cum ar fi cerut ajutor. Zadarnic l-a dat în braţele slujnicelor, copilul plângea tot mai tare. Atunci copila, surioara lui, s-a apropiat şi a spus:

„O, prinţesă, ai vrea să chem o femeie evreică, care să alăpteze copilul?"

Prinţesa a spus:

„Du-te!"

Copila a alergat acasă la mama ei. Sărmana femeie evreică era afară la muncă, strângând paie şi plângând. Copila i-a strigat de departe cu un glas înecat de bucurie:

„Mamă, vino repede! Fiica lui Faraon ne-a găsit copilaşul şi acum m-a trimis să-i aduc o doică evreică! Vino repede, ca să nu găsească pe altcineva!"

Inundată de fericire şi cu mâinile ridicate spre cer în semn de mulţumire, am văzut-o pe mama copilului ieşind afară în grabă. Copila i-a spus atunci:

„Linişteşte-te, mamă, că altfel prinţesa va bănui că eşti mama copilului."

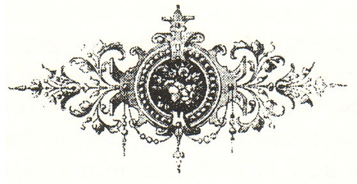
„Voi încerca – ah, voi încerca!" a spus ea cu emoţie. Au plecat, şi în urma lor venea celălalt băieţel, deşi numai de vreo patru ani, alerga după ele pe malul Nilului, ca şi cum ar fi înţeles ce era în bărcuţa aceea mică."

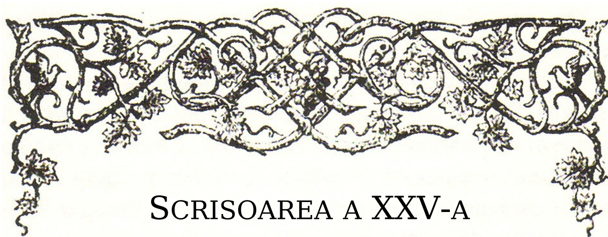
Aici am scos o exclamaţie ce a atras atenţia lui Remeses, fiindcă mi-am amintit de povestirea tânărului eclesiast evreu care lucrează în sala unde se toarnă idolii de aur egipteni. Dragă mamă, mi-am dat seama că acela este fratele lui Remeses, şi misterul asemănării lor a fost rezolvat. Nu am făcut nici o remarcă faţă de Remeses ca răspuns la

privirea lui întrebătoare, iar el şi-a continuat minunata povestire.

Dar voi continua, dragă mamă, într-o altă scrisoare.

Cu dragoste, al tău fiu,
Sesostris

Scrisoarea a XXV-a

Palatul lui Remeses, Cetatea On

Dragă mamă,

Curierul a ajuns ieri cu scrisoarea ta importantă, înştiinţându-mă că regele Ciprului a refuzat să-ţi elibereze supuşii şi că tu aştepţi întoarcerea mea pentru a declara război. Săptămâna viitoare voi părăsi Egiptul şi voi porni spre Siria ca să răspund chemării tale.

Acum voi relua povestirea întreruptă brusc în ultima mea scrisoare. Aceea, împreună cu cea precedentă, cât şi aceasta, ţi le voi trimite prin curier, deoarece pecetea tainei a fost ridicată.

Mă voi întoarce, dragă mamă, la scenele pe care Remeses le-a văzut în vedenia lui, în încăperea căptuşită cu marmură neagră din interiorul piramidei.

„Apoi, a continuat Remeses, am văzut-o pe mama copilului mergând la prinţesă şi aceasta i-a dat copilul să-l alăpteze.”

„Voi adopta acest copil, i-a spus ea doicii. Adu-l în fiecare zi la palat ca să-l văd. Ai grijă de el ca şi cum ar fi al tău şi vei fi răsplătită.”

Evreica era foarte bucuroasă şi căuta să-şi ascundă fericirea, dar era atât de emoţionată încât tremura. Aşadar, prinţesa i-a spus:

„Nu prea eşti îndemânatică. Ai grijă, poartă-te cu el cu gingăşie. Să păstrezi această taină cu

stricteţe, că altfel voi lua copilul de la tine, femeie, şi te voi pedepsi. Care-ţi este numele?”

„Iochebeda”, a răspuns ea.

„Dar pe soţul tău cum îl cheamă?”

„Amram, Maiestatea ta.”

Am urmărit-o, Sesostris, şi când s-a îndepărtat destul de mult de prinţesă, a strâns copilaşul la piept şi ochii îi erau plini de lacrimi de fericire.

„Acel copil, o, Sesostris, eram eu! a exclamat Remeses deodată. Cred că ai fost convins de asta deja. Am văzut scena schimbându-se rapid înaintea ochilor mei de la zi la noapte, lunile şi anii zburau ca nişte nori. M-am văzut cum am crescut până la vârsta de trei ani, când am fost luat de la mama mea evreică la palat, apoi când aveam doisprezece ani şi mai târziu, când eram un tânăr de douăzeci ani. Ca un ciclu al sorţii, scena s-a rulat înaintea ochilor mei, până m-am văzut aşa cum sunt în prezent. Apoi, cu un sunet de muzică de jale, Nilul şi scenele lui au început să dispară încetul cu încetul din vedenia mea şi am rămas singur!

Trezindu-mă din stupoarea aceea, am făcut câţiva paşi înapoi, tulburat şi dezorientat, şi am căzut pe banca din piatră. Nu ştiu cât de mult am rămas acolo, dar într-un târziu am fost trezit de o mână ce m-a atins uşor pe umăr. Mi-am deschis ochii şi l-am văzut pe vrăjitorul cu bastonul de smarald, care mi-a spus:

„Tinere, ţi-ai văzut trecutul vieţii tale! Mai vrei să fii rege al Egiptului?”

„Mai vrei să fii rege al Egiptului?” m-a întrebat un al doilea glas. Apoi al treilea, din altă direcţie, şi toate ecourile piramidei păreau să repete aceeaşi întrebare. Am ieşit din sala aceea în fugă, fără să ştiu unde mă duc. Toate uşile se deschideau înaintea mea, ca şi cum ar fi fost magice şi în sfârşit m-am trezit afară, în toiul nopţii. Stelele mă priveau parcă batjocoritoare, urmărindu-mă. Am continuat să

alerg, ca şi cum aş fi fugit de mine însumi. Am trecut pe lângă sfinx, am alergat pe lângă Lacul Morţilor, până am ajuns la Nil. L-am trecut într-o barcă pe care am găsit-o la ţărm şi fără să-mi formez vreo idee clară despre ce ar trebui să fac, am alergat la palat şi am intrat în anticamera mamei mele. Am spus anticamera “mamei mele”, Sesostris? Am vrut să spun anticamera bunei regine. Am trimis un paj să-i spună că doresc să-i vorbesc. Surprinsă de întoarcerea mea înainte ca cele patruzeci de zile să fie încheiate, ea a venit la uşă degrabă, într-o cămaşă de noapte. Am încercat să intru cât mai calm şi nu i-am refuzat sărutul, deşi am ştiut că sunt doar un evreu. Am închis uşa, m-am aşezat, istovit de încercarea prin care am trecut. Ea s-a apropiat de mine şi şi-a pus mâna pe fruntea mea, întrebându-mă dacă sunt bolnav şi de ce am părăsit templul. Am fost copleşit de bunătatea ei şi capul mi-a căzut pe umărul ei, plângând aşa cum am plâns când eram un copilaş neajutorat, în bărcuţa aceea mică în care m-a găsit ea.

În momentul următor, o bănuială mi-a străfulgerat mintea că vrăjitorii ar fi putut produce aceasta ca o parte a încercării mele pentru a deveni rege. M-am prins de ideea aceasta, cum se prinde un om care se îneacă în Nil, de o floare ce pluteşte la suprafaţa apei.

„Mamă, i-am spus, mi-e rău. Şi de asemenea sunt foarte întristat.”

„Greutăţile şi încercările iniţierii tale, fiul meu, te-au istovit. Arăţi epuizat, surmenat, vlăguit. Faţa ta nu arată naturală. Care îţi este necazul, fiul meu?”

„Am avut o vedenie, dragă mamă. Am văzut un nou născut înaintea mea, pus într-o corăbioară mică şi aşezat pe Nil. După ce a fost dus de curentul apei o oarecare distanţă, a fost observat de o prinţesă care făcea baie. Nişte slujnice, la porunca ei, l-au

adus la ea. În bărcuţă era un băieţel tăiat împrejur de-al evreilor. Prinţesa, neavând copii, l-a adoptat, l-a educat şi l-a numit fiul ei. L-a făcut prinţ al împărăţiei ei şi era aproape gata să-l aşeze pe tron, când...”

Aici, mama mea, a cărei faţă o priveam arzător, a devenit palidă şi tremura din toate încheieturile. Mi-a luat mâinile şi m-a întrebat cu glasul frânt:

„Spune-mi, Remeses, spune-mi, a fost acesta un vis sau ţi-a spus cineva povestea aceasta?”

„A fost o vedenie, mamă, pe care am avut-o într-o încăpere din interiorul piramidelor. A fost una din scenele acelea magice pe care vrăjitorii, prin artele lor, o pot produce.”

„Şi tu crezi vedenia?” m-a întrebat ea.

„Nu cumva acesta este secretul, mamă, pe care prinţul Moeris îl deţine asupra ta? Nu am dreptate? Acel copilaş evreu, am strigat eu ridicându-mă, nu stă el acum în picioare înaintea ta?”

Ea a ţipat şi a căzut inconştientă. Într-un târziu, am ajutat-o să-şi revină şi i-am relatat tot ce ţi-am spus ţie. Şovăitor, şi fără nici o tragere de inimă, mi-a mărturisit că tot ce am văzut este adevărat. Eu, atunci, într-o scenă prin care nu doresc să mai trec vreodată, am asigurat-o că oricât ar insista, voi refuza tronul şi mă voi autoexila din Egipt. Ea m-a implorat să păstrez taina şi să urc pe tron. Am refuzat ferm, spunându-i că în primul rând ar fi un act de nedreptate nu numai faţă de Moeris, ci şi faţă de egipteni. Atunci mi-a arătat scrisorile prinţului Moeris. M-a implorat să păstrez taina de dragul ei şi să o ajut să se împotrivească conspiraţiei guvernatorului. Când m-am gândit că el i-a făcut atâtea greutăţi mamei mele şi acum o ameninţa să-i ia tronul cu forţa, m-am lăsat convins de rugăminţile ei să mai rămân câteva zile la putere şi să conduc

armata împotriva lui Moeris, în cazul când el ar încerca să-şi aducă planul la îndeplinire şi să invadeze Egiptul de jos. După aceea, i-am spus că voi refuza să fiu numit prinţ al Egiptului şi mă voi retrage de la curte.

„Vrei să te retragi printre evrei?" l-am întrebat eu.

„Probabil că nu. Nu cred că sunt în stare să-i pot ajuta, iar pe de altă parte încă nu mă simt în stare să mă declar rob împreună cu ei. Vreau să-mi caut familia, fiindcă regina mi-a spus cine sunt eu. Mama mea, Sesostris, mama mea adevărată, îşi va strânge din nou copilul la piept! Îmi amintesc faţa ei frumoasă, înlăcrimată, pe care am văzut-o în vedenia din piramidă. Am un frate şi o soră!"

„Îi cunosc pe amândoi!" am exclamat eu cu bucurie, deşi, dragă mamă, a fost o bucurie tristă să ştiu că Remeses este fratele lui Miriam şi a omului eclesiast care toarnă statui din aur. S-a arătat foarte interesat şi i-am spus tot ce ştiam despre ei. A ascultat cu atenţie deosebită şi a fost plăcut impresionat. De asemenea, i-am spus cât de des am conversat în grădina cu flori, cu venerabilul Amram, tatăl lui Miriam.

„Ar trebui să spui şi "tatăl meu", a spus el zâmbind melancolic. Crezi că tot timpul acesta el a ştiut că sunt fiul lui?"

„Nu mă îndoiesc, i-am răspuns. Ochii tatălui şi ai mamei tale, în mod natural trebuie să fi fost asupra ta din copilărie şi până acum. Ei au fost martori, negreşit, ai întregii tale cariere, bucurându-se de succesul tău."

„Vreau să-i văd. Vreau să le spun pe nume, la fiecare: mamă, tată, soră şi frate. Dar, Sesostris, va trebui să-mi iau adio de la ei şi de la Egipt, de asemenea."

Mi-am aşezat mâna compătimitor pe umărul lui şi l-am îmbrăţişat în tăcere.

„Îmi pare rău, Remeses, din adâncul inimii”, i-am spus.

„Ştiu, prinţule Sesostris. Înţeleg. Mama mea – adică regina – m-a rugat un lucru, şi vreau să-i împlinesc dorinţa. Timp de câteva zile, voi continua aşa cum sunt, dar nu mă întorc la temple. Iniţierea mea s-a sfârşit! Fără îndoială, ierarhia preoţilor va căuta să mă condamne la moarte, când vor afla că un evreu a fost iniţiat în toate misterele ştiinţei lor. Va trebui numaidecât să părăsesc acum Egiptul.”

„Atunci, lasă ca Tirul, prinţule, să fie casa ta în viitor, i-am propus eu. La noi în ţară, evreii sunt sirieni printre sirieni. Acolo vei avea un palat, o suită personală şi vei fi servit cum se cuvine înţelepciunii şi măreţiei tale. Naţiunea noastră se pregăteşte să înceapă un război cu regele Ciprului şi mama mea mi-a scris, rugându-mă să mă întorc urgent. M-aş bucura să vii cu mine, Remeses!”

„Nobile prinţ, a exclamat el adânc mişcat, cum aş putea să-ţi mulţumesc? Este cea mai mare consolare, în durerea mea, să ştiu că nu-mi retragi prietenia ta, că mă poţi încă respecta ca om! Sesostris, îţi mulţumesc. Îţi voi accepta oferta, dacă ma... adică regina îmi va permite să-i adresez o scrisoare de urgenţă printr-un curier, prinţului Moeris. Vreau să-i comunic pe scurt că am fost informat de adevărata mea genealogie şi, dacă va avea răbdare şi va fi supus reginei, dacă nu-şi va aduce armata lui Memphis, la trei zile după ce voi primi răspunsul lui afirmativ, voi părăsi Egiptul de bună voie.”

Remeses a căutat-o imediat pe regină. După patru ceasuri s-a întors, palid şi epuizat, dar totuşi zâmbind.

„S-a rezolvat, a spus el. A fost o lupta groaznică, dar regina până la urmă a fost de acord. La cererea mea, a consimţit să-i scriu prinţului Moeris, alăturând o clauză prin care prinţul va fi

obligat să păstreze tăcerea cu privire la originea mea. Curierul personal al reginei va fi purtătorul scrisorii, aceasta semnificând dorinţa ei pentru conciliere.”

În timp ce Remeses vorbea, un paj a intrat şi l-a informat că regina dorea să-i vorbească. A găsit-o cuprinsă de friguri. L-a chemat la patul ei şi i-a spus:

„Fiul meu, simt că se apropie moartea! Această lovitură este prea grea pentru mine că s-o pot îndura. Dorinţa mea a fost să te văd aşezat pe tron, dar zeii au decis altfel. Cheamă un consiliu al ierarhiei. Nu pot fi necredincioasă părinţilor mei şi să las tronul vacant. Tu m-ai sfătuit să-l adopt pe prinţul Moeris. Nici dacă aş vrea, nu aş putea face altfel. Adună consiliile de stat şi de preoţie.”

„Am ascultat-o, mi-a spus Remeses mai târziu, când mi-a relatat tot ce s-a întâmplat. Consiliile s-au adunat în zilele următoare şi regina a prezidat sprijinită pe o canapea. Şi-a anunţat pe scurt intenţia de a-l adopta pe Moeris-Mento ca fiu, acesta urmând să fie următorul la tron. Când consiliul a întrebat de ce prinţul Remeses a renunţat la tron, eu, fiind prezent le-am răspuns că intenţionez să mă retrag de la curte, să vizitez ţări străine şi să las guvernarea Egiptului în mâinile lui Moeris. La rugămintea reginei, nu am făcut nici o aluzie la secretul originii mele.”

De cinci zile, dragă mamă, nu am mai scris în această scrisoare, de când şambelanul şef a venit în grabă în apartamentul meu, cuprins de teroare, spunându-mi că regina moare. Am alergat la ea şi l-am găsit pe Remeses îngenunchiat la marginea patului, cu ochii înlăcrimaţi, ţinându-i mâna rece în mâna lui. Întreaga ei atenţie era fixată asupra lui Remeses şi repeta mereu într-o şoaptă stinsă:

„Fiul meu, fiul meu iubit, spune-mi că sunt mama ta!”

„Mama mea, mama mea dragă! exclama el cuprins de durere. Nu mă pot despărţi de tine! Mi-ai fost o mamă adevărată!”

Când m-am apropiat, ea şi-a întors privirea spre mine.

„Este prinţul Tirului. Am crezut că a venit altcineva.”

„Cine altcineva, mamă?” a întrebat Remeses.

„Trebuie să vină şi alţii, ca să-i văd înainte de a muri. Dar prinţul Tirului este binevenit, mă bucur să-l văd”, şi mi-a zâmbit, dându-mi mâna să i-o sărut. Era rece ca de gheaţă.

În clipa următoare uşa s-a deschis şi i-am văzut intrând, însoţiţi de un paj evreu, pe venerabilul grădinar Amram, tânărul eclesiast evreu, Miriam, copiatoarea de papirus şi, rezemându-se de braţul ei, o femeie în vârstă, dar încă frumoasă şi demnă. Nu mă puteam înşela – aceasta din urmă era mama lui Remeses.

„Să iasă toată lumea afară”, a poruncit regina văzându-i. Mie mi-a făcut semn să rămân.

„Vino aici, Amram, a spus ea, şi adu-ţi soţia lângă patul meu. Remeses, aceştia sunt mama şi tatăl tău! Mamă, îmbrăţişează-ţi fiul! Deoarece eu voi pleca, ţi-l redau pentru totdeauna!”

Remeses s-a ridicat, s-a apropiat de mama lui şi i-a spus:

„Mama mea! Dă-mi te rog binecuvântarea!”

A îmbrăţişat-o cu respect şi cu gingăşie apoi sărutându-le mâinile, a îngenunchiat înaintea lor. Ei erau profund mişcaţi şi în loc de un ritual de binecuvântare au plâns de bucurie deasupra lui în linişte.

„Nu cumva am un frate şi o soră?” a întrebat Remeses cu faţa radiind de o frumuseţe inefabilă ce străluceşte din bunăvoinţă şi din îndeplinirea unei datorii sfinte. Eu am condus-o atunci pe Miriam la el.

A privit-o surprins şi cu admiraţie, a îmbrăţişat-o gingaş, apoi mi-a spus:

„Deşi am pierdut un imperiu, Sesostris, am câştigat o soră mai frumoasă decât orice coroană!”

Apoi, când l-a văzut pe preotul nobil, a strigat strângându-l la piept:

„Acesta este într-adevăr fratele meu!”

Întreaga scenă a fost de o sensibilitate mult prea profundă ca să ţi-o pot explica, dragă mamă. Regina muribundă a zâmbit, iar Remeses i-a condus pe rând la patul ei – mai întâi mama, apoi tatăl după care sora şi fratele. Regina şi-a pus mâna pe capul fiecăruia, dar a rămas cel mai mult timp asupra mamei, spunându-i:

„Iubeşte-l, fii bună cu el; de acum înainte nu are nici o altă mamă, decât pe tine! Iubeşte-l şi în locul meu! Dacă ţi-am luat copilaşul, mamă, îţi dau înapoi un om şi un prinţ vrednic să conducă un popor. Remeses, eu mor! Sărută-mă!”

Nobilul fiu s-a aplecat cu reverenţă asupra buzelor ei, ca într-un act de închinare. Când şi-a ridicat faţa, pe pat a rămas o statuie de lut. Regina Egiptului nu mai trăia.

Am încheiat, dragă mamă, descrierea morţii marii şi bunei împărătese Amense, pentru a-l însoţi pe Remeses la mai marele îmbălsămătorilor.

Nu-ţi voi descrie ceremoniile de pregătire nici înmormântarea doamnei auguste, al cărei deces a îndoliat întregul Egipt. Asigurările tale că va dura cinci luni să-ţi pregăteşti flota de război împotriva Ciprului şi dorinţa lui Remeses ca să întârzii până se vor sfârşi cele optzeci de zile de doliu pentru regină, m-au făcut să mai rămân. Au trecut acum patru zile de la înmormântarea ei în centrul piramidei ei statale, cu cele mai impunătoare ritualuri. Prinţul Moeris a fost în mod oficial „mai marele bocitorilor”.

Am omis să-ţi scriu că el a acceptat condiţiile propuse în scrisoarea lui Remeses.

După cele optzeci de zile, nici pe mine, nici pe Remeses nu ne va mai reţine nimic în Egipt. Regina i-a lăsat un testament separat care-l face bogat. I-a dat şi părinţilor săi o comoară destul de mare, care-i va ajuta să trăiască confortabil. Pe lângă acestea, regina le-a dat părinţilor, lui Aaron – acesta este numele fratelui mai mare al lui Remeses – şi lui Miriam toate drepturile de cetăţeni egipteni.

Iar acum, dragă mamă, te va surprinde să afli că informaţia despre originea evreiască a lui Remeses – care a renunţat cu modestie la numele lui egiptean şi aderă numai la al doilea, care este Moise – a fost transmisă printr-o înşelăciune şi cu mituiri mari vrăjitorilor de către prinţul Moeris însuşi.

Aceasta, dragă mamă, va fi ultima scrisoare pe care ţi-o scriu din Egipt. Însoţit de Remeses, mă voi îmbarca mâine în galera mea şi voi porni spre Pelusium.

La revedere, dragă mamă.

Remeses doreşte să-ţi transmită împreună cu mine sincere salutări şi urări de sănătate!

Al tău fiu iubitor,
Sesostris

(Aici se încheie corespondenţa prinţului Sesostris cu regina Epiphia.)

CORESPONDENŢA DINTRE REMESES ŞI ALTE PERSOANE, CUPRINZÂND O PERIOADĂ DE CINCI ANI

SCRISOAREA I

REMESES CĂTRE AARON, EVREUL

Cetatea Tir, Siria, luna lui Athyr

Dragul meu frate mai mare,

Când îmi iau pana şi încep să-ţi scriu, mă încearcă emoţii cu totul noi şi adânci. Timp de treizeci şi cinci de ani nu am ştiut că am un frate, iar acum încep această scrisoare cu cuvintele „Dragul meu frate”. Este adevărat că am pierdut mult în multe privinţe, dar pe de altă parte am şi câştigat mult descoperindu-mi familia.

După ce ne-am despărţit în afara Memphisului, galera prinţului Sesostris a început parcă să zboare la vale pe Nil şi astfel, pe la amiază, am intrat pe braţul Pelusian. După ce am trecut de cetatea veche Bubastis, apoi de Pythom, noua cetate a comorilor care se înalţă deasupra ruinelor vechi, ceea ce am văzut m-a făcut să gem şi să suspin cu multă amărăciune. În jurul ei şi pe ziduri, munceau din greu mii de compatrioţi de ai mei ca nişte sclavi nubieni, sub bicele supraveghetorilor. Nu am fost în stare decât să gem şi să sufăr, fiindcă ce puteam să fac acum pentru ei – eu însumi un exilat, părăsind ţara?

La Pelusium am găsit flota prinţului ce-l aştepta, şi în şapte zile am intrat în portul Tir. Am fost primit cu multă dragoste de mama lui Sesostris, a cărei dragoste faţă de fiul său mi-a făcut ochii să se umple de lacrimi, fiindcă mi-am amintit de gingăşia

ma... – am vrut să spun gingăşia mamei mele – a reginei Amense, ori de câte ori mă întâmpina când mă întorceam după o absenţă chiar scurtă. Dar ar trebui să nu mai vorbesc despre trecut.

Prinţul Sesostris mă tratează în orice privinţă ca pe un egal. El este implicat din plin în pregătirile pentru război. Portul Tirului este plin de galere de război şi el îşi revizuieşte zilnic armatele, pe o câmpie de la poalele şirului muntos Libanus. Grandoarea acestui munte, unde se spune că a avut loc una dintre primele închinări ale oamenilor către zei, m-a impresionat profund. Flota va porni în aproximativ o lună.

Damasc, Siro-Fenicia

De când am început scrisoarea, am venit în această cetate frumoasă, aşezată într-o vale splendidă şi udată de două râuri care o fertilizează, dându-i pe bună dreptate meritul de a se numi „Grădina Pământului.” Am călătorit aici cu prinţul, care a venit să o ia de soţie pe Thamonda, frumoasa prinţesă a acestei cetăţi. Cât de fericit sunt, frate, că în timp ce eram prinţ al Egiptului, nu am fost preocupat de nici o prinţesă care acum ar fi umilită din cauza degradării mele!

Aici l-am întâlnit pe venerabilul prinţ din Uţ. S-a întâmplat ca el să treacă pe aici în călătoria de întoarcere înspre ţara sa, care se întinde de la graniţele Haldeii şi Sabeii. Când l-am informat de starea mea prezentă, a fost profund mişcat. Am avut discuţii lungi şi interesante împreună, care m-au absorbit şi m-au făcut să reflectez atât de mult încât am acceptat invitaţia lui de a-i face o vizită după ce mă întorc din Cipru, unde-l voi însoţi pe prinţul Sesostris şi pe mireasa lui.

Insula Tir

Luând acest sul de papirus cu mine, îmi închei epistola aici, unde am şi început-o, aducându-ţi la cunoştinţă că am ajuns aici cu cei doi proaspăt căsătoriţi.

Te rog să transmiţi, dragă frate, dragostea şi respectul meu tatălui, mamei şi surorii mele, Miriam. Cu speranţa că sunteţi toţi sănătoşi şi bine, te salut cu dragostea unui frate.

Moise, evreul

Scrisoarea a II-a

Remeses către fratele său, Aaron

Fenicia

A trecut deja un an, frate, de când ţi-am scris prima oară. Între timp, am primit frumoasa ta epistolă, care mă aştepta în Tir, când m-am întors din expediţia împotriva Ciprului şi care mi-a împrospătat sufletul.

Acum călătoresc pretutindeni prin Siria. De aici voi porni spre ţinutul Uţ. Doresc să-mi însuşesc mai profund cunoştinţa despre acest Unic şi Atotputernic Dumnezeu pe care o prezintă înţeleptul acelei ţări. Când l-am întâlnit în Damasc cu un an în urmă, l-am informat că am început să scriu o istorie a incidentelor nemaipomenite ale vieţii sale, dar când i-am citit ceea ce am început şi apoi l-am auzit vorbind despre Dumnezeul căruia I se închină mi-am dat seama că sunt doar un copil ignorant şi că am început un proiect imposibil, din pricina educaţiei mele religioase din Egipt.

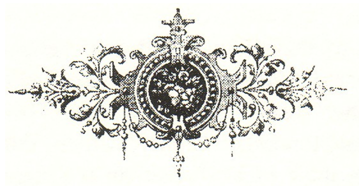
„Fiul meu, mi-a spus el, nu eşti departe de a-L cunoaşte pe Cel Atotputernic şi sufletul tău aspiră către adevăratul Dumnezeu. Vino la mine în ţară şi te voi învăţa căile Celui Preasfânt, apoi vei putea să scrii despre faptele măreţe ale Dumnezeului nevăzut faţă de oameni şi-I vei putea dovedi dreptatea în felul cum a lucrat cu mine, robul Său.”

Acum călătoresc, dragă frate, spre ţara aceea, nerăbdător să mă aşez la picioarele acestui om al lui Dumnezeu, ale cărui cuvinte mi-au luminat sufletul mai mult decât toată învăţătura Egiptului – da, cu bucurie voi renunţa la toată cunoştinţa ce-am dobândit-o timp de treizeci şi cinci de ani, pentru a-L cunoaşte şi a-L iubi pe „Cel Preaînalt” – pe Dumnezeul Atotputernic – căruia I se închină prinţul din Uţ. Ceea ce este cu adevărat vrednic de remarcat este faptul că vederile lui despre Unica Putere Invizibilă care a creat universul sunt identice cu cele pe care tu mi-ai spus că sunt păstrate şi învăţate de bătrânii poporului nostru. Nesatisfăcut de zeii Egiptului, sunt gata să mă întorc la această sursă care deja mi se pare că îmi inundă sufletul cu lumină şi adevăr. Noi amândoi, frate, avem acelaşi dor după Dumnezeu şi aceeaşi dorinţă de a-L căuta – spun acestea fiindcă am simţit că şi sufletul tău este întunecat şi înnourat ca şi al meu, de miturile obscure ale Egiptului. Încurajează-te, nobilul meu frate mai mare! Există lumină, există adevăr undeva pe pământ şi eu mă duc la îmbătrânitul prinţ din Uţ ca să învăţ de la el a le găsi.

În scrisoarea ta mi-ai vorbit despre Faraon, despre cruzimea şi puterea lui. Mă aşteptam să fie aşa, şi chiar mai mult, mă aştept să mărească poverile poporului nostru. Am speranţa că cel puţin te va lăsa pe tine şi familia tatălui meu să locuiţi liniştiţi şi nepersecutaţi. Fii pregătit în orice moment să fugi în eventualitatea în care el ar încerca să-ţi răpească prosperitatea pe care regina iubită ţi-a lăsat-o ţie şi celor dragi mie prin legăturile sacre ale dragostei.

La revedere!

Fratele tău,
Moise

Scrisoarea a III-a

Remeses – Moise către Aaron

Palatul Prinţului din Uţ

Dragul şi stimatul meu frate,

S-a scurs deja un an de când sunt în Uţ. Venerabilul prinţ mă cinsteşte ca pe un fiu şi eu încerc să-l răsplătesc învăţându-l istoria Egiptului cât şi alte lucruri. Deşi înţelepciunea lui este nemaipomenit de mare, doreşte să ştie tot mai mult. A aprofundat astrologia, fizica, geometria şi toate celelalte arte, dar mai presus de toate, Îl cunoaşte îndeaproape, Îl iubeşte şi Îl preţuieşte pe Cel Atotputernic. Acest om a tăinuit misterele lui Dumnezeu în inima lui şi dacă te uiţi în ochii lui pioşi ţi se pare că-L vezi pe Cel Preaînalt.

Când am ajuns aici, m-a primit cu cinste, mi-a dat camere de locuit în palatul său, servitori, şi mi-a rezervat un loc la masa lui. L-am găsit locuind într-o cetate pe care el însuşi a construit-o şi în care împărăţeşte, fiind cel mai bogat, cel mai înţelept şi totuşi cel mai umil prinţ în tot Răsăritul. Are nenumărate cirezi de vite şi turme de oi care-i umplu câmpiile. Are şapte fii care sunt prinţi în şapte provincii şi trei fiice, dintre care una este căsătorită cu lordul din Madian. Cât despre celelalte două fiice îţi pot spune că sunt cele mai frumoase fete din ţară.

Mi-ar lua un munte de papirus ca să-ţi relatez întregul curs de învăţătură divină pe care mi-am însuşit-o şi care m-a ajutat să ajung la o noţiune clară şi luminată despre Domnul Dumnezeul cerului şi al pământului – învăţătură care-mi umple sufletul de odihnă, intelectul de satisfacţie, inima de bucurie, pace şi iubire faţă de Dumnezeu şi om. Cu această cunoaştere despre Cel Atotputernic, sufletul meu înţelege pe deplin omniprezenţa Sa şi prezenţa Sa în mine, care este ca o mărturie din partea Lui faţă de fiinţa mea. În lumina acestui nou spirit interior Îi privesc gloria şi-L recunosc ca Dumnezeul, Creatorul, Binefăcătorul şi Legiuitorul meu. Simt că trăiesc în El, mă mişc şi am fiinţa în El şi că în afară de El nu există nici un alt dumnezeu. Această simţire, fratele meu, este sursa mea de fericire profundă. Înaintea luminii acestei cunoştinţe, norii negri ai miturilor Egiptului s-au risipit din inima mea şi s-au evaporat pentru totdeauna!

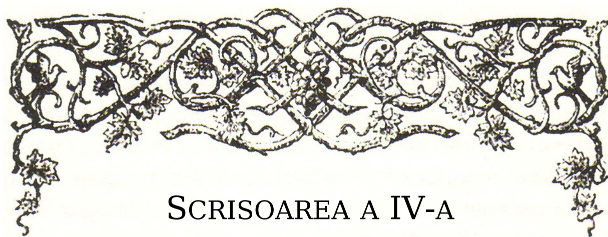
Când vorbesc despre El, cuvinte dintr-un limbaj nou şi fermecător se ridică de pe buzele mele; când scriu despre El, pana îmi îmbracă cuvintele cu sublimul şi cu maiestatea pe care n-am cunoscut-o niciodată până acum. Ştiu bine că sunt şi voi rămâne pentru totdeauna, ca şi sfântul prinţ din Uţ, un închinător şi un adorator al singurului Dumnezeu al cărui nume este Cel Preasfânt şi Cel Preaînalt.

I-am scris şi lui Sesostris despre aceste lucruri, şi-ţi voi trimite şi ţie un tratat, ca să înţelegi şi tu în totalitate unitatea şi gloria lui Dumnezeu aşa cum au fost revelate părinţilor noştri, lui Avraam, Isaac şi Iacov, înainte ca închinările false ale Egiptului să strice credinţa moştenirii noastre. Cu această cunoştinţă, Aaroane, poporul nostru, chiar în robie, îi este superior lui Faraon, chiar dacă acesta stă pe tronul Egiptului.

Al tău frate iubitor,

Moise

SCRISOAREA A IV-A

REMESES CĂTRE MIRIAM

Tir, Fenicia

Dragă şi iubită soră,

Am primit scrisoarea ce mi-ai trimis-o din Bubastis. Mă doare să aflu că regele Moeris a mărit atât de mult poverile poporului nostru, scoţându-i pe toţi robii din case la câmp şi la săpatul noului lac. Neobişnuiţi să muncească în arşiţa soarelui, mulţi dintre ei vor suferi din greu. Motivul său este evident; îl alarmează faptul că evreii se înmulţesc şi urmăreşte să-i ucidă cu miile. Inima mea sângerează şi pentru cei care au fost trimişi în minele din Thebaid. Dar este un Dumnezeu drept în ceruri, o, sora mea Miriam, Cel Preaînalt, căruia I s-au închinat părinţii noştri. El nu va uita poporul nostru pe vecie, ci la timpul hotărât îi va scoate din robie. Nu ţi-a făcut de cunoscut Aaron, fratele nostru învăţat, istoria bătrânilor noştri care spune că poporul nostru trebuie să-i slujească lui Faraon un anume număr de ani, din care au mai rămas patruzeci şi unu? El mi-a trimis şi mie o copie, unde am găsit scrisă declaraţia părintelui nostru Avraam, care a spus că urmaşii lui vor fi robi în Egipt timp de patru sute de ani. După ce a părăsit Egiptul, Aaron şi-a consacrat tot timpul colectând şi învăţând din tradiţiile şi legile părinţilor noştri, iar acum este

convins că, după ce va mai trece o generaţie, Dumnezeu va ridica un eliberator pentru fiii lui Iacov. Dacă o asemenea promisiune, dragă soră, a fost făcută de Cel Atotputernic, El o va îndeplini – fiindcă El nu este om şi nu ar putea minţi! Să aşteptăm, deci, şi să sperăm, rugându-ne acestui măreţ Dumnezeu al strămoşilor noştri! Cred că ai aflat din scrisorile mele cum am ajuns la cunoştinţa adevăratului Dumnezeu în care, o, Miriam, tu şi Aaron aţi crezut, în timp ce eu eram un închinător la zeii falşi ai Egiptului. Totuşi iată! Prin bunătatea Lui, la picioarele înţeleptului din Uţ am putut să ajung la asemenea concepţii clare ale gloriei, maiestăţii şi guvernării Sale asupra universului, ca să vă pot învăţa chiar şi pe voi. Nu spun aceasta cu mândrie, ci cu gratitudine faţă de Cel care m-a făcut un instrument prin care să vă mărească şi să vă întărească credinţa şi dragostea faţă de El.

Se împlinesc cinci ani de când am părăsit Egiptul şi inima mea simte cu durere dorul fraţilor mei din robie. Mi se pare că nu se cuvine ca eu să rămân aici, în confortul curţii lui Sesostris – fiindcă el a ajuns rege cu doi ani în urmă. Doresc fierbinte să ajung să le propovăduiesc bătrânilor poporului evreu învăţătura clară şi adevărată despre Dumnezeul părinţilor noştri. Vreau să mă identific cu ei, să-i cunosc şi să fiu unul din ei. Toată mândria mea egipteană, dragă soră, a pierit de mult şi mă străduiesc în fiecare zi să cultiv în mine un spirit de umilinţă şi blândeţe. Dar, dragă Miriam, aş prefera să fiu un sclav legat în lanţuri la roata carului lui Faraon-Moeris, cunoscându-l pe Cel Preaînalt şi Atotputernic, decât să fiu monarhul însuşi şi să mă închin lui Osiris şi lui Apis!

Fie ca Dumnezeul părinţilor noştri, la timpul hotărât de El, să ne elibereze!

Cu cea mai sinceră dragoste frăţească,

Moise

SCRISOAREA A V-A

REMESES CĂTRE MAMA SA

Palatul lui Sesostris, regele Tirului

Dragă şi iubită mamă,

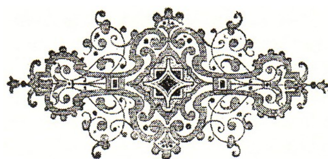
Într-o scrisoare recentă, am făcut aluzie la un sentiment ce mă îndeamnă să-mi vizitez fraţii din robia Egiptului. M-am decis să mă las condus de această dorinţă şi luna următoare să mă îmbarc într-o galeră care pleacă spre Egipt după fildeş şi abanos. Este important ca să trec neobservat. Vreau să-i urmăresc pe evrei fără ca ei să mă vadă. Dacă Moeris ar afla că am venit, ar crede, cu siguranţă, că plănuiesc ceva împotriva lui. Chiar dacă nu voi putea să fac mai mult, vreau cel puţin să le duc bătrânilor mesajul adevărului, aşa cum l-au primit strămoşii noştri, din partea singurului Dumnezeu, Domnul cerului şi al pământului, Infinit în sfinţenia Lui şi Atotputernic. Vreau să-ţi spun, dragă mamă, despre lucrurile minunate pe care le-am aflat de la prinţul din Uţ. El vorbeşte despre Dumnezeu ca şi cum ar fi şezut la picioarele Lui şi I-ar fi privit gloria şi maiestatea în fiecare zi. M-a învăţat înţelepciunea din timpurile străvechi, iar acum, mamă, un glas îmi şopteşte în inimă şi-mi insuflă speranţa şi încrederea că dacă voi căuta faţa lui Dumnezeu, se va apropia şi

El de mine, îmi va dezvălui gloria Lui, îmi va vorbi faţă în faţă, cum i-a vorbit prinţului din Uţ. Aceasta este aspiraţia şi dorinţa inimii mele. Cărarea spre urechea lui Dumnezeu – m-a învăţat prinţul – este rugăciunea. M-am obişnuit ca de şapte ori pe zi să îngenunchez înaintea Domnului oştirilor şi simt cum spiritul meu se înalţă tot mai sus înspre El; distanţa până la tronul Său mi se pare că scade în fiecare zi! Nu voi înceta să mă rog Lui, dragă mamă, până când nu voi auzi glasul Său şi până nu voi simţi prezenţa intimă a Fiinţei Sale în unitate cu a mea. Atunci voi atinge culmea fericirii care poate fi atinsă de omul muritor – unitatea creaţiei cu Creatorul şi primirea unei vieţi interioare, divine şi nemuritoare.

Prietenul meu, regele Sesostris, a acceptat cu mare greutate plecarea mea. Dragostea şi respectul lui faţă de mine au continuat să sporească mereu. Are un fiu drăgălaş, care a împlinit patru ani şi pe care l-a numit Remeses, după numele meu. Îl iubesc pe acest copil ca şi cum ar fi copilul meu. Este inteligent şi plin de afecţiune. Înţelege, deja, că voi pleca şi mă roagă gingaş să nu-l părăsesc. Regina Thamonda mi-a pregătit multe daruri pentru tine şi pentru sora mea, fiindcă vă iubeşte, deşi nu v-a văzut niciodată. Aici, dragă mamă, robia şi degradarea evreilor este un lucru pe care oamenii nu l-ar putea concepe. În ochii lor noi nu suntem robi. Suntem o naţie siriană în captivitate şi ne privesc cu compătimire, fără să împărtăşească dispreţul şi batjocura cu care suntem trataţi de stăpânii noştri egipteni.

La revedere, dragă mamă. Nu peste mult timp mă vei îmbrăţişa.

Al tău fiu devotat,
Moise

Scrisoarea a VI-a

Remeses din Egipt, către Sesostris, în Fenicia

Cetatea comorilor, Raamses

Cu recunoştinţă şi mulţumiri la adresa lui Dumnezeu, te informez, Sesostris, de sosirea mea cu bine în Egipt, după o traversare periculoasă a mării. După ce am plecat din Tir, vântul părea prielnic pentru a ajunge în delta Nilului şi vremea favorabilă, astfel încât căpitanul galerei a hotărât să se îndepărteze de coastă şi să taie marea de-a curmezişul, de la o coastă la cealaltă.

Am călătorit timp de trei zile şi trei nopţi fără să vedem vreun ţărm şi speram ca, în scurt timp, să zărim gura Nilului, când deodată, vântul a început să bată dinspre miazăzi, văzduhul s-a întunecat de parcă ar fi fost noaptea, cuprinzând galera noastră în negură. Căpitanul nostru a pierdut complet direcţia. A urmat, apoi, o noapte îngrozitoare, iar nervii noştri erau într-o tensiune maximă. Marea părea că se războieşte cu noi, vâslele se rupeau şi nici măcar un cubit de pânză nu mai rămăsese la catarg. Aerul era plin de nisipul din deşertul Arabiei. Atât pasagerii cât şi echipajul au ajuns la disperare şi ne aşteptam ca la fiecare năvală a valurilor să fim înghiţiţi în adânc. Fiecare striga la zeul lui. După ce şi-a pierdut şi ultima picătură de speranţă, căpitanul a ars tămâie invocând o zeitate a mărilor, jurând o jertfă fiecărui zeu pe care şi l-a amintit în disperarea lui.

Atunci, dragă Sesostris, am început să simt cum creşte puterea credinţei mele în Dumnezeu. Am ştiut că El mă poate proteja, atât pe mine, fost închinător la idoli, cât şi pe ceilalţi din corabie – noaptea pentru El fiind la fel de limpede ca şi ziua. Cel care în dragostea Lui a dat glas păsărelelor să cânte, a pictat şi a parfumat crinii, putea să liniştească furtuna mării. Am început să mă rog cu încredinţarea că El mă ascultă:

„O, Doamne Dumnezeule, Preasfinte, Atotputernice, Creator al tuturor lucrurilor, dacă am căpătat îndurare în ochii Tăi, ascultă-mi umila rugăciune ce o înalţ spre Tine. Fă să simţim prezenţa şi puterea Ta; salvează-ne, căci marea ne învăluie şi nu avem nici o speranţă decât în Tine. Ceilalţi strigă către idolii lor, dar eu, Doamne Dumnezeule, strig către Tine, Dumnezeul părinţilor noştri. Izbăveşte-ne din nenorocire şi scoate-ne la lumină şi la liman, fiindcă numai Tu eşti Dumnezeul adevărat şi viu, în afară de Tine nu există nici un alt Dumnezeu."

Toţi cei ce mi-au auzit glasul şi mi-au văzut mâinile ridicate spre cer, s-au întors de la idolii şi de la amuletele lor, s-au oprit din strigătele şi ţipetele lor ascultând cu atenţie rugăciunea mea. În jurul nostru fulgera încontinuu, aşa încât am putut fi văzut de toţi. Deodată, vânturile – care de la primul cuvânt al rugăciunii mele s-au mai potolit –se opriseră acum de tot; valurile au coborât la nivelul mării. Norii de deasupra noastră s-au împrăştiat şi soarele şi-a revărsat iarăşi razele peste noi.

Această schimbare minunată şi instantanee a fost puterea şi acţiunea Dumnezeului meu! Ridicându-mi mâinile şi ochii spre cerurile limpezite, am strigat:

„A Ta, Doamne Atotputernic, a Ta să fie lauda şi gloria – fiindcă Tu asculţi şi răspunzi la rugăciunea robului Tău şi Ţi-arăţi bunătatea faţă de făpturile Tale. Tu ai putere în cer şi pe pământ, şi pe mare

nimic nu este ascuns de ochii Tăi. Îţi mulţumesc, Doamne Dumnezeule pentru această manifestare a prezenţei Tale şi pentru confirmarea credinţei mele. Fă ca şi aceşti idolatri să Te preamărească, fiindcă le-ai salvat viaţa!”

Când am terminat, am văzut o mulţime proşternută cu faţa la pământ în jurul meu. Căpitanul, părăsindu-şi idolii, ardea tămâie înaintea mea în timp ce invocările echipajului şi ale pasagerilor îmi erau adresate tot mie. Îngrozit, m-am retras şi am strigat:

„Ridicaţi-vă, oamenilor! Nu mie, nu omului muritor, ci lui Dumnezeu, Creatorului invizibil, daţi-I mulţumiri şi glorie pentru măreaţa izbăvire!”

Apoi le-am făcut de cunoscut misterul singurului Dumnezeu adevărat, a cărui putere au văzut-o şi ei ca şi mine şi i-am îndemnat să-şi nimicească idolii şi să se închine în spirit şi-n adevăr lui Dumnezeu. Peste câteva ore am ajuns la Pelusium. Am luat o barcă şi am intrat în secret, iar acum am câteva zile de când sunt în sânul familiei mele. Mama şi tatăl meu sunt bine, dar împreună cu Miriam au poveri foarte grele pe umerii lor şi nu au dreptul să se ducă la culcare până nu termină lucrul pe care i l-au impus în fiecare zi. Peste tot pe unde am mers am întâlnit apăsare şi cruzime. În fiecare zi mor o mulţime de evrei şi cadavrele lor sunt aruncate în şanţuri săpate pentru acest scop. A fost publicat un edict prin tot Egiptul, care le interzice egiptenilor să ajute vreun evreu şi că, dacă un evreu cade sub greutatea poverii, nimeni nu are dreptul să-i dea pâine sau apă – el trebuie lăsat să moară! Aşa este inima acestui Moeris, rege Sesostris.

Totuşi, cu toate aceste măsuri stricte ce intenţionează să micşoreze numărul evreilor, aceştia se înmulţesc într-o număr fără precedent. Starea lucrurilor îl alarmează pe regele Faraon, şi pe bună dreptate – fiindcă mie mi se pare că înmulţirea lor

este un act direct al Divinităţii, care, presupun eu, are drept scop să-i oblige pe egipteni să-i elibereze pe evrei şi să-i scoată afară din ţară.

Dumnezeu care ne-a izbăvit din furtuna mării, ne va putea izbăvi şi din mâna lui Faraon dacă ne încredem în El şi strigăm după ajutorul Lui.

Memphis, locuinţa lui Aaron

De când am început această scrisoare, dragă Sesostris, am studiat tradiţiile părinţilor mei, ale evreilor din vechime, în care am găsit următoarele profeţii:

„Tatăl nostru, Avraam, sirianul, fiind născut în marea împărăţie a haldeilor, a slujit idolilor aşa cum au făcut ceilalţi oameni – cunoştinţa despre Dumnezeu fiind încă acoperită de mahrama neguroasă a multiplicităţii zeilor. Avraam, fiind un om drept şi posedând acele virtuţi de o excelenţă care îi înalţă pe oameni, a găsit trecere înaintea singurului Dumnezeu atotputernic şi adevărat. Într-o zi, când rostea o rugăciune către soare, a văzut cum o mână a acoperit deodată discul soarelui şi pământul a fost cuprins instantaneu de negură. În timp ce Avraam privea tremurând, mâna puternică s-a dat la o parte şi lumina zilei a fost restaurată. Atunci un glas s-a auzit de dincolo de soare:

„O, omule, fiu al omului făcut din ţărână, de ce te închini la creaţie şi nu la Creator? Închină-te Mie, fiindcă numai Eu pot să-ţi dau lumină şi viaţă. Dă-Mi inima ta!”

Apoi, Avraam a văzut din nou mâna care a acoperit soarele, dar iată, în loc de noapte, universul era luminat de mâna care strălucea cu splendoarea a o mie de sori, aşa încât părintele nostru a căzut cu faţa la pământ ca mort. Când s-a ridicat iarăşi, soarele strălucea ca înainte. Atunci el a strigat:

„Doamne Dumnezeul soarelui şi al universului, creator al tuturor lucrurilor, ce este omul, ca să-i arăţi gloria şi să i Te faci de cunoscut? Învaţă-mă şi arată-mi ce am de făcut!”

Apoi un glas liniştit i-a răspuns în şoaptă:

„Ridică-te, pleacă din Haldea, ţara ta şi du-te într-o ţară în care curge lapte şi miere, pe care ţi-o voi arăta. Acolo voi face din tine un popor mare care-ţi va purta numele şi prin tine vor fi binecuvântate toate familiile pământului!”

Această istorie remarcabilă continuă, dragă Sesostris, şi spune că haldeianul s-a grăbit să-L asculte pe Dumnezeu şi mergând în cetatea Haran, unde locuia, şi-a luat toate averile, soţia, nepotul şi toţi slujitorii şi a ieşit din ţară, fiind atunci în vârstă de şaptezeci şi cinci de ani. Printr-un semn, Domnul Dumnezeu l-a condus prin multe ţări, de la lacul şi frumoasa vale a Sodomei şi Gomorei până la Marea cea Mare de la asfinţit, şi de la Libanul de la miazănoapte până la deşertul Arabiei din miazăzi, spunându-i:

„Ridică-ţi ochii şi priveşte spre miazăzi şi spre miazănoapte, spre răsărit şi spre apus, fiindcă toată ţara aceasta pe care o vezi, ţi-o dau ţie şi seminţiei tale de după tine. Ridică-te şi străbate ţara în lung şi-n lat, căci ţie ţi-o voi da!”

În timp ce ei priveau ţara de pe munte, s-a lăsat noaptea şi Domnul Dumnezeu i-a spus părintelui nostru:

“Priveşte acum spre cer şi numără stelele, dacă poţi. Aşa va fi sământa ta. Dar să ştii că tu, fiul tău, şi fiul fiului tău, veţi fi străini în ţara aceasta. La fel va fi şi seminţia ta, străină, într-o ţară unde va sluji altor împăraţi, care-i vor apăsa timp de patru sute de ani; dar nu te întrista, fiindcă pe poporul acela căruia îi vor sluji, eu îi voi judeca, iar apoi îi voi elibera din ţara aceea cu braţ puternic şi vor ieşi cu multe averi. Cel pe care îl voi ridica să le fie

eliberator îi va aduce în ţara aceasta, ei vor intra în ea şi o vor cârmui, vor ajunge un popor mare şi numărul lor va fi ca nisipul mării."

Atunci Avraam a ascultat de Dumnezeu. Noi, Sesostris, suntem urmaşii lui. Nu suntem oare ca stelele de pe cer la număr şi ca nisipul mării? Cei patru sute de ani se apropie de sfârşit. De aceea aştept cu speranţă eliberarea noastră, după ce va mai trece o singură generaţie. S-ar putea să nu trăiesc să pot vedea fericita zi. Poate fiul tău, Remeses, o va vedea! Ţara promisă, conform acestor profeţii, este Palestina. Va da Dumnezeu ţara aceasta poporului nostru? O va da, fiindcă este deja a noastră, după testamentul dat de Dumnezeu lui Avraam. Deşi robi, nu suntem fără de ţară! Această idee îmi înalţă inima şi am încercat să ridic sentimentele şi speranţele adormite ale poporului nostru, cu încredinţarea că naţiunea noastră are o ţară rezervată de însuşi Dumnezeul părinţilor noştri. Dar aceştia scutură neîncrezători din cap. Au stat atât de mult timp în praful disperării încât au încetat să mai spere. Unul dintre bătrâni mi-a răspuns:

„Tu spui că este o ţară populată de nişte oameni războinici, descendenţi ai regilor-păstori fenicieni de odinioară, care au cucerit Egiptul. Cum putem noi, evreii, care nu cunoaştem diferenţa dintre o săgeată şi o lance, dintre o suliţă şi un arc, care suntem zdrobiţi în spirit şi gârboviţi de poverile muncii, cum am putea noi cuceri o astfel de ţară, chiar dacă Dumnezeul părinţilor noştri ar vrea să ne-o dea?"

„Nu cumva ţara aceasta despre care vorbeşte acest evreu străin – s-a ridicat şi a rostit altul, cu numele de Urie – se întinde dincolo de Arabia? Sunt o mulţime de regi puternici în drum până acolo: armatele Edomului, ale Hetiţilor, ale Filistenilor şi ale fiilor lui Ismael! Nu ascultaţi de acest evreu-egiptean. Fără îndoială, Faraon, fostul lui prieten, l-a

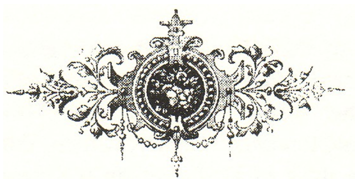
trimis să ne vorbească aşa ca mai apoi să scape de noi, căutând ocazia de a ne nimici în masă.”

Astfel, dragă Sesostris, s-au ridicat oamenii împotriva mea. Totuşi, nu-mi este frică, ci voi încerca în linişte să-mi conving fraţii să privească înainte cu speranţa eliberării cu ajutorul braţului puternic al lui Dumnezeu.

La revedere, Sesostris! Fie ca Cel Atotputernic să lase peste tine spiritul Său divin, să te umple cu înţelepciune şi judecată, ca să-L iubeşti pe El şi să-ţi conduci poporul spre prosperitate.

Încă o dată, la revedere.

Remeses

Scrisoarea a VII-a

Aaron către regele Sesostris

Cetatea Raamses, Egipt

Aaron, evreul, trimite salutări de sănătate şi prosperitate lui Sesostris, regele Tirului!

Iartă-l, rege, pe robul tău că-ţi adresează această epistolă, dar când vei afla motivul, cu siguranţă că îmi vei scuza îndrăzneala. Te înştiinţez împărate, că fratele meu, prietenul tău iubit, a fugit din Egipt, fiind urmărit de puterea răzbunătoare a lui Faraon.

În dimineaţa când ţi-a trimis scrisoarea, mi-a spus: „Mă voi duce să-mi văd fraţii care muncesc la lacul Moeris.” Ca urmare a spuselor sale, a plecat şi, trecând râul deghizat într-un egiptean, a ajuns la ţărmul lacului Amense. Acolo l-a văzut pe regele Moeris îmbrăcat în purpură, cu un lanţ greu de aur pe piept, stând în picioare în carul lui împărătesc care înconjura încet lacul, dând directive comandanţilor săi cu privire la proiectele de lucru. Nefiind recunoscut de el, fratele meu şi-a continuat drumul. Timp de două ore cât a stat acolo, a văzut trei oameni căzând şi murind în balta în care lucrau! În sfârşit, a ajuns într-un loc unde lucrau tineri şi bătrâni supuşi unor cruzimi care i-au făcut inima să geamă şi nemaiputând să vadă aceste suferinţe ale evreilor a plecat trist. După puţin timp a ajuns într-un loc îngust, între două ziduri, unde atenţia i-a fost

atrasă de nişte lovituri însoţite de nişte strigăte de durere. Şi-a ridicat privirea şi l-a văzut pe Izhur, un tânăr pe care îl iubea. Era aproape leşinat şi un supraveghetor egiptean îl trăgea de păr şi-l bătea să-l omoare.

Fratele meu i-a poruncit pe un ton autoritar să-i dea drumul, dar egipteanul, blestemându-l, şi-a scos cuţitul din teacă şi, plin de mânie, s-a repezit să-l înfigă în inima lui Izhur. În acel moment Moise l-a prins de mână pe egiptean şi i-a spus tânărului să fugă. Atunci, egipteanul a încercat să-l înjunghie pe fratele meu, dar Moise, printr-o singură lovitură a mâinii sale l-a doborât la pământ. Văzând că egipteanul a murit, i-a ascuns trupul în nisip, s-a întors acasă, unde mi-a mărturisit ce a făcut.

„Fără îndoială, i-am spus eu cu mirare, frate, tu eşti primul evreu care a omorât un egiptean. Pesemne că, prin mâna ta, Dumnezeu îşi va elibera poporul!”

Atunci, fratele meu, cu modestia lui caracteristică, mi-a răspuns:

„Nu prin mâna mea, ci prin a lui Dumnezeu, frate!”

În ziua următoare a vizitat iarăşi lacul. Pe drum a observat doi evrei certându-se şi când s-a apropiat a văzut cum unul dintre ei îl lovea pe celălalt.

„Voi sunteţi fraţi, le-a spus el. De ce vă certaţi?” Apoi, întorcându-se spre cel care-şi ridicase mâna împotriva aproapelui său, a continuat: „Prietene, de ce l-ai lovit? El este evreu, ca şi tine. Nu vă bat destul egiptenii, trebuie să vă mai bateţi şi voi?”

Atunci omul l-a privit furios şi i-a spus:

„Tu eşti Remeses, evreul, fiul fiicei lui Faraon. Te cunosc! Crezi că eşti încă prinţul Egiptului? Moeris este acum regele nostru! Cine te-a pus pe

tine să ne judeci? Sau vrei să mă omori ca şi pe egipteanul de ieri?”

Alarmat că fapta lui era deja cunoscută şi văzând ochii ofiţerilor egipteni îndreptaţi înspre el, Moise s-a grăbit să dispară. Tot atunci, câţiva oameni au alergat la un ofiţer gradat al regelui să-i ducă vestea. Acesta a urcat repede în car, probabil ca să-l caute pe Moeris, care nu putea fi prea departe. Dar Moise a reuşit să se retragă şi a trecut imediat Nilul înapoi. Când ne-a spus că fapta lui era deja cunoscută şi că Moeris va afla cu siguranţă despre ea, împreună cu mama l-am sfătuit şi l-am rugat să fugă imediat.

Când Amram, tatăl nostru, a intrat şi a aflat tot ce se întâmplase a spus:

„Dumnezeul lui Avraam, Isaac şi Iacov să fie proslăvit! Există un om în Israel căruia i-a dat curaj să lovească un duşman al poporului său! Fugi, fiul meu! Fugi şi scapă-ţi viaţa, fiindcă în duhul meu, ceva îmi spune că Dumnezeu mai are de lucru cu tine!”

În veşminte de egiptean, luându-şi provizii şi aur, fratele meu ne-a îmbrăţişat pe toţi şi a plecat, în timp ce mama plângea şi spunea:

„De două ori mi-am dat fiul pentru a-l ocroti de sabia lui Faraon – o dată Nilului, iar acum nisipurilor din pustie!”

„Şi din ape, femeie, a spus tatăl meu, Dumnezeu l-a ridicat şi l-a făcut prinţ al Egiptului. Din nisipurile pustiului, Dumnezeu îl poate chema să fie regele lui Israel!”

L-am însoţit timp de un ceas, iar apoi ne-am îmbrăţişat cu dragoste şi ne-am despărţit. Moise a luat-o pe drumul spre Madian. În ţara aceea s-a aşezat pentru prima oară Madian, fiul lui Avraam cu Chetura. Pe Ru-el Ietro, domnul acelui ţinut, împărate, l-ai întâlnit la masa prietenului tău, Remeses, când ai fost în Egipt, şi care, dacă îţi mai

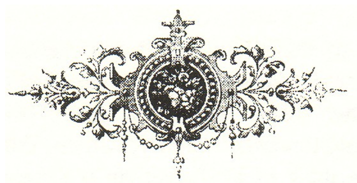
aminteşti, l-a invitat pe fratele meu să-i viziteze împărăţia din Arabia.

Doresc ca Bunul Dumnezeu să-ţi lungească zilele, împărate!

Această scrisoare a fost scrisă în Egipt de robul tău,

Aaron, evreul.

DUPĂ UN INTERVAL DE PATRUZECI DE ANI,

REMESES, PRINŢUL TIRULUI ŞI AL DAMASCULUI, FIUL REGELUI SESOSTRIS, VIZITEAZĂ EGIPTUL ŞI ADRESEAZĂ SERIA URMĂTOARE DE SCRISORI TATĂLUI SĂU

SCRISOAREA I

Palatul lui Faraon, lacul Moeris

Dragul meu tată şi rege,

Mă aflu, nu fără emoţii deosebite, în mijlocul scenelor atât de familiare ochilor tăi, pe care le-ai privit cu patruzeci şi şase de ani în urmă, când, fiind tânăr, ai vizitat Egiptul. Sunt tot mai emoţionat cu fiecare lucru pe care-l privesc şi-mi zic: „Şi tatăl meu a văzut aceasta!”

Scrisorile pe care le-ai trimis din Egipt, reginei, bunicii mele, în timpul domniei înţeleptei regine Amense, şi care acum sunt în posesia mea, m-au ajutat să-mi familiarizez gândurile cu minunăţiile acestei ţări, şi acum recunosc toate locurile interesante din descrierile tale.

Totuşi, au avut loc câteva schimbări. Faraonul Moeris, care este mort de mult timp, împreună cu fiul său Meiphra-Thothmes, şi cu Thothmeses III. Thothmeses IV, regele actual, şi-au inaugurat împărăţia ridicându-şi temple, palate şi piramide noi, reparându-le în acelaşi timp şi pe cele vechi. Piramida lui Moeris este una impunătoare şi deosebit de proeminentă, prin faptul că are câte un obelisc în fiecare colţ. Se poate spune că lacul lui este cel mai mare monument din timpul domniei Faraonului actual. Se spune că trei sute de mii de

evrei şi-au pierdut viaţa muncind la acest proiect. În mijlocul acestei mări maiestuoase, artificiale, se înalţă două piramide, iar pe vârfurile lor, aşezaţi pe tronuri, se înalţă statuile lui Thoth şi a lui Moeris. Pe prima este scris: „Zeii au dat prosperitate”, iar pe cealaltă, „Construită de Faraon”.

În partea de miazăzi a lacului, pe o câmpie de nisip, Moeris a ridicat un templu vast lui Serapis, înconjurându-l cu grădini într-un pătrat cu latura de o milă. Ţărâna a fost cărată de evrei în coşuri, din excavările lacului. A început o magistrală nouă de sfincşi ce duce de la lac până la templu. Aceasta a fost terminată recent de Thothmeses IV, care m-a invitat săptămâna trecută la inaugurarea ei. A fost un spectacol maiestuos, dar mă mir, dragă tată, că o asemenea splendoare nu are ca obiectiv altceva decât un taur negru, că o asemenea glorie este oferită unei brute de pe altar şi că înaintea ei toată puterea, rangul şi maiestatea se prostern la pământ ca înaintea lui Dumnezeu! Cât de fericit sunt, tatăl meu bun şi înţelept, că m-ai învăţat din copilărie să-L iubesc pe singurul şi adevăratul Dumnezeu!

Nu cred că l-ai uitat pe regele prizonier etiopian, Occhoris. El trăieşte încă, deşi barba îi este albă ca zăpada, iar trupul îi este gârbovit. A rămas prizonier şi fiecare monarh îl plimbă o dată pe an în lanţuri, în alaiul lor spre templele zeilor.

Dragă tată, condiţia poporului evreu, faţă de care eşti profund interesat, a stârnit şi mila inimii mele. Patruzeci de ani le-a înmulţit numărul, în ciuda tuturor eforturilor Faraonilor de a-i distruge prin munci grele. Numărul lor este acum de trei milioane şi jumătate de locuitori. Populaţia Egiptului este de numai şapte milioane, prin urmare, pentru fiecare doi egipteni, îi corespunde câte un evreu şi aceasta îl îngrijorează mult şi pe Thothmeses IV, care nu ezită să mărturisească, deschis, frica pentru securitatea tronului său.

Încă nu ţi l-am descris pe acest monarh. Când am sosit şi i-am prezentat scrisorile tale, m-a primit cu multă ospitalitate, m-a întrebat de sănătatea şi prosperitatea ta, ce vârstă ai şi când i-am spus că ai şaptezeci şi trei de ani, mi-a mărturisit că nu cunoaşte nici un rege atât de înaintat în vârstă, în afară de Ietro, regele Madianului. Mi se pare extrem de superstiţios, credul şi nehotărât, foarte instabil şi este uşor influenţabil când i se propune să facă rău. Este tipul de om care îşi ţine cuvântul numai atunci când îi convine, în stare ca într-o seară să graţieze pe cineva din nehotărâre şi milă, ca, a doua zi să-l condamne la moarte, dacă inima lui rece îl îndeamnă la acest lucru. Dacă mi-ar fi prieten, nu aş putea avea încredere în el; dacă mi-ar fi duşman, nu aş întârzia să trec marea, pentru a mă izola de mânia lui.

Cu un asemenea prinţ, poţi să-ţi imaginezi că viaţa poporului evreu nu este mai bună decât în anii în care au domnit predecesorii săi. Temându-se de ei, le dublează poverile şi recurge la orice mijloc de nimicire. Evreii încă rezistă, dar sunt înspăimântaţi şi zdrobiţi. Am fost printre ei şi, după cum mi-ai cerut, m-am interesat despre învăţatul evreu, Moise. Ei sunt cu toţii mai învăţaţi decât atunci când i-ai văzut tu. Ideea despre Dumnezeu este mai puţin obscură în minţile lor, în timp ce speranţa unui eliberator este prezentă pretutindeni în inimile lor. Puţini îşi mai amintesc de Remeses sau de Moise şi nici unul dintre ei nu-i ştiu locuinţa actuală, ci cred că este mort. În ciuda condiţiilor precare de viaţă, frumuseţea copiilor şi a femeilor tinere, este o minune. Am fost şocat de atitudinea amabilă a femeilor egiptence faţă de evreice, care, fie din milă, fie din cauza gingăşiei femeilor evreice stau de vorbă cu ele în mod deschis. La o nuntă care a avut loc în una dintre colibele lor, femeile evreice au fost îmbrăcate cu hainele prietenelor lor egiptence.

La revedere, dragă tată. Voi continua să-l caut pe prinţul Remeses. Al tău fiu iubitor,

Remeses din Damasc

Dragă tată,

Deschid încă o dată această epistolă pentru a te informa că, prietenul tău vechi, Remeses, trăieşte în Madian, după cum ai bănuit tu şi este bine, deşi, bineînţeles, înaintat în vârstă.

Al tău fiu credincios,

Remeses

SCRISOAREA A II-A

REMESES DIN DAMASC CĂTRE TATĂL SĂU,
REGELE SESOSTRIS AL FENICIEI

Cetatea On, Egipt

Dragul meu tată şi rege,

Având oportunitatea să-ţi trimit scrisoarea poimâine, vreau să-ţi aduc la cunoştinţă cum am aflat că Remeses este încă în împărăţia lui Madian, unde a fugit de regele Moeris.

Aflând ieri că o caravană a sosit din Ezion-Geber, nu prea departe de graniţele peninsulei Madian, am trecut Nilul în suburbiile Cetăţii Soarelui, unde s-a oprit caravana.

Găsindu-l pe ofiţerul comandant al tuturor negustorilor, m-am prezentat ca un prinţ străin care călătoreşte pentru a cunoaşte oameni, aşezări şi scene din viaţa locuitorilor. M-a primit politicos, iar eu l-am întrebat dacă a fost vreodată în Madian. Mi-a răspuns că el însuşi era un madianit şi că numai cu douăzeci de zile în urmă a părăsit Madianul, pentru a însoţi caravana, ce aparţinea aproape în totalitate lui Ietro, prinţul şi preotul acelei ţări.

„Îl cunoşti pe acest prinţ Ietro?” l-am întrebat eu.

„Am învăţat la picioarele lui şi mâna lui a fost aşezată ades pe capul meu când eram tânăr”, mi-a răspuns el.

„Ai spus că este preot. Care este religia lui?”

„Religia lui este aceea a urmaşilor lui Avram, din Haldea.”

„Evreii se trag din Avram”, am răspuns eu.

„Da, prin Sara, prima lui soţie. Madianiţii sunt fiii lui Madian, un fiu de al lui Avram cu Chetura, soţia pe care a luat-o după ce a murit Sara.”

Am văzut un păstor rezemându-se în toiagul său... pag. 172

„Te închini şi tu Dumnezeului lui Avram – sau Avraam, aşa cum îl numesc evreii pe străbunul lor?” l-am întrebat.

„Ai auzit vreodată, prinţule, m-a întrebat el cu emoţie, ca noi să fim idolatri, să ne închinăm la foc sau să ne rugăm la tauri şi la fiare, la tot felul de târâtoare, ca aceşti egipteni? Noi ne închinăm singurului Dumnezeu, Creatorul atotputernic, care s-a revelat tatălui nostru Avram.”

Când i-am spus că şi eu mă închin aceluiaşi Dumnezeu, mi-a luat mâna, mi-a sărutat-o cu reverenţă şi a rostit solemn:

„Există un singur Dumnezeu.”

„Care este forma închinării voastre, încât regele vostru este şi preotul vostru?” l-am întrebat.

„Prin jertfe. Dimineaţa şi seara, preoţii îi oferă lui Dumnezeu tămâie, laude şi jertfe de miei. În zile de sărbătoare, regele însuşi oficiază, punându-şi mâna pe capul animalului de jertfă.”

„Astfel a adus jertfe şi Avraam?”

„Nu numai el, dar şi Noe, primul patriarh şi mai apoi toţi patriarhii lumii vechi.”

„Ai auzit vreodată, în Madian, de un evreu pe nume Moise?”

„Vrei să spui Moise egipteanul?” a întrebat el repede.

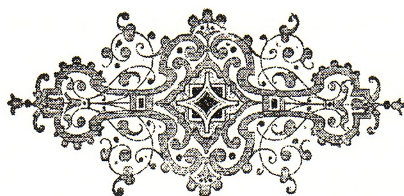
„A fost fiul fiicei lui Faraon, dar era numai adoptat de ea. După ce a fost descoperit că este evreu, a părăsit Egiptul.”

„Este acum în Madian, unde trăieşte de patruzeci de ani, mi-a răspuns comandantul caravanei. Este ginerele prinţului nostru, care l-a făcut cel mai mare peste toţi păstorii din regiunea ce se întinde între cetatea Chetura şi mare, unde, pe coastele muntelui Horeb şi în văile dimprejur, îşi păstoreşte turmele. Mai mult decât atât, meditează şi scrie într-o peşteră, fiindcă este un om foarte învăţat şi se bucură în Madian de un mare respect.

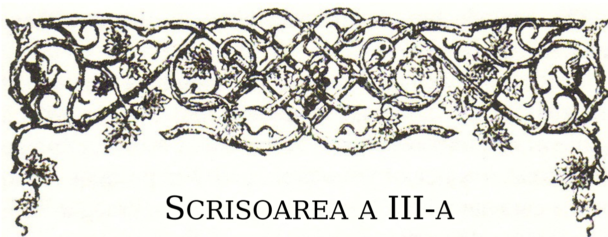
Aflând aceste veşti frumoase, dragă tată, m-am bucurat gândindu-mă la plăcerea cu care vei citi scrisoarea mea. L-am întrebat pe madianit când se va întoarce şi mi-a răspuns că va pleca peste şapte zile şi-i va lua unsprezece zile ca să ajungă în partea aceea a ţării unde locuieşte Moise. Atunci, dragă tată, m-am hotărât să-l însoţesc, ştiind cât de mult ai aprecia o scrisoare din partea mea prin care să-ţi spun că am vorbit cu prietenul tău faţă în faţă.

Orice ţi-aş scrie din Thebes, cetatea cu o sută de porţi, nu te-ar interesa nici pe departe atât de mult.

Al tău fiu iubitor, Remeses din Damasc

SCRISOAREA A III-A

MOISE CĂTRE SESOSTRIS

Ţara lui Madian

Iubite şi venerabile rege şi prieten,

Nu-ţi pot descrie cu ce emoţii de bucurie şi gratitudine l-am îmbrăţişat pe prinţul Remeses, fiul tău! Îi aduc mulţumiri lui Dumnezeu pentru această fericire, rânduită pentru mine, în al optzeci şi unulea an de viaţă, să aflu veşti de la tine din gura fiului tău.

Aş dori să-l ţin pe Remeses la mine atâta timp cât va voi să rămână. Felul meu de viaţă este umil, totuşi. Suntem un popor care dintotdeauna ne-am ocupat cu păstoritul; deşi sunt mai marele păstorilor din ţară, nu mă ruşinez să-mi conduc turmele pe munţi, unde pot să meditez singur la Dumnezeu şi la condiţia tristă a fraţilor mei din robia Egiptului, în timp ce oile pasc. În vreme ce evreii şi-au aşteptat eliberarea, patru împăraţi au succedat la tron, dar fiii lui Iacov trudesc încă. Regii, deşi se schimbă, continuă să-i apese tot mai mult, dar ziua eliberării lor se apropie, o, Sesostris, prietenul şi fratele meu! Cei patru sute de ani ai profeţiei se apropie de sfârşit. Cu fiecare caravană care soseşte din Egipt, aştept să primesc vestea că un eliberator a ridicat stindardul Dumnezeului lui Avraam şi, chemând pe Israel să se încoloneze în urma lui, vor pune mâna pe suliţe, îşi vor declara libertatea şi-l vor sfida pe

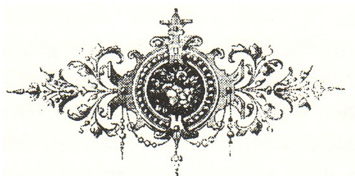
Faraon şi puterea lui. Cine va fi acest erou al lui Dumnezeu?

Din istorisirile triste şi dureroase ale fiului tău rezultă că ultima picătură a umplut cupa poporului evreu, şi va sosi vremea când Egiptul va da socoteală – fiindcă aceeaşi profeţie care prezice eliberarea noastră după cei patru sute de ani, adaugă: „pe poporul cărora ei îl vor sluji, Eu îl voi judeca."

Ce curaj, înţelepciune, răbdare, blândeţe, credinţă, demnitate şi credincioşie trebuie să aibă slujitorul lui Dumnezeu, care-l va scoate pe Israel din robie! Ce om din tot Egiptul, dintre evrei, a ridicat Dumnezeu, investindu-l cu toate aceste virtuţi? Vai, nu cunosc pe nimeni! Sunt toţi apăsaţi şi cu inima zdrobită! Spiritul de bărbăţie a dispărut din inimile lor! Dar cel a cărui inimă arde de dorinţă, va putea face orice cu ajutorul lui Dumnezeu, El care poate să înarmeze cu putere pe cel mai slab slujitor al său! Să ne încredem în el, fiindcă prin braţul Lui, oricare ar fi alesul Său, vom fi eliberaţi!

Cu salutările unei prietenii adevărate şi sfinte, eu sunt, rege Sesostris, robul şi prietenul tău,

Moise, evreul

Scrisoarea a IV-a

Remeses din Damasc către rege, tatăl său

Peştera din Horeb, pustia Madian

Dragul meu tată şi rege,

Sunt două săptămâni de când am devenit oaspetele venerabilului tău prieten, Moise, evreul. Traversarea deşertului a fost plăcută întrucât mi-a satisfăcut curiozitatea şi, după ce am trecut în a şasea zi a călătoriei de colţul dinspre apus al mării Arabiei, am intrat în deşertul Şur, care s-a terminat la baza unui şir de dealuri. De partea cealaltă s-a deschis o vale întinsă şi după trei zile de călătorie printr-un ţinut plin cu turme şi de sate cu arabi, am intrat într-o regiune muntoasă, marea fiind la dreapta noastră. Cu fiecare ceas peisajul devenea mai măreţ şi mai pitoresc, până când muntele se termina cu două piscuri gemene, în mijlocul celor două golfuri ale mării.

„Acesta este Horebul, spuse comandantul caravanei. Pe muntele acela pasc turmele prinţului din Madian şi aici îl vei găsi pe prietenul tatălui tău, Moise, evreul."

În aceeaşi seară am intrat în valea muntelui Horeb. După ce am înconjurat puţin muntele, am trecut printr-o strâmtoare prin mijlocul căreia era un drum ce ducea la cetatea regelui. Deodată, de pe cămila mea, am văzut un păstor stând în picioare pe

o stâncă şi rezemându-se în toiag. Oile sale erau adunate în jurul lui. Era înalt şi avea o înfăţişare venerabilă. Părul îi era pe jumătate alb, iar barba, albă ca zăpada îi cădea pe piept.

„Iată! Acesta este ginerele lui Ietro!”, a spus negustorul.

Mi-am îngenuncheat imediat cămila şi am coborât în grabă plin de bucurie. În clipa următoare m-am aplecat înaintea prietenului tău plângând, dragă tată, şi mă încercau sentimente de reverenţă şi emoţie:

„Eu sunt Remeses, fiul lui Sesostris, prietenul tău! Venerabile tată, dă-mi binecuvântarea ta, fiindcă îţi port numele.”

M-a privit o clipă surprins, apoi, ridicându-mă, m-a îmbrăţişat şi a spus cu o privire blândă ce-i făcea faţa să radieze de dragoste şi de bucurie:

„În tine îl văd pe tatăl tău şi-i aud glasul! Bine ai venit, fiule!”

Ah, tată, cât de fericit a fost bătrânul prinţ că a primit veşti de la tine! Mă minunez mereu de prietenia sfântă ce există între voi, proaspătă şi verde la vârsta de aproape optzeci de ani, ca şi în focul şi impulsul tinereţii!

În ziua următoare l-am însoţit în cetatea Madian. Acolo am întâlnit-o pe soţia lui, Sefora, şi pe cei doi fii, tineri şi puternici de optsprezece şi de şaisprezece ani. De asemenea, am fost prezentat venerabilului Ru-el Ietro care acum are vârsta de o sută unu ani, dar îşi păstrează bărbăţia şi vigoarea.

În săptămâna următoare, m-am retras împreună cu Moise în munţi şi aici îmi petrec zilele ascultându-i învăţăturile sfinte. Obiceiul său este să petreacă cel puţin un ceas sau două în fiecare noapte în rugăciune pe munte, sub stelele tăcute, comunicând singur cu Dumnezeul său ca şi cum ar fi marele preot al pământului, Horebul ar fi altarul, universul templul, rugăciunea lui fiind mereu aceeaşi

– eliberarea naţiunii evreilor din Egipt. Ah, dragă tată, dacă Dumnezeu îi va elibera din Egipt prin mâna vreunui om, inima îmi spune că Moise va fi acel eliberator, fiindcă cine altul de pe pământ poartă în inimă necazul, durerea şi suferinţa lor şi cine altul arde în rugăciune înaintea cerului în numele lor, asemeni lui? Este adevărat că-i bătrân – cu şapte ani mai în vârstă decât tine, tată, dar pasul lui este la fel de sprinten ca şi al meu, ochiul îi este clar, braţul dârz şi este la fel de viguros ca şi în tinereţe – atât este de sănătoasă viaţa lui în munţi şi atât de simplă rutina zilelor sale!

Uitam să te informez că prietenul tău învăţat şi elocvent, Aaron, fratele lui Moise, a fost recent în Madian şi pentru un timp a lucrat alături de preotul din cetate, dar acum s-a întors în Gosen, unde s-a căsătorit cu mulţi ani în urmă. Sora lui, Miriam, este aici cu Moise şi este una dintre cele mai venerabile femei pe care le-am întâlnit vreodată. Este în vârstă de nouăzeci şi patru de ani, dar este ageră şi sprintenă ca o femeie tânără.

La revedere, dragă tată. Nu mă mir că îl iubeşti atât de mult pe Moise. El a câştigat şi inima mea!

Al tău fiu iubitor,
Remeses din Damasc

SCRISOAREA A V-A

REMESES DIN DAMASC, REGELUI SESOSTRIS, TATĂL SĂU

Cetatea Comorilor, Raamses, Egipt

Dragul şi onoratul meu tată,

Sunt din nou în Egipt şi asta se datorează unor circumstanţe miraculoase şi interesante. Moise, slujitorul Dumnezeului Celui Preaînalt, este şi el aici. Emoţiile cu care îţi scriu această scrisoare sunt atât de mari încât degetele mele tremurânde abia pot să formeze litere descifrabile.

Ţi-am trimis ultima scrisoare din grota păstorului înţelept din Horeb.

În ziua următoare şi-a luat o parte din turma lui dintr-o câmpie îndepărtată, în valea singuratică din spatele muntelui Horeb, în partea opusă a mării. Aşteptându-l să se întoarcă, am pornit înaintea lui şi coboram pe o cărare abruptă, când l-am văzut venind la o mare distanţă înaintea celorlalţi păstori, traversând valea cu turma lui. Era singur şi am observat un foc ce ardea la marginea cărării pe care mergea. Flăcările se ridicau dintr-un rug ce ardea fără fum. În acelaşi moment am observat că Moise s-a apropiat de foc. Pentru o clipă nu l-am mai văzut şi mi s-a părut că a fost înghiţit de foc. M-am grăbit să cobor coasta muntelui, surprins şi alarmat de ceea ce am văzut. Deoarece drumul era şerpuit, a durat

un oarecare timp până am ajuns în vale, unde mă aşteptam să-l văd pe venerabilul înţelept mistuit de flăcările ce păreau că-l înconjuraseră.

Când am ajuns în vale, iată! I-am văzut pe păstori căzuţi cu feţele la pământ şi pe omul lui Dumnezeu stând înaintea rugului ce ardea. Înfăţişarea lui strălucea ca soarele şi hainele îi străluceau într-o lumină supranaturală. Sufletul meu a fost cuprins de groază. Sandalele îi erau scoase din picioare şi părea că stă înaintea prezenţei lui Dumnezeu, atât de maiestuoasă era înfăţişarea lui! Părea că stă de vorbă cu cineva din mijlocul focului. Am căzut şi eu cu faţa la pământ, apoi am auzit un glas ce a rostit următoarele cuvinte din mijlocul focului:

„Eu sunt Dumnezeul părinţilor tăi, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov.”

În timp ce glasul divin şi calm vorbea în tonuri liniştite, pământul se cutremura ca şi cum Creatorul ar fi venit pe el. L-am văzut pe Moise acoperindu-şi faţa. Inima îmi bătea să iasă din piept şi am devenit ca un om mort.

Când mi-am revenit, am auzit fără să-mi ridic faţa, cum Moise vorbea cu îngerul puternic din flăcări, care, după cum mi-am dat seama, stătea pe tufişul de spini şi-l ardea cu razele lui, dar fără să-l mistuie.

„Am văzut, a spus glasul din mijlocul acelei glorii şi a flăcărilor, suferinţa poporului Meu în Egipt şi le-am auzit plânsul de sub loviturile supraveghetorilor lor; le cunosc durerile şi voi coborî să-i eliberez din mâinile egiptenilor şi să-i scot afară din ţara aceea, ca să-i duc într-o ţară bună şi mare, într-o ţară unde curge lapte şi miere, ţara canaaniţilor şi a amoriţilor.

Acum, iată, strigătele copiilor lui Israel au ajuns până la Mine. De aceea te voi trimite la Faraon ca să-Mi scoţi poporul din Egipt.”

Apoi Moise a vorbit, cu un glas de profundă umilinţă:

„Cine sunt eu ca să mă duc la Faraon şi să-i izbăvesc pe copiii lui Israel din Egipt?”

Atunci glasul i-a răspuns:

„Eu Însumi voi fi cu tine şi acesta va fi semnul că Eu te-am trimis: după ce vei scoate poporul din Egipt, împreună cu ei Îi vei sluji lui Dumnezeu pe acest munte!”

Atunci, Moise i-a răspuns îngerului din flăcări:

„Când mă voi duce la copiii lui Israel şi le voi spune că Dumnezeul părinţilor noştri m-a trimis la ei, ei mă vor întreba care este numele Lui, iar eu ce le voi răspunde?”

Întrebarea a fost pusă de către Moise într-un omagiu profund al tonurilor glasului său, nu ca şi cum s-ar fi îndoit de Dumnezeu, ci de fraţii săi. Şi am auzit cum Glasul i-a răspuns cu o profunzime greu de conceput, încât iarăşi am căzut ca mort:

„Eu sunt Cel ce sunt. Vei răspunde copiilor lui Israel astfel: Cel ce se numeşte «Eu sunt», m-a trimis la voi.”

Apoi, după o tăcere scurtă, în timp ce Moise a căzut cu faţa la pământ şi s-a închinat, Glasul din mijlocul focului i-a spus:

„Aşa să le vorbeşti copiilor lui Israel: Domnul Dumnezeul părinţilor voştri, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacov m-a trimis la voi. Acesta este numele Meu pentru totdeauna şi pentru toate neamurile. Du-te şi adună-i pe bătrânii lui Israel şi spune-le: Dumnezeul părinţilor voştri, Dumnezeul lui Avraam, Isaac şi Iacov mi s-a arătat spunându-mi:”

„V-am cercetat şi am văzut suferinţa voastră din Egipt. De aceea vă voi scoate din Egipt şi vă voi

duce în ţara canaaniţilor, într-o ţară unde curge lapte şi miere. Şi copiii lui Israel vor asculta de glasul tău şi împreună cu bătrânii lui Israel te vei duce la împăratul Egiptului şi-i vei spune aşa”:

„Domnul Dumnezeul evreilor ne-a trimis la tine ca să ne dai drumul să plecăm într-o călătorie de trei zile în pustie ca să aducem o jertfă Domnului Dumnezeului nostru. Împăratul Egiptului nu vă va lăsa să mergeţi şi atunci îmi voi întinde mâna şi voi lovi Egiptul cu o mulţime de minuni pe care le voi face în mijlocul lui. Numai după aceea vă va lăsa să mergeţi, iar când veţi merge nu veţi merge cu mâna goală ci veţi lua cu voi o mulţime de lucruri.”

Când Glasul s-a oprit, l-am auzit pe Moise spunând:

„Dar bătrânii şi poporul fraţilor mei nu mă vor crede şi nu vor asculta de glasul meu şi-mi vor spune: Domnul nu ţi s-a arătat.”

Glasul Domnului a vorbit iarăşi şi i-a spus:

„Ce ai în mână?”

El a răspuns:

„Un toiag.”

Acesta era toiagul cu care urca muntele Horeb şi-şi păzea turma şi pe care îşi rezema ades capul când se închina şi medita la Dumnezeu.

Glasul i-a poruncit cu autoritate:

„Aruncă-l la pământ!”

Când Moise l-a aruncat am auzit sâsâitul unui şarpe. Când mi-am ridicat faţa de la pământ am observat cu oroare un şarpe care-şi ridica nervos capul în aer şi pe Moise ferindu-se dinaintea lui. Atunci glasul din foc i-a spus:

„Întinde-ţi mâna şi prinde-l de coadă!”

Moise a ascultat, şi-a întins mâna şi l-a prins, şi iată că şarpele a devenit din nou un toiag în mâna lui.

„Acesta va fi un semn pentru ei, ca să creadă că Domnul Dumnezeul părinţilor lor, Dumnezeul lui

Avraam, Isaac şi Iacov ţi s-a arătat”, a rostit iarăşi glasul.

Apoi i-a poruncit lui Moise să-şi bage mâna în sân. El a ascultat, iar când a scos-o era plină de lepră, albă ca zăpada. Atunci glasul i-a spus – fiindcă eu doar auzeam şi nu îndrăzneam să-mi ridic privirea: „Bagă-ţi mâna din nou în sân.” Şi-a băgat iarăşi mâna în sân, iar când şi-a scos-o a doua oară era ca şi înainte.

Atunci l-am auzit pe înger spunându-i: „Dacă nu vor crede aceste două semne şi dacă nu vor asculta de glasul tău, vei lua apa din râul Egiptului şi o vei turna pe pământ şi se va preface în sânge.”

Atunci Moise a devenit îngrijorat şi i-a spus Domnului:

„O, Doamne, n-ai mai vorbit niciodată robului Tău. Sunt greoi la vorbire şi nu voi putea să-i conving.”

Acest defect de vorbire, dragă tată, care exista într-un grad oarecare atunci când l-ai cunoscut, după cum ai spus şi tu, şi care este o dovadă a modestiei sale atunci când comunică cu alţii în vorbire – deşi în scris este mai puternic şi mai elocvent decât toţi oamenii – s-a mai accentuat datorită retragerii sale ca păstor şi a dragostei sale pentru solitudine. Cu nimic mai puţin, el este cel mai puternic învăţător al înţelepciunii pe care l-am ascultat vreodată şi nimeni, ascultându-l nu-l poate acuza că ar avea un defect în vorbire.

Atunci glasul Domnului a răsunat cu un ton de mustrare:

„Cine a făcut gura omului? Cine l-a făcut pe cel mut, pe cel surd, pe cel care vede sau pe cel orb? Nu i-am făcut Eu, Domnul? Acum du-te, şi Eu îţi voi fi gură şi te voi învăţa ce trebuie să spui.”

Moise tremura la gândul că va trebui să fie ambasadorul lui Dumnezeu şi cu un glas înspăimântat şi îngrozit a spus:

„Te rog, trimite pe altul, nu pe mine."

Rostind aceste cuvinte a căzut cu faţa la pământ.

Atunci flăcările s-au agitat şi s-au împrăştiat în jur aruncând limbi de foc, dar din mijlocul lor glasul a rostit:

„Nu este Aaron, levitul, fratele tău? Eu ştiu că el poate să vorbească bine şi că vine să te întâlnească, iar când te va vedea, inima i se va bucura. Tu-i vei vorbi şi vei pune cuvintele în gura lui. Eu voi fi gura ta şi gura lui şi vă voi învăţa ce să faceţi. El va fi cel care va vorbi poporului şi va fi gura ta, iar tu vei fi pentru el în locul lui Dumnezeu. Tu vei lua acest toiag în mână şi cu el vei face semne şi minuni."

Atunci Moise s-a ridicat şi s-a plecat iar în ascultare înaintea Domnului. Flacăra a început să dispară încetul cu încetul, până când a devenit ca un nor auriu care se topea ca într-un apus de soare.

Ridicându-şi ochii spre cer, Moise, a rostit:

„O, Doamne Dumnezeule, cine este ca Tine printre dumnezei? Tu eşti Dumnezeul meu şi pe Tine Te voi lăuda; Tu eşti Dumnezeul părinţilor mei şi voi înălţa numele Tău sfânt pe vecie!"

În acel moment l-am văzut pe Aaron venind dinspre celălalt capăt al defileului. Când l-a zărit pe Moise, a alergat la el şi sărutându-l, i-a spus:

„Aşa te-am văzut în vedenia mea, frate!"

„L-ai văzut şi tu pe Dumnezeu faţă în faţă?", a întrebat Moise.

„Mă rugam cu paisprezece zile în urmă în Gosen, când deodată, o vedenie a apărut înaintea ochilor mei. Te-am văzut stând în picioare pe muntele lui Dumnezeu şi gloria Domnului strălucea pe faţa ta. Vorbeai cu Cineva care arăta ca un înger al lui Dumnezeu. Un glas mi-a spus: Du-te în pustie să-l întâlneşti pe Moise! Acum vorbeşte-mi, frate,

fiindcă îngerul mi-a spus: El îţi va spune ţie toate cuvintele Domnului şi tot ce Domnul i-a poruncit.”

Moise i-a repetat atunci lui Aaron toate cuvintele pe care i le vorbise Dumnezeu, cum l-a trimis să-l elibereze pe Israel şi cum i-a dat curaj şi putere să asculte, luându-i frica şi confirmându-i credinţa.

Cei doi fraţi venerabili păşeau acum împreună spre peştera păstorilor de pe coasta muntelui, discutând despre evenimentele minunate şi fericite ce avuseseră loc, despre eliberarea promisă lui Israel şi despre felul în care Dumnezeu o va aduce la îndeplinire.

A doua zi Moise s-a întors la Ietro şi i-a spus:

„Te rog să mă laşi să mă duc înapoi la poporul meu care este în Egipt, fiindcă Domnul mi-a arătat că cei care doreau să-mi ia viaţa sunt morţi acum.”

Socrul lui i-a spus:

„Du-te în pace!”

Aşadar, dragă tată, trei zile mai târziu, Moise, însoţit de fratele său şi de mine, luându-şi soţia şi fiii, a părăsit Madianul. În ziua următoare ne-am întâlnit cu o caravană din răsărit şi după multe zile de călătorie am ajuns din nou în Egipt. În apropiere de On m-am despărţit de Moise care a plecat cu familia lui în Gosen, unde locuieşte neamul lui.

Cei doi fraţi îi adună acum pe bătrâni împreună. Mesageri secreţi străbat ţara Gosenului în timpul nopţii şi-i cheamă pe oameni să se unească în numele Dumnezeului lui Avraam, spunându-le că peste două zile se vor întâlni la ruinele fântânii lui Iacov.

Voi fi şi eu prezent, dragă tată, cu permisiunea lui Moise. Cât de memorabilă va fi întâlnirea aceea de la miezul nopţii a acestor copii ai lui Dumnezeu, fiindcă aşa par să fie, deşi sunt în robie. Thothmes-Amosis nu-şi închipuie câtuşi de puţin că Unul mai puternic decât el, Însuşi Domnul cerului şi al

pământului, îl va judeca pentru felul nedrept în care se poartă cu evreii. L-am văzut în această dimineaţă la palat. Era într-o dispoziţie bună, fiindcă primise veşti de la ofiţerul minelor că tocmai descoperise o nouă mină de argint, în munţii din sud, lângă Etiopia.

„Voi trimite o sută de mii de evrei să lucreze acolo”, a spus el. „Pe toţi zeii! Chiar ieri făceam planuri să găsesc o nouă cale de a le omorî copiii, iar minele îmi vin în ajutor.”

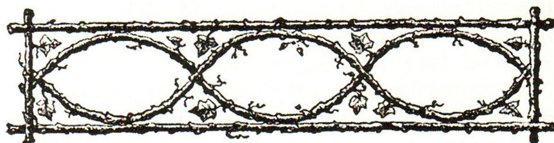
Asemenea planuri îşi face acest monarh mândru, slab şi crud, şezând ca un zeu pe tronul său şi visând bogăţie şi autoritate.

La revedere, dragă tată.

Scrisoarea mea următoare, fără îndoială, îţi va oferi veşti interesante.

Cu afecţiune şi reverenţă, al tău fiu
Remeses din Damasc

Scrisoarea a VI-a

Remeses din Damasc, tatălui său, regele Sesostris

Cetatea On, Egipt

Dragă tată,

Adunarea secretă a bătrânilor, organizată de Moise, a avut loc ieri noapte la fântâna lui Iacov, de care îţi aminteşti negreşit.

A fost un spectacol sublim să vezi nu mai puţin de patru sute optzeci de bătrâni evrei, câte patruzeci din fiecare seminţie, adunaţi împreună sub palmierii care umbreau fântâna. Luna se reflecta în părul alb al bătrânilor care stăteau tăcuţi şi aşteptau. Într-un târziu Aaron s-a ridicat în mijlocul lor, în aşa fel încât să fie văzut în lumina palidă a lunii.

„Fraţi evrei, a rostit el solemn, bărbaţi din casa lui Avraam, părintele nostru, ascultaţi cu luare aminte, căci vă voi spune motivul pentru care v-am chemat la această întâlnire ciudată. Prezenţa voastră, faptul că nu aţi pregetat să veniţi, îmi demonstrează că mâna lui Dumnezeu este la lucru.”

Aaron le-a prezentat o istorisire a originii naţiunii lor, le-a vorbit despre promisiunea lui Dumnezeu faţă de Avraam, despre profeţia cu privire la robia şi eliberarea lor şi despre promisiunea de a le da ţara canaaniţilor. Apoi a spus:

„Ceasul eliberării este aproape. Dumnezeu nu şi-a uitat promisiunea şi a coborât în gloria lui să ne elibereze.”

Apoi, în tonuri convingătoare, venerabilul vorbitor le-a descris scenele cu rugul aprins de pe Horeb şi în final l-a prezentat pe Moise, fratele său, înaintea bătrânilor.

Unii l-au primit cu un murmur de satisfacţie, în timp ce alţii s-au îndoit. Unii şi-au amintit că fusese crescut ca egiptean şi şi-au exprimat în mod deschis teama că acesta era un act de trădare într-un plan care i-ar da lui Faraon o scuză pentru a-i nimici pe toţi.

„Să-i vedem minunile! Dacă Dumnezeu l-a trimis, să vedem cum toiagul său devine un şarpe înaintea ochilor noştri”, a strigat un bătrân în batjocură.

Moise a ridicat toiagul şi a spus cu fermitate:

„Veţi vedea şi veţi crede!”

Apoi l-a aruncat pe pământ, unde nu numai că s-a transformat într-un şarpe, dar solzii îi străluceau ca focul aprins.

După această minune, întreaga adunare, în afară de un singur om a crezut că Moise a fost trimis de Dumnezeu la ei. Acesta a strigat:

„Este o artă a magiei! El a fost un preot egiptean şi le cunoaşte misterele.”

Moise i-a răspuns:

„Core, îmi amintesc de tine! Este drept că am fost educat ca un prinţ egiptean, dar nu ştiu nimic din magia lor; şi să-ţi arăt că aceasta este puterea lui Dumnezeu, bagă-ţi mâna în sân.”

Omul a ascultat.

„Scoate-o afară”, a spus din nou Moise poruncitor.

Core şi-a scos mâna din sân şi era albă ca zăpada de lepră şi în lumina lunii arăta ca mâna unei statui de alabastru. Atunci a scos un ţipăt de groază.

„Nu fi necredincios, i-a spus Moise. Bagă-ţi mâna din nou în sân.” El şi-a băgat-o şi a scos-o curată. Atunci Moise le-a făcut de cunoscut că Dumnezeu l-a trimis să le ceară eliberarea din mâna lui Faraon şi că regele va refuza la început, dar după ce va vedea puterea lui Dumnezeu îi va lăsa să plece din Egipt.

„Întoarceţi-vă acum, bătrâni şi fraţi, le-a spus el, întoarceţi-vă la locurile voastre de trudă. Fiţi liniştiţi şi răbdători şi aşteptaţi mâna lui Dumnezeu. Nu vă îndoiţi că timpul eliberării voastre s-a apropiat. Spuneţi întregului Israel veştile fericite ale cercetării lui Dumnezeu şi că El Îşi va întinde mâna peste Egipt pentru a sfărâma jugul robiei.”

Această adunare extraordinară s-a încheiat şi fiecare a plecat la coliba lui.

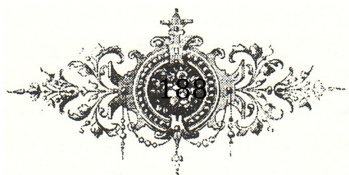
Moise şi Aaron s-au dus la casa unui levit pe nume Naason. M-au luat şi pe mine şi am rămas acolo până dimineaţă, dar nici un ochi nu s-a închis fiindcă mulţi i-au urmat pe fraţi şi au discutat până în zori despre lucrurile minunate ce aveau să se întâmple.

Moise le-a spus că se va duce la Faraon peste două zile şi va sta de vorbă cu el în sala tronului.

La revedere, dragă tată.

Peste trei zile îţi voi scrie din nou.

Remeses din Damasc

Scrisoarea a VII-a

Remeses din Damasc, tatălui său, regele Sesostris

Cetatea On, Egipt

Dragă tată,

Moise a mers la Faraon, a stat de vorbă cu el faţă în faţă şi i-a cerut eliberarea poporului evreu! Scena din sala tronului a fost de-a dreptul interesantă.

În ziua aceea, regele a oferit audienţe în sala tronului, când după tradiţia şi obiceiul faraonilor, nimănui, oricât de umil, nu i se refuză dreptul de a-şi înainta plângerea înaintea regelui. La ceasul hotărât, Moise şi Aaron, însoţiţi de şapte din bărbaţii cei mai cu seamă ai naţiunii lor, au pornit spre palat. Căpitanul gărzii, văzând că sunt evrei, a fost surprins şi i-ar fi oprit, dar maiestatea şi autoritatea cu care cei doi fraţi păşeau umăr la umăr l-au copleşit şi fără să scoată vreun cuvânt i-a lăsat să intre în palat. Ei au intrat fără să-şi întoarcă privirea la dreapta sau la stânga. Au traversat câteva coridoare în care curtenii se dădeau la o parte dinaintea lor, fiindcă erau înveşmântaţi în mantii lungi ca nişte preoţi şi lor li se părea că este un alai sacru. Când şi-au dat seama că sunt evrei s-au uitat la ei cu nedumerire, dar i-au lăsat să treacă. Au înaintat şi nu s-au oprit până când au ajuns înaintea tronului de fildeş pe care regele stătea în veşminte de purpură şi aur şi purtând cele două coroane.

„Cine a intrat?”, a întrebat el pe marele şambelan când i-a văzut apropiindu-se de tron. „Cine sunt aceştia?”

„Arată ca nişte evrei, tată”, a spus fiul lui Thothmeses, un prinţ tânăr, care se întindea cu indolenţă pe unul din fotoliile din fildeş de lângă tron.

„Evrei?”, a întrebat regele. „Ce caută aici? De ce sunt îmbrăcaţi în robe?”

Între timp Moise şi Aaron au ajuns înaintea tronului.

„Cine sunteţi? Nu sunteţi cumva evrei?”, a întrebat el cu o faţă care exprima surprindere şi îndoială.

„Suntem evrei, împărate, a răspuns Aaron cu respect. Noi doi suntem fraţi. Eu sunt Aaron levitul şi fratele meu este Moise, madianitul; ceilalţi şapte sunt bătrâni cu seamă din Israel – reprezentanţii poporului evreu.”

„Şi pentru ce aţi venit aici?, a întrebat regele ridicând tonul. Cine este Israel?”

„Aşa a vorbit Domnul, Creatorul şi Regele universului, a răspuns Aaron. Israel este fiul Meu, întâiul Meu născut. Dă-i drumul să plece, ca să-mi slujească Mie. Dacă refuzi să-l laşi pe Israel să plece, împărate, a continuat Aaron cu un aer de inspiraţie, iată, Dumnezeu va lua viaţa fiului tău, a întâiului tău născut.”

Regele a tresărit, iar fiul său, Amunophis, a sărit un pas în faţă, punându-şi mâna pe iataganul cu mărgăritare ce-l purta la cingătoarea veşmintelor lui, strigând:

„Să-mi ia viaţa?! Ce fel de ameninţare este aceasta, barbă albă? O conspiraţie, tată!”

„Cine este Domnul, a întrebat regele, ca eu să ascult de glasul lui şi să-l las pe Israel să plece? Ce fel de ameninţări sunt acestea? Gărzi! Prindeţi aceşti evrei şi aruncaţi-i în temniţă!”

Căpitanul gărzii se pregătea să îndeplinească porunca, dar nici un soldat nu s-a mişcat. Maiestatea lui Moise, în timp ce îi privea ţintă, parcă îi paralizase. Atunci Aaron i-a răspuns lui Faraon şi i-a zis:

„Domnul este Dumnezeul evreilor, împărate! Este Domnul soarelui, Creatorul şi susţinătorul lumilor. El ne-a vorbit şi ne-a poruncit să ieşim din Egipt în pustie şi să-ia aducem jertfe, aşa cum i-au adus părinţii noştri în vechime. Aşadar, Dumnezeul evreilor îţi vorbeşte ţie, rege al Egiptului: «Lasă pe poporul Meu să meargă şi să ţină o sărbătoare în cinstea Mea în pustie!»”

„Pe zeii Egiptului, Moise şi Aaron, a strigat regele ridicându-se de pe tron înfuriat. Îl sfidez pe Dumnezeul vostru! Pentru ce-mi împiedicaţi robii de la munca lor? Plecaţi imediat împreună cu bătrânii aceştia la muncă şi vedeţi-vă de treabă! Aşa ceva nu s-a mai pomenit în Egipt! Scoateţi-i afară!”, a strigat el gărzilor.

Moise a răspuns, vorbind pentru prima oară:

„O, rege Thothmeses, Dumnezeul evreilor, al cărui slujitor sunt eu te va face să-I cunoşti puterea, ca să ştii că nu există nici un alt dumnezeu în afară de El.”

Regele nu a răspuns, dar în ochi i s-a văzut o tresărire de frică şi ezitare. Prinţul Amunophis i-a urmat pe ambasadorii lui Dumnezeu care se retrăgeau, iar când au ajuns în coridor, a poruncit gărzii de afară să-i aresteze pe toţi. Dar, cu un gest al mâinii sale, Moise i-a făcut pe toţi să se retragă dinaintea lui, iar prinţul, întorcându-se speriat i-a spus regelui:

„Aceşti doi oameni sunt zei, tată! Înfăţişarea şi maiestatea lor este a unor semizei şi nimeni nu are curajul să pună mâna pe ei!”

„Dacă mai aud de ei, a răspuns Faraon, care între timp şi-a mai revenit din emoţii, voi şti dacă

sunt zei sau oameni. Îi voi condamna la moarte, pe viaţa lui Osiris! Dacă aceşti evrei au timp de nimicuri, înseamnă că trebuie să le măresc poverile!”

Apoi a poruncit să vină înaintea lui toţi ofiţerii şi comandanţii supraveghetorilor, cărora le-a spus:

„Nu veţi mai da paie evreilor pentru cărămizi! Îi veţi trimite să-şi strângă singuri paie. Şi îi veţi obliga să facă acelaşi număr de cărămizi ca şi până acum! Nu v-aţi făcut bine datoria, fiindcă sunt leneşi şi se plâng că vor să meargă în pustie să aducă jertfe zeului lor! Măriţi porţia de lucru la bărbaţi, ca să fie atât de ocupaţi încât să nu aibă timp să asculte la prostiile lui Moise şi ale lui Aaron!”

Acesta, dragă tată, a fost rezultatul intervenţiei lui Moise pentru poporul său. Totuşi, Dumnezeul lor este mai presus de toţi zeii lui Faraon şi-Şi va manifesta puterea ca să-i elibereze.

Cu afecţiune,

Al tău fiu,
Remeses din Damasc.

REMESES DIN DAMASC, TATĂLUI SĂU, REGELE SESOSTRIS

Cetatea On

Dragul şi venerabilul meu tată,

În ascultare faţă de porunca lui Faraon, ofiţerii şi supraveghetorii acestui popor nefericit au împlinit tot ce li s-a cerut. Sărmanii evrei, umblă tot Egiptul să caute paie. Până acum, muncitorii egipteni le aduceau paiele în care şi în şlepuri, pe Nil. Acum le strâng ei, împreună cu mărăcini uscaţi şi iarbă, sau orice pot găsi în grabă, fiindcă dacă vine noaptea şi nu şi-au terminat numărul de cărămizi, sunt bătuţi. Pretutindeni se aude pocnetul biciului şi gemetele asupriţilor se înalţă mereu spre Dumnezeu. Într-o zi bătrânii evreilor, ajungând la disperare, şi-au luat inima în dinţi şi au ieşit înaintea regelui când acesta se plimba în carul lui. S-au aplecat înaintea lui şi l-au întrebat:

„De ce ai procedat aşa cu noi? Acum nu este vina noastră că nu mai putem face acelaşi număr de cărămizi, dacă trebuie să ne strângem singuri paiele!”

Faraon a răspuns înfuriat:

„Sunteţi leneşi. Cum de v-aţi gândit că aveţi timp să mergeţi în pustie şi să aduceţi jertfe zeului

vostru? Înseamnă că nu v-am dat destul lucru! Plecaţi la treabă, căci nu vă voi da paie!”

„Şi ne vei cere să facem acelaşi număr de cărămizi?”, au întrebat ei.

„Până la ultima!”, a răspuns regele şi a plecat urmat de suita lui. Sărmanii bătrâni şi-au dat seama de situaţia în care se aflau şi s-au dus la Moise şi Aaron, spunându-le:

„Domnul să vă judece, fiindcă aţi pus o sabie în mâna lui Faraon cu care să ne ucidă!”

Moise s-a întristat şi ridicându-şi ochii spre cer fără să le răspundă, a plecat dinaintea lor, dar l-au auzit strigând către Dumnezeu şi spunând:

„Doamne, pentru ce ai lăsat să i se întâmple şi acest necaz poporului Tău? Pentru ce m-ai trimis pe mine? Căci de când am venit la Faraon să-i vorbesc în numele Tău, el a mărit poverile poporului Tău. Izbăveşte, Doamne Dumnezeule pe poporul acesta!”

Atunci s-a auzit un glas din cer care a spus:

„Vei vedea ce-i voi face lui Faraon, fiindcă vă va lăsa să plecaţi şi vă vor scoate afară din ţară. Eu sunt Domnul care ţi-am vorbit în Horeb, din rugul aprins. Eu m-am arătat lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov şi numele Meu este Domnul Dumnezeul cel Atotputernic, dar ei m-au cunoscut după numele Meu Iehova. Am auzit gemetele copiilor lui Israel. De aceea, spune-le:

„Eu sunt Domnul şi vă voi izbăvi din robia Egiptului şi vă voi lua să fiţi poporul Meu, iar Eu voi fi Dumnezeul vostru; veţi şti că sunt Domnul, Dumnezeul vostru, care vă scoate din Egipt şi vă duce într-o ţară pe care am jurat că i-o voi da lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacov ca moştenire. Eu sunt Domnul!”

Moise a încercat să-i mângâie pe evrei cu aceste cuvinte, dar din pricina chinului lor şi a jugului greu ce-i apăsa, nu l-au ascultat. Mai mult

decât atât, mulţi dintre ei îl priveau cu ură, ca şi cum ar fi fost vinovat de toate necazurile lor.

De atunci a trecut o lună, timp în care l-am văzut pe Moise adesea în Gosen, unde şi-a petrecut timpul încurajându-i pe fraţii care-şi plecau urechea la cuvintele lui.

Între timp, Faraon, pentru a-l defăima pe Dumnezeul evreilor, s-a angajat în nişte ritualuri religioase deosebite şi în fiecare zi străzile răsunau cu muzica instrumentelor şi a cântecelor înălţate spre zeii morţi ai Egiptului.

În a şaptea zi, Thothmeses a intrat cu alai în templul de marmură neagră al şarpelui sacru Uraeus. I s-a adresat ca unui zeu al înţelepciunii şi i-a adus jertfe de flori şi un lănţişor de smarald. A doua zi, în fruntea unei coloane de preoţi, a pornit de la palat de-a lungul magistralei sfincşilor până la terasa de pe Nil, vizavi de insula Rhoda unde se înalţă o statuie din bronz a zeului Nilus. Coborând din carul său, s-a apropiat de râu şi a turnat dintr-o cupă cu diamante o libaţie de vin în valuri, invocând râul însuşi ca pe o zeitate şi rostind o rugăciune ca un blestem asupra Dumnezeului evreilor.

A doua zi Faraon s-a dus cu alai la templul broaştelor sacre, la hotarul canalului Amun. Acolo a turnat libaţii înaintea unui sfinx colosal cu cap de broască căruia i-a adus şi alte jertfe. Broasca este considerată sacră de egipteni fiindcă se consideră că purifică apele, hrănindu-se cu otrăvurile din bălţi şi din râuri.

În ziua următoare alaiul s-a oprit în faţa templului lui Baal-Zebel, zeitatea pe care ei o consideră că îi protejează de muştele care infestează ţara. Oare este Thothmeses atât de superstiţios? Sau se teme de Moise şi de puterea lui şi doreşte să-şi întărească relaţiile cu preoţii şi să câştige încrederea lor?

După vizita la templul zeului muştelor, în următoarea zi, a intrat cu mare pompă în templul marelui taur sacru din On, Mnevis. Aici a adus jertfe, s-a rugat, a turnat libaţii şi a oferit danii şi ofrande. I-a cerut zeului să-i protejeze toate cirezile din Egipt şi să-i dea prosperitate în recoltă, apoi l-a defăimat batjocoritor pe Dumnezeul evreilor.

Thothmeses a reinstituit jertfele umane pe care regina Amense le-a interzis şi actul acesta ilustrează suficient natura lui crudă şi gradul lui de superstiţie.

Două zile mai târziu, după ce a traversat Nilul în alai de sărbătoare a intrat cu mare falǎ în templul lui Serapis. Zeului Apis, după cum bine ştii, tată, i se atribuie meritul de a proteja ţara de lăcuste. Ritualurile pe care regele le-a săvârşit erau impunătoare şi pompoase, dar în loc să-l invoce împotriva lăcustelor l-a invocat împotriva Dumnezeului lui Moise!

Oare toate acestea nu arată o frică tainică de Dumnezeul pe care-l batjocoreşte? Probabil că da, fiindcă este destul de învăţat şi atunci când Aaron i-a vorbit despre Dumnezeul evreilor şi-a amintit ceea ce ştia despre El din vechime şi a tresărit. Se pare că nu mai doreşte să-I audă vreodată numele.

După încă alte două zile, cu un alai format din preoţii tuturor templelor, cu care, cu călăreţi şi pedeştri, a vizitat marele templu al lui Osiris sau al zeului soarelui, unde după ceremonii auguste, el însuşi slujind ca mare preot, a oferit statuii zeului o nouă coroană de aur. L-a invocat apelând la zeul luminii, cel care alungă întunericul şi norii, ca şi duşman al fulgerelor şi al furtunii. I-a cerut cer senin şi vreme bună pentru recolte, ca şi înainte.

Între timp, copii lui Israel gem şi suspină apăsaţi de greutatea mărită a poverilor. L-am văzut astăzi pe Aaron şi mi-a spus cu ochii plini de o credinţă sfântă în Dumnezeul lui, că împreună cu

Moise, la porunca lui Dumnezeu, se vor înfăţişa mâine încă o dată înaintea lui Faraon.

Ce scenă interesantă va avea loc! Îmi voi căuta un motiv să fiu la palat mâine, pentru a-i vedea pe aceşti slujitori ai lui Iehova faţă în faţă cu acest Faraon crud şi cu zeii lui.

Cu respect, al tău fiu
Remeses din Damasc

SCRISOAREA A IX-A

REMESES DIN DAMASC, TATĂLUI SĂU, REGELE SESOSTRIS

Cetatea On, Egipt

Dragul meu tată,

Sunt convins că ceea ce îţi voi scrie în această scrisoare îţi va provoca un interes profund. Cei doi evrei au mers iarăşi înaintea regelui şi au cerut cu îndrăzneală eliberarea lui Israel.

Această întâlnire a avut loc în palatul din Memphis. Faraon stătea pe un tron, audiind pe guvernatorii ţinuturilor, când a fost anunţată sosirea lui Moise şi Aaron. Eu stăteam în apropierea regelui şi discutam cu prinţul.

„Cum îndrăzneşti să anunţi sosirea acestor evrei?” a strigat regele furios către marele şambelan, care deja tremura din cap până-n picioare.

„Nu i-am putut refuza, împărate! Nu am avut puterea de a mă împotrivi înaintea maiestăţii prezenţei lor. Iată-i apropiindu-se!”

Faţa lui Faraon a devenit dintr-o dată palidă. Părea că încearcă să dea ordine celor din jurul lui, dar a rămas ca mut.

„Cine poate să-i înjunghie pe aceştia?”, a strigat prinţul Amunophis disperat, văzând faţa tatălui său.

Nimeni nu s-a mişcat. Groaza şi curiozitatea i-a cuprins pe toţi cei prezenţi. Cei doi fraţi au înaintat fără şovăire şi s-au oprit înaintea monarhului, privindu-l ţintă în ochi.

„Pentru ce aţi venit, Moise şi Aaron?”, a întrebat el într-un târziu.

„Am venit, împărate, a răspuns Moise cu demnitate, în numele Dumnezeului evreilor. El le-a auzit suspinele şi m-a trimis să-ţi poruncesc în numele Său să-i laşi pe copiii lui Israel să plece din ţară.”

„Îl cunosc eu pe Dumnezeul tău? Care este puterea lui? N-are decât să şi-o arate! Prin ce semn îţi declari misiunea? Dacă te-a trimis un rege, arată-mi scrisul mâinii lui şi pecetea sa; dacă te-a trimis un zeu, arată-mi o minune!”

Aaron ţinea toiagul lui Moise în mână şi aruncându-l pe pardoseala de marmură a sălii, acesta a devenit un şarpe, târându-se încet şi aruncând parcă foc din ochii săi. Slujitorii lui Faraon au fugit dinaintea lui. Până şi regele de pe tron s-a alarmat la început, dar văzând că monstrul îşi umflă gâtlejul şi se întinde alene pe pielea de leu dinaintea tronului, a zâmbit şiret şi a spus:

„Viaţa ta în Arabia ţi-a oferit şansa să devii un maestru, Moise! Chemaţi-i pe vrăjitorii mei! Am oameni care pot să te egaleze în arta aceasta!”

Toţi aşteptau cu răsuflarea tăiată până când două persoane au intrat cu solemnitate, fiecare cu câte un toiag în mână. Aceştia erau Iane şi Iambre, magicienii împăratului, cu pielea întunecată şi trăsături arabice, îmbrăcaţi în veşminte strălucitoare, împodobite cu aur şi mărgăritare. Atitudinea lor era imperială şi arogantă şi priveau în jur cu dispreţ.

„Vedeţi acest şarpe? a întrebat Faraon arătând spre monstrul care se încolăcea pe pielea de leu, în timp ce câţiva gardieni stăteau cu suliţele

pregătite ca să-l străpungă dacă s-ar apropia de rege. Cu o jumătate de ceas în urmă era un toiag în mâna acestui vrăjitor evreu, a spus regele. Arătaţi-le arta voastră şi că avem zei ai căror slujitori pot să săvârşească aceleaşi minuni ca şi ei!”

Vrăjitorii s-au apropiat şi au spus:

„O, rege, iubit de soare, veşnic să trăieşti! Iată puterea vrăjitorilor tăi!”

Vorbind astfel şi-au aruncat toiegele pe pardoseală şi ele s-au transformat în şerpi. Faraon a spus apoi, adresându-se fraţilor evrei:

„Sunteţi nişte impostori şi aţi făcut această minune prin intermediul zeilor Egiptului, ca şi vrăjitorii mei!”

„Dacă zeii Egiptului sunt mai puternici, şerpii lor să mănânce şarpele meu, dar dacă Dumnezeul meu e mai puternic şi este singurul Dumnezeu, şarpele meu să mănânce şerpii voştri”, a rostit Aaron calm.

Cei doi fraţi au mers înaintea împăratului – pag. 199

„Aşa să fie”, a răspuns Faraon.

În clipa următoare şarpele lui Moise s-a întins şi sâsâind fioros, a înghiţit pe cei doi şerpi ai vrăjitorilor. A urmat un murmur în sala tronului şi însuşi Faraon, terorizat, s-a ridicat în picioare. Atunci Aaron a luat şarpele de coadă şi acesta s-a transformat iarăşi în toiag. După aceea am aflat că

vrăjitorii egipteni au adus cu ei şerpi adevăraţi, pe care au puterea să-i înăduşească şi să-i ţină în mânecă strângându-i de gât. În obscuritatea umbrelor unde stăteau, aceasta nu s-a observat şi aruncându-i jos, ei şi-au reluat mişcările naturale.

În dimineaţa următoare guvernatorul care supraveghea Nilul i-a raportat regelui că fluviul a început să crească. Faraon, după cum îi era obiceiul, a venit pe mal, unde era statuia zeului Nilus. Aici, cu mare pompă, era gata să înceapă celebrarea festivităţilor evenimentului fericit, când iată, Moise şi Aaron au apărut înaintea lui pe mal, Aaron având toiagul în mână.

„Domnul Dumnezeul evreilor, a rostit Moise cu glas puternic, m-a trimis la tine să-ţi spun: lasă pe poporul meu să plece! Iată, până acum nu ai vrut să asculţi. Aşa vorbeşte Domnul: prin aceasta vei cunoaşte că eu sunt Domnul! Iată împărate, la porunca Lui voi lovi apele cu toiagul care este în mâna mea şi ele se vor preface în sânge.”

„Vă sfidez pe voi şi pe Dumnezeul vostru şi am să vă ucid pe amândoi”, a răspuns Faraon palid şi înfuriat.

Atunci Moise, întorcându-se calm spre Aaron i-a spus:

„Ia acest toiag al lui Dumnezeu şi întinde-ţi mâna peste râu. Toate apele din Egipt se vor preface în sânge, chiar şi în vasele de lemn şi în vasele din piatră.”

Aaron şi-a întins mâna cu toiagul şi a lovit apele de la picioarele lui. În clipa următoare Nilul era un fluviu de sânge în loc de apă. Peştii au ieşit la suprafaţă cu miile şi au murit, şi mirosul de sânge a umplut atmosfera. Oamenii au început să ţipe. Din galerele de pe râu, de la femeile de pe malul opus, de pe străzi, terase şi câmpii, s-au ridicat plânsete şi bocete cum nu s-a mai auzit niciodată până atunci. Împăratul s-a urcat în carul lui şi a fugit dinaintea lui

Moise şi Aaron şi scena a devenit o mare confuzie. Cei doi slujitori ai lui Dumnezeu au plecat liniştiţi. Am fost prea îngrozit să mă apropii de ei, aşa că am urcat în carul meu şi am plecat la locuinţa mea de la palat. Pe drum am observat că toate canalele erau roşii de sânge, ca şi iazurile, lacurile şi orice apă din vase sau ulcioare. Când am trecut pe lângă fântânile din curtea palatului lui Faraon, am văzut că din ele ţâşnea sânge. Pe coridoare şi în pridvoare, apa din cupele pentru oaspeţi avea aceeaşi culoare purpurie. Când am ajuns în apartamentul meu, apa din vase şi din ulcioare avea culoarea sângelui. La amiază am ieşit şi am văzut pe egipteni săpând puţuri noi şi căutând apă proaspătă, dar fără nici un succes. Am ieşit din cetate şi m-am îndreptat spre Gosen. Pretutindeni oamenii erau terorizaţi, dar foarte puţini cunoşteau cauza acestei calamităţi îngrozitoare. După un ceas am ajuns în Gosen, unde copiii lui Israel locuiesc cu sutele de mii. Plini de mirare, mi-am dat seama că toate canalele erau pline cu apă proaspătă şi fântânile erau limpezi ca cristalul. Am înţeles că plaga sângelui nu afectase locurile unde locuiau evreii ci numai pe egipteni.

Când Faraon a văzut că nu poate obţine apă chiar dacă a săpat puţuri noi, i-a chemat pe Iambre şi pe Iane şi le-a promis să-i ierte pentru ceea ce s-a întâmplat cu şerpii, dacă vor putea schimba apa în sânge. Au săpat un puţ adânc în grădina lui Faraon, de unde a ieşit apă limpede. După ce au încercat de câteva ori, prin arta vrăjitoriei lor au reuşit să dea apei o culoare asemănătoare cu a sângelui.

„Vedeţi? a strigat Faraon bucuros. Slujitorii lui Faraon sunt egali cu slujitorii zeului evreilor.”

„Ah, împărate, a spus Iambre, dacă vrăjitorul evreu ne-ar fi lăsat Nilul, am fi putut să-l prefacem în sânge prin descântecele noastre.”

Atunci Faraon l-a răsplătit cu un lanţ de aur şi şi-a împietrit inima defăimându-l pe Moise şi pe

Dumnezeul lui. Dar în trei zile după aceea toate vietăţile au murit în lacuri şi în râurile din Egiptul de Jos. Mirosul de hoit al crocodililor, reptilelor şi peştilor care au pierit din cauza sângelui din apă, cât şi dificultatea de a găsi apă proaspătă, au făcut Egiptul un loc aproape imposibil de locuit. Egiptenii fugeau cu miile în Gosen pentru a respira aerul curat şi pentru a bea apa proaspătă de acolo. După şapte zile râul şi apele Egiptului şi-au reprimit culoarea naturală şi puritatea.

Apoi Dumnezeu i s-a arătat din nou lui Moise şi a poruncit să meargă înaintea lui Faraon cu acelaşi mesaj, dar regele, în marea lui furie le-a poruncit să plece dinaintea lui. Aaron şi-a întins mâna peste râuri, canale, lacuri şi fântâni şi într-o clipă, miliarde de broaşte au apărut, acestea au intrat prin toate casele, s-au urcat pe oameni, în toate încăperile, pe paturi, pe mese, pe scaune, atât în colibe, cât şi în palate. Săreau în aluaturile pentru pâine, în cuptoare, în apa de băut, peste tot. Terorizaţi, preoţii au închis templele ca nu cumva, broaştele intrând, să moară acolo şi să le spurce.

Înspăimântat, Faraon era gata să-l cheme pe Moise când Iambre, mai marele vrăjitorilor, a venit la el şi i-a spus:

„Să nu crezi că Dumnezeul acestui evreu este mai mare decât zeii Egiptului! Şi slujitorii tăi pot să facă acest lucru prin descântecele lor!”

„Fă acest lucru şi-ţi voi da un toiag de aur”, a răspuns regele.

Apoi coborând într-o fântână înconjurată de un zid înalt al palatului unde broaştele încă nu ajunseseră, vrăjitorul a făcut să apară broaşte.

„La început împăratul a fost încântat”, mi-a spus mai târziu paharnicul împăratului, dar gândindu-se mai bine a adăugat:

„Ceea ce ai făcut prin descântece, să faci să dispară tot prin descântece. Porunceşte-le să dispară

din fântână.” Cei doi vrăjitori nu au putut să facă să dispară broaştele care, până în ziua următoare, au umplut orice locuinţă. Toţi lorzii Egiptului au apelat atunci la Faraon şi el l-a chemat atunci pe Moise şi pe Aaron. „Toate colţişoarele palatului erau pline de broaşte, mi-a mărturisit paharnicul. Au intrat în farfurii şi în căni, în vase şi în cupe, spurcând orice loc. Noaptea, tot orăcăitul lor a umplut Egiptul de un zgomot asurzitor şi teribil, aşa încât dacă cineva ar fi căutat un loc unde să doarmă, ar fi fost imposibil s-o facă din pricina zgomotului. Nu putem păşi cu piciorul nicăieri fără să călcăm pe broaşte.”

Când cei doi fraţi evrei au venit iarăşi în prezenţa lui Faraon, acesta le-a spus cu ruşine şi neplăcere:

„Cereţi-i Dumnezeului vostru să ridice această plagă de peste mine, de peste poporul meu şi de peste toată ţara Egiptului. Dacă ne puteţi elibera ţara de broaşte, voi recunoaşte puterea Dumnezeului evreilor şi vă voi lăsa să mergeţi în pustie ca să-I aduceţi jertfe.”

Atunci Moise i-a răspuns regelui.

„Mă voi ruga Domnului aşa cum mi-ai cerut. Alege când vrei să mă rog ca Domnul să îndepărteze broaştele din ţară, de pe oameni şi din locuinţele lor.”

„Mâine”, a răspuns Thothmeses.

„Voi face după cum mi-ai cerut, a răspuns Moise. Când vei vedea că au dispărut broaştele la timpul hotărât de tine, să ştii că este actul de îndurare al lui Dumnezeu şi nu vrăjitoria noastră.”

Ce privelişte a fost Egiptul în dimineaţa următoare! Ţara era acoperită cu broaşte moarte. În ziua aceea şi în noaptea următoare tot poporul Egiptului a ieşit să le adune în grămezi şi să le arunce în râu, fiindcă ameninţau să infecteze ţara cu boli.

Când Faraon a văzut că i s-a împlinit dorinţa la timpul hotărât de el, a spus:

„Acesta a fost glasul şi puterea mea, nu Dumnezeul lor, fiindcă broaştele au murit la timpul hotărât de mine. Gloria nu este a lui Moise, ci a mea!”

A poruncit ca supraveghetorii evreilor să le mărească poverile şi mai mult, refuzând să-şi ţină promisiunea faţă de Moise şi Aaron.

Atunci Dumnezeu i-a trimis iarăşi la Faraon şi, în prezenţa lui, Aaron a întins toiagul, lovind pământul. Tot praful pământului a primit viaţă şi s-a aşezat pe oameni şi pe animale în formă de păduchi.

Înfuriat, Faraon şi-a chemat vrăjitorii dar aceştia nu au putut să facă această minune şi i-au spus:

„Acest fapt este dincolo de puterile noastre. Este degetul Dumnezeului lor.”

Auzind aceste cuvinte, Faraon i-a scos afară pe Moise şi pe Aaron şi pe toţi vrăjitorii lui. În ziua următoare nici o jertfă nu a fost adusă, nici un templu nu a fost deschis în tot Egiptul, fiindcă preoţii erau plini de păduchi şi nimeni nu putea oficia un act religios sau vreun ritual dacă avea vreo insectă pe el, aceasta făcându-l să fie necurat.

Trei zile mai târziu, la porunca lui Dumnezeu, dată la fântâna lui Iacov, unde, într-un nor strălucitor ca un stâlp de foc s-a coborât să-i vorbească lui Moise, cei doi fraţi s-au dus înaintea împăratului care tocmai intra în galera lui. Repetându-şi cererea, Moise a continuat:

„Domnul mi-a vorbit: lasă pe poporul Meu să plece, fiindcă dacă nu-l laşi, voi trimite lăcuste şi muşte peste tine, peste slujitorii tăi şi peste tot poporul tău. Casele tuturor egiptenilor vor fi pline de ele. Ca un semn că ţi-am vorbit, în Gosen, unde locuieşte poporul Meu, nu va fi nici o lăcustă, nici o muscă, ca să ştii că eu sunt Domnul cerului şi al

pământului. Aşa voi despărţi poporul Meu de poporul tău şi mâine vei vedea acest semn!”

Faraon, înspăimântat şi înfuriat, a poruncit ca galera lui să părăsească ţărmul, nevoind să asculte cuvintele lui Moise. A doua zi când m-am trezit, zarea era întunecată de muşte. Acopereau cetatea ca un nor şi zgomotul lor era ca mugetul mării pe timp de furtună. Când soarele s-a ridicat pe cer, lăcustele şi muştele s-au coborât şi au umplut toate casele. Era imposibil să auzi ceva din cauza gălăgiei lor, sau să vezi din cauza mulţimii lor. Se aşezau pe feţele oamenilor, căutau să intre în ochii lor şi să-i muşte. În câteva ceasuri, egiptenii au fost complet terorizaţi de această plagă. Nimeni nu mai muncea nimic în Egipt. Hrana şi odihna erau complet impracticabile. Eu m-am urcat în car şi am plecat în Gosen. Caii mei, înnebuniţi de muşcăturile lăcustelor, zburau ca vântul. Sute de bărbaţi, femei şi copii alergau uluiţi în aceeaşi direcţie pentru a se adăposti. Am trecut peste canalul care desparte cele două provincii şi nici măcar o muscă nu m-a urmărit. Întregul Gosen era scutit de această plagă.

În ziua următoare Faraon i-a chemat pe Moise şi Aaron şi le-a spus:

„Duceţi-vă! a strigat el când i-a văzut. Mergeţi şi jertfiţi Dumnezeului vostru în ţara aceasta, fiindcă este un Dumnezeu puternic şi nu-L putem înşela!”

„Nu se cuvine, împărate, a răspuns Moise, să-i aducem jertfe Dumnezeului nostru în ţara Egiptului. Noi evreii jertfim boi şi ţapi, jertfe neîngăduite egiptenilor, care idolatrizează aceste animale. Dacă vom jertfi zeii egiptenilor pentru Dumnezeul nostru înaintea ochilor lor, egiptenii vor încerca să ne omoare cu pietre. Dacă ne laşi să aducem jertfe Dumnezeului nostru, vom merge la o distanţă de trei zile în pustie şi-I vom sluji aşa cum ne-a poruncit El.”

Văzând hotărârea acestui evreu, Faraon a fost de acord cu el spunându-i:

„Acum roagă-l pe Dumnezeul tău pentru mine, să înlăture aceste lăcuste.”

În timp ce discutau, cei care îl protejau pe împărat cu evantaiul, nu i-au putut ocroti faţa de la muşcăturile lăcustelor care-l chinuiau groaznic, cu toată străduinţa lor, în timp ce nici una nu se apropia de Moise sau de Aaron.

„Mâine, a răspuns Moise plecând dinaintea lui, Domnul la care mă voi ruga pentru tine, va ridica această pedeapsă de pe Egipt.”

A doua zi, când Faraon a văzut că nu mai erau lăcuste, i-a părut rău de promisiunea făcută şi s-a hotărât să nu-şi ţină cuvântul.

Încă o dată şi-a trimis Dumnezeu robii la el, cerând să-i lase pe copii lui Israel liberi de jugul robiei, ameninţându-l cu o ciumă asupra tuturor cirezilor şi animalelor din Egipt, dacă nu-i va lăsa să plece. Regele, care părea mai împietrit şi încăpăţânat cu fiecare plagă, a refuzat şi i-a scos afară dinaintea lui cu ameninţări de răzbunare. Este surprinzător, dragă tată, că nu i-a ucis până acum – în inima mea nu am nici o îndoială că este reţinut în mod miraculos de a-i ucide de mâna Celui Atotputernic, a cărui slujitori credincioşi şi sfinţi sunt.

A doua zi, după cuvântul lui Moise, o ciumă fatală s-a năpustit asupra tuturor cirezilor şi turmelor din ţară, astfel încât au pierit toate. Când preoţii taurului sacru, Mnevis, au venit în grabă de la templu la palat, plângând că zeul lor murise de ciumă, iar la miezul nopţii au venit înaintea lui preoţii lui Apis exclamând cu groază că taurul lor sacru era de asemeni mort, Faraon a început să-şi dea seama şi să simtă că Dumnezeul evreilor este mai mare decât zeii Egiptului. Dar dis-de-dimineaţă, când s-a trezit, aflând că nici o vită din Israel nu murise, în loc să tremure şi să se pocăiască, s-a înfuriat şi mai mult.

Dumnezeu i-a poruncit atunci lui Moise, într-o vedenie de noapte lângă fântâna lui Iacov, să ia cenuşă şi să o arunce spre cer, în cele patru vânturi. El a făcut întocmai şi oriunde a fost dusă această pulbere, atât oamenii cât şi animalele s-au umplut de bube. Încercând să-şi recâştige încrederea înaintea regelui, magicienii şi vrăjitorii au încercat să facă aceeaşi minune, dar buboaiele s-au abătut asupra lor atât de tare încât n-au putut să stea înaintea lui Moise şi au alergat plângând de durere dinaintea lui. Totuşi, Faraon şi-a împietrit inima şi mai mult, fiindcă bubele nu i-au atins trupul lui.

În noaptea aceea Domnul i s-a arătat lui Moise şi i-a poruncit să meargă iar înaintea lui Faraon pentru a-i cere eliberarea poporului.

Dimineaţa, împreună cu Aaron, Moise a venit înaintea împăratului care se plimba nervos dintr-un capăt în altul al coridorului din palatul său.

„Ce mai vreţi acum, nenorociţilor şi duşmani ai zeilor?”, a strigat el când i-a văzut apropiindu-se.

„Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeul evreilor: lasă pe poporul Meu să plece ca să-Mi slujească”, a răspuns Moise.

„Aceleaşi cuvinte! Niciodată nu se va împlini dorinţa ta sau a Dumnezeului tău! Cine este Domnul? Nu am nici un om în Egipt care să mă poată scăpa de aceşti vrăjmaşi?”

„Aşa vorbeşte Domnul: «Dacă tu, rege, refuzi să-l laşi pe Israel să plece, voi trimite toate plăgile peste poporul tău şi peste animale, ca să ştii că nu este nimeni ca Mine pe tot pământul! Iată, mâine, voi trimite o negură de nori şi va cădea grindină pe pământ şi toţi oamenii şi animalele de pe câmp vor muri loviţi de ea. Dacă ţii la viaţa slujitorilor tăi, a continuat Moise, trimite cuvânt la toţi cei ce sunt pe câmpuri.»”

Această ameninţare a zburat din gură în gură pretutindeni în câteva ceasuri şi cei ce au crezut

cuvântul Domnului şi-au chemat servitorii şi animalele, băgându-i în case, însă ceilalţi, care încă sfidau autoritatea lui Dumnezeu, i-au lăsat pe câmp. Ce va aduce ziua de mâine?

Avertizat de Aaron, plec imediat să mă adăpostesc sub cerurile senine din Gosen.

Al tău fiu iubitor,
Remeses din Damasc

SCRISOAREA A X-A

REMESES DIN DAMASC, TATĂLUI SĂU, REGELE SESOSTRIS

Cetatea Soarelui, Egipt

Dragă tată,

Abia am ajuns la hotarul Gosenului că am şi auzit un glas ce plutea parcă în aer – era glasul ce-l cunoşteam a fi al lui Moise; şi deodată am auzit în urma mea tunete puternice şi tot pământul se scutura sub roţile carului meu. În dreapta mea, i-am văzut atunci pe Moise şi pe Aaron stând unul lângă altul pe marginea fântânii ruinate a lui Iacov, pe lângă care treceam. Moise îşi ridicase toiagul spre miazănoapte, spre cetatea lui Faraon, peste obeliscurile ce străluceau în bătaia soarelui. Sărind din car m-am apropiat cu reverenţă de oamenii lui Dumnezeu, îngrozindu-mă de prezenţa lor, dar asigurat că acolo unde erau ei voi fi în siguranţă. Am stat nemişcat şi am aşteptat să văd ce se va întâmpla. Moise, cu toiagul întins şi fluturându-l spre răsărit, spre asfinţit şi spre miazănoapte, stătea cu ochii ridicaţi spre cer de unde primea drept răspuns răsunetul unor tunete de la mare distanţă. În timp ce eu mă apropiam, el a continuat cu următoarele cuvinte:

„Să cadă tunetul şi grindina şi focul peste tine, Egiptule, Egiptule! Numai în ţinutul Gosen să fie linişte şi seninătate!”

Atunci am privit îngrozit spre ţara Egiptului şi am văzut venind dinspre miazănoapte, ca un vârtej, un zid întunecat, care îmi apărea ca un nor gigantic de la Marea cea Mare. Din el ieşeau fulgere şi tunetele bubuiau tot mai tare zguduind Egiptul. Norul creştea tot mai mult şi acoperea o jumătate din cer. Dedesubt, umbra-i întunecoasă umplea de negură obeliscurile, turnurile şi arcadele. Soarele nu s-a mai văzut şi cetatea On a devenit invizibilă, fiind parcă înghiţită de negură. Din nor a început să iasă foc, ca şi cum fulgerele nu puteau să-i dezlănţuie destul de repede mânia. Şi am auzit grindina căzând cu un zgomot asemănător mării cuprinse de furtună. Un milion de evrei care erau adunaţi în Gosen stăteau şi priveau scena pe care o vedeam eu. Drumurile, câmpiile, grădinile erau pline de oameni care fugeau terorizaţi spre Gosen.

Acest nor îngrozitor, slujitor al Celui Atotputernic, îşi continua focul mai teribil decât o armată cu suliţe şi steaguri. Focul lovea pământul înaintea lui şi fulgerele se întindeau până la orizont luminând zarea, făcând să se vadă din loc în loc urmele trăsnetelor ca nişte fumuri de sulf.

Cu fiecare clipă ce trecea se mărea zona afectată până când a învăluit întregul Egipt de la răsărit până la apus. Iată, tată, puterea lui Dumnezeu! Norul acesta gigantic pe care Iehova l-a trimis peste Egipt se apropia foarte repede de Gosen, dar când a ajuns la hotar s-a oprit. Stătea nemişcat în aer, dar nu trecea în Gosen. În sfârşit, întunericul a devenit atât de dens încât părea ca un zid între Egipt şi Gosen, de la pământ până la cer. Peste Gosen, soarele – ah, ce sublim contrast – strălucea arzător, vânturile parcă adormiseră lăsând pacea să domnească netulburată, câmpiile mănoase

erau pline de bucurie, păsărelele cântau şi ele fericite şi copiii lui Dumnezeu se odihneau liniştiţi sub protecţia dragostei Lui.

Fără îndoială, Faraon va pieri el însuşi dacă va îndrăzni să se împotrivească mai departe Dumnezeului evreilor care i-a arătat clar că numai El este singurul Dumnezeul adevărat. Dacă, dragă tată, învăţăturile ce le-am primit de la tine în copilărie nu m-au făcut să-L cunosc cu adevărat pe Dumnezeul lui Noe, care este Dumnezeul evreilor, vreau ca de astăzi înainte, după ce am văzut ultima manifestaţie a maiestăţii şi a puterii Sale îngrozitoare, să mă prostern înaintea lui şi să-l recunosc ca pe Dumnezeul meu personal. Cât de minunat mi se pare că El, care locuieşte în ceruri, se apleacă peste pământ şi-şi arată gloria, maiestatea şi tăria, pentru a apăra şi a elibera un popor înrobit şi sărman ca al evreilor, dar, după cum m-a învăţat sfântul Moise cu câteva zile în urmă, aceste manifestări ale lui Dumnezeu au trei scopuri distincte: primul, pentru a le dovedi israeliţilor cu inima zdrobită că El, care este atât de puternic şi face asemenea minuni, este Dumnezeul lor aşa cum a fost Dumnezeul lui Avraam şi are puterea să-i elibereze din mâna lui Faraon; al doilea, să le dovedească egiptenilor că numai El este Dumnezeu, că zeii lor sunt ca miriştea în mâna Lui, şi că nu este nimeni ca El în univers, aşadar să-i facă să-L recunoască şi să I se închine; şi al treilea, ca faptelor lui măreţe şi a minunilor săvârşite în Egipt să ajungă la urechile împăraţilor şi prinţilor, a preoţilor şi lorzilor de departe, la popoarele tuturor naţiunilor de pe pământ, să-L facă de cunoscut pe adevăratul Dumnezeu printre popoare, să dovedească că idolii lor sunt neputincioşi şi să declare supremaţia Dumnezeului evreilor în cer şi pe pământ, peste regi şi popoare.

„Aşadar, din aceste motive, a continuat Moise, şi ca să nu rămână fără o mărturie vie înaintea

oamenilor, ci să-Şi proclame puterea înaintea tuturor făpturilor sale, grija şi dragostea pentru cei neîndreptăţiţi, dar şi judecata asupra regilor care împărăţesc cu cruzime, El a îngăduit nu numai robia poporului nostru, dar a ridicat un om, asemenea lui Faraon, prin care să-şi arate puterea şi judecata, după cum i-a spus:

De aceea te-am ridicat, să-ţi arăt puterea Mea şi pentru ca numele Meu să fie proclamat pe întreg pământul. De aceea mi-a spus mie Domnul Dumnezeu înainte de a mă trimite în faţa lui Faraon, că acesta nu va lăsa pe Israel să plece din Egipt până când nu-şi va întinde mâna şi va lovi Egiptul. Eu nu am înţeles toate acestea de la început, a spus Moise, dar acum înţeleg planul lui Dumnezeu şi mă tem că va mai trimite încă multe alte nenorociri dacă Faraon nu cedează.”

Thothmeses însă Îl sfidează pe Dumnezeul Cel viu ca un nebun!

Nici măcar teroarea ultimei plăgi nu l-a convins să lase pe Israel liber. Când judecata lui Dumnezeu cădea peste Egipt, s-a închis trei zile în palat până când, nemaiputând să suporte, a trimis să fie chemaţi Moise şi Aaron. Nu a găsit nici un mesager pe care să-l trimită la ei decât pe Israel, fostul tău paj, care, de când s-a întors în Egipt este un slujitor al regelui. Trei curieri, unul după altul, au fost ucişi de grindină, dar evreul a mers fără frică prin ploaia de gheaţă ca şi cum ar fi fost îmbrăcat în zale.

Mi s-a spus că regele i-a primit pe fraţii evrei în baie, cu medicii săi în jurul lui, cu faţa palidă de frică şi cuprins de groază. Când au intrat a rostit:

„Ajunge, oameni ai lui Dumnezeu, ajunge! Rugaţi-vă la Domnul Dumnezeul vostru pentru mine, ca să înceteze trăsnetele şi ploaia cu gheaţă şi vă voi lăsa să plecaţi fără nici o întârziere!”

În timp ce vorbea, palatul s-a zguduit din temelii şi apa a sărit afară din fântână ca la un cutremur.

„Când voi ieşi afară din cetate îmi voi ridica mâinile spre Domnul, a răspuns Moise şi tunetele vor înceta, ca să ştii că pământul este al Domnului. Cât despre tine şi despre lorzii tăi împărate, ştiu că încă nu vă veţi teme de Domnul Dumnezeul nostru!”

Când Moise a ieşit din cetatea On şi-a ridicat mâinile spre cer, iar tunetele, ploaia, grindina şi fulgerele au încetat.

Deodată masa groaznică a norului de negură, care timp de trei zile i-a îngrozit pe egipteni, a început să se îndepărteze înapoi spre miazănoapte. Tunetele s-au oprit, fulgerele nu s-au mai văzut, grindina nu a mai căzut. Şi în timp ce norul se retrăgea, umbrele de deasupra ţării – acum pustiită şi izolată – au plecat şi ele. Încetul cu încetul se putea vedea ce a mai rămas din ţară: mai întâi am văzut zidurile cetăţii, apoi turnurile, apoi obeliscurile au fost cuprinse de lumină şi deodată a ieşit soarele strălucitor pe cer cu splendoarea razelor lui.

Ce scenă tristă prezenta Egiptul când m-am întors a doua zi în On! Câmpiile mănoase erau distruse, copacii rupţi îşi pierduseră toate frunzele, casele şi satele câmpiei erau devastate, peste tot erau trupuri moarte. Caii şi vitele care scăpaseră de plaga dinainte sau care fuseseră cumpărate de la evrei, zăceau moarte pretutindeni împreună cu păzitorii lor. Intrând în cetate, am văzut soldaţi care au fost ucişi de grindină în posturile lor. Aceştia încă erau întinşi la pământ în locurile unde au căzut, în timp ce soarele strălucea peste întreaga scenă de bocet şi necaz!

L-am găsit pe Faraon la un banchet, deoarece timp de trei zile şi trei nopţi aproape nu se atinsese de mâncare nici el, nici lorzii lui şi nici servitorii. Acum chefuiau şi beau vin şi faţa regelui era

înviorată de băutură. Prinzând acest moment de linişte, dorea să se înveselească, ca să uite de toată teroarea din trecut. Când am intrat, cântăreţii lui închinau un imn zeilor săi. După ce au terminat, Faraon, cu cupa în mână, L-a blestemat pe Dumnezeul evreilor că i-a trimis asemenea urgii în ţară.

Dezgustat de ceea ce am văzut, m-am întors să plec, când deodată, Moise şi Aaron au trecut pe lângă mine şi au intrat la rege. Văzându-i, inima lui Faraon s-a împietrit împotriva lor şi a Dumnezeului lor. Ridicându-se în picioare împreună cu lorzii lui, a strigat înspăimântat şi înfuriat:

„Iar aţi venit la mine, evreilor? Nu-l voi lăsa pe Israel să plece! Nici un picior şi nici o copită nu va păşi dincolo de graniţele mele! Am jurat aceasta pe viaţa lui Faraon şi pe zeii Egiptului!”

Atunci Moise i-a răspuns regelui astfel:

„Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeul evreilor, Faraoane: «Lasă-l pe poporul Meu să plece ca să-mi slujească! Dacă nu-l vei lăsa, iată că mâine voi trimite lăcustele în ţara ta şi ele vor acoperi tot ţinutul tău şi vor mânca tot ce a rămas pe câmp. Vor intra în casele tuturor egiptenilor aşa cum nu s-a întâmplat niciodată pe pământ până acum!»”

„Noi am mai văzut lăcuste în Egipt, evreule, şi nu ne temem, a răspuns Faraon, rânjind batjocoritor. Du-te şi spune Dumnezeului tău că Faraon, împreună cu zeii lui îl sfidează atât pe el cât şi lăcustele lui!”

Moise a ieşit şi a plecat, dar lorzii Egiptului s-au temut şi i-au spus regelui:

„Cât timp va mai fi omul acesta o ciumă, pentru noi? Lasă-i pe bărbaţii evreilor să meargă să slujească acestui Dumnezeu puternic şi îngrozitor, aşa cum le-a poruncit.”

Atunci Faraon a trimis un rob să cheme înapoi pe Moise care nu ajunsese încă la poarta palatului şi când s-a întors i-a spus:

„Din pricina acestora şi din pricina Egiptului, pe care aproape l-ai distrus cu vrăjitoria ta, cedez la cerinţele tale, nu pentru că mă tem de Dumnezeul tău. Ieşiţi şi slujiţi-I. Dar cine sunt acei care vor merge cu tine?”

Moise i-a răspuns cu fermitate şi fără frică:

„Noi vom merge cu copiii, cu tinerii şi cu bătrânii noştri, cu fiii şi cu fiicele noastre, cu turmele şi cirezile noastre, fiindcă trebuie să ţinem o sărbătoare în cinstea Domnului şi să aducem jertfe Dumnezeului nostru.”

Plin de furie, Faraon a răspuns:

„Este treaba ta dacă-I aduci jertfe, nu a mea! Nu mă provoca la mânie, pentru că nu-ţi va merge bine! Nu-mi cere să mergeţi împreună cu copiii voştri! Mergeţi numai voi, bărbaţii şi slujiţi-i Dumnezeului vostru, dacă într-adevăr asta este ceea ce vreţi să faceţi! Acum ieşi dinaintea mea! Sunteţi un blestem pentru Egipt! Ce mai aştepţi? Scoateţi-i afară!”

Gărzile au făcut câţiva paşi spre ei, dar s-au oprit leşinaţi de frică. Cu demnitate şi linişte, cei doi fraţi au ieşit din palat şi au părăsit cetatea, apoi Moise şi-a ridicat toiagul spre răsărit şi a invocat o nouă judecată a lui Dumnezeu după cum i se poruncise. Îndată, dinspre răsărit s-a pornit un vânt care a suflat toată ziua şi toată noaptea, din ce în ce mai puternic. Dimineaţa, trezit de ţipetele oamenilor, am văzut cerurile întunecate ca un ocean plutitor de negură, însoţit de un zumzet confuz, asemănător vântului când şuieră printre cedrii înalţi ai Libanului. Când s-a apropiat s-a întunecat zarea. Avea câteva sute de picioare în grosime şi partea de jos nu era prea sus de la pământ. Mi-am dat seama imediat că era urgia lăcustelor care venea drept pedeapsă asupra Egiptului. Stăteam la o fereastră în casa lui Aaron, nu prea departe de hotarul dintre Gosen şi restul Egiptului. Am văzut lăcustele coborând cu

sutele de mii, până când tot pământul a fost acoperit de ele. Au continuat să vină toată ziua şi toată noaptea, în ziua şi în noaptea următoare, ca un nor nesfârşit, întunecând ziua soarele, iar noaptea acoperind stelele. Întregul Egipt era agitat ca o furtună pe mare. Când au trecut Nilul, miliarde au căzut în el şi i-au acoperit suprafaţa – galere, şlepuri, bărci cu pânze şi oameni. Până şi apa a fost afectată de această invazie cumplită. Au acoperit întreaga faţă a Egiptului şi, în lăcomia lor, n-a rămas nici un fir de iarbă, o floare, o frunză, un mugur. După urgia grindinii, copacii deja dădeau să înmugurească din nou, iarba începea să încolţească, dar acum totul a fost pustiit.

Atunci, în disperare, poporul a asaltat palatul lui Faraon cu strigăte îngrozitoare. Egiptenii şi-au pierdut orice frică faţă de imperatorul lor, fiind conduşi de impulsul disperării ultimei plăgi. Nimic nu-i mai aştepta pe ei, pe soţiile lor, pe copiii lor, decât foametea şi moartea. Faraon a devenit şi el alarmat de puterea nesfârşită a Dumnezeului evreilor. A trimis în grabă să-i cheme pe Moise şi pe Aaron. Când au venit, Faraon era într-o încăpere încuiată, luminată de şapte lămpi de aur pe care Osirtasen le capturase de la împăratul Ninivei. Era întins pe o canapea, înconjurat de doamnele de la palatul său care îl implorau să lase pe Israel să plece. Până şi fiul său, prinţul Amunophis stătea îngenunchiat înaintea lui şi-l ruga să aprobe plecarea evreilor şi să nu-L mai mânie pe Dumnezeul lor. În momentul în care au intrat Moise şi Aaron, acesta s-a ridicat de pe canapea şi a strigat:

„Am păcătuit împotriva Domnului Dumnezeului vostru şi împotriva voastră. Acum vă rog să mă iertaţi, numai de data aceasta şi să-l rugaţi pe Domnul Dumnezeul vostru să oprească urgia!”

Această confesiune părea să fi fost făcută cu sinceritate, aşa că Moise a răspuns:

„Domnul îţi cunoaşte inima şi te va ierta dacă te vei schimba. Eu mă voi ruga Domnului pentru tine şi urgia va pleca de la tine şi de la poporul tău.”

Moise a plecat şi când a ajuns în Gosen s-a urcat în turnul lui Iacov şi s-a rugat Domnului pentru Faraon. Îndată lăcustele s-au ridicat în sus într-un vârtej şi, până în dimineaţa următoare, nici o lăcustă vie nu s-a mai văzut pe toată întinderea Egiptului.

Moise a trimis acum mesageri în tot Egiptul, chemându-i pe toţi copiii lui Israel să se adune în Gosen împreună cu turmele lor şi cu tot ce aveau. Mesagerii erau evrei şi treceau liberi peste tot, fără a fi persecutaţi, fiindcă egiptenii au fost cuprinşi de o mare frică şi recunoşteau în ei poporul Dumnezeului puternic al lui Moise.

Acum, dragă tată, cred că eşti pregătit să citeşti că Faraon, după cuvântul său, le-a permis copiilor lui Israel să iese de sub stăpânirea sa. Dar Thothmeses al IV-lea nu este un om obişnuit. Probabil că în întreaga istorie a regilor nu se mai cunoaşte un caracter precum al lui. Tremurând sub loviturile judecăţii, după ce Dumnezeu îndepărtează urgiile de la el, uită totul şi nu mai recunoaşte ce a promis. Convins de adevăr, i se opune totuşi cu încăpăţânare; mărturiseşte puterea lui Dumnezeu, apoi Îl sfidează din nou. În acest fel Faraon, inconştient, încăpăţânat, Îl glorifică de fapt pe Dumnezeu în măreţia Lui şi atrage asupra ţării sale toate aceste pedepse care sunt manifestări ale puterii lui Dumnezeu în cer şi pe pământ. Totuşi, el nu este cu nimic mai puţin vinovat înaintea lui Dumnezeu, fiindcă prin îndărătnicia lui nu intenţionează să-i aducă glorie, ci dimpotrivă, neagă şi sfidează autoritatea Lui după fiecare din aceste manifestări.

Aşadar, dragă tată, Faraon nu s-a ţinut de cuvânt nici de data aceasta. Rămas singur, a uitat toate promisiunile pe care le-a făcut înainte şi i-a

trimis cuvânt lui Moise să nu încerce să scoată evreii din Egipt, fiindcă Egiptul este devastat şi mai întâi evreii trebuie să muncească şi să repare podurile, canalele, terasele, grădinile şi lacurile şi apoi vor putea pleca.

Atunci Domnul i-a vorbit lui Moise:

„Întinde-ţi mâna spre cer ca să se pogoare întunericul peste ţara Egiptului, un întuneric care să fie resimţit!"

Ascultând porunca, Moise s-a urcat în turnul lui Iacov şi şi-a întins mâna spre cer.

A urmat o scenă plină de groază, dragă tată. Întreaga zare s-a preschimbat în culoarea sângelui. Un întuneric instantaneu şi dens s-a lăsat peste toată ţara. Păsărelele nu mai cântau, vitele mugeau şi bocetul întregului Egipt se auzea până la mari depărtări. Deşi cetatea On este la câteva mile distanţă, ţipetele celor din cetate au ajuns până la urechile copiilor lui Israel, în Gosen, dar la ei atmosfera era una de lumină, frumuseţe şi bucurie. Soarele strălucea, era bucurie în fiecare colibă, păsărelele cântau şi grânele se legănau în bătaia soarelui şi în adierea vântului. Întunericul se ridica ca un zid neguros de la pământ până la cer între Gosen şi Egipt.

Căderea negurii peste Egipt i-a prins pe mulţi egipteni pe drum, pe câmpii, pe Nil, pe străzi, în temple şi în palate, pe oriunde se găseau; şi unde i-a prins, acolo s-au văzut obligaţi să rămână. Nu puteau să aprindă nici un foc, nici o flacără nu ardea în ceaţa uleioasă şi neagră ca de tăciune. Am vrut să intru doar pentru o clipă şi să o ating, dar Aaron m-a avertizat că siguranţa îmi era garantată numai în lumina din Gosen. Din abisul întunecat se auzea, din când în când, strigătul disperat al vreunui călător, iar evreii le răspundeau cu bunătate şi astfel, prin strigătele lor, îi direcţionau ca să poată ajunge la

lumină. În tot acest timp, la porunca lui Moise, evreii îşi adunau turmele şi se pregăteau să plece.

Acest întuneric oribil nu s-a schimbat până în a treia zi când, Faraon, nemaiputând să reziste în această luptă inegală cu Dumnezeu, a trimis la Moise doi evrei născuţi în casa lui, fiindcă doar ei puteau să meargă prin negură ca prin lumină. Cu răbdare şi fără nici o îndoială, Moise şi Aaron s-au ridicat şi au dispărut în întuneric. Când au ajuns la Faraon, acesta a strigat cu glas plângăreţ:

„Plecaţi, Moise şi Aaron, împreună cu toţi evreii voştri, dar lăsaţi turmele şi cirezile să rămână în ţară. Nu voi aţi distrus, a continuat el cu amărăciune, toate animalele ce au copita despicată în toată ţara Egiptului?”

Moise i-a răspuns:

„Trebuie să ne laşi să plecăm cu turmele şi cirezile noastre, împărate, ca să avem animale pentru jertfe şi arderi de tot pentru Domnul Dumnezeul nostru.”

Când Faraon l-a auzit pe Moise vorbind atât de ferm, părea că-şi pierde minţile de furie. Aruncându-şi sceptrul din mână spre cei doi fraţi a strigat:

„Plecaţi de la mine, blestemaţilor! Ai grijă, Moise, să nu mai dai ochii cu mine, fiindcă în ziua când îmi vei vedea faţa, vei muri!”

Atunci, Moise i-a răspuns calm şi demn, dar cu severitate:

„Ai vorbit bine Faraoane! Nu-ţi voi mai vedea faţa. Dar ascultă cuvintele Domnului: voi mai aduce o urgie asupra lui Faraon şi asupra Egiptului. La miezul nopţii voi trece prin ţară şi toţi întâii născuţi din Egipt vor muri, de la primul născut al lui Faraon care stă pe tron până la întâiul născut al celui mai de jos servitor şi toţi întâii născuţi ai tuturor animalelor. Atunci toţi egiptenii se vor închina înaintea Domnului şi vor spune: ieşiţi din ţară voi şi tot

poporul vostru. Atât comandanţii voştri, guvernatorii şi oamenii de seamă, cât şi servitorii voştri, vor veni la noi şi ne vor ruga să plecăm. Abia atunci vom ieşi şi vom pleca. Acestea, împărate, sunt cuvintele Domnului pentru tine."

În timp ce Moise pleca de la palat, egiptenii se proşterneau înaintea lui şi strigau:

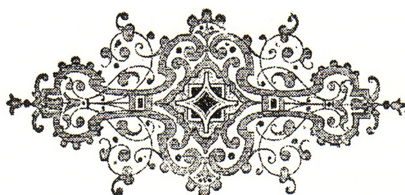
„Acesta este un zeu!"

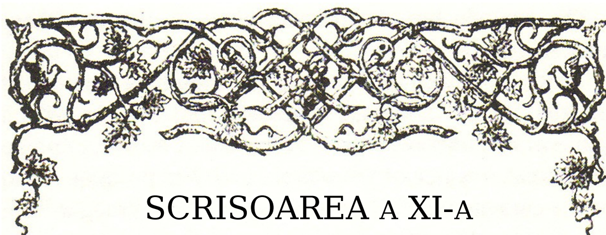
Dar Moise i-a mustrat cu severitate, după cum mi-a povestit Aaron mai târziu, şi i-a îndemnat să se închine Dumnezeului cerului, căruia Îi slujeşte şi el."

La revedere, dragă tată. În scrisoarea următoare, nădăjduiesc că îţi voi relata victoria Domnului Dumnezeu asupra lui Faraon şi a zeilor săi.

Rămâi cu bine.

Remeses din Damasc, fiul tău

SCRISOAREA A XI-A

REMESES DIN DAMASC, TATĂLUI SĂU,
REGELE SESOSTRIS

Scrisă în pustia Arabiei, lângă mare

Dragă tată,

Evenimentele care s-au petrecut de la ultima mea scrisoare nu pot fi descrise în cuvinte, fiind de natură divină şi grandoare infinită. Milioanele de copii ai lui Israel au ieşit din Egipt să vadă tot pământul şi să spună că Domnul Dumnezeul evreilor este singurul Dumnezeu şi că nu există nici un alt Dumnezeu în afară de El.

În ziua când Moise şi Aaron au plecat de la Faraon – Thothmeses, Domnul le-a poruncit să adune bătrânii şi poporul evreilor şi să ia un miel de parte bărbătească, fără nici un cusur, câte unul pentru fiecare familie, să-l ţină până în a paisprezecea zi a lunii, care tocmai se apropia, să-l taie seara şi să ungă, cu un buchet de isop înmuiat în sângele lui, pragul de sus şi uşorii fiecărei case, apoi să frigă carnea şi să o mănânce noaptea, fără să lase nimic din ea până dimineaţa. „Şi o veţi mânca în grabă, a spus Domnul, cu mijlocul încins, cu încălţămintea în picioare şi cu toiagul în mână, fiindcă este Paştele Domnului, care în aceeaşi noapte va trece prin ţara Egiptului şi-i va lovi pe toţi întâii născuţi ai Egiptului, din oameni şi animale. Voi judeca pe toţi zeii

Egiptului! Eu sunt Domnul, iar această zi va fi o amintire veşnică pentru voi.”

Moise a făcut cum i-a poruncit Domnul. În ajunul nopţii în care mielul trebuia să fie junghiat, le-a spus bătrânilor lui Israel pe care i-a adunat împreună:

„Aşa vorbeşte Domnul Dumnezeul vostru: nimeni din Israel să nu iasă afară din casa lui până dimineaţa, fiindcă Domnul va trece în noaptea aceasta prin ţară să-i lovească pe egipteni. Şi când va vedea sângele pe pragul de sus şi pe uşorii uşii, Domnul va trece şi nu-l va lăsa pe îngerul nimicitor să intre şi să lovească familiile voastre.”

De asemenea au mai fost date nişte porunci cu privire la pâinea nedospită pe care trebuiau să o mănânce timp de şapte zile, la praznicul azimelor.

Apoi, dragă tată, a urmat o scenă cu totul interesantă. Trei milioane de oameni se pregăteau să rupă lanţul robiei sub care au suferit generaţiile de dinaintea lor şi să scape de sub sceptrul greu şi de sub cruzimea împăratului Egiptului pentru totdeauna. După a şasea minune nu au mai lucrat nimic şi nici un egiptean nu a avut curajul să spună: „Mergeţi la munca voastră!”, fiindcă au văzut că Dumnezeu era cu ei. Aşadar din toate părţile Egiptului, plini de curiozitate, de speranţă, şi dornici de a-l vedea pe acest conducător puternic pe care Dumnezeu l-a ridicat pentru ei, evreii au năvălit ca nişte turme în Gosen.

Eu mă plimbam tot timpul printre ei şi-i vizitam mereu când pe unul, când pe altul. Pe fiecare faţă strălucea o lumină ciudată. Bătrânii păreau liniştiţi şi fericiţi, tinerii strigau cu speranţă, fetele erau pline de bucurie, mamele zâmbeau fericite strângându-şi mulţumite copilaşii la piept, cu certitudinea că ei nu vor mai trebui să-i slujească lui Faraon. Cu ce emoţii au junghiat copiii lui Israel mielul, ungând pragul de sus şi uşorii uşii cu sângele

lui! Pentru mulţi dintre ei aceasta a fost în modul cel mai simplu porunca lui Moise, dar nu-i înţelegeau semnificaţia. A fost o seară solemnă şi plină de mister. Soarele îşi cernea aurul la asfinţit şi orizontul era cuprins de o atmosferă de glorie. Se părea că însuşi Dumnezeul evreilor îşi făcea simţită prezenţa între ei şi-i încuraja.

Printre evrei erau amestecate mii de familii de egipteni care şi-au căutat adăpostul lângă ei. Mulţi dintre aceştia şi-au luat cu ei toate averile – hainele scumpe, aurul, argintul şi bijuteriile – pentru a le oferi în dar acestui popor atât de dispreţuit mai înainte.

Cum aş putea, dragă tată, să-ţi descriu evenimentele nopţii ce au urmat? După ce soarele a coborât şi s-au lăsat umbrele şi răcoarea serii, evreii, cuprinşi de un fior sfânt, s-au retras în locuinţele lor şi au închis uşile. Mamele, pline de îngrijorare, îşi îmbrăţişau primii lor născuţi. Chiar mulţi dintre egipteni care au aflat despre porunca ce o primiseră evreii, au ales câte un miel şi l-au junghiat cu mâinile tremurânde şi cu inimile zbătându-se între speranţă şi teamă. Au uns şi ei pragul de sus şi uşorii locurilor improvizate în care se adăposteau cu speranţa că Marele şi Atotputernicul Dumnezeu al evreilor, văzând sângele, va trece fără să le răpească întâii născuţi.

În sfârşit, o tăcere asemănătoare cu cea care împărăţeşte în inima piramidelor s-a aşezat peste întregul Gosen. Nici un ochi nu s-a închis în primele ceasuri ale nopţii, în tot ţinutul. Toţi aşteptau cu groază să audă ce se va întâmpla când Dumnezeu va lovi Egiptul. Eu am rămas în casa venerabilului Aminadab, socrul lui Aaron. Elisiba, soţia lui Aaron, îl îmbrăţişa pe fiul cel mai mare, Nadab, un tânăr destoinic, îl ţinea strâns şi nu-i dădea drumul. Aaron şi Moise erau într-o altă încăpere, singuri, discutând încet şi rugându-se.

Deodată, la miezul nopţii, o lumină puternică din ceruri a strălucit deasupra locuinţei şi din ea a ieşit o glorie ce a umplut ţinutul Gosenului cu razele ei. Mi-am dat seama că este slava prezenţei lui Dumnezeu şi am căzut cu faţa la pământ. Într-un târziu, Moise s-a apropiat de mine, m-a atins pe umăr şi mi-a spus:

„Nu te teme! Ridică-te şi priveşte slava lui Dumnezeu, ca atunci când te vei întoarce în ţara ta şi vei şedea pe tron, să poţi să-ţi înveţi poporul că Dumnezeul evreilor este Dumnezeul cerului şi al pământului!”

M-am ridicat, şi în înălţimea cerului am văzut o columnă sau un stâlp de foc care se ridica de pe acoperişul casei şi avea vârful la nivelul norilor. Avea forma unui toiag evreiesc, cu o dungă de lumină aproape de vârf, semănând cu o coroană glorioasă ce arunca în văzduh raze de lumină şi splendoare. În acest nor sau stâlp de lumină, părea că se vede forma unui om, dar care răspândea o lumină atât de puternică, încât mi-am acoperit faţa şi m-am închinat. Când mi-am ridicat iar privirea, vedenia orbitoare începuse să se mişte spre Egipt şi spre cetatea On. Când a ajuns deasupra cetăţii Soarelui, mi s-a părut că omul din stâlpul de foc a scos o sabie şi a învârtit-o deasupra palatului lui Faraon. Apoi, cu o repeziciune uluitoare şi cu lumini de fulger, s-a întors în fiecare direcţie deasupra Egiptului, iar eu n-am mai îndrăznit să privesc, ci mi-am aplecat capul şi am închis ochii de groază.

Atunci, am auzit un ţipăt ce ieşea din inima Egiptului, ca şi cum fiecare mamă din vastele cetăţi On şi Memphis şi din sutele de sate din jur îşi ridica glasul într-un bocet groaznic şi prelungit. Mi-am dat seama de cauza acestor ţipete înfiorătoare şi am tremurat îngrozit.

Într-un târziu, sabia a fost trasă înapoi şi coloana strălucitoare s-a întors şi s-a oprit deasupra

casei în care erau Moise şi Aaron. În locul splendorii cu care strălucea înainte, din el ieşea o lumină calmă ca lumina lunii.

După ce au mai trecut vreo două ceasuri, doi călăreţi au intrat iute ca vântul în Gosen şi s-au aruncat la pământ, la picioarele lui Moise şi Aaron. Aceştia erau curierii lui Faraon.

„Domnii mei, a strigat unul dintre ei, palid şi tremurând de frică, împăratul ne-a trimis la voi şi acestea sunt cuvintele pe care ni le-a poruncit să vi le spunem: Ridicaţi-vă Moise şi Aaron şi ieşiţi din mijlocul poporului meu şi din Egipt, voi şi toţi copiii lui Israel! Mergeţi şi slujiţi Domnului, aşa cum aţi spus. Luaţi-vă turmele şi cirezile, luaţi-vă tot ce aveţi şi plecaţi!"

Atunci Moise a trimis cuvânt prin tot Israelul ca toţi să se pregătească să iasă din Egipt chiar în ziua aceea. Le-a spus să ia toate bijuteriile, aurul, argintul şi hainele scumpe pe care egiptenii le ofereau evreilor ca aceştia să se grăbească şi să plece. „Fiindcă, spunea el, sunt ale voastre aşa după cum Domnul a poruncit să le luaţi de la egipteni, cărora le-aţi muncit sute de ani fără plată."

Ca şi cum ar fi fost mişcaţi de un singur duh, Israel a ieşit în marş în grupuri de câte o sută, şi acestea la rândul lor, grupate în câte o mie. Toţi evreii, împărţiţi fiecare după tribul seminţiei lor, până la prânz s-au aşezat fiecare la rândul lor. Douăsprezece armate ale lui Dumnezeu, gata să pornească la porunca lui Moise, aşteptau acum semnalul. Fiecare bărbat din Israel avea mijlocul încins, încălţămintea în picioare şi toiagul în mână. Cu pâinea plămădită, dar încă necoaptă, încărcaţi cu bijuterii şi daruri pe care egiptenii i-au rugat să le ia şi să plece – fie ca să nu le mai vadă niciodată faţa, fie de frică, sau în speranţa că vor fi binecuvântaţi de Dumnezeul evreilor pentru aceste favoruri.

La asfinţitul soarelui, Moise a dat semnalul de plecare. Nu au răsunat trâmbiţele, nu a fost o manifestaţie cu suliţe şi steaguri, dar păşeau atât de solemn încât pământul părea că se cutremură sub picioarele lor. Mergeau în coloane de câte o mie de oameni, trecând de turnul lui Iacov, unde stătea Moise, iar lângă el era Aaron cu toiagul în mână. Când această armată a lui Iehova a ajuns în dreptul turnului, norul alb al prezenţei lui Dumnezeu – care toată ziua stătuse în văzduh ca un nor mare de zăpadă strălucitoare – a înaintat ca şi cum ar fi fost purtat de o adiere gingaşă de vânt, şi s-a aşezat deasupra lor. A început să se însereze când abia o jumătate din mulţime a trecut pe lângă locul unde era Moise. În timp ce soarele asfinţea pentru ultima oară peste Israel în Egipt, Stâlpul de Nor s-a transformat într-un Stâlp de Foc, care-şi împrăştia lumina glorioasă peste poporul nenumărat al lui Israel, umplându-l cu o splendoare asemănătoare cu lumina zilei.

Era deja miezul nopţii când şi ultima seminţie a trecut pe lângă turnul lui Iacov îndreptându-se spre pustie. Atunci Moise a coborât împreună cu Aaron iar eu am îngenunchiat înaintea lor, întrebându-i dacă-mi dau voie să ies din Egipt împreună cu poporul Domnului. Plin de bunătate, Moise mi-a spus că ar trebui să mă simt ca un fiu al său şi să privesc minunile lui Iehova, să-I mărturisesc puterea şi numele Lui în Fenicia.

De asemenea, dragă tată, Moise a binevoit să-mi explice scopul divin pentru care Dumnezeu a trimis aceste urgii asupra Egiptului. Sfântul şi înţeleptul evreu mi-a spus astfel:

„Egiptenii au crezut întotdeauna că vrăjitorii lor sunt maeştri în arta magiei şi că acestea sunt minuni adevărate, săvârşite prin puterea zeităţilor lor. A fost necesar ca Domnul Dumnezeul evreilor să se manifeste El însuşi prin minuni cu caracter,

distingându-se astfel de vrăjitoriile lor. Acum, dragul meu Remeses, a continuat el, vei înţelege cum se potrivesc întru totul cele zece minuni pe care Dumnezeu le-a înfăptuit sub ochii lui Faraon, ai Egiptului şi ai lui Israel, pentru a le distruge credinţa în zeii Egiptului şi a se face pe sine de cunoscut ca singurul Dumnezeu adevărat.

Prima minune a fost cea când a omorât şerpii. Aceasta a fost prima dovadă că Cel Atotputernic a înfruntat zeii Egiptului, fiindcă, ştii bine despre templul sacrului Ureus, în care egiptenii se închină la şerpi. Şarpele toiagului lui Aaron a nimicit şerpii Egiptului şi astfel Dumnezeu i-a arătat lui Faraon că zeii săi nu se pot compara cu un slujitor al Dumnezeului adevărat.

Nilul este considerat sacru şi luat drept un zeu de către egipteni, iar peştii la fel. Faptul că Nilul s-a prefăcut în sânge şi peştii au murit, i-a făcut pe egipteni să le fie silă de zeii lor, fugind de la malurile fluviului.

Minunea următoare – cu broaştele – a fost de asemenea îndreptată spre un zeu al egiptenilor, pentru ca aceştia să vadă că nu trebuie să se închine acestui animal necurat. Broaştele au devenit un blestem pentru ei şi deoarece nu îndrăzneau să le omoare fiindcă le considerau sacre, au devenit pentru ei o teroare şi o scârbă de nedescris.

Minunea ce a urmat a fost îndreptată împotriva preoţilor şi a templelor păgâne, fiindcă, după legile celor patruzeci şi două de cărţi, nimeni nu se putea apropia de un altar pe care a stat o insectă atât de necurată.

A cincia minune a avut drept scop de a spulbera încrederea egiptenilor în zeul muştelor, Baal-Zebul. Acesta avea rolul de a proteja Egiptul de invaziile muştelor care în anumite anotimpuri infestau văzduhul.

Minunea care le-a nimicit cirezile a fost trimisă împotriva lui Apis, Menvis şi Amun, zeul cu coarne şi copite din Thebes şi întregului ritual de închinare la animale. Astfel, prin acest unic act al puterii Sale, Domnul Iehova, Şi-a revendicat onoarea şi a distrus încrederea egiptenilor în idoli şi în existenţa lor.

Când la porunca lui Dumnezeu am luat cenuşă de pe altar şi am aruncat-o spre cer, aşa cum fac preoţii pentru a alunga răul, acesta venind peste ei sub forma bubelor, Dumnezeu i-a învăţat că prin ritualurile idolatrice nu pot decât să-şi atragă un blestem peste ei şi peste ţara lor.

Următoarea minune, a continuat Moise, a avut scopul de a condamna închinarea la Isis, care este luna şi are rolul de a influenţa anotimpurile, norii şi vremea. Când ploaia şi grindina, fulgerele şi tunetele au fost trimise de Dumnezeu asupra ţării şi când toate rugăciunile lui Isis n-au putut să oprească groaznica furtună, egiptenii trebuiau să înveţe să nu-şi pună încrederea într-un idol care nu-i putea ajuta câtuşi de puţin împotriva singurului Dumnezeu Atotputernic.

A noua minune s-a vrut să condamne adorarea lui Serapis şi întregul sistem de închinare din templul lui. egiptenii au văzut că zeul ce credeau că-i va proteja împotriva puterii distrugătoare a lăcustelor a fost neputincios şi nu i-a scăpat de aceste insecte lacome, şi că numai atunci când Faraon a recunoscut puterea lui Dumnezeu, acestea au fost îndepărtate.

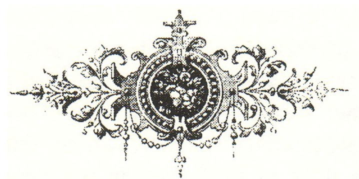
Prin următoarea minune Dumnezeu a condamnat închinarea universală la Osiris sau la soare şi a avut ca scop să-l înveţe pe Faraon, pe egipteni şi de asemenea pe Israel că Dumnezeul evreilor este superior zeului soarelui şi-i poate umbri splendoarea oricând doreşte. Prin această demonstraţie i-a chemat să se închine Celui ce a

făcut soarele, luna şi stelele, împodobindu-le cu glorie. Iehova este numele Lui!”

Acum, dragă tată, fiindcă ţi-am relatat misterele acestor minuni, îmi voi încheia lunga scrisoare, lăsându-te să reflectezi la puterea lui Dumnezeu şi la înţelepciunea Lui.

La revedere, dragă tată.

Cu afecţiune, fiul tău
Remeses din Damasc

SCRISOAREA A XII-A

REMESES DIN DAMASC, TATĂLUI SĂU,
REGELE SESOSTRIS

La Horeb, în deşert

Dragă tată,

Voi reveni la subiectul început în prima parte a ultimei mele scrisori – plecarea din Egipt a celor douăsprezece seminţii ale lui Israel.

Când ultima fiinţă a trecut de turn, Moise şi Aaron au trecut în faţă şi au călătorit toată noaptea de-a lungul coloanei în marş, adresându-se conducătorilor, încurajându-i şi poruncindu-le să urmeze Stâlpul de Foc. Această Glorie Divină şi-a continuat mişcarea înaintea coloanei. Când am ajuns cu Moise în faţă am observat că un fel de sarcofag pe roţi era tras de doisprezece boi înaintea tuturor şi că deasupra acestuia plutea „Shekinah”, după cum Aaron numea prezenţa lui Dumnezeu în norul de lumină. Am ştiut că sarcofagul trebuie să conţină trupul îmbălsămat al prinţului Iosif pe care copiii lui Israel l-au păzit cu gelozie şi l-au ascuns de Faraonii dinastiei prezente, fiindcă venerabilul Iosif, la moartea lui, i-a pus să jure pe fraţii lui, copiii lui Israel, că-i vor scoate oasele din Egipt.

Copiii lui Israel îşi împlineau cu credincioşie acum jurământul părinţilor lor faţă de Iosif după ce au trecut mai mult de două sute de ani. Ieşirea lor

din Egipt se asemăna cu o înmormântare naţională. Moise şi Aaron păşeau alături de sarcofag şi marşul solemn înainta spre pustie. Când a răsărit soarele, stâlpul de foc s-a transformat într-un nor strălucitor ce mergea înaintea noastră. Când arşiţa zilei a devenit insuportabilă, norul a coborât şi s-a aşezat peste ei într-un loc numit Sucot. Aici Moise a poruncit poporului să-şi aşeze tabăra şi să-şi coacă azimele pe care le-au adus în coveţile luate cu ei din Egipt. În noaptea următoare au traversat valea până la un loc numit Etam şi după ce s-au odihnit puţin, şi-au aşezat tabăra lângă o fântână cu apă numită Pihahirot, unde erau o mulţime de palmieri. Aici au rămas să se odihnească între două şiruri de dealuri, întrebându-se de ce Dumnezeu nu i-a condus să treacă în pustie la Etam, în loc să-i aducă în acest defileu, ce părea să nu aibă nici o ieşire, decât la ţărmul mării. Trecând pe lângă Pihahirot, şi-au aşezat tabăra între Migdol şi mare, care se întindea în faţa lor spre răsărit, cu turnurile şi cetatea fortificată Baal-Ţefon vizibilă în partea opusă. Stâlpul de nor le-a indicat locul acesta pentru a-şi aşeza tabăra şi pentru a se odihni.

Când am cercetat locul, am început să devin curios în ce direcţie avea să-şi conducă Moise poporul a doua zi, fiindcă şirurile de munţi din piatră îi înconjurau din ambele părţi şi acestea continuau până în mare. Nu se vedea nici un loc nici măcar pentru o singură persoană, cu atât mai puţin pentru un popor atât de numeros; nu puteau să treacă nici prin partea de la miazăzi, nici prin cea de la miazănoapte din cauza munţilor şi a apei. Dar nu mi-am exprimat nici un gând deoarece maiestatea şi liniştea lui Moise m-au copleşit. Pe fruntea lui înaltă se citea încrederea în Dumnezeul său. Atunci mi-am dat seama că adevăratul conducător nu era Moise ci Dumnezeu Însuşi. M-am hotărât deci să aştept să văd voia lui Dumnezeu.

În ziua următoare Moise şi Aaron a poruncit întregii oştiri să se odihnească, deoarece era a şaptea zi a săptămânii şi, conform tradiţiei lor divine era zi de odihnă. În felul acesta Faraon a avut timp să se înarmeze să-i urmărească şi să-i nimicească pe evrei deoarece câţiva dintre egipteni, îngrozindu-se de sălbăticia deşertului s-au întors şi i-a povestit lui Faraon că întregul popor al lui Israel este închis între lanţurile muntoase având marea înaintea lor.

Am aflat de la un ofiţer al lui Faraon, care, temându-se de Dumnezeu, a fugit de la palat şi a venit să-i dea de ştire lui Moise despre planul împăratului. Când Faraon a aflat despre locul în care se afla tabăra lui Israel, a sărit de la masă şi jurându-se pe zeii săi, a strigat:

„Sunt încurcaţi între Pihahirot şi mare! M-au înşelat şi nu s-au dus prin Etam, în pustie ca să aducă jertfe Dumnezeului lor, care i-a lăsat să rămână zăpăciţi în Valea Stâncilor, lângă mare! Acum, pe viaţa lui Osiris, mă voi scula şi-i voi urmări!”

Zicând acestea, a poruncit să pregătească armata şi să se deplaseze în marş forţat în câmpia de lângă On. Apoi a trimis poruncă în cetate, unde îşi ţinea cele şase sute de care de război, să fie pregătite şi să-l întâlnească a doua zi lângă Raamses. Au fost trimişi curieri în fiecare garnizoană şi au adus toate carele din fiecare cetate - patru mii la număr - apoi s-au încolonat în câmpia în care israeliţii îşi aşezaseră tabăra cu patru zile în urmă. Cele patruzeci şi şapte de fortăreţe din cele patruzeci şi şapte de provincii şi-au trimis fiecare garnizoana pentru a întări oştirile egiptene.

Moise a aflat tot planul acesta, dar a rămas neclintit în tabără, fiindcă Stâlpul de Foc era cu ei, deasupra cortului lui Aaron, în care era sarcofagul prinţului Iosif. Unul câte unul, mesagerii veneau la Moise şi-i aduceau veşti despre armata lui Faraon.

Unul a spus că împăratul şi-a părăsit palatul îmbrăcat în armură de război şi se apropia de câmpia Raamses în fruntea a şase sute de care din aur şi fildeş. Un al doilea mesager a adus vestea că marea oaste a împăratului de lângă Bubastis a trecut de On în plin marş – şapte zeci de mii de pedeştri, zece mii de călăreţi şi două mii de care din fier. Un al treilea a venit şi a raportat că patru mii de care au fost adunate din tot Egiptul de Jos şi că toţi egiptenii se încolonau pentru luptă la chemarea regelui. Mai târziu a venit şi un al patrulea care a spus că împăratul se apropie în marş cu oştirile lui numeroase de o sută de mii de pedeştri, două sute de mii de călăreţi, nouă mii de care de fier, pe lângă cele şase sute de care speciale ale gărzii sale personale, şi se apropia direct de poporul Israel prin Sucot.

Aceste veşti i-au umplut pe israeliţi de groază. Ei nu erau într-o condiţie favorabilă pentru luptă şi numai unul ştia cum să folosească armele, acesta fiind Moise.

Armata egipteană a înaintat toată noaptea fără ca vreo copită sau vreo sandală să se odihnească. Înainte de răsăritul soarelui, apropierea lor a fost simţită de tunetul îndepărtat al zgomotelor roţilor de la carele lor şi de tropăitul cailor. Când stâlpul de foc se transforma într-un stâlp de nor alb şi soarele se înălţa strălucitor peste marea Arabiei, oştirile egiptene au putut fi văzute apropiindu-se de-a lungul văii mărginite de munţii stâncoşi. Când israeliţii au privit frontul de război egiptean, auzind zăngănitul asurzitor al carelor, sunetele de trâmbiţă şi strigătele de război, au luat-o la fugă de frică. Atunci bătrânii s-au grăbit şi, palizi de teroare şi mânie au venit înaintea lui Moise şi au strigat:

„Nu erau destule morminte în Egipt, ne-ai adus să murim aici în pustie? Pentru ce ne-ai scos din Egipt? Nu ţi-am spus noi de la început, să ne laşi

în pace, ca să slujim egiptenilor? Ne era mai bine robi în Egipt decât morţi în pustie!”

Atunci Moise le-a răspuns:

„Nu vă temeţi! Staţi liniştiţi şi priviţi izbăvirea Domnului, fiindcă pe egiptenii aceştia pe care îi vedeţi astăzi, nu-i veţi mai vedea niciodată! Domnul va lupta pentru voi şi veţi vedea puterea Lui!”

Apoi, cu faţa încruntată, Moise a intrat în cortul lui şi cei din apropiere i-au auzit glasul strigând spre Dumnezeu, iar Domnul i-a răspuns din norul de deasupra cortului:

„Pentru ce plângi înaintea mea? Vorbeşte copiilor lui Israel să pornească înainte. Ridică-ţi toiagul, întinde-ţi mâna şi despică marea şi copiii lui Israel vor trece prin mijlocul ei ca pe uscat. Iată, Faraon te va urma cu oştirea lui în mare şi vor vedea cu toţii că Eu sunt Domnul!”

Glasul Domnului a fost auzit de toţi, de aproape şi de departe. Moise a ieşit din cort şi toţi l-au putut vedea pe îngerul lui Dumnezeu, în Stâlpul de Nor din spatele lor, dintre ei şi egipteni, în timp ce poporul lui Israel a pornit spre mare. Când s-a lăsat noaptea, israeliţii şedeau în tabăra de pe ţărmul mării şi se bucurau de splendoarea luminii; egiptenilor, în faţa cărora stâlpul de nor era un zid de întuneric impenetrabil, le era frică să înainteze din cauza nopţii nefireşti ce-i învăluia. Astfel cele două oştiri au rămas toată noaptea în aceeaşi poziţie, fără ca vreuna să se mişte.

Moise şi-a întins mâna spre mare după porunca lui Dumnezeu, şi iată, s-a iscat un vânt puternic dinspre miazăzi şi dinspre răsărit şi toată noaptea am auzit marea şi valurile mugind atât de tare, încât inimile copiilor lui Israel s-au umplut de frică. Stâlpul de Foc arunca asupra mării o lumină asemeni lunii, astfel încât am putut să observăm că marea era în mişcare şi că Dumnezeu făcea o mare minune în adâncul ei.

În sfârşit a venit dimineaţa, dar nu pentru egiptenii care au continuat să rămână în întuneric. Ce spectacol sublim ne-a fost dat să privim! Înaintea noastră s-a deschis un drum prin mare, destul de lat ca două sute de oameni să poată trece umăr la umăr. Apa stătea ca un zid într-o parte şi în cealaltă, strălucind ca gheaţa de pe piscurile Libanului. La această privelişte, oştirile evreilor au scos un strigăt de bucurie înaintea lui Dumnezeu, fiindcă au putut să vadă că drumul acela sacru se întindea cât vedeai cu ochii de-a curmezişul mării. Atunci Moise le-a poruncit copiilor lui Israel să se încoloneze în rânduri de o sută optzeci de oameni şi să intre în mare pe drumul pe care Dumnezeu l-a deschis înaintea lor. Mai întâi a pornit Aaron împreună cu doisprezece bătrâni, câte unul din fiecare seminţie. Aceştia păzeau sarcofagul prinţului Iosif. După ei venea sarcofagul tras de doisprezece boi, câte unul din fiecare seminţie. Au urmat o sută de leviţi, apoi Moise, conducând mulţimea încolonată a poporului. Eu mergeam alături de el. Când am coborât de pe mal şi am intrat pe drumul cristalin, m-am minunat văzând zidurile de apă, parcă îngheţate, ridicându-se treizeci de cubiţi deasupra capetelor noastre. Păreau ca nişte stânci săpate din marmură. Fundul mării era tare, din nisip uscat. Israeliţii au traversat marea toată ziua, iar când a venit noaptea nici măcar jumătate nu intraseră încă. În tot acest timp stâlpul de foc stătea în urma lor, despărţindu-i de egipteni. La prima strajă a nopţii s-a mutat venind înaintea israeliţilor. În clipa când a plecat din spatele lor, întunericul supranatural ce i-a învăluit pe egipteni s-a risipit, iar Faraon, văzându-i pe israeliţi în mişcare i-a urmărit împreună cu toată oştirea lui. Era destulă lumină pentru ca să vadă că duşmanul îi scapă din mână. Faraon ştia că vântul bătuse puternic şi fără îndoială îi urmărea crezând că marea fusese secată de vânt. Urmărirea lui nu putea să aibă un alt scop.

Se apropiau de oştirea lui Israel cu strigăte de război. Marea era luminată uşor, iar regele şi egiptenii nu au văzut zidurile de apă ce i-a prins în timp ce alergau înnebunite după victimele lor. Într-un târziu, când au ajuns în mijlocul mării, stâlpul de nor s-a întors deodată şi Domnul şi-a arătat lumina glorioasă în partea egiptenilor. Atunci Faraon şi ofiţerii lui şi-au dat seama de pericol. Zidurile de apă din ambele părţi stăteau ameninţătoare deasupra lor în valuri uriaşe, gata să fie dezlănţuite la cuvântul lui Dumnezeu. Lumina stâlpului de foc le orbea ochii şi le speria caii, punându-i pe toţi în încurcătură. Într-o clipă, împăratul şi-a dat seama de situaţia îngrozitoare în care se aflau şi cu strigăte sălbatice a poruncit oştirii lui să se retragă, spunând:

„Să fugim dinaintea lui Israel fiindcă Domnul Dumnezeul lor se luptă pentru ei împotriva noastră!”

A urmat o scenă teribilă, plină de confuzie. Egiptenii s-au întors şi au vrut să fugă. Roţile carelor s-au împotmolit şi au început să cadă. Regele a sărit din car şi încălecând pe un cal pe care i l-a dat purtătorul lui de arme, a încercat să scape, în timp ce Domnul îi spunea lui Moise care ajunsese pe ţărmul celălalt al mării:

„Întinde-ţi mâna asupra mării şi apele se vor întoarce asupra egiptenilor, asupra carelor şi a călăreţilor lor.”

Moise şi-a întins mâna peste mare şi talazurile au început să se ridice. Deodată, ambele ziduri au căzut ca două cataracte puternice, năpustindu-se şi rostogolindu-se în prăpastia în care întreaga oştire a lui Faraon, cu feţele spre Egipt, încerca să scape. Egiptenii au fost acoperiţi înaintea ochilor noştri de marea sălbatică care apoi a început să se liniştească. Faraon, care începuse cu ani în urmă să zidească o piramidă maiestuoasă ce avea să-i primească trupul îmbălsămat, a fost îngropat de Dumnezeul pe care l-a necinstit, împreună cu carele şi caii în care s-a

încrezut că-i vor da biruinţă asupra copiilor lui Dumnezeu.

Când Moise şi copii lui Israel au văzut că duşmanii lor erau morţi, au înălţat de pe ţărm un imn sublim de laudă lui Dumnezeu. Atunci a venit Miriam, sora lui Aaron, bătrâna proorociţă a lui Dumnezeu, care împreună cu fiicele lui Israel, cu timpane în mâini, au cântat cântări de bucurie şi mulţumire.

De la marea Arabiei, Moise a condus oştirile lui Israel prin pustie, spre Horeb. Aici nu era decât apă amară şi poporul a început să cârtească, dar Moise i-a liniştit cu o altă minune. A lovit stânca şi din ea a ţâşnit apă cu care şi-au astâmpărat setea. După alte rătăciri, am ajuns într-o altă pustie, la o lună după ce am plecat din Egipt. În tot acest timp, Dumnezeu nu şi-a îndepărtat Stâlpul de Nor ziua şi nici noaptea Stâlpul de Foc.

În pustia Sin li s-au terminat proviziile, iar poporul s-a răzvrătit - aşa cum probabil erau obişnuiţi din cauza faptului că au stat un timp îndelungat în robie – a cârtit şi iar l-a învinuit pe Moise că i-a scos din Egipt ca să moară de foame în pustie. Dumnezeu, în loc să trimită un foc ca să-i mistuie, plin de milă şi îndurare, a făcut să cadă pâine din cer ca să-i hrănească, răsplătindu-le lipsa lor de credinţă cu iertare, bunătate şi îndurare. Şi nu numai că le-a trimis pâine din cer – care continuă să cadă în fiecare dimineaţă – dar le-a trimis şi prepeliţe în tabără, acestea acoperind toată câmpia. Gustul acestei pâini este asemenea celui de coriandru în foi de plăcintă cu miere. Este albă, ei o numesc mană, şi este suficientă pentru toţi. Tabăra a înaintat şi a ajuns în valea Horeb, unde l-am întâlnit prima oară pe Moise păzindu-şi turmele. Aici au rămas fără apă şi poporul fiind însetat a cârtit din nou. Atunci Domnul i-a poruncit să ia toiagul şi să lovească stânca din Horeb. El a lovit-o şi apa a ţâşnit

într-un torent puternic, limpede şi rece care şi-a urmat cursul ca un râu, străbătând tabăra.

Acum tabăra noastră este lângă Horeb. De pe acest munte Dumnezeu, printre fulgere, tunete şi cutremure de pământ, a dat poporului legi, pe care trebuie să le păzească pentru a-I fi plăcuţi. Aceste legi constau în zece porunci: patru cu privire la datoria lor faţă de El şi şase cu privire la relaţiile dintre ei. Îmi este imposibil, dragă tată, să-ţi descriu priveliştea îngrozitoare de pe munte atunci când Dumnezeu a coborât, ascuns de ochii lui Israel, într-un nor gros, cu tunete, fulgere, şi glasul Lui ca de trâmbiţă. Nu îţi pot descrie aspectul muntelui lui Dumnezeu, de unde s-a ridicat fum ca dintr-un cuptor, timp de şapte zile şi şapte nopţi, şi cum glasul trâmbiţător a răsunat atât de tare încât a făcut să se cutremure cerul şi pământul, chemându-l pe Moise să urce pe munte şi să primească legile.

Ascultător, Moise, l-a lăsat pe Israel în vale şi a urcat pe munte. Aaron şi ceilalţi l-au însoţit doar o bucată de drum. Moise nu s-a întors timp de patruzeci de zile. După douăzeci de zile copiii lui Israel au început să se alarmeze şi se gândeau că nu-l vor mai vedea niciodată; se gândeau să se întoarcă în Egipt dacă ar fi găsit un alt conducător. Aaron a refuzat să se întoarcă cu ei, dar până la urmă l-au convins să consimtă ca în şapte zile, în cazul în care Moise nu s-ar fi întors, să pornească la drum. La sfârşitul acestei perioade au venit la Aaron şi au strigat:

„Aaron! Alege-ne un comandant care să ne conducă înapoi în Egipt!”

Dar acesta le-a spus să se liniştească şi să-l aştepte pe Moise. Un grup de o mie de oameni au venit atunci la el şi i-au spus:

„Dacă nu vrei să vii cu noi fă-ne nişte zei care să meargă înaintea noastră. Cât despre acest Moise, nu ştim ce s-a întâmplat cu el!”

Într-un târziu, Aaron, nemaiputând să li se împotrivească, i-a întrebat:

„Ce fel de zeu aţi vrea să vă conducă?”

„Apis, zeul lui Faraon şi al egiptenilor căruia noi şi părinţii noştri ne-am închinat în Egipt.”

Atunci Aaron a luat de la ei bijuteriile de aur pe care le primiseră de la egipteni, le-a aşezat într-un cuptor, le-a topit şi a făcut o statuie a viţelului Serapis, apoi a rostit plin de durere, ironie şi mânie:

„Acesta este dumnezeul tău, Israele, care te-a scos din ţara Egiptului!”

Şi înălţând un altar înaintea acestei statui, israeliţii, care nu renunţaseră încă la idolatria Egiptului, au ars tămâie şi i-au adus jertfe, au ţinut o sărbătoare în cinstea acestui zeu, cu muzică şi dansuri, ca şi egiptenii. În timpul acestei petreceri urâte a reapărut Moise. Când a văzut ce se întâmpla, a luat viţelul pe care-l făcuseră, l-a pus pe Aaron să-l ardă în foc şi le-a dat copiilor idolatri ai lui Israel să bea o băutură greţoasă făcută din cenuşa aceea. L-a mustrat pe Aaron şi i-a chemat pe toţi cei care erau de partea Domnului. Câteva sute de tineri au venit şi i s-au alăturat. El le-a poruncit acestora să-i junghie pe toţi cei care şi-au plecat genunchiul sau au jucat înaintea viţelului.

Moise mi-a spus că din pricina acestui păcat copii lui Israel vor rătăci mulţi ani în pustie şi numai după aceea Dumnezeu îi va duce în ţara promisă părinţilor lor, că vor fi hărţuiţi de duşmani din toate părţile; unii dintre aceştia i-au atacat deja, dar au fost înfrânţi de curajul unui tânăr evreu pe nume Iosua, al cărui caracter promite să devină un războinic puternic şi conducător în Israel.

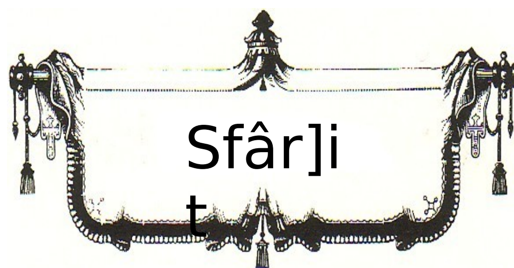
Aşadar, având în vedere că Israel va mai rătăci mult timp în deşert, mâine mă voi alătura unei caravane egiptene care va trece spre nord, în drum spre Siria. Cu profunde regrete va trebui să-mi iau rămas bun de la Moise, de la Aaron, de la Miriam şi

de la toţi prietenii pe care i-am cunoscut printre copiii lui Israel.

La revedere, dragă tată. Fie ca Stâlpul de Nor să ne călăuzească ziua şi Stâlpul de Foc noaptea, în pustia acestei lumi! Mă rog Domnului să mă ocrotească în drum spre tine şi să te păstreze sănătos până când îţi voi vedea iarăşi faţa.

Al tău fiu credincios,
Remeses, prinţul Damascului

Sfâr]it

Alte recomandări din

Colec[ia C/r[ilor Rare

Coşul cu flori – Christoph Von Schmid

Scrisă în secolul XVIII, este una din perlele colecţiei. Păşiţi în grădina lui James şi a fiicei sale iubite, Mary, respiraţi aerul dulce şi înmiresmat al unei ere pierdute şi veţi înţelege de ce Elisabeth Elliott şi Dr. Tedd Tripp au recomandat această carte cu atâta entuziasm.

Titus – un camarad al crucii – F.M. Kingsley

În 1894, editura D.C. Cook Publishing din Chicago a oferit un premiu de 1000$ pentru cel mai bun manuscris care să descrie viaţa Mântuitorului. Din 377 de manuscrise a fost aleasă această carte. Cererile au fost atât de mari încât în primele şase săptămâni s-au vândut 200.000 de volume. Citiţi-o şi vă veţi îndrăgosti de Cel al cărui Nume umple istoria cu bogăţie şi glorie, cu lumină şi adevăr, cu frumuseţe şi înţelepciune, cu graţie şi iubire.

O privire în spatele cortinei – O. F. Walton

În tainele multor vieţi durerea şi frica se ascund sub măştile sclipitoare ale ipocriziei. Când veţi citi-o, sau mai bine zis, când veţi plânge citind-o, vă va fi uşor să înţelegeţi de ce în secolul al XVIII-lea această carte s-a tipărit în 2.500.000 de volume. Şi veţi mai înţelege de ce este atâta bucurie în prezenţa îngerilor când un singur păcătos se pocăieşte.

Aprinzătorul de felinare – Maria S. Cummins

O adevărată capodoperă, este povestea unei fetiţe sărmane şi a Dumnezeului Atotputernic, care ne cunoaşte şi este în stare să schimbe haosul în frumuseţe. Scrisă cu aproape 200 de ani în urmă când felinarele cu ulei luminau străzile oraşelor din America, această povestire plină de mister vă va inspira şi provoca la o trăire de integritate şi excelenţă.

Ioel – băiatul din Galilea – Annie Fellows Johnston

Cu adevărat, un mărgăritar al colecţiei noastre! Dacă aţi citit *Titus – un camarad al crucii* şi v-a plăcut, vrem să vă facem cunoştinţă cu Ioel. Povestea lui vă va mişca inimile şi vă veţi aminti de ea peste ani.

Jessica – H. Stretton & Mark Hamby

Volumul I – **Prima rugăciune**

Este povestea unei fetiţe desculţe şi sărmane, o poveste pe care veţi vrea să o citiţi iarăşi şi iarăşi copiilor, oferindu-le o perspectivă nouă în ce priveşte mila şi compasiunea.

Volumul II – **Întoarcerea mamei**

Rescris de Mark Hamby, al doilea volum vă va împărtăşi emoţiile unei jertfe înălţătoare. Este povestea unei tragedii umane şi a dragostei divine care a inspirat multe familii să-şi reevalueze priorităţile şi valorile.

Să vă lustruiesc pantofii, domnule? – Anonim

În această povestire captivantă veţi face cunoştinţă cu Robert Rightheart. Lustruind pantofii clienţilor în oraş, din micile lui economii îşi îngrijeşte tatăl bolnav şi doi fraţi mai mici, până când un mic act de onestitate îi schimbă viaţa pentru totdeauna. Un exemplu de neuitat pentru copii şi tineri.

Porumbelul alb – Christoph Von Schmid

Încă o dramă clasică din partea autorului operei **Coşul cu flori**. De data aceasta, înconjuraţi atât de nobili şi contese cât şi de hoţi şi tâlhari, veţi ajunge până la marginea prăpăstiei de groază, dar veţi urca şi pe culmile nobleţei şi ale prieteniei sincere.

Paşi spre cer – Elizabeth Prentiss

Recomandată de către Elisabeth Elliot, Kay Arthur şi Joni Eareckson Tada, această carte este pentru femeile care doresc o viaţă intimă cu Christos. Scrisă în 1850, vă va umple inimile cu gingăşie, nobleţe şi credincioşie, în acelaşi timp oferindu-vă răspunsuri clare la multele întrebări pe care le-aţi putea avea.

Mary Jones şi Biblia ei – Anonim

Încă o poveste adevărată a unei fetiţe care a dorit mai mult decât orice în viaţă să aibă Biblia ei. Prin muncă grea, perseverenţă, rugăciune şi credinţă, Mary face tot ce-i stă în putinţă, chiar porneşte pe jos într-o călătorie de 60 de mile să-şi împlinească visul. Un exemplu de urmat care demonstrează că munca şi credincioşia sunt încununate cu o mare răsplată.

Tufişul de spini – Anonim

Plecând de la o întâmplare adevărată, este povestea unui băieţel care ar fi făcut orice să afle ce este dincolo de un desiş de spini. Atras în cursă de propria-i curiozitate, avea să afle că anumite limite sunt necesare şi fac parte din planul lui Dumnezeu pentru vieţile noastre.

Moştenirea – Christoph Von Schmid

O altă lucrare clasică frumoasă şi interesantă. Căutarea mai întâi a Împărăţiei lui Dumnezeu va fi o temă pe care părinţii şi copiii o vor vedea prin ochii unui nepoţel credincios şi ai bunicului său orb.

Christi – O. F. Walton

Volumul I – **Flaşneta**

O poveste îndrăgită de toţi copiii. Împreună cu bătrânul său prieten, Christi este în căutarea drumului ce duce spre cer.

Volumul II – **În slujba Regelui**

În al doilea volum, îl găsim pe Christi păstorind o biserică mică în Noua Anglie, unde o cunoştinţă veche apare din nou în viaţa lui. În acest orăşel ciudat unde oamenii prind peşte ca să supravieţuiască, lucrurile se precipită într-o dramă intensă de fiecare dată când vremea se pregăteşte de furtună. Veţi fi mişcaţi adânc şi umpluţi de compasiune când barca lui Duncan se va găsi sfărmată şi goală la câteva zile după ce cercetările se încheiaseră. Această pierdere va rămâne neuitată în inimile cititorilor.

Rubinul pierdut – Christoph Von Schmid

Îi va învăţa pe copii că merită să fie oneşti indiferent de preţul care trebuie plătit. De asemenea această carte conţine o altă povestire scurtă a lui Von Schmid, Copilul pierdut. Plină de mister şi complot, îi va ajuta pe copii să înţeleagă că adesea Dumnezeu îngăduie felurite încercări pentru binele nostru.

Ocrotiţi de mâna Lui – Anonim

Inspirată dintr-o întâmplare adevărată din timpul lui John Wesley, un frate şi o soră care fuseseră furaţi din pruncie încearcă să-şi afle identitatea şi credinţa într-un Dumnezeu care uneori îngăduie ca şi cei neprihăniţi să sufere.

Fata din castel – Christoph Von Schmid

Dragostea fierbinte a unei fiice pentru tatăl ei întemniţat, îi va ajuta pe copiii de toate vârstele să înţeleagă că deşi unele circumstanţe sunt nefavorabile nouă, Dumnezeu le poate întoarce spre binele nostru.

Copilul furat – Christoph Von Schmid

De data aceasta Von Schmid surprinde frumuseţea creaţiei lui Dumnezeu aşa cum este văzută prin ochii unui copil care a trăit în întuneric aproape toată copilăria lui. Responsabilitatea şi iertarea sunt printre multele virtuţi învăţate din această povestire.

Cei trei ţesători – Annie Fellows Johnston

Atât taţii cât şi fiicele lor vor călători înapoi la Camelot şi vor învăţa lecţii de neuitat despre virtuţi şi vicii.

Binecuvântarea cerşetorului – Mark Hamby

O povestire adevărată din anii 1800, despre o fetiţă care şi-a sacrificat economiile în favoarea unui cerşetor flămând. Ilustraţiile pline de colorit vor cuceri inimile copiilor în timp ce ei vor învăţa că sacrificiul este piatra de căpătâi pentru multe binecuvântări neaşteptate. Cel puţin ei nu vor uita această întâmplare niciodată.

Ştefan – un soldat al crucii – F.M. Kingsley

Încă o perlă a colecţiei. O fată oarbă cu glas de privighetoare împreună cu fratele ei se găsesc ţinta vânzătorilor de sclavi în deşertul Egiptului. La urechile lor ajung zvonuri despre anumite vindecări la Ierusalim. Fug în speranţa unei minuni şi ajung acolo în mijlocul celui mai măreţ eveniment al istoriei. Dar va fi oare prea târziu pentru fata oarbă? Poate dragostea fratelui ei să învingă ticăloşia tâlharilor? Cititorii vor fi răpiţi din nou de intensitatea dramei care se desfăşoară la piciorul crucii.

Mieluşelul – Christoph Von Schmid

Această povestire îi va învăţa pe copii că toate lucrurile lucrează spre binele celor ce iubesc pe Dumnezeu. Împreună cu părinţii, vor fi captivaţi de desfăşurarea evenimentelor şi vor vedea că Domnul este Dumnezeul imposibilului.

Spinul din Arimatea – Frank G. Slaughter

Când am citit-o prima oară, mi-am dat seama că am găsit o comoară. La doi ani după moartea Domnului Isus Christos, împăratul Tiberius, suferind de o boală incurabilă şi aflând despre Vindecătorul din Iudeea, îl trimite pe tribunul Quintus să-L caute şi să-L aducă la Roma. Cititorii familiarizaţi cu aşa-numitele cărţi apocrife ale Noului Testament vor recunoaşte istoria Veronicăi şi a voalului minunat aşa cum este descrisă în cartea *Acta Pilati*. Tensiunile se amplifică şi nu oferă nici un răgaz până când se ajunge la punctele culminante ale dramei. Este o capodoperă a colecţiei.

Băieţi de caracter care au schimbat lumea – A. Wallace

Într-o lume care nu întotdeauna mai ştie să aprecieze şi să aplaude adevăratele valori, eroismul şi perseverenţa, veţi citi aici despre copii care au înţeles că suferinţa este un pas aproape

necesar succesului. Hans Anderson, Samuel Morse, Robert Fulton, Isaac Pitman şi Joseph Haydn sunt doar câţiva din exemplele care vor da oricărui copil speranţă, curaj şi motivaţia de a deveni tot ceea ce ar fi în planul lui Dumnezeu pentru ei.

Băieţi de caracter care au devenit oameni de onoare – A. Wallace

Citind aceste istorioare, atât cei mici cât şi cei mari vor găsi modele de inspiraţie în băieţii care au trecut biruitori prin felurite nenorociri şi circumstanţe vitrege ale vieţii, dar care au devenit oameni de onoare.

Băieţi de caracter care au devenit oameni cu renume – Anonim

Şi astăzi se simte nevoia ca copiii să fie ascultători, credincioşi şi sinceri. Din nefericire, mulţi dintre ei nu dau dovadă de aceste calităţi. Nesiguranţa şi răzvrătirea s-au înrădăcinat adânc în societatea noastră. Această carte va oferi băieţilor şi tinerilor speranţă chiar şi în cele mai ostile circumstanţe. Citiţi-o şi veţi afla cum unii din oamenii cei mai de seamă ai istoriei au schimbat necazurile şi nenorocirile într-o pistă de lansare pentru o viaţă împlinită.

Ţine-te de plută – George Gladstone

Călătoriţi cu un băiat sărman care este onorat pentru hărnicia şi onestitatea lui. Când totul îi mergea bine, nenorocirea, în care de fapt era deghizată providenţa lui Dumnezeu, i-a inundat viaţa şi a devenit ţinta batjocorii altora, provocaţi de gelozie. Copiii şi tinerii vor învăţa că în dragoste nu este frică şi că iertarea şi adevărul pot să vindece orice rană.

Năsturelul lui Teddy – Amy LeFeuvre

O poveste care vă va încălzi inimile, vă va face să râdeţi, şi mai mult decât orice, îi va ajuta pe copii să înţeleagă bătălia spirituală care se dă în sufletul lor. Ei vor dori să se alieze lui Teddy, care demonstrează că şi copiii pot să se înscrie în armata lui Dumnezeu şi să înalţe drapelul dragostei şi al victoriei.

Sclavul – Christoph Von Schmid

Este istoria lui Anselmo, un băiat de şaisprezece ani, care a fost luat prizonier şi apoi vândut ca sclav într-o ţară străină. Această povestire va nărui barierele culturale şi va dezvălui trăsăturile de netăgăduit ale unui creştin adevărat.

Cuibul de păsări – Christoph Von Schmid

Tăria de caracter este dovedită de perseverenţa cu care cineva se ţine de adevăr, indiferent de circumstanţe sau

consecinţe. Eroul din această povestire ne va demonstra că acţiunile aparent nesemnificative, sunt, de fapt, observate de Dumnezeu.

Fiii risipitori – Amy Le Feuvre

În timp ce tratează subiectele cele mai profunde ale inimii, nevoia de iertare şi împăcare, această carte vă va face să zâmbiţi de la începutul până la sfârşitul lecturii. Într-o lume cu relaţii destrămate, micuţa noastră eroină Milly ne va ajuta să dărâmăm zidurile de îndărătnicie şi mândrie şi să găsim drumul de întoarcere de pe cărările rătăcitoare ale durerii din trecut. Fie ca adevărurile revelate în această povestire să-şi găsească loc în multe inimi care încă pribegesc departe de casă.

Tom Gillies – Mrs. George Gladstone

Tom Gillies şi Dick Potter se întâlnesc în secret la peştera lor favorită pentru a plănui obrăzniciile care le-au dat o reputaţie atât de proastă. Oamenii din oraş se plâng spunând că pe insula lor nu este loc pentru golani ca ei. Tom este trimis la muncă, unde învaţă că obiceiurile sale rele îl încătuşaseră şi păcatele sale îl făcuseră prizonier. Acolo Îl descoperă pe Cel care îl eliberează pentru a trăi o viaţă demnă printre oamenii de pe insula Norton.

Luptătorul din Philippi – Fannie E. Newberry

Este povestea celor două extreme ale Romei – sărăcia lucie în mijlocul extravaganţei ce era la culme; viaţa groaznică din întunericul şi lanţurile temniţei în contrast cu splendorile şi distracţiile vieţii luxoase de la curtea împăratului. Desfăşurarea dramatică a evenimentelor vă va captiva inimile în timp ce veţi experimenta adevăratul test al loialităţii şi triumful credinţei.

Greşeala lui Tom Watkins – Emma Leslie

În zilele noastre ale eticii de situaţie, această carte oferă oportunitatea excelentă de a cimenta în mintea copiilor faptul că numai prin ascultare de adevăr se ajunge la dobândirea unui caracter nobil şi demn. Evenimentele şi lecţiile acestei povestiri vor avea un efect semnificativ şi chiar etern asupra multor cititori tineri.

Care este numele ei? – Rev. Dr. Edersheim

Chiar de la începutul lecturii, cititorul va experimenta felul în care Dumnezeu, în îndurarea şi dragostea Lui, îşi împlineşte promisiunea de a fi tatăl orfanilor. Pe paginile acestei cărţi veţi descoperi cum El veghează asupra unei fetiţe orfane, a

cărei identitate este descoperită abia la sfârşitul povestirii. Urmăriţi-o pe micuţa Mary şi bucuraţi-vă de nevinovăţia şi puritatea ei.

Micuţa, fetiţa din Israel – Bill Harvey

Generali şi împăraţi, diplomaţi şi slujbaşi de rang înalt, profetul lui Dumnezeu şi slujitorul lui, s-au găsit dintr-o dată, şi fără voie, implicaţi într-o lucrare stârnită de intervenţia micuţei eroine. Schimbările aduse în vieţile persoanelor în cauză au fost dramatice şi sociale. Dintr-o dată viaţa lor a luat o întorsătură nebănuită, nesperată şi, din păcate în unele cazuri, tragică. Cine să fi fost oare acest copil fără nume, însă cu o pregnantă şi sigură prezenţă în viaţa reală?! A fost şi rămâne, cel puţin în mod potenţial, copilul născut în fiecare familie de credincioşi, care aşteaptă să fie crescut pentru un destin care să conteze.

Nimeni nu mă iubeşte – O. F. Walton

O. F. Walton, fiind pătrunsă adânc de dragostea lui Dumnezeu, a scris mai mult decât o banală povestire pentru copii, aducând lumină în întunericul suferinţei şi singurătăţii. Această comoară reprezintă o adevărată unealtă pentru a-i mişca pe părinţi şi-i va ajuta atât pe ei cât şi pe copii să realizeze că în vremurile noastre de incertitudine, dragostea e cea care rămâne întotdeauna în picioare.

Promisiunea unui tată – Donna Lynn Hess

Dictatura lui Adolf Hitler părea o ameninţare îndepărtată pentru băiatul de unsprezece ani, Rudi Kaplan. Dar când forţele naziste au invadat Polonia şi au bombardat Varşovia, oraşul în care locuia Rudi, acesta a aflat că el este duşmanul lui Hitler nu doar fiindcă era polonez ci şi pentru că era evreu şi creştin.

Următorii ani i-au schimbat pentru totdeauna viaţa lui Rudi. Bazându-se numai pe promisiunea tatălui său că se vor întâlni după război, Rudi trebuie să înveţe cum să supravieţuiască ascunzându-se, cum să fie cu adevărat curajos şi cum să-şi înfrângă ura pentru duşmani. Trebuie să înveţe să se jertfească pe sine şi să se încreadă în Dumnezeu, care este mai puternic decât orice armată.

În lumea largă – Susan Warner

În acest roman, micuţa Ellen, după ce este despărţită de mama ei, are o copilărie zdruncinată de suferinţă, dar în ciuda fricii şi dezamăgirilor, îşi aminteşte mereu de Cel care este Tatăl orfanilor. Deşi rămâne singură în lumea largă, El are grijă de ea, oferindu-i prieteni adevăraţi şi încununându-i viaţa cu bucurie.

Naufragiaţi dar nu pierduţi – Hon. Mrs. Dundas

Citind „Naufragiaţi dar nu pierduţi” veţi experimenta durerea celor abandonaţi şi spiritul hotărât de a lupta pentru a supravieţui. Copiii vor fi încântaţi însoţindu-şi eroii într-o călătorie atât de periculoasă în lumea morselor, a vulpilor şi a urşilor polari.

Eliberat de două ori – Patricia M. St. John

Cu inima plină de vinovăţie, ură şi frică, sclavul Onisim fuge de la stăpânul său, Filimon. Tocmai când libertatea pare mai aproape ca oricând, paşii care îl urmăriseră, îl ajung. Acum trebuie să aleagă: să-şi continue viaţa în acelaşi mod, adică să rămână un sclav al păcatului, sau să-L urmeze pe Christos, părăsind ura şi resentimentele ce i-au chinuit sufletul atâta timp. Ce va alege?

Amy şi fraţii ei – Anonim

Suferinţa, nevinovăţia şi credinţa unui copil orfan pictează tabloul suferinţei ascunse din jurul nostru, provocându-ne să fim mai sensibili la durerile altora.

La răscruce – Minnie E. Ludwig

Influenţa acestei cărţi va persista în inimile cititorilor încă mult timp după lectură. Lecţiile învăţate din ea îi vor ajuta să se ţină departe de stâncile şi prăpăstiile în care unele din personaje şi-au sfărâmat barca, să-L ia pe Christos la cârmă, să facă alegeri corecte la fiecare răscruce din viaţă şi să intre în final triumfători în portul mântuirii.

De aceeaşi editură:

Promisiunile lui Dumnezeu
Promisiuni pentru cei mici
500 – Schiţe de predici

Colecţia *Picuri din Faguri*:

Principii şi metode în viaţa şi activitatea Învăţătorului Divin
Hainele lui Iosif

Colecţia *Eroii Credinţei*:

Willaim Carey
George Muller
Hudson Taylor
Amy Carmichael
Gladys Aylward